

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2020

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

Gelişmiş yapılar,
gücünü altyapısından alır.
Türkiye'nin lider kablo üreticisi.

Hes Kablo,
dünyanın 140'tan fazla ülkesinde
gelişmiş yapılara,
altyapı çözümleri sunuyor.

Hes Kablo üretiyor,
Türkiye kazanıyor!

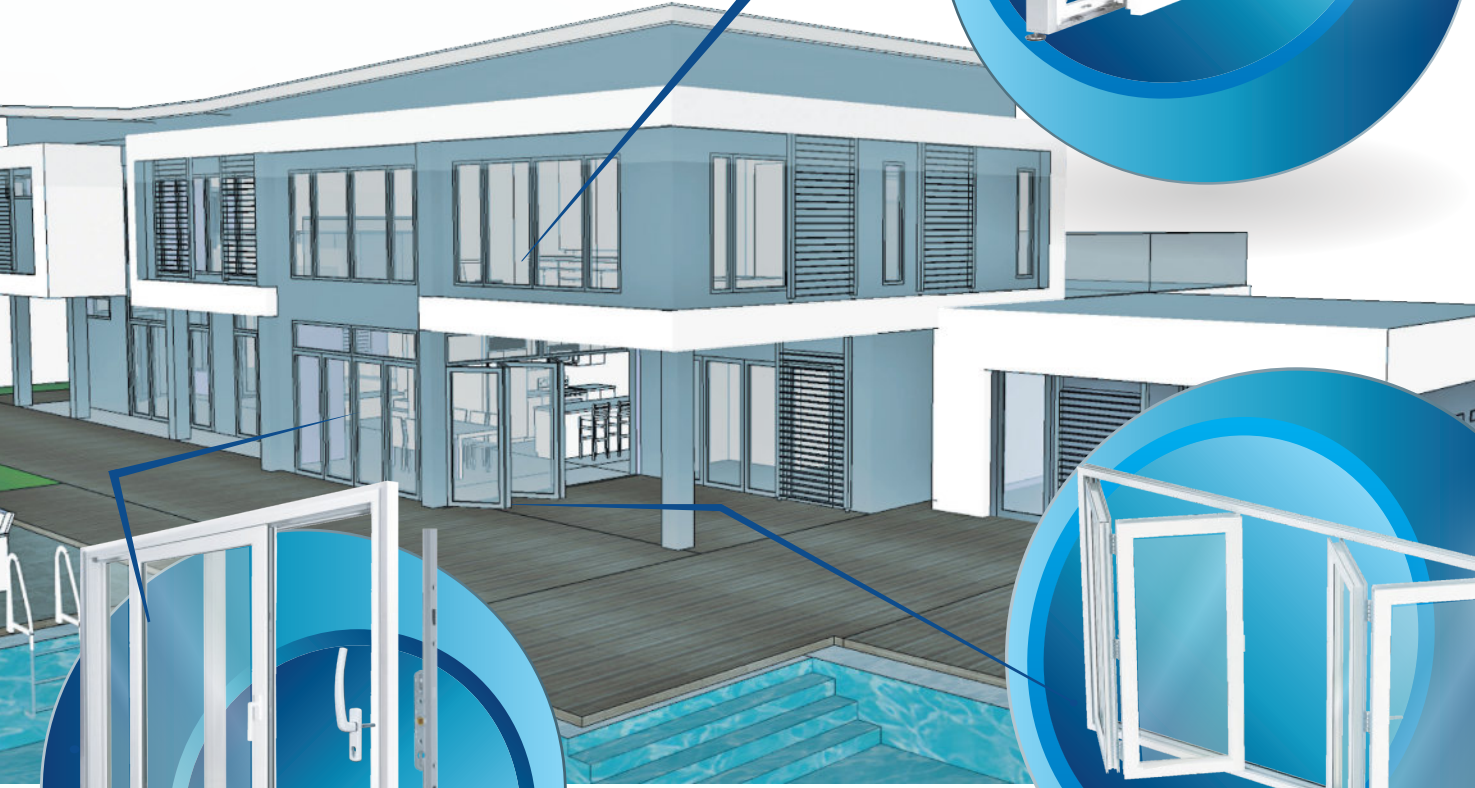

"Always Better"

Kapı & Pencere Sistemleri

Paralel Sürme

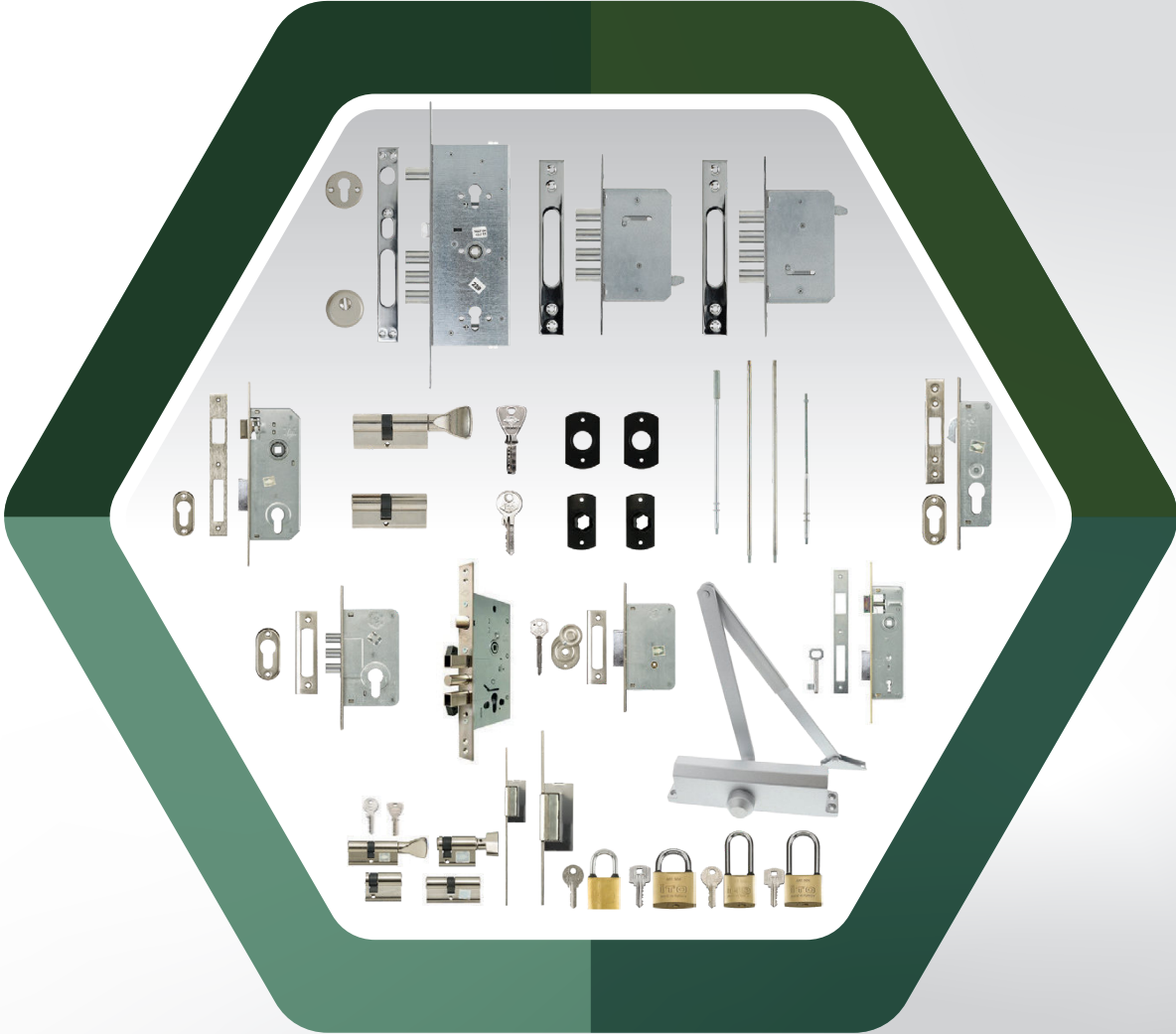
*Hebeschiebe
(Kaldır Sür)*

*Katlanır
Sistem*

“Her Zaman Güvenli”

“Güvende hissetmeye değersiniz”
You’re worthy to feel secure

 444 2 486

www.itokilit.com.tr

ISUZU
D-MAX

HAYALLERİN İÇİN **YENİDEN** **TASARLANDI**

Yenilenen dış görünüşü, son teknoloji ileri sürüş destek sistemleri, şehir içinde ve arazide eşsiz performansı ile D-Max, hayallerin için yeniden tasarlandı.

DALGAKIRAN

Türkiye'nin Global Markası

130+ Ülkede Kesintisiz Hizmet

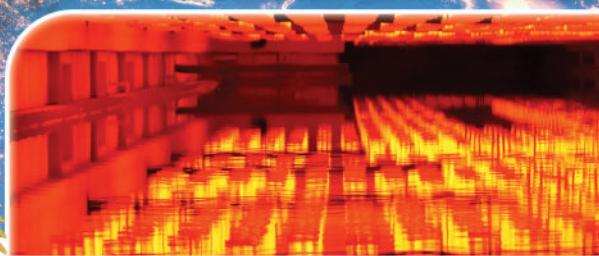
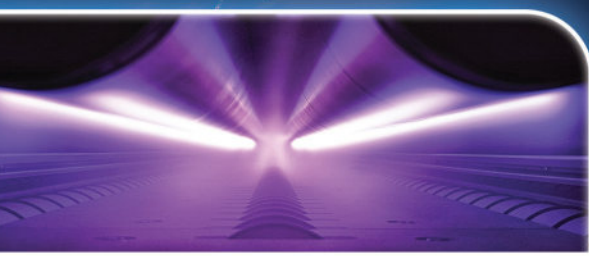
Türkiye'nin en büyük endüstriyel kompresör üreticisi ve ihracatçısı olarak dünyanın önde gelen 10 kompresör markası arasında olmaktan gurur duyuyoruz.

DÜZCE CAM

Türkiye'nin Camı

KLİMATİK KİŞ

KLİMATİK YAZ KİŞ

www.duzcecam.com.tr

BAŞKANDAN

SANAYİMİZİN PANDEMİ SINAVI VE İSO 500...

Sanayileşme tarihimizin büyük bir bölümüne ayna tutan ve bu yıl 53 yaşını geride bırakan “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” (İSO 500) çalışmamızın 2020 sonuçları, COVID-19 şoku karşısında sanayimizin geçtiği sınava ayna tutması bakımından ayrı bir önem taşıyor.

”

2020'de dünya ekonomisi ve küresel ticaret, hiç beklenmedik ve daha önce görülmemiş yaygınlıkta bir kriz yaşadı. Üretim, ticaret ve gündelik hayat, belki de savaşlar dışında ilk kez böylesine durma noktasına geldi. Ancak yılın sonlarına doğru kısıtlamaların gevşetilmesi, ekonomilerin "yeni normal" koşullarına adapte olması ve özellikle aşıların bulunmasıyla birlikte büyüme trendi beklenenden erken başladı. Salgının ilk dalgasında büyük bir umutsuzluğun hakim olduğu dünyamız, tünelin ucunda ışığı görerek yılı bir nebze iyimser kapattı. Buna rağmen yeni salgın dalgaları, küresel tedarik zincirlerinde yaşanan kırılma ve ham madde temininde yaşanan darboğazlar 2021 yılına önemli sorunlar devretti.

Salgının Türkiye ekonomisine ilk etkisi, 2020 ikinci çeyreğinde yaşanan yüzde 10'luk daralma oldu. Ancak takip eden aylarda ilk şokun atlatılması, ekonomik hayatın kısmen normale dönmesi ve uygulanan destekleyici politikalar sonucu yılın ikinci yarısında hızlı bir toparlanma yaşandı. Böylece küresel ekonominin yüzde 3,3 küçüldüğü 2020'de ülkemiz yüzde 1,8 büyüyerek pozitif bölgede kalabilen az sayıda ülke arasında yer aldı. Sanayi sektörümüz, yüzde 2'lik büyüme performansı ile yine ekonomimizin itici gücü oldu.

Pandemi yılında ISO 500'ün çizdiği resmi genel olarak inceleyecek olursak, en önemli bulgulardan biri salgının etkisiyle satış performansında yaşanan yavaşlama. Büyük bölümü ihracatçılardan oluşan ISO 500, özellikle yüzde 13'e yakın ihracat kaybı nedeniyle 2020'de üretimden satışlarını reel olarak çok az artırabildi. Ayrıca yıl genelindeki büyük belirsizliğin etkisiyle firmaların nakit varlıklarını korumaya yönelerek sabit yatırımlara ara verdiği gözleniyor.

Bu zor yılda ISO 500 kuruluşlarımızın toplamda karlılığını artırmayı başardığını görüyoruz. Yılın büyük bölümünde elverişli seyreden ham madde ve finansman maliyetlerinin yanı sıra firmalarımızın finansal riskleri daha iyi yönetmesi gibi faktörler, bu iyileşmede etkili. Öte yandan, karlılıktaki artışın en önemli kaynağının faaliyet karlılığındaki iyileşme olması dikkat çekiyor. Ayrıca 2020'de özkaynakların yüzde 23 artması sayesinde, geçtiğimiz yıllarda önemli ölçüde zayıflayan borç/özkaynak dengesi de salgının etkilerine rağmen daha fazla bozulmadan korunabilmiş görünüyor.

Her yıl dikkatle izlediğimiz bir konu olan AR-GE ve teknoloji faaliyetlerinde de dönemin koşullarına göre pozitif gelişmeler öne çıkıyor. Salgına rağmen, AR-GE yapan kuruluş sayısı 9 artarak 271'e yükseldi ve AR-GE harcamalarının üretimden satışlara oranındaki düşüş sınırlı kaldı. Orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerin katma değerdeki toplam payı da artışını sürdürdü. Bu konuda önümüzde halen çok uzun bir yol olduğunu bilmekle beraber, teknoloji odaklı büyüme için son yıllarda atılan adımların meyvelerini vermeye başladığını görmek sevindirici.

2020 yılı araştırmamızın anket toplama ve raporlama süreçleri, ülkemizde Nisan sonu ile Mayıs ortası arasındaki "tam kapanma" uygulamasına ve uzun bir bayram tatiline denk geldi. Buna rağmen araştırma sonuçlarımızı gecikme olmaksızın, hatta pandemi öncesi yıllara göre biraz daha erken bir tarihte kamuoyuyla paylaşabiliyoruz. Bu noktada, anket verilerini hızlı bir şekilde bizimle paylaşan sanayi kuruluşlarımızı, araştırmayı büyük bir özveriyle yürüten Ekonomik Araştırmalar ve Kurumsal Finans Şubemize, katkılarıyla çalışmamızı zenginleştiren kıymetli akademisyenlerimize, danışmanlarımıza ve diğer süreçlerde emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

ERDAL BAHÇIVAN
İstanbul Sanayi Odası - Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

Başkandan	4
Yönetici Özeti	10
Dünya ve Türkiye Ekonomisinde Gelişmeler	13
Temel Göstergeler	28
Temel Finansal Göstergeler	54
Karlılık Göstergeleri	67
Katma Değer Etkinlik ve Verimlilik	86
Teknoloji Faaliyetleri	94
Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Sıralama	103
Sektörel Veriler	137
Yöntem, Tanım ve Açıklamalar	144
Faaliyet Kodları ve Sermaye Dağılımı	150
Sektörel Sıralamalar	154
Alfabetik Sıralamalar	172
Yorumlar	196

YOUR ONE STOP SUPPLIER FOR PACKAGING

180.000 Tonnes Yearly Production Capacity

2.000 Employees

Exporting to Over **80** countries

İstikrarla büyüyerek
ulusal ve uluslararası alanda
ülkemizin gururu olmayı başardık....

Çünkü birlikte çok çalıştık!

Our Products
Ürünlerimiz

Flexible Packaging
Products
Flexible Ambalaj

Garbage Bags
Çöp Torbası

Carrier Bags
Taşıma Poşetleri

Sacks
Torbalar

Shrink Film
Shrink Film

Packaging Films
Ambalaj Filmleri

Stretch Film
Stretch Film

Stretch Hoods
Stretch Palet Örtüsü

Shrink Hoods
Shrink Palet Örtüsü

Industrial Films
Endüstriyel Ürünler

Agriculture &
Horticulture Films
Zirai Ürünler

Disposable Products
Tek Kullanımlık
Ürünler

KÜNYE

İSTANBUL SANAYİ ODASI DERGİSİ

Mayıs 2021 Özel Sayı

İMTİYAZ SAHİBİ

İSTANBUL SANAYİ ODASI ADINA YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Erdal Bahçıvan

YAYIN KURULU

Sultan Tepe - Ayşegül Çapan - Ramazan Güven -
Sadettin Kaşıkırık - Sabahattin Şen

SORUMLU GENEL YAYIN MÜDÜRÜ

Haktan Akın

GENEL YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Asım Aslan

ARAŞTIRMAYI YAPAN

İSO Ekonomik Araştırmalar ve Kurumsal Finans Şubesi

YAYINA HAZIRLAYAN

İSO Kurumsal İletişim Şubesi

İDARE YERİ VE REKLAM REZERVASYON

Odakule, Meşrutiyet Cad. No: 63 34430 Beyoğlu / İstanbul
Tel: 0212 252 29 00'dan 131-133

BASIM

PROMAT BASIM YAYIN SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Orhan Gazi Mah. 1673. Sk. No: 34 Esenyurt / İSTANBUL

Tel: 0212 622 63 63

www.promat.com.tr

Sertifika No: 44762

Baskı Tarihi: Mayıs 2021

Aylık Sanayi ve Ekonomi dergisi özel sayıdır.

İSO 500®/©2021 İstanbul Sanayi Odası / 5846 sayılı kanuna göre tüm hakları saklıdır. İzinsiz hiçbir şekilde çoğaltılamaz, kopyalanamaz ve yayınlanamaz. Çalışmada yer alan bilgi ve analizlerin kopyalanması ya da çoğaltılarak kullanılması yolu ile oluşabilecek hata veya eksikliklerden dolayı İSO'nun herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

REKLAM İNDEKSİ

HES KABLO	ÖN KAPAK İÇİ
FORNAX-İTO KİLİT	ÖN KAPAK İÇİ ARKA YÜZ
BOSSA	ORTA KAPAK ÖN YÜZ
ÇOLAKOĞLU METALURJİ	ORTA KAPAK ARKA YÜZ
ROKETSAN	ARKA KAPAK İÇİ
KRONOSPAN	ARKA KAPAK
ANADOLU ISUZU	1
DALGAKIRAN	2
DÜZCE CAM	3
NAKSAN	7
DELTA OFİS	9
WISPOTTER	12
İŞ BANKASI	21
BAŞKENT OSB	25
SAMPA	26-27
VERDE	37
KASTAMONU ENTEGRE	39
ANADOLUBANK	43
TUFAN ENDÜSTRİ	52-53
SANKO	57
TÜRKİYE'NİN MAKİNECİLERİ	59
KÜÇÜKÇALIK	61
SODEXO	65
İŞBİR SENTETİK	66
TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ	71
HAVELSAN	73
KALEKİM	75
ÜNTEL	77
SHELL FİLO	79
ABDİOĞULLARI	83
SAPRO	85
YORGLASS	99
WORLD MEDICINE	101
ÖZYILMAZ FINDIK	134
YURTBAŞI SERAMİK	135
ESKİŞEHİR OSB	149
ŞİRİKÇİOĞLU	153
YİĞİT AKÜ	191
TAT METAL	195
TUKAŞ	205
İÇDAŞ	211
KARTONSAN	213
ORUÇOĞLU	219
AKSA ENERJİ	220

SEDEF TERSANESİ
DESIGNED AND BUILT BY DELTA

DELTA OFİS

Kuruçeşme Cad. No:65 1/2
Arnavutköy, Beşiktaş- İstanbul
www.deltamobilya.com

YÖNETİCİ ÖZETİ

2020 yılında dünya ekonomisini şekillendiren ana unsur, yaşanan COVID-19 salgını ve onun yarattığı koşullar olmuştur. Çin'de başlayıp tüm dünyaya yayılan salgın, dünya ekonomisinde ikinci çeyrekte şok bir daralmaya yol açmıştır. Salgının ekonomik etkilerine karşı hükümetler, merkez bankaları ve uluslararası kurumlar önemli adımlar atmıştır. Hükümetler, şirketlere ve çalışanlara yönelik olarak geniş hibe destekleri sağlarken, merkez bankaları hükümetlerin artan harcamalarını ve şirketlere yönelik kredi akışlarını desteklemek için genişleyici para politikaları uygulamıştır.

2020 yılında dünya ekonomisi yüzde 3,3 ile son on yılların en sert küçülmesini yaşamış ve daralma hemen hemen tüm bölge ve ülkelerde hissedilmiştir. Aynı yılda dünya mal ticareti de yüzde 7,4 küçülerek 17 trilyon dolara gerilemiştir. Küresel sanayi Nisan 2020 ayında dip seviyelere gerilemesine rağmen yılı büyüme ile kapatırken, ABD, AB ve Çin ekonomilerinde de sanayi sektörü pozitif büyüme sergilemiştir. Buna rağmen dünya imalat sanayi üretimi 2020 yılı genelinde yüzde 4,1 azalmıştır.

2020 yılında dünya genelinde yaşanan salgın Türkiye ekonomisinin performansı açısından da belirleyici olmuştur. Salgının yarattığı ilk şok ve alınan önlemlerin etkisiyle ikinci çeyrekte ekonomik daralma yaşanmıştır. Sonrasında verilen destekler ve dış talepteki canlanmaya bağlı olarak yılın ikinci yarısında yeniden ekonomik büyüme patikasına geçilmiştir. Böylece yıl genelinde ekonomik büyüme yüzde 1,8 olarak gerçekleşmiş ve Türkiye 2020 yılında büyüme başarısı gösteren az sayıda ülkeden biri olmuştur. Sanayi sektörü de yüzde 2 oranında büyüyerek ekonomik büyümeye önemli katkı sağlamıştır.

2020 yılında Türkiye'nin Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500) çalışmasının sonuçları, küresel ölçekte yaşanan COVID-19 salgınının etkilerini ve buna karşın sanayini sergilediği performansı ortaya koymaktadır.

2020 yılı İSO 500 çalışmasının sonuçları arasında öne çıkan konular aşağıda kısaca özetlenmektedir:

- İSO 500 kapsamında özel kuruluşların sayısı 491 olurken, kamu kuruluşlarının sayısı 1 adet artarak 9'a yükselmiştir.
- 2019'dan 2020'ye İSO 500'e yeni giren firma sayısı 11 olurken, 39 kuruluş geçen seneki İSO İkinci 500'den yükselmiştir. 450 firma ise her iki yılda da İSO 500 sıralamasında yer almıştır.
- 2020 yılında üretimden satışlara göre Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu yine Tüpraş olmuştur. Üretici fiyatlarıyla en yüksek katma değer yaratan kuruluş bir önceki yıla göre değişirken, bu kuruluş isminin açıklanmasını istememiştir. En fazla kar eden

kuruluş İskenderun Demir ve Çelik olurken, Ford Otomotiv ihracattaki birinciliğini korumuştur.

- İSO 500'ün sanayi sektörü katma değeri ve GSYH içindeki payı, salgın koşullarına rağmen artış göstermiştir. 2020 yılında İSO 500'ün sanayi sektörü katma değeri içindeki payı yüzde 18,3'ten yüzde 19,4'e, GSYH içindeki payı yüzde 6,5'ten yüzde 6,9'a yükselmiştir.
- Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 2020 yılında 7 adet azalarak 110 ile son yılların en düşük seviyesine inmiştir. Sayıdaki düşüşe paralel olarak yabancı sermayeli paylı kuruluşların temel göstergeler içindeki payları da küçülmüştür.
- İSO üyesi kuruluşların sayısı 2020 yılında 8 adet azalarak 161'e inmiştir. Bu azalışta İstanbul'un salgın koşullarından daha çok etkilenmesinin rol oynamış olabileceği değerlendirilmektedir.
- 2017'de 69, 2018'de 67, 2019'da 66 olan halka açık kuruluşların sayısı 2020'de yeniden 67'ye çıkmıştır. Firma sayısı önemli bir değişim göstermemekle birlikte halka açık kuruluşların payları farklı eğilimler göstermiştir. Bu kuruluşların satış, ihracat, dönem kar ve zarar toplamındaki payları gerilerken, diğer göstergelerdeki payları artmıştır.
- 2020 yılında üretimden satışlar yüzde 15,3, net satışlar yüzde 15,9 oranında artış göstermiştir. Bu oranlar 2018 ve 2019'daki oranların altında kalırken, satış performansı salgından olumsuz etkilenmiştir.
- İSO 500'ün ihracatı (GTS'ye göre) 2020 yılında yüzde 12,8 oranında azalarak 64,1 milyar dolara gerilemiştir. İSO 500'ün ihracatı, Türkiye sanayi ihracatındaki yüzde 6,6'lık düşüşten daha hızlı küçülmüştür. Bu küçülmeye rağmen Türkiye ihracatının yüzde 37,8'i, sanayi ihracatının yüzde 39,2'si İSO 500 tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Sanayi kuruluşların karları 2020 yılındaki salgın koşullarına rağmen önemli ölçüde artmıştır. Vergi öncesi kar ve zarar toplamı yüzde 50,1, faiz, amortisman, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 43,1 oranında yükselmiştir.
- İSO 500'de 2020 yılında özel kuruluşların istihdamı yüzde 2,9 oranında artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış yüzde 14,5 olmuştur.
- Borçlanma eğilimi durağanlaşırken, borçların vade yapısında iyileşme devam etmiştir. 2020 yılında İSO 500'de toplam borçlar yüzde 23 oranında artarken, kısa vadeli borçlardaki artış yüzde 22,7, uzun vadeli borçlardaki artış yüzde 23,5 ile birbirine oldukça yakın gerçekleşmiştir.

- ✿ Mali borçlarda da benzer bir eğilim söz konusudur. Mali borçlar yüzde 23 ile toplam borçlar ile aynı oranda artarken, kısa vadeli mali borçlardaki artış yüzde 22,4, uzun vadeli mali borçlardaki artış yüzde 23,3 ile birbirine oldukça yakındır.
- ✿ Borçlarda bu gelişmeler yaşanırken, özkaynaklar yüzde 23,2 oranında artış göstermiştir. Bu artış, özkaynaklarda reel büyümeye işaret ederken, toplam bilanço büyümesi de yüzde 23 ile hemen hemen aynı düzeyde gerçekleşmiştir.
- ✿ Kaynak yapısında borç/özkaynak dağılımı geçen yıla göre değişmemiştir. Toplam borçların payı yüzde 68,4, özkaynakların payı ise yüzde 31,6 ile aynı kalmıştır. Böylece borçların payı en yüksek, özkaynakların payı ise en düşük seviyesini korumuştur.
- ✿ Mali borç/diğer borç dağılımı da aynı kalmıştır. Toplam borçlar içinde mali borçların payı yüzde 56,7, diğer borçların payı yüzde 43,3 ile değişmemiştir.
- ✿ 2017 ve 2018 yıllarında artış eğilimi gösteren kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı 2020 yılında yüzde 41,4'ten yüzde 41,2'ye gerilemiştir.
- ✿ 2018'de ilk kez özkaynakların iki katını aşan toplam borçlar/özkaynak oranı, 2019'dan 2020'ye çok küçük bir düşüşle yüzde 216,6'dan yüzde 216,4'e inmiştir.
- ✿ Dönen ve duran varlıkların toplam aktifler içindeki payına bakıldığında, 2020'de dönen varlıkların payı yüzde 60,9'dan yüzde 63,7'ye çıkarken, duran varlıkların payı yüzde 39,1'den yüzde 36,3'e inmiştir. 2020 yılının olağan dışı koşulları firmaları likit varlıklara yöneltirken, duran varlık yatırımlarını sınırlamıştır.
- ✿ 2020 yılında İSO 500'de vergi öncesi dönem karı/zararına göre kar eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükselirken, zarar eden kuruluş sayısı ise 89'dan 77'ye gerilemiştir. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kar elde eden kuruluş sayısı ise 2020 bir önceki yıla göre 9 adet artarak 492 olarak gerçekleşmiştir.
- ✿ 2020 yılında karlılık oranları da yükselmiştir. Satış karlılığı 1,6 puan artışla yüzde 7'ye, aktif karlılığı 1,3 puan artışla yüzde 7,2'ye, özkaynak karlılığı ise 4,1 puan artışla yüzde 22,7'ye yükselmiştir.
- ✿ Ölçülmeye başlandığı 2013'ten bu yana 2019 yılı hariç sürekli artış gösteren FAVÖK büyüklüğü, 2020 yılında yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar TL'ye çıkmıştır. FAVÖK karlılığı oranı da 2,6 puan artışla yüzde 13,9 olmuştur.
- ✿ 2020 yılında toplam faaliyet karı büyüklüğü yüzde 55 büyüyerek 142,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. Faaliyet karlılığı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıkmıştır.
- ✿ 2020 yılında finansman koşullarında yaşanan dalgalanmalar kuruluşların finansman giderlerini de etkilemiştir. Türk lirasındaki önemli değer kayıplarının da etkisiyle finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar TL'ye yükselirken, finansman giderlerinin faaliyet karı içindeki payı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye inmiştir.
- ✿ Net kambiyo gelirlerindeki artışın etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirler de yükselmiştir. İSO 500'ün üretim faaliyeti dışı net gelirleri 2020 yılında yüzde 16,7 artışla 43,4 milyar TL'ye yükselmiştir.
- ✿ 2020 yılında salgının etkileri ile oluşan koşullar altında faktör gelirlerinin net katma değer dağılımında da önemli gelişmeler yaşanmıştır. Net katma değer faktör gelirleri dağılımında milli gelir anlamında karın payı yüzde 21,3'ten yüzde 30,3'e yükselirken, ödenen faizlerin payı yüzde 27,1'den yüzde 25,3'e, ödenen maaş ve ücretlerin payı ise yüzde 51,5'ten yüzde 44,5'e inmiştir.
- ✿ 2020 yılında iç ve dış satışlarda yaşanan dalgalanmalar nedeniyle satışların yavaşlaması varlık devir hızını olumsuz etkilemiştir. 2019'da 1,09 olarak gerçekleşen varlık devir hızı, 2020'de 1,03'e inmiştir.
- ✿ 2020'de çalışan başına net üretimden satışlar yüzde 12,1 artmış ve 1.643.882 TL olmuştur. İç ve dış talepteki dalgalanmalar sonucu satış performansı zayıflarken, işgücü verimliliğinde reel olarak düşüş söz konusudur.
- ✿ 2020 yılında AR-GE harcamaları anket verileri ile 6,2 milyar TL olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre yüzde 4,9 artış göstermiştir. Aynı dönemde AR-GE harcamalarının üretimden satışlara oranı yüzde 0,58'den yüzde 0,53'e inmiştir. En yüksek AR-GE harcaması gerçekleştiren sektörler arasında otomotiv, elektronik ürünleri ve elektrikli teçhizat sektörleri öne çıkmıştır.
- ✿ AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı 2018'de 276 ile en yüksek düzeyine ulaştıktan sonra 2019'da 262'ye gerilemiş, 2020'de ise 271'e yükselmiştir. Sanayi kuruluşları teknolojiye, dijitalleşmeye ve AR-GE harcamalarına ağırlık vermeye devam etmiştir.
- ✿ İSO 500'de 2020 yılında yaratılan katma değer içerisinde en yüksek payı yüzde 37,3 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler almıştır. Orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı 1,9 puan artarak 31,5'e yükselmiştir. Orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı 1,3 puanlık artışla yüzde 24,8'e çıkmıştır. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise yüzde 6,9'dan yüzde 6,4'e inmiştir.
- ✿ 2019 yılında orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ilk kez yüzde 30'u geçmiştir. 2020 yılında da payın artışı sürmüştü ve yüzde 31,2 olmuştur.

Misafirlerinizi daha iyi analiz edin.

- Kontrol Paneli
- Detaylı Bağlantı İstatistikleri
- Gelişmiş Analitik Veri
- Isı Haritası
- %100 KVKK Uyumlu Arayüz
- İYS Entegrasyonu

ve daha fazlası...

wispotter

Detaylı bilgi ve demo talepleriniz için wispotter.com adresini ziyaret edin.

DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDE GELİŞMELER

Dünya ve Türkiye ekonomisindeki gelişmeler, sanayi sektörünün performansında belirleyici rol oynamaktadır.

2020 yılında dünya ekonomisini COVID-19 salgını şekillendirdi.

2020 yılında dünya ekonomisini şekillendiren ana unsur, yaşanan COVID-19 pandemisi ve onun yarattığı olağanüstü koşullar olmuştur. Çin'de başlayarak tüm dünya geneline yayılan salgın, yılın ikinci çeyreğinde küresel ekonomide çok bir daralma etkisi yaratmıştır. Salgın nedeniyle bir yandan önemli kayıplar yaşanırken diğer yandan salgın ile çok yönlü bir mücadele başlamıştır.

Salgın ile mücadelenin ekonomik yönünde hükümetler, merkez bankaları ve uluslararası kurumlar devreye girmiştir. Hükümetler şirketlere ve çalışanlara yönelik olarak geniş hibe destekleri vermiştir. Merkez bankaları, hükümetlerin artan harcamalarını desteklerken özel sektöre yönelik yardımlar için bankaları likidite yönünden fonlamıştır. Verilen destekler kısa sürede etkisini göstermiş ve yılın ikinci yarısında dünya ekonomisi toparlanmaya başlamıştır.

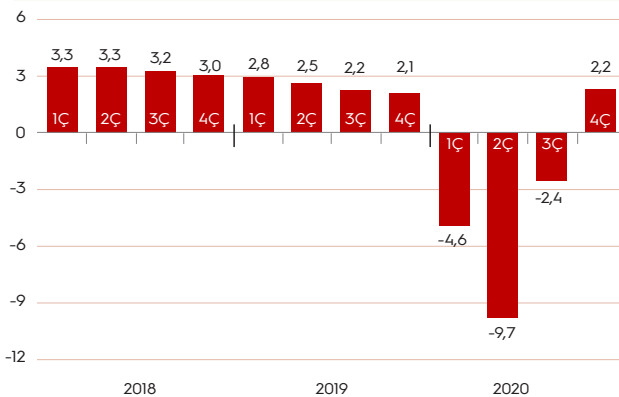
DÜNYA EKONOMİSİ BÜYÜME ORANLARI - 2020 (%)

Kaynak: IMF, World Economic Outlook, Nisan 2021.

2020 yılında salgın sonbahar aylarında dünya genelinde ikinci dalga ile yeniden etkisini arttırmıştır. İktisadi ve sosyal faaliyetler yeni kurallar altında ve kısıtlamalar ile sürdürülmüştür. İktisadi ve sosyal hayatta uygulanmaya başlanan yeni kurallar, dünya ekonomisinde "yeni normal" olarak adlandırılmıştır.

DÜNYA EKONOMİSİ YILLIK BÜYÜME ORANLARI (%)

Kaynak: OECD, Interim Economic Outlook, Mart 2021.

2020'nin özellikle son çeyreğinde küresel ekonomiye ilişkin iyimserliği artıran unsur ise aşı çalışmaları olmuştur. Yıl sonuna doğru birçok aşının uygulama için onay alması, 2021 yılına girilirken ekonomiye yönelik beklentileri olumlu etkilemiştir.

Dünya ekonomisi 2020 yılında salgının etkileri ile yüzde 3,3 daralarak son on yılların en sert daralmasını yaşamıştır. Ekonomik daralma hemen hemen tüm bölge ve ülkelerde hissedilmiştir.

Salgın sanayiye ve hizmetleri farklı etkiledi.

2020 yılında yaşanan salgın, sektörler üzerinde farklı etkiler yaratmıştır. İlk aşamada, yılın ikinci çeyreğinde tüm sektörler sert daralmalar ile karşılaşmıştır. Takip eden dönemde ise sektörler arasında ayrışma başlamış, hizmetler sektörü yılın ikinci yarısında da küçülmeye devam etmiştir. Buna karşılık sanayi sektörü üçüncü çeyrekte itibaren tekrar büyümeye başlamıştır.

Salgın koşulları ile ortaya çıkan yeni normal içinde tedarik güvenliği ön plana çıkmıştır. Ülkeler hem kendi içlerinde üretime ağırlık vermeye başlarken, tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma süreci ortaya çıkmıştır. Sektörler ve firmalar da yeni salgın dalgalarına ilişkin endişelerle birlikte üretim ve tedariklerini öne çekerek yoğunlaştırmışlardır.

Bu eğilime bağlı olarak sanayi sektörü kısa sürede toparlanmış ve yılın özellikle son çeyreğinde sanayi üretimi yeniden yıllık bazda büyüme sürecine girmiştir. Hükümetlerin ve merkez bankalarının desteklerinin de büyümeye erken geçişte katkıları olmuştur.

Dünya mal ticareti yüzde 7,4 daraldı.

2020 yılında dünya mal ticareti COVID-19 salgınının yarattığı olumsuz koşullara bağlı olarak ciddi bir küçülme yaşamıştır. Salgın özellikle yılın ikinci çeyreğinde küresel ticaretin fiziki olarak durmasına yol açmıştır. Gümrük, lojistik, liman ve taşımacılık hizmetleri kesintiye uğramış, ticarete konu olan tüm emtia ve mallarda önemli fiyat düşüşleri gerçekleşmiştir.

Yılın ikinci yarısında ise hükümetlerce sağlanan desteklerin yanı sıra firmaların yeni normal içinde üretim ve tedarik süreçlerinde değişikliklere gitmeleri sonucu dünya mal ticareti toparlanmaya başlamıştır. Tedarik endişesi ile hızlanan dünya mal ticareti yılın son çeyreğinde yeniden büyümeye geçmiştir. Buna rağmen yıl genelinde dünya mal ticareti 2020 yılında miktar olarak yüzde 5,3 ve değer olarak ise yüzde 7,4 düşüşle 17 trilyon dolara gerilemiştir.

DÜNYA MAL TİCARETİNDE GELİŞMELER (%)

	2018	2019	2020
Mal Ticareti (Milyar \$)	18.920	18.350	17.000
Mal Ticareti Büyüme (Değer Bazında)	10,0	-3,5	-7,4
Mal Ticareti Büyüme (Miktar Bazında)	3,0	-0,1	-5,3

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü, Nisan 2021.

Enflasyon ve faizler hızlı düşüş gösterdi.

COVID-19 salgını emtia ve mal fiyatlarını yıl genelinde aşağı yönlü etkilemiştir. Özellikle yılın ikinci çeyreğinde emtia ve mal fiyatlarında sert düşüşler gerçekleşmiş, böylece enflasyon da düşüş göstermiştir. Tüketici fiyatları enflasyonu 2020'yi gelişmiş ülkelerde yüzde 0,7, gelişen ekonomilerde ise yüzde 5,1 seviyesinde kapatmıştır.

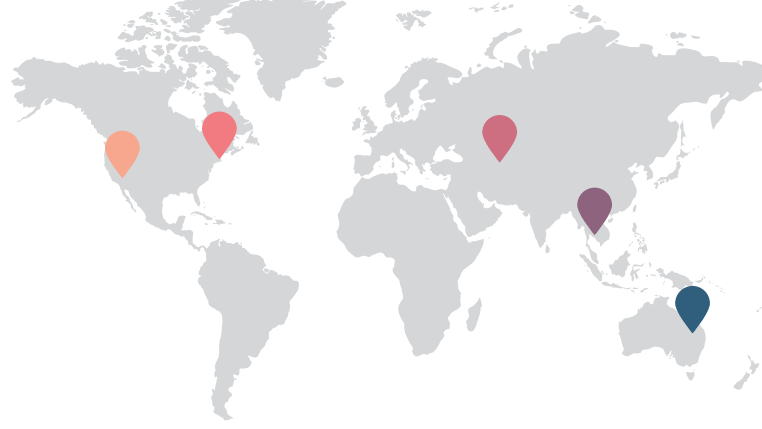
Merkez bankaları salgının ekonomik etkilerine karşı para politikalarını hızla gevşetmiştir. Bu kapsamda kullanılan başlıca araç, politika faiz oranlarının sıfıra yaklaştırılması olmuştur. Merkez bankaları, başta Fed olmak üzere, çok düşük faiz oranları politikasını yıl boyunca sürdürmüş, buna bağlı olarak piyasa faiz oranları da gerilemiştir. 6 ay vadeli LIBOR faiz oranı yüzde 0,7'ye kadar inmiştir. Böylece hükümetler de düşük faiz oranları ile borçlanma ve bütçe açıklarını finanse etme olanağı bulurken firmaların finansman imkanları da belirgin şekilde genişlemiştir.

Merkez bankaları salgında daha da öne çıktı.

2020'de merkez bankaları salgının olumsuz etkileri ile mücadelede başrol üstlenmiştir. 2020 Mart ayından itibaren neredeyse sınırsız parasal genişlemeye giden merkez bankaları, ilk aşamada faiz oranlarını sıfıra yakına çekmiş, ardından tahvil alımları ve diğer araçlar ile hükümetlerin, bankaların ve reel piyasaların ihtiyaç duydukları likiditeyi sağlamışlardır.

ABD Merkez Bankası Fed, 2020 Mart ayında politika faizini yüzde 0,25'e çekerken yıl genelindeki parasal genişleme ile bilanço büyüklüğünü 8 trilyon dolara çıkarmıştır. 2020 yılına genişletici bir program ile başlayan Avrupa Merkez Bankası da salgın nedeniyle olağanüstü genişletici önlemler almıştır. Bu bankanın bilançosu da pandemi başından yıl sonuna kadar yüzde 50'ye yakın büyümüştür.

Diğer tüm gelişmiş ve gelişen ülke merkez bankaları da benzer şekilde para politikalarını gevşetmiş ve salgının ekonomik sonuçları ile mücadelede emisyon hacimlerini büyütme zorunda kalmışlardır.

Küresel sanayi yıl sonunda büyümeye geçti.

Küresel sanayi sektörü 2020 yılına iyimser beklentiler ile başlamıştır. 2019 yılını olumsuz etkileyen ABD-Çin ticaret savaşında ilk faz anlaşmasına varılmış olması ve yine Brexit'te anlaşmalı bir ayrılma kararı alınması gibi unsurlar iyimserlik yaratmıştır. COVID-19 salgını sanayiye olumsuz etkilemeye başlamış ve Nisan ayında küresel sanayi göstergeleri sert daralmalar yaşayarak dip seviyelere inmiştir.

Küresel sanayi sektörü birçok göstergesi ile Haziran ayından itibaren toparlanmaya başlamıştır. Ekonomilere verilen destekler, yeni normal koşulları ve firmaların öne çıktıkları üretim ve tedarikleri, sanayide toparlanmanın başlamasına yol açmıştır.

Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verileri, küresel imalat sektörünün 2020 üçüncü çeyreği itibarıyla yeniden büyüme bölgesine geçtiğine işaret etmektedir. Yılın son aylarında salgının yeni ve kuvvetli dalgası nedeniyle tekrar devreye giren kısıtlama önlemlerine rağmen sanayide büyüme eğilimi son çeyrekte de devam etmiştir. Küresel sanayi PMI verisi 2020 yılını 53,8 puandan kapatmıştır. Üretim, alınan siparişler ve istihdam gibi diğer tüm alt göstergeler de 2020 yılını büyüme bölgesinde kapatmışlardır. Özellikle 54,9 puana yükselen üretim göstergesi küresel sanayideki büyümenin itici gücü olmuştur.

KÜRESEL İMALAT PMI (SATIN ALMA YÖNETİCİLERİ) ENDEKSİ VE SEÇİLMİŞ ALT ENDEKSLERİ

	Aralık 2019	Nisan 2020	Haziran 2020	Eylül 2020	Aralık 2020
Global PMI	50,1	39,8	47,8	52,4	53,8
Üretim	50,4	32,5	47,3	53,7	54,9
Yeni Sipariş	50,3	31,5	46,8	53,8	54,4
Yeni İhracat Siparişi	49,2	27,1	43,5	51,7	51,1
İstihdam	49,6	41,5	46,0	49,4	50,1

Kaynak: JP Morgan, IHS Markit.

Not: 50'nin üzerindeki rakamlar faaliyet koşullarında iyileşmeye, 50'nin altındaki rakamlar ise bozulmaya işaret etmektedir.

ABD, AB ve Çin'de sanayi büyüdü.

Küresel sanayide en büyük payı alan ABD, AB, Çin ve Japonya'da sanayi sektörleri 2020 yılını COVID-19 salgınının etkileri altında geçirmişlerdir. Bununla birlikte yıl ortalarında başlayan toparlanma süreciyle birlikte bu ülkelerin sanayi sektörleri yılı büyüme bölgesinde kapatabilmişlerdir.

ABD'de İmalat PMI manşet endeksi 2020 Nisan ayında 36,1 ile son 11 yılın en düşük seviyesine geriledikten sonra yaz aylarından itibaren toparlanmaya başlamıştır. Toparlanma yılın son çeyreğinde hızlanmış ve İmalat PMI 2020 yılını 57,1 ile 6 yılı aşkın dönemin en yüksek seviyesinde kapatmıştır.

Euro bölgesi, sanayi sektörü en olumsuz etkilenen ekonomi olmuş ve bölgenin imalat PMI endeksi nisan ayında 33,4'e inmiştir. Ancak Euro Bölgesi sanayisi de sonbaharda yeniden büyüme bölgesine geçmiş ve İmalat PMI 2020 sonunda 1,5 yılın en yüksek değeri olan 55,2'ye ulaşmıştır.

Salgını daha erken dönemde yaşayan Çin sanayi sektörü, en olumsuz etkileri yılın Şubat ayında hissetmiş ve ikinci çeyrekte yeniden büyümeye başlamıştır. Japonya sanayisi ise yılın ikinci yarısında göreceli olarak toparlanmaya başlamakla birlikte yılı büyüme bölgesine geçmeden bitirmiştir.

İMALAT PMI (SATIN ALMA YÖNETİCİLERİ ENDEKSİ)

Dönemler	ABD	AB-Euro	Çin	Japonya
2015	53,7	52,2	48,7	51,4
2016	52,2	52,5	49,8	50,0
2017	53,6	57,4	50,9	52,9
2018	55,5	54,8	50,7	53,1
2019	51,8	47,4	50,5	49,3
2020 Nisan	36,1	33,4	49,4	41,9
2020 II. Çeyrek	41,9	40,1	50,4	40,1
2020 III. Çeyrek	52,4	52,4	53,0	46,7
2020 IV. Çeyrek	55,7	54,6	53,8	49,2
2020 Aralık	57,1	55,2	53,0	48,0

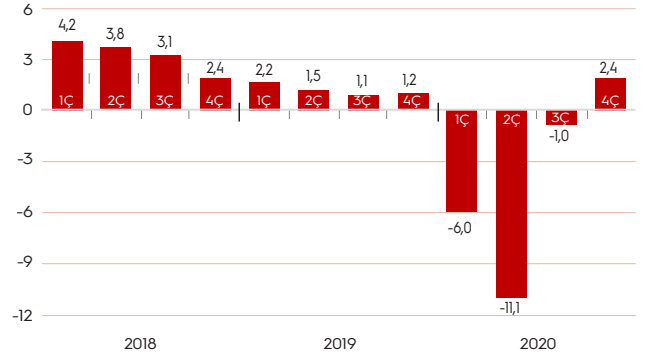
Kaynak: IHS Markit.

Not: Çeyreklik ve yıllık veriler dönem ortalaması olarak kullanılmıştır.

Küresel imalat sanayi üretimi 2020 yılında salgının etkileri ile her çeyrek dönemde farklı gelişmeler göstermiştir. Yılın ilk çeyreğinde salgının başladığı Çin'de işletmelerin üretime ara vermesi sonucu küresel imalat sanayi üretimi yüzde 6 daralmıştır. Salgının tüm dünyada etkili olduğu

ikinci çeyrekte, dünya imalat sanayi yüzde 11,1 oranında daralma yaşamıştır. Üçüncü çeyrekte imalat sanayilerinin yeniden açılma ile birlikte yıllık bazda daralma ivme kaybederek yüzde 1'e gerilemiştir. Son çeyrekte ise dünya imalat sanayi yüzde 2,4 ile büyüme bölgesine dönmüştür.

KÜRESEL İMALAT SANAYİ ÜRETİMİ, YILLIK BÜYÜME (%)

Kaynak: UNIDO, Quarterly Report on Manufacturing.

Girdi, nihai ürün ve ihrac fiyatları ikinci yarıda yükseldi.

Nisan ayında sanayi üretiminin dip seviyeye gerilemesi ile birlikte girdi ve nihai ürün fiyatları da son yılların en düşük seviyelerine inmiştir. Haziran ayından itibaren "yeni normal" ile birlikte toparlanmaya başlayan girdi ve nihai ürün fiyatları, üçüncü çeyrek sonunda 2019 seviyesini aşmıştır.

Son çeyreğin başında ise sanayi sektöründe üretim ve tedarik güvenliği için hammadde ve girdilere yönelik önemli bir talep artışı başlamıştır. Söz konusu ürünlere erişimde sıkıntılar yaşanırken, taşımacılık fiyatları da artışa geçmiştir. Bunlara bağlı olarak küresel sanayide girdi fiyatları önemli ölçüde yükselmiş ve bu gelişme nihai ürün fiyatlarına da yansımaya başlamıştır. Ancak yıl sonu itibarıyla girdi fiyatlarındaki artışın nihai ürünlere göre çok daha yüksek olduğu görülmektedir.

Küresel sanayi malları ihrac fiyatları 2020 yılında salgının etkisi ile yılın ilk aylarında gerilemiş, Nisan ayında ise dip seviyeye inmiştir. Yaz aylarından itibaren ise normalleşme ile dünya ticaretinde mal talebi toparlanmaya başlamıştır. Özellikle metaller, cevherler, mineraller, kimyasallar ve tarım-gıda ürünlerinde talep artışı hızlanmıştır. Artan talebe bağlı olarak bu ürünlerin ihracat fiyatları da yükselmeye başlamış, fiyatlardaki bu artışlar nihai ürünlere de yansımıştır. Böylece yıl sonunda dünya mal ticaretine konu olan malların ortalama ihrac birim fiyatı endeksi artmıştır.

Türkiye ekonomisi 2020 yılında yüzde 1,8 büyüdü.

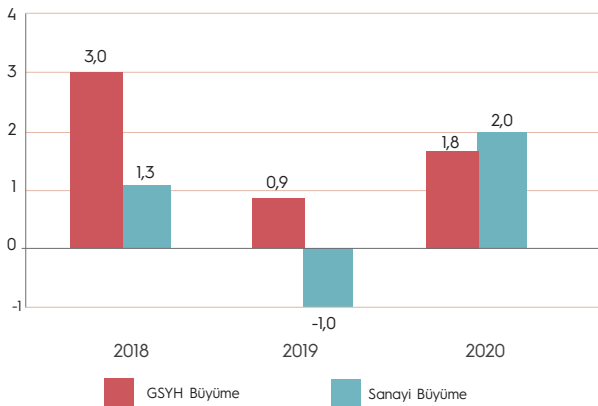
2020 yılında yaşanan salgın ekonomik büyüme üzerinde belirleyici olmuştur. Yılın ikinci çeyreğinde ekonomide daralma yaşanmıştır. Ekonomiye verilen desteklerin etkisi ve dış talepteki canlanmaya bağlı olarak yılın ikinci yarısında ekonomi yeniden büyümeye başlamıştır. Böylece ekonomik büyüme yıl geneli için yüzde 1,8 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye 2020 yılında az sayıda büyüyen ülkeden biri olmuştur.

2020 yılında hane halkı tüketim harcamaları yüzde 3,2, kamu harcamaları yüzde 2,3 büyümüştür. Gayrisafi sermaye yatırımları ise yüzde 6,5 büyüme göstermiştir. Mal ve hizmet ihracatı yüzde 15,4 daralma ile ekonomideki büyümeyi sınırlamıştır. Mal ve hizmet ithalatı ise yüzde 7,4 büyümüştür. 2020 yılında büyümeyi yatırımlar ve tüketim harcamaları sürüklemiştir.

Sanayi sektörü 2020 yılında yüzde 2 büyüdü.

2020 yılında yaşanan salgın sanayi üretimini de önemli ölçüde etkilemiştir. Salgına bağlı olarak yılın ikinci çeyreğinde sanayi üretiminde sert daralma yaşanmıştır. Yılın ikinci yarısında ise öncelikle ekonomiye sağlanan destekler ile sanayi üretiminde toparlanma başlamıştır. Diğer yandan yine yılın ikinci yarısında dış pazarlar da canlanmaya başlamış ve talep artmıştır. Bunlara bağlı olarak sanayi üretimi yılın ikinci yarısında yeniden büyüme sağlamıştır. Yıl genelinde sanayi sektörü yüzde 2 büyüme başarısı göstermiştir.

EKONOMİDE VE SANAYİ SEKTÖRÜNDE BÜYÜME (%)

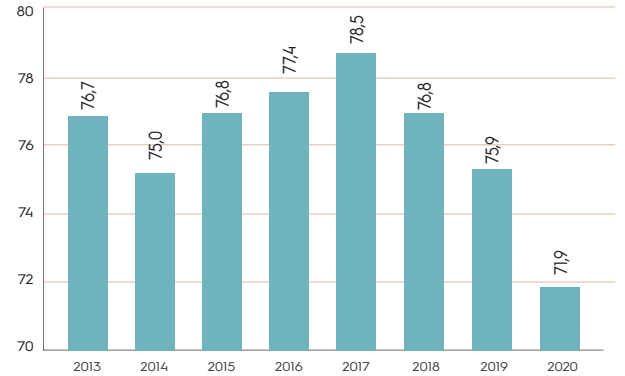
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu.

İmalat sanayi kapasite kullanımı 2020 yılında 4 puan geriledi.

2020 yılında sanayi üretiminde yaşanan yavaşlama ile imalat sanayinde ortalama kapasite kullanım oranı 4 puan düşerek yüzde 75,9'dan yüzde 71,9'a gerilemiştir. Birçok sektörde ise bu oran yüzde 75'lerin de altına inmiştir. Salgın imalat sanayi alt sektörlerinde kapasite kullanım oranlarını farklı yönlerden etkilemiştir.

2017 yılında yüzde 78,5 ile son on yılın zirvesine çıkan, 2018 yılında ise yüzde 76,8'e inen imalat sanayi yıllık ortalama kapasite kullanım oranı, 2019 yılında da gerilemeye devam etmiş ve yüzde 75,9 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında ise bu kez salgın ile ortaya çıkan koşullar sonucu imalat sanayi kapasite kullanım oranı 4 puan daha gerilemiştir. Kapasite kullanım oranı özellikle yılın ikinci çeyreğinde dip seviyesine inmiş, yılın ikinci yarısında ise toparlanmıştır.

İMALAT SANAYİ KAPASİTE KULLANIM ORANLARI (%)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.

Sanayi sektörü istihdamı 2020 yılında geriledi.

2020 yılında sanayide yıllık ortalama istihdam 63 bin kişi azalmış ve 5,5 milyon kişi olarak gerçekleşmiştir. Sanayi istihdamının toplam istihdam içindeki payı ise yüzde 20,5'e yükselmiştir. 2020 yılında yaşanan salgın çalışma hayatını da önemli ölçüde etkilemiştir. Yılın büyük bölümünde iş akitlerine fesih yasağı uygulanmıştır. Ayrıca istihdamın korunması için kısa çalışma ödeneği başta olmak üzere destekler sağlanmıştır. Sanayi sektörü yılın ikinci yarısında yeniden büyümeye başlayarak salgın yılını en az istihdam kaybı ile kapatmıştır.

SANAYİ SEKTÖRÜNDE İSTİHDAMIN GELİŞİMİ

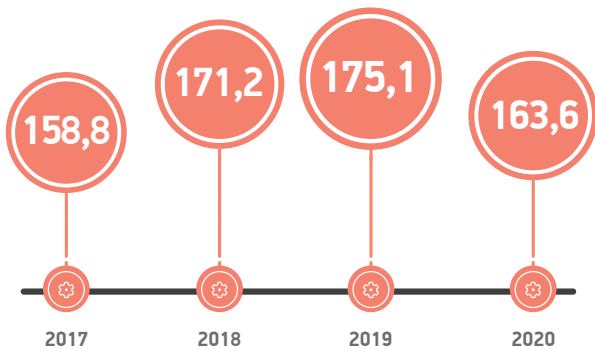
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu.

Sanayi ihracatı geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye'nin dış ticaret istatistiklerinin hesaplanmasında genel ticaret sistemine (GTS) geçmiştir. GTS'ye göre, ülkenin ekonomik alanını oluşturan serbest bölgeler, gümrük antrepoları ve serbest dolaşım alanından yurt dışına çıkan mallar ihracat kabul edilmektedir. Bu kapsamı ile GTS'ye göre hesaplanan dış ticaret verileri geçmiş yıllarda kullanılan Özel Ticaret Sistemi'ne (ÖTS) göre daha yüksek olmaktadır. Bu çerçevede Türkiye'nin sanayi sektörü ihracatı verileri de güncellenmiş olup GTS'ye göre hesaplanan verilere yer verilmiştir.

2020 yılında Türkiye sanayi ihracatı yüzde 6,6 gerileyerek 175,1 milyar dolardan 163,6 milyar dolara düşmüştür. 2017 ve 2018 yıllarında görece hızlı, 2019 yılında ise yavaş gerçekleşen ihracat artışı, 2020 yılında tersine dönmüştür. Türkiye'nin genel ihracatı da 2020 yılında yüzde 6,2 düşmüştür.

SANAYİ İHRACATI (GTS'YE GÖRE, MİLYAR \$)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu.

2020 yılında sanayi ihracatındaki gerilemenin ana nedeni yaşanan salgın ile ortaya çıkan koşullardır. Öncelikle yılın ikinci çeyreğinde küresel ticarete sert bir daralma yaşanmıştır. İkinci çeyrekte pazarların önemli bir bölümü uzun süre kapalı kalmıştır. Dünya sanayi ticareti üçüncü çeyrekte toparlanmaya başlamıştır.

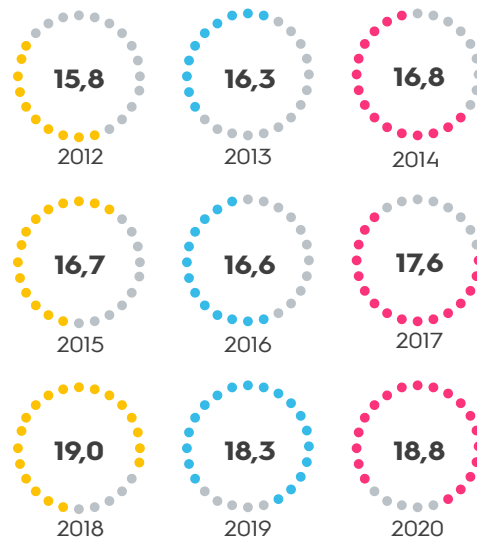
2020 yılında istisnasız tüm pazarlarda daralmalar yaşanmıştır. Türkiye'nin en önemli sanayi malı ihracat pazarı olan Avrupa Birliği daralmayı en şiddetli yaşayan pazarlardan biri olmuştur. ABD pazarı da sert bir daralma yaşamıştır. Yılın son çeyreğinde dünya sanayi malı ihracatı büyüme göstermiş olmakla birlikte yıl genelindeki küçülme telafi edilememiştir.

İmalat sanayinin milli gelir içindeki payı yüzde 18,8'e yükseldi.

İmalat sanayinin cari fiyatlarla GSYH içindeki payı 2019 yılında yüzde 18,3 iken, 2020 yılında yüzde 18,8'e yükselmiştir. İmalat sanayinin GSYH içindeki payının, Türkiye henüz sanayileşmiş ülke statüsüne ulaşmadan, yüzde 15'lere kadar gerilemiş olması endişe kaynağı olarak görülmektedir.

1998 yılında yüzde 22,3 olan pay, 2010 yılında yüzde 15,1 ile en düşük seviyesine gerilemiştir. 2011-2016 arasında yatay seyreden oran, 2017 ve 2018 yıllarında ise önemli artışlar göstermiştir.

İMALAT SANAYİNİN GSYH İÇİNDEKİ PAYI (%)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu.

İmalat sanayinin ekonomi içerisindeki payının artırılmasına yönelik son yıllarda uygulamaya konulan desteklerin sonuçları henüz tam alınamamıştır.

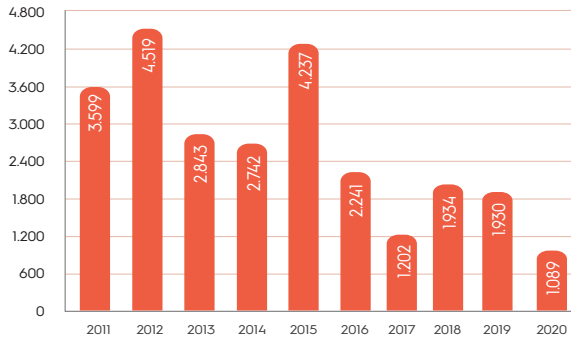
Nitekim 2019 yılında pay yeniden gerilemiştir. 2020 yılında ise imalat sanayinin payı 0,5 puan artmıştır. Ancak yine de 2018 yılındaki yüzde 19 seviyesinin altında kalmıştır.

İmalat sanayinin GSYH içindeki payının düzenli bir artış göstermesi için sektörün istikrarlı bir şekilde yüksek büyüme sağlaması gerekmektedir. 2020 yılında salgın nedeniyle imalat sanayi performansı da sınırlanmıştır.

İmalat sanayine yönelik doğrudan yabancı yatırımlar 1,09 milyar dolar oldu.

İmalat sanayine yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımları, daha çok satın almalar şeklinde gerçekleşmekte olup yeni yatırımlar çok sınırlıdır. Bu nedenle yabancı sermaye yatırımlarını daha çok satın alma koşulları belirlemektedir.

İMALAT SANAYİNE DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI (MİLYON \$)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.

İmalat sanayine yönelik olarak 2018 ve 2019 yıllarında 1,9 milyar dolar seviyesinde yabancı sermaye yatırımı gerçekleşmiştir. 2020 yılında ise yatırımlar 1,1 milyar dolara gerilemiştir. Küresel ölçekte yaşanan salgın dünya genelinde doğrudan yabancı sermaye yatırımlarında sert daralmaya yol açmıştır.

Buna bağlı olarak Türkiye'ye yönelik toplam ve imalat sanayine yönelik yatırımlar da önemli ölçüde gerilemiştir. Türkiye'nin ekonomik ve finansal kırılganlıkları da ayrıca yabancı sermaye yatırımlarını sınırlamıştır.

İmalat sanayinde teşvikli yatırımlar yüzde 80,7 artış gösterdi.

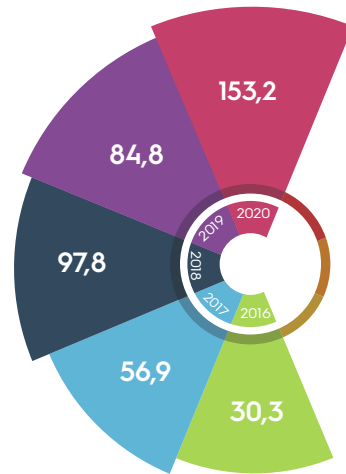
2020 yılında imalat sanayinde teşvik alınan yatırımların tutarı 153,2 milyar TL olmuştur. Yatırım tutarı 2019 yılına göre yüzde 80,7 artmıştır. Salgın yılı 2020'de yatırımlarda yüksek artışa yol açan 4 neden bulunmaktadır. İlk olarak 2020 yılında uygun koşullarda uzun vadeli ve düşük faizli yatırım kredileri sağlanmıştır.

İkinci olarak teknoloji odaklı sanayi hamlesi gibi programlar ile yatırımlar hareketlenmiştir. Üçüncü olarak medikal ürünler başta olmak üzere salgın nedeniyle talebin ve ihtiyacın arttığı ürünlerde yatırımlar yapılmıştır.

Son olarak da yine salgının yarattığı ve yeni normal olarak tanımlanan koşullara uyum sağlamak için firmalar başta dijitalleşme olmak üzere birçok yenileme ve iyileştirme yatırımları hayata geçirilmiştir.

2020 yılında imalat sanayinin teşvik aldığı yatırımların yüzde 49,6'sı komple yeni yatırım, yüzde 42,7'si tevsi ve yüzde 7,7'si diğer yatırımlardır. Yatırım tutarlarına göre yatırımların yüzde 40'ı birinci bölgede, yüzde 23,6'sı ikinci bölgede ve yüzde 19,4'ü üçüncü bölgededir. Yatırımların yüzde 78,5'i bölgesel desteklerden, yüzde 20,8'i genel teşviklerden, yüzde 0,6'sı ise stratejik yatırım teşviklerinden yararlanmıştır.

İMALAT SANAYİNDE ALINAN YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ TUTARI (MİLYAR TL)

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.

Türk lirasında yüksek değer kaybı sanayi kuruluşlarının mali yapısını etkilemeyi sürdürdü.

Döviz kurları ve faiz oranları, sanayi kuruluşlarının mali yapıları ile karlılıklarını etkileyen önemli değişkenlerdir. Türk lirası özellikle son yıllarda önemli ölçüde değer kayıpları yaşamaktadır. Türk lirası 2020 yılında da değer kaybetmeye devam etmiştir. Makro ekonomik dengesizlikler, döviz rezervlerindeki gerileme ve artan finansal kırılganlıklar ile Türk lirası 2020 yılında ABD doları karşısında yüzde 23,5 değer kaybetmiş ve yılı 7,35 seviyesinden kapatmıştır.

DOLAR KURLARI (YILSONU, TL)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.

Türk lirasında yaşanan yüksek değer kaybı sanayi kuruluşlarını da etkilemiştir. Yıl ortalaması ile hesaplandığında da Türk lirası ABD doları karşısında yine 23,9 değer kaybına uğramıştır. Yıl ortalaması dolar kuru 7,04 TL olmuştur.

Finansman koşulları yılın büyük bölümünde iyileşti.

Finansman koşulları açısından 2020 yılı oldukça farklı bir yıl olmuştur. 2020 yılında yaşanan salgın sektörler ve firmalar üzerinde önemli olumsuz mali etkiler yaratmıştır. Bu nedenle sektörlerle ve firmalara yönelik olarak destek kredileri programları uygulanmıştır.

Bu programlarda orta ve uzun vadeli krediler kullandırılmış, düşük faiz oranları uygulanmış, kredi garanti fonu garantileri kullanılmış, belirli bir ödemesiz dönem sağlanmıştır. Bu kredi programları sayesinde diğer tüm sektörler gibi sanayi sektörü de finansman konusunda daha uygun koşullara sahip olmuştur. Sanayi sektörünün yurtiçinden kullandığı kredi büyüklüğü yüzde 32,9 artarak 1 trilyon TL'yi aşmıştır.

SANAYİ SEKTÖRÜNÜN YURTIÇİNDEN KULLANDIĞI BANKA KREDİLERİ (MİLYAR TL)

	2019 Yılsonu	2020 Yılsonu	Değişim (%)
İmalat Sanayi	556,5	755,4	35,8
Enerji, Su, Doğalgaz	207,3	257,6	24,3
Madencilik ve Taşocakçılığı	33,4	46,1	37,9
Toplam	797,2	1.059,2	32,9

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu.

Yılın ilk yarısında kredi faizleri düşük kaldı.

ISO 500'ün kaynakları içinde mali borçlar önemli bir yer tutmaktadır. Bu itibarla TL cinsi kredi faiz oranlarının seviyesi, finansman maliyetleri ve karlılıklar üzerinde belirleyici olmaktadır. 2020 yılı faiz oranları açısından da oldukça farklı bir yıl olmuştur. Öncelikle yaşanan salgın başlamadan önce TC. Merkez Bankası yeni yıla negatif faiz politikası ile girmişti. Buna bağlı olarak yılın ilk çeyreğinde faiz oranları düşük kalmıştır. Ardından yaşanmaya başlanan salgın nedeniyle uygulamaya konulan kredi destek paketlerinde yıllık kredi faiz oranları yüzde 10'un altında kalmıştır. Ağustos ayı sonuna kadar bu düşük faizler geçerli olmuştur.

Sonbahara girerken ekonomide kırılganlıkların artması ile TCMB Eylül ayında politika faizini artırmış, buna bağlı olarak ticari kredi faiz oranları da yüzde 15'i aşmıştır. Yılın son çeyreğinde ise ekonomi ve merkez bankası yönetiminde değişikliğe gidilmiş, TC. Merkez Bankası yeni yönetimiyle sıkı para politikası uygulamaya başlamış ve politika faizini de yüzde 17'ye çıkarmıştır. 2020 yılının ilk 8 ayında negatif reel faizler ile kredi kullanabilen sanayi kesimi son dört ay içinde yeniden pozitif reel faizler ile karşılaşmıştır.

TL TİCARİ KREDİ FAİZ ORANLARI (DÖNEM SONU, %)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.

İhracatçının yeni yol arkadaşı Maximiles TİM İhracatçı Kart

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile işbirliği kapsamında ihracatçılara sunulan ilk ve tek kredi kartı olan Maximiles TİM İhracatçı Kart, hem alışverişlerde hem de Türkiye İş Bankası aracılığı ile gerçekleşen ihracatlar üzerinden mil kazandırıyor. Üstelik rezervasyon ve yurtdışı çıkış harcı gibi konularda da birçok avantaj sağlıyor.

Kredi kartı talepleri için son karar Banka tarafından verilecektir.
Banka, kart talebini reddetme veya kefil ve teminat talep etme hakkına sahiptir.
Ayrıntılı bilgi: isbank.com.tr | Şubelerimiz

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2020

İSO 500 SONUÇLARI KÜRESEL ÖLÇEKTE YAŞANAN COVID-19 SALGINININ SANAYİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİ YANSITIYOR.

İstanbul Sanayi Odası, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları çalışmasını 53 yıldır hazırlamakta ve kamuoyu ile paylaşmaktadır. En büyük sanayi kuruluşları çalışması önce 100, daha sonra 300 ve 1980 yılından bu yana da 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamında hazırlanmaktadır.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500) çalışması alanında önemli bir referans olmayı sürdürürken, 50 yılı aşkın birikimiyle Türk sanayinin gelişimi açısından değerli bir bilgi hazinesi oluşturmaktadır.

İSO 500 çalışması, sanayi sektörü kapsamında hazırlanmakta ve sıralamalar üretimden satışlar (net) kriterine göre yapılmaktadır. Bu nedenle büyüklük kriteri, kuruluşların sinai faaliyetleri olmaktadır. Sanayi faaliyetleri başlığı altında madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi ve elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemleri sektörleri yer almaktadır.

İSO 500 çalışmasının temel amacı; en büyük kuruluşların tespit edilmesi olmakla birlikte, sıralamada yer alan kuruluşların toplulaştırılmış bilançoları ve gelir tabloları ile karşılaştırmalı analiz ve değerlendirmeler de yapılmaktadır. Analiz ve değerlendirmeler temel ekonomik göstergeler, finansal oranlar, karlılık, katma değer ve verimlilik ile teknoloji faaliyetleri başlıklarında gerçekleştirilmektedir.

50 yılı aşkın süredir olduğu gibi bu yıl da büyük bir dikkat ve özveri ile hazırlanan 2020 yılı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" sonuçları, son yıllarda olduğu gibi -geçen yıl hariç- Mayıs ayında kamuoyu ile paylaşılmıştır. Hatırlanacağı üzere geçen yıl COVID-19 salgını nedeniyle Kurumlar Vergisi beyanname verme süresinin uzatılmasının etkisiyle İSO 500 sonuçları Temmuz ayı ortasında yayınlanmıştır. Bu yıl ise İSO 500 çalışması tam kapanma ve kısıtlamaların devam ettiği bir ortamda hazırlanmasına rağmen pandemi öncesi yıllara göre daha erken bir tarihte açıklanmıştır.

2020 yılında İSO 500 sıralamasına giren yeni firma sayısı 50'dir. Bu firmalardan 39'u geçen yıl İSO İkinci 500'de yer alırken, 11'i İSO 1000 dışından doğrudan 2020 İSO 500 sıralamasına girme başarısı göstermiştir. 450 firma ise 2019 ve 2020 yıllarında İSO 500 sıralamasında yer almıştır.

İSO 500 çalışmasının 2020 sonuçları, ekonomide yaşanan kırılganlıkların, COVID-19 salgını ve salgının yarattığı olumsuz koşullar nedeniyle ekonomiye ve sektörlerle verilen desteklerin sanayi üzerindeki etkilerini çarpıcı veriler ve ayrıntılı analizler ile ortaya koymuştur.

İLK ÜÇ BÜYÜKLÜKLER

Üretimden satışlara göre en büyük yine TÜPRAŞ.

İSO 500 çalışmasında 2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş "TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş." olmuştur. TÜPRAŞ, uzun yıllardır sürdürdüğü birincilik konumunu 2020 yılında da korumuştur. TÜPRAŞ ile onu izleyen kuruluşlar arasında üretimden satışlar açısından yaşanan fark geçmiş yıllardan farklı olarak bu yıl azalmıştır. TÜPRAŞ, 2020 yılında İSO 500'ün toplam üretimden satışlarının yüzde 5'ini gerçekleştirmiştir. Bu oran 2018'de yüzde 9, 2019'da yüzde 8,6 olmuştur.

2020 yılında üretimden satışlara göre ikinci büyük kuruluş "Ford Otomotiv Sanayi A.Ş." olmuştur ve geçen yılki sırasını korumuştur. Üçüncü büyük kuruluş değişmiş ve "Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş." olmuştur. Oyak-Renault, 2020 yılında bir sıra yükselmiştir. "Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş." ise 2020 yılında bir sıra gerileyerek dördüncü sıraya inmiştir. Beşinci sırada isminin açıklanmasını istemeyen bir kuruluş bulunmaktadır.

2019 yılında üretime başlayan ve çalışmaya ilk kez katılan "Star Rafineri A.Ş.", 2020 yılında bir sıra gerileyerek altıncı sırada yer almıştır. "Arçelik A.Ş." ise 2020 yılında bir sıra gerileyerek yedinci sıradadır.

ÜRETİMDEN SATIŞLARA GÖRE İLK ÜÇ KURULUŞ

Üretimden Satışlar (Net - Satış Vergileri Hariç)

TÜPRAŞ
58.592.905.460 TL

FORD OTOMOTİV
45.223.467.516 TL

OYAK-RENAULT
31.241.977.176 TL

İlk 10 büyük kuruluş içindeki diğer üç firmanın sıralamaları da değişmiştir. 2019 yılında yedinci sırada yer alan "TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş." 2020 yılında sekizinci sıraya inerken, 2019 yılında onuncu sırada bulunan "Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş." 2020 yılında dokuzuncu sıraya yükselmiştir. 2019 yılında sekizinci sırada yer alan "İskenderun Demir ve Çelik A.Ş." ise 2020 yılında onuncu sıraya gerilemiştir.

Görüldüğü gibi 2020 yılında ilk 10 büyük kuruluş arasında yer alan firmalar bir önceki yıla göre değişmezken sıralamalarda farklılıklar yaşanmıştır. 2020 yılında da ilk 10 büyük kuruluş arasında kamu kuruluşları bulunmamaktadır. 2017 yılında ilk 10 büyük kuruluş ilk kez özel kuruluşlardan oluşurken, bu durum izleyen yıllarda da devam etmiştir.

Yaratılan katma değerde lider 2020 yılında değişti.

İSO 500 çalışmasında kuruluşlar yarattıkları katma değer itibarıyla da sıralanmaktadır. Çalışmada kuruluşların yarattıkları brüt katma değer üretici fiyatları ile hesaplanmaktadır.

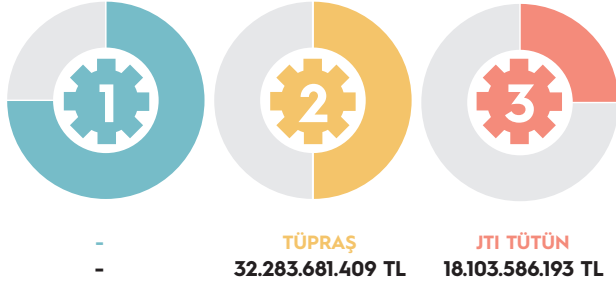
Üretici fiyatlarıyla en yüksek katma değer yaratan kuruluş 2020 yılında değişirken, bu kuruluş isminin açıklanmasını istememiştir. Son yıllarda en yüksek katma değer yaratan kuruluş olan "TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş." 2020 yılında ikinci sıraya gerilemiştir. En yüksek katma değer yaratan üçüncü kuruluş ise 2019 yılında olduğu gibi "JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş."dir.

2020 yılında en yüksek katma değer yaratan ilk üç kuruluşun tümü özel sektör kuruluşlarından oluşmaktadır. En yüksek katma değer yaratan kuruluş, 2020 yılında İSO

500'ün yarattığı toplam brüt katma değer yüzde 9,5'ini gerçekleştirmiştir. Geçen yıl bu oran yüzde 11,8 ile daha yüksektir.

YARATILAN KATMA DEĞERE GÖRE İLK ÜÇ KURULUŞ

Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)

En fazla kar eden ilk üç kuruluş yine özel sektörden.

İSO 500 çalışmasında kuruluşlar vergi öncesi kar büyüklükleri ile de sıralanmaktadır. 2020 yılında en fazla kar eden kuruluşlar içinde ilk sıradaki kuruluş 2019 yılında ikinci sırada yer alan "İskenderun Demir ve Çelik A.Ş." olmuştur. İkinci sırada grup şirketleri kendi çatısı altında birleşen "Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş." bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise geçen sene olduğu gibi "Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş." yer almıştır. Böylece 2019 yılında olduğu gibi 2020 yılında da en fazla kar eden ilk üç özel kuruluşlardan oluşmuştur.

2020 yılında en fazla kar elde eden ilk üç kuruluşun faaliyet gösterdiği sektörler geçen yıla göre bir farklılık göstermiştir. 2020 yılında en fazla kar elde eden ilk kuruluş 2019'da olduğu gibi demir-çelik sektöründe faaliyet göstermektedir.

EN FAZLA KAR EDEN İLK ÜÇ KURULUŞ

Dönem Karı (V.Ö.)

İkinci sıraya yükselen kuruluş mineral ürünler sektöründe yer alırken, üçüncü sıradaki kuruluş geçen yıl olduğu gibi elektronik sektöründendir.

2020'de en fazla kar elde eden ilk üç kuruluşun dönem karı büyüklüğü, İSO 500'ün yüzde 12'sini oluşturmaktadır. Bu oran 2018 yılında yüzde 23, 2019 yılında yüzde 16,6 ile daha yüksek gerçekleşmiştir.

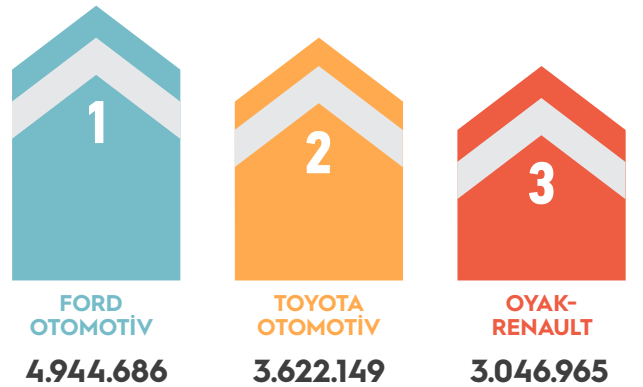
İhracatta ilk üç yine otomotiv sektöründen.

İSO 500 çalışmasında bir diğer önemli sıralama en fazla ihracat yapan kuruluşlar sıralamasıdır. Bu sıralamada, TÜİK ile uyum sağlamak amacıyla 2019 yılı ile birlikte Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre ihracat tutarları dikkate alınmıştır.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi 2020 yılında da en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş otomotiv sektörü firmalarından oluşmaya devam etmiştir. Otomotiv sektörü kuruluşları ilk kez 2016 yılında en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş sıralamasına yerleşmiş ve günümüze kadar bu konumunu korumuştur.

EN FAZLA İHRACAT YAPAN İLK ÜÇ KURULUŞ

İhracat (Bin \$)

2020 yılında en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş "Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.", "Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş." ve "Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş." olmuştur. Bir önceki yıla göre en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş sıralaması değişmemiştir. Görüldüğü üzere en çok ihracat yapan kuruluşlar arasında otomotiv sektörü yine sürükleyici rol oynamış, ihracat performansı ile ilk üçteki ağırlığını korumuştur.

En fazla ihracat yapan ilk üç kuruluşun toplam ihracatı 2018'de 13,4 milyar dolar, 2019'da 13,7 milyar dolar iken, 2020 yılında 11,6 milyar dolara gerilemiştir. COVID-19 salgını genel ve otomotiv ihracatını olumsuz etkilemiştir.

BASKENT

ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

"Geleceğin Sanayi Kenti"

BAŞKENT OSB YATIRIMCININ GÖZDESİ

- 1 MİLYAR DOLAR İHRACAT
VE 100 BİN İSTİHDAM HEDEFİ
- 100'DEN FAZLA ÜLKEYE İHRACAT
- ANKARA'DA KENDİ KONVANSİYONEL
ARITMA TESİSİNİ KURAN İLK OSB!

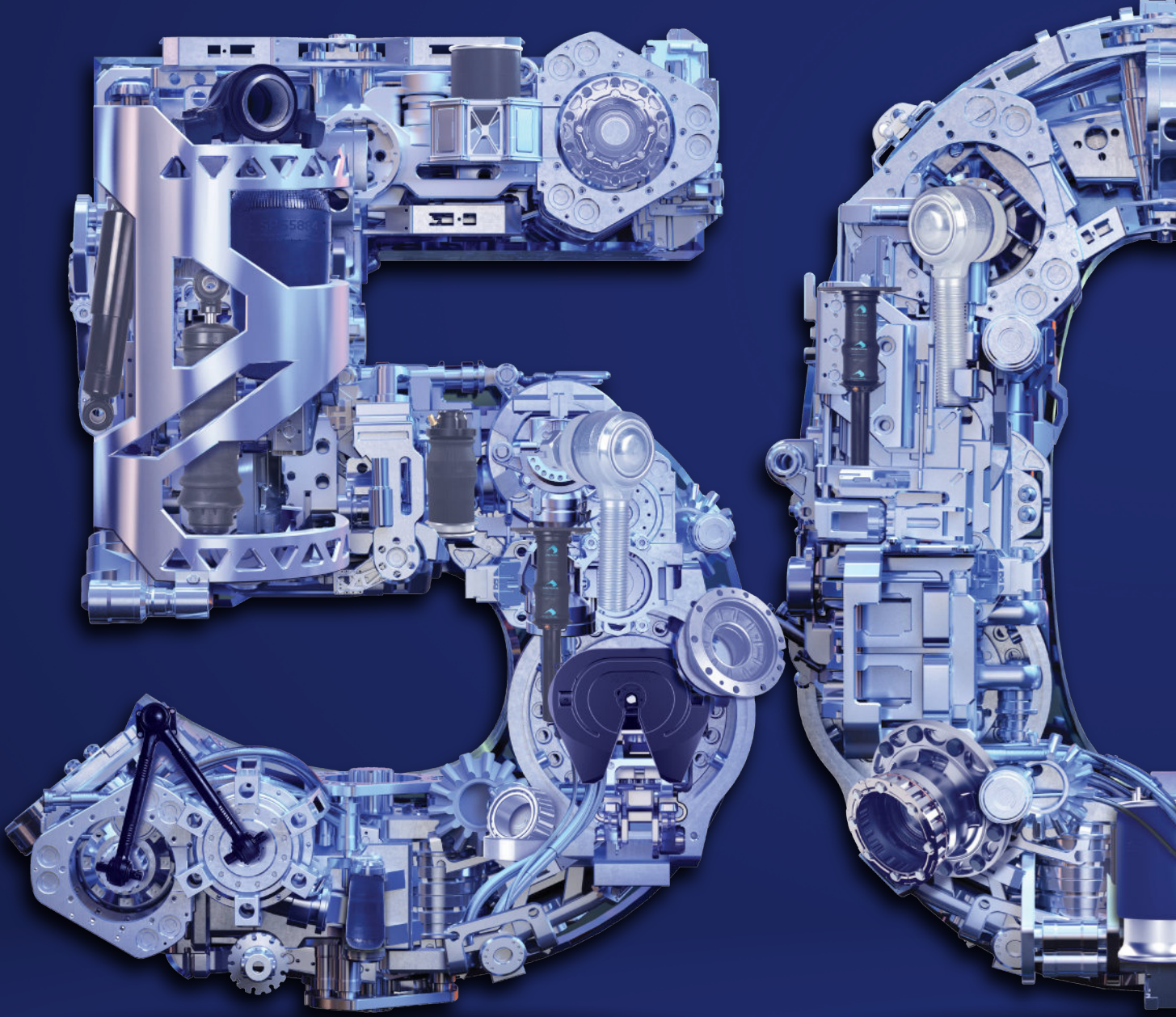
SEKTÖREL DAĞILIM

%60 Metalürji, Makine
%10 Savunma
%9 Kimya
%5 Gıda
%4 İlaç ve Medikal

Teknolojimiz, İnsanlarımız, Tutkumuz.

Bizi başarıya götüren formülümüz.

Sampa'da bizim için başarı tesadüf değil. Sınırsız tutkunun, yıllarca süren yatırımın, üretim aşkının ve sonucunda da mükemmel ürünlerimizin mutlak sonucu.

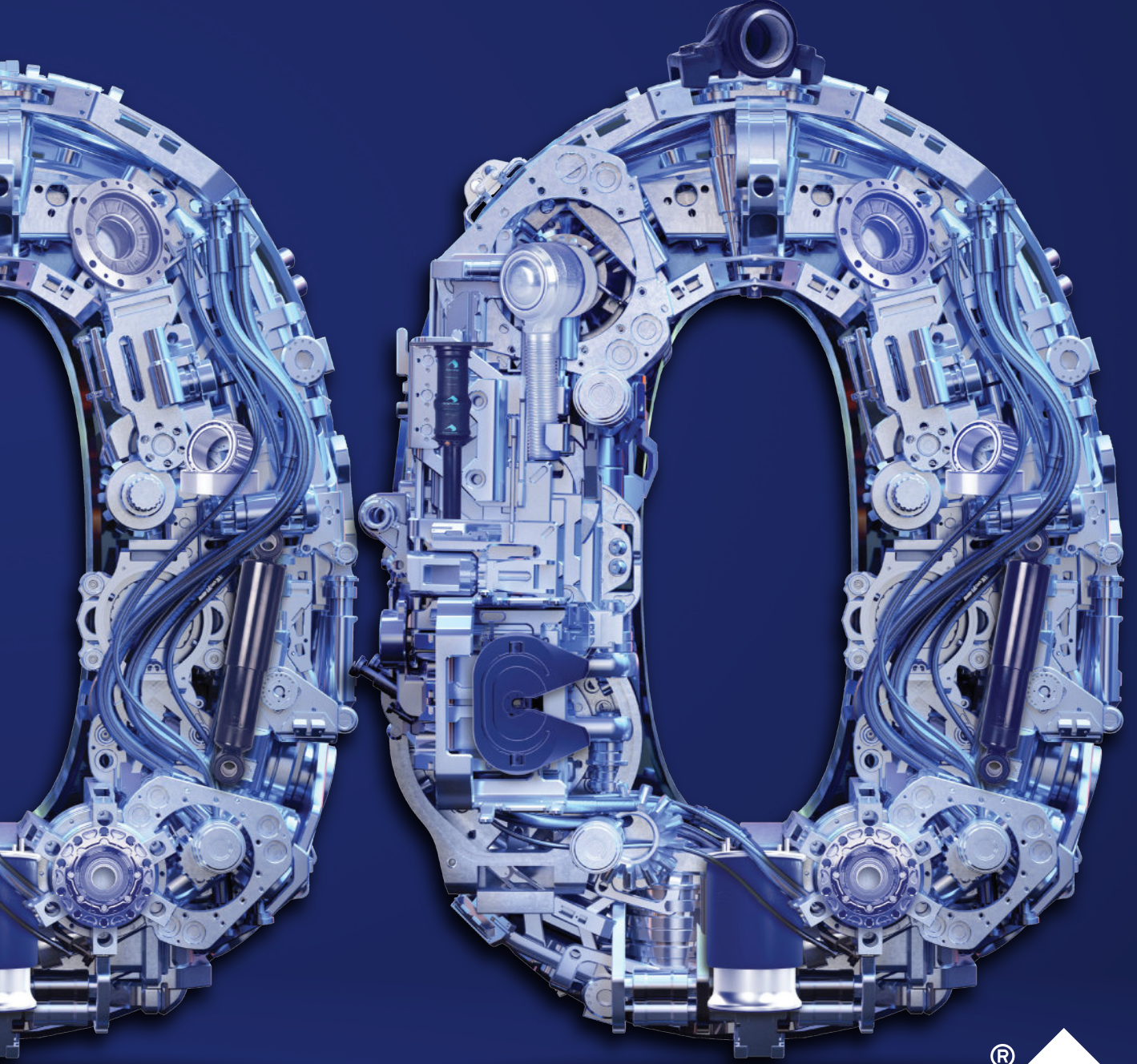
Türkiye'nin en prestijli listelerinde yer almamızı sağlayan tüm paydaşlarımıza ve Başarı formülünüzün en önemli parçası olan Sampa Ailesi'ne teşekkür ederiz.

Gelecek Sampa'da

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU

®

SAMPA

SampaAutomotive

TEMEL GÖSTERGELER

İSO 500'ün performansı, Türk sanayinin büyümesini ve gelişmesini etkilemekte ve belirleyici olmaktadır.

EKONOMİK BÜYÜKLÜKLER

İSO 500'ün sanayi ve GSYH içindeki payı 2020'de yükseldi.

İSO 500'ün performansı, Türk sanayinin büyümesini ve gelişmesini etkilemekte ve belirleyici olmaktadır. Bu itibarla İSO 500'ün yarattığı katma değer toplam sanayi katma değeri ve GSYH içinde aldığı paylar önemli bir gösterge niteliği taşımaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) milli gelir hesaplarında yapmış olduğu güncellemeler nedeniyle İSO 500'ün yarattığı katma değer toplam sanayi katma değeri ve GSYH içinde aldığı paylarda küçük oranlı değişiklikler söz konusudur.

İSO 500'ün temel fiyatlarla yarattığı brüt katma değer sanayi sektörü katma değeri içindeki payı, 2017 yılında yüzde 19,5 iken, 2018'de yüzde 16,2'ye gerilemiş, 2019'da yüzde 18,3 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında ise İSO 500'ün payı 1,1 puan artarak yüzde 19,4'e yükselmiştir.

İSO 500'ün üretici fiyatlarıyla yarattığı brüt katma değer GSYH içindeki payı ise 2017 yılında yüzde 7 iken, 2018'de yüzde 6,1'e gerilemiş, 2019'da yüzde 6,5 olmuştur. 2020 yılında ise İSO 500'ün payı yüzde 6,9'a yükselmiştir.

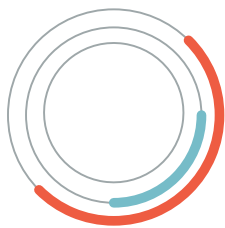
Görüldüğü üzere İSO 500'ün sanayi sektörü katma değeri ve GSYH içindeki payı, 2020 yılında salgının yarattığı koşullara rağmen büyüme göstermiştir.

Bu veriler, 2020 yılında salgının yarattığı koşullar altında İSO 500'ün performansının genel sanayi ve ekonomi performansının üzerinde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak İSO 500 2020 yılında salgının yarattığı olumsuz koşulları kamunun sağladığı desteklerden de yararlanarak daha iyi yönetebilmiştir.

İSO 500'de kamu kuruluşlarının sayısı 9'a yükseldi.

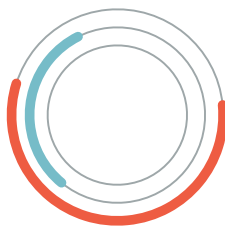
İSO 500'deki kamu kuruluşları sayısı 2016 yılında 11 iken, 2017 ve 2018 yıllarında 9 olarak gerçekleşmiş, 2019 yılında ise 1 adet daha azalarak 8'e inmiştir. Son 5 yıldır 9 ile 11 arasında değişen kamu kuruluşları sayısı, 2019'da ilk kez 8 olmuştur. 2020 yılında ise İSO İkinci 500'de yer alan bir kamu kuruluşunun İSO 500'e yükselmesi sonucu yeniden 9'a yükselmiştir. Özel kuruluşların sayısı da 2019 yılında 492 iken, 2020 yılında 491 olmuştur.

SANAYİ VE GSYH İÇİNDEKİ PAYLAR (%)

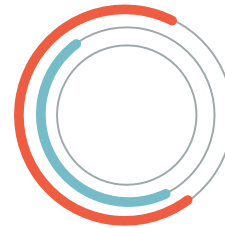
2018

■ 16,2
■ 6,1

2019

■ 18,3
■ 6,5

2020

■ 19,4
■ 6,9

■ SANAYİ SEKTÖRÜ İÇİNDEKİ PAYI
(TEMEL FİYATLARLA BRÜT KATMA DEĞER)

■ GSYH İÇİNDEKİ PAYI
(ÜRETİCİ FİYATLARIYLA BRÜT KATMA DEĞER)

Temel Göstergeler (TL)

	A İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	B 491 Özel Sektör Sanayi Kuruluşu	C 9 Kamu Kuruluşu	B/A (%)	C/A (%)
Üretimden Satışlar (Net)	1.178.600.842.346	1.143.833.094.815	34.767.747.531	97,1	2,9
Net Satışlar	1.325.312.216.229	1.275.778.570.097	49.533.646.132	96,3	3,7
İhracat (GTS'ye Göre, Bin \$)	64.104.481	63.454.254	650.227	99,0	1,0
Dönem Karı (V.Ö.)	113.635.788.473	107.994.157.089	5.641.631.384	95,0	5,0
Dönem Zararı	21.132.316.153	19.392.325.716	1.739.990.437	91,8	8,2
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	92.503.472.320	88.601.831.373	3.901.640.947	95,8	4,2
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	184.446.547.331	180.686.801.250	3.759.746.081	98,0	2,0
Toplam Borçlar	881.106.972.024	834.492.631.033	46.614.340.991	94,7	5,3
--Kısa Vadeli Borçlar	530.018.291.388	502.513.181.508	27.505.109.880	94,8	5,2
Mali Borçlar	206.022.030.930	192.874.258.796	13.147.772.134	93,6	6,4
Diğer Borçlar	323.996.260.459	309.638.922.712	14.357.337.747	95,6	4,4
--Uzun Vadeli Borçlar	351.088.680.636	331.979.449.525	19.109.231.111	94,6	5,4
Mali Borçlar	293.544.247.615	278.020.900.254	15.523.347.361	94,7	5,3
Diğer Borçlar	57.544.433.020	53.958.549.271	3.585.883.749	93,8	6,2
Özkaynak	407.229.662.949	355.599.537.484	51.630.125.465	87,3	12,7
--Ödenmiş Sermaye	159.507.465.065	131.056.090.953	28.451.374.112	82,2	17,8
--Sermaye Yedekleri	19.137.779.729	19.083.257.585	54.522.144	99,7	0,3
--Kar Yedekleri	217.043.481.882	187.376.360.691	29.667.121.192	86,3	13,7
--Net Dönem Karı	99.985.426.392	95.326.218.533	4.659.207.859	95,3	4,7
--Birikmiş Zarar	88.444.490.119	77.242.390.278	11.202.099.841	87,3	12,7
Aktif Toplamı	1.288.336.634.979	1.190.092.168.522	98.244.466.457	92,4	7,6
--Dönen Varlıklar	820.993.456.177	779.841.175.582	41.152.280.596	95,0	5,0
--Duran Varlıklar	467.343.178.802	410.250.992.940	57.092.185.861	87,8	12,2
--Maddi Duran Varlıklar	297.094.549.269	276.341.646.021	20.752.903.248	93,0	7,0
--Diğer Duran Varlıklar	170.248.629.532	133.909.346.920	36.339.282.613	78,7	21,3
--Birikmiş Amortismanlar	322.911.022.412	288.442.727.048	34.468.295.364	89,3	10,7

Devamı Diğer Sayfada

▲ Başlangıcı Önceki Sayfada

Temel Göstergeler (TL)

	A İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	B 491 Özel Sektör Sanayi Kuruluşu	C 9 Kamu Kuruluşu	B/A (%)	C/A (%)
Ücretle Çalışanlar	716.962	678.917	38.045	94,7	5,3
Ödenen Maaş ve Ücretler	78.330.672.943	72.871.170.864	5.459.502.079	93,0	7,0
Ödenen Faizler	44.536.462.770	42.749.385.381	1.787.077.389	96,0	4,0
Milli Gelir Anlamındaki Kar	53.308.717.223	53.736.810.111	-428.092.888	100,8	-0,8
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	176.175.852.936	169.357.366.356	6.818.486.580	96,1	3,9
Amortismanlar	41.174.360.540	38.690.925.831	2.483.434.709	94,0	6,0
Diğer Dolaylı Vergiler	1.667.209.127	1.326.022.706	341.186.421	79,5	20,5
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	219.017.422.603	209.374.314.893	9.643.107.710	95,6	4,4
Ödenen KDV + ÖTV	127.678.491.600	126.325.810.319	1.352.681.281	98,9	1,1
Sübvansiyonlar	663.318.168	209.425.801	453.892.367	31,6	68,4
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	346.032.596.035	335.490.699.411	10.541.896.624	97,0	3,0

TEMEL GÖSTERGELER VE DEĞİŞİMLER

Satışlar 2020 yılında ivme kaybetti.

İSO 500'de üretimden satışlar 2020 yılında yüzde 15,3 oranında artmıştır. 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında üretimden satışlarda büyüme performansı yavaşlamıştır. 2020 yılında tüketici enflasyonu ile arındırıldığında üretimden satışlar reel olarak sadece yüzde 0,6 artış göstermiştir.

2020 yılında görülen bu yavaşlamada iki unsur etkili olmuştur. İlk olarak yaşanan COVID-19 salgını özellikle yılın ilk yarısında satışları önemli ölçüde sınırlamıştır. İçeride ve dışarıda uzun süreli tam kapanmalar yaşanmıştır. Küresel pazarların bir süre kapalı kalması ihracatı olumsuz etkilemiştir. Yılın ikinci yarısında ise iç ve dış satışlar toparlanmaya başlamıştır. İkinci olarak ise yılın son çeyreğinde yaşanan finansal dalgalanma, para politikasındaki sıkılaştırma ve salgındaki ikinci dalga iç satışları sınırlamıştır.

Daralan pazarlar ihracatta düşüşe yol açtı.

İSO 500'de yer alan kuruluşlarının ihracatı, geçmiş yıllarda Özel Ticaret Sistemi'ne (ÖTS) göre toplanırken, 2019 yılı ile birlikte TÜİK ile uyum sağlanması amacıyla Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre hesaplanmaya başlanmıştır. Buna göre İSO 500'ün ihracatı 2020 yılında yüzde 12,8 azalmış ve 64,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

İhracattaki gerilemenin ana nedeni 2020 yılında yaşanan salgının yarattığı olumsuz etkiler ile küresel ticaretin gerilemesi ve Türkiye'nin ihracat pazarlarında ithalatın önemli ölçüde gerilemesi olmuştur. Önemli pazarlarda özellikle yılın ikinci çeyreğinde talep durmuştur. Pazarlarda toparlanma yılın ikinci yarısında başlamış, ancak yıl genelindeki daralma önlenememiştir.

2020 yılında İSO 500'ün ihracatı yüzde 12,8 daralırken, Türkiye'nin sanayi ihracatı yüzde 6,6 gerilemiştir. İSO 500'ün ihracatı daha yüksek bir oranla daralırken, İSO 500 ile Türkiye'nin sanayi ihracatı arasındaki paralellik 2020 yılında önemli ölçüde azalmıştır.

Karlar 2020 yılındaki koşullar altında önemli ölçüde arttı.

COVID-19 salgının etkilerinin yoğun olarak yaşandığı 2020 yılında İSO 500'de karlar olumlu gelişme göstermiştir.

Söz konusu yılda kar eden kuruluşların dönem karı yüzde 44,9, zarar eden kuruluşların dönem zararı ise yüzde 25,8 artmıştır. Böylece İSO 500'ün vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı yüzde 50,1 yükselmiştir.

Aynı yılda faiz, amortisman ve vergi öncesi kar ve zarar toplamı da yüzde 43,1 büyümüştür. Görüldüğü üzere sanayi kuruluşlarının karları 2020 yılında salgının yarattığı koşullara rağmen artış eğilimi göstermiştir.

Borçlar artarken, vade yapısında sınırlı değişim yaşandı.

İSO 500'ün toplam borçları 2020 yılında yüzde 23 oranında artmıştır. Alt kalemler incelendiğinde mali borçların yüzde 23, diğer borçların yüzde 23,1 ile hemen hemen aynı oranda arttığı görülmektedir.

Borçların vadelerine göre gelişiminde ise kısa vadeli mali borçlardaki artış (yüzde 22,4) ile uzun vadeli mali borçlardaki artış (yüzde 23,3) birbirine oldukça yakın gerçekleşmiştir. 2020 yılında sunulan orta-uzun vadeli destek kredileri imkanlarına rağmen kısa ve uzun vadelerde borçlanma hızları hemen hemen aynı gerçekleşmiştir.

Özkaynaklar reel olarak artış gösterdi.

İSO 500'ün özkaynakları 2020 yılında yüzde 23,2 büyümüştür. Yıl içinde gerçekleşen enflasyon dikkate alındığında özkaynaklardaki reel artış yüzde 7,5 düzeyindedir.

Bu artış, 2017-2019 dönemine göre yüksek bir performansla işaret etmiştir. Ayrıca özkaynaklardaki büyüme, yüzde 23 olan toplam bilanço büyümesi ile hemen hemen aynı düzeyde gerçekleşmiştir.

Ödenen faizlerde yeniden artış gerçekleşti.

İSO 500'de ödenen faizler 2019 yılında yüzde 0,8 ile sınırlı bir artış göstermiş ve faiz ödemelerinin mali baskısı göreceli olarak azalmıştır. 2020'de ise yüzde 23,6 artmış ve ödenen faizlerin mali baskısı yeniden yükselmiştir. Ödenen faizlerin bir önceki yıla göre artışında 2017-2019 döneminde kullanılan destek kredileri ile yeniden yapılan- dırılan kredilerin ödemesiz dönemlerinin sona ermesi ve faiz ödemelerinin başlaması etkili olmuştur.

Katma değerde yüksek artış söz konusu.

İSO 500'ün yarattığı katma değerler hesaplanan üç ayrı göstergeye göre de 2020 yılında yüksek büyümeler göstermiştir. 2020 yılında faktör fiyatlarıyla net katma değer yüzde 32,6, temel fiyatlarla brüt katma değer yüzde 27,4 ve üretici fiyatlarıyla brüt katma değer yüzde 24,1 artmıştır. Bu yüksek oranlı artışlarda, katma değer hesaplamasında kullanılan milli gelir anlamında kar büyüklüğündeki artış belirleyici olmuştur.

Temel Göstergelerde Değişimler (%)

	2018	2019	2020
Üretimden Satışlar (Net)	34,5	16,4	15,3
Net Satışlar	34,2	15,9	15,9
İhracat (\$) (*)	11,3	2,4	-12,8
Dönem Karı (V.Ö.)	41,7	-7,6	44,9
Dönem Zararı	214,1	-21,3	25,8
Dönem Kar ve Zarar Top. (V.Ö.)	19,7	-3,0	50,1
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Karı/Zararı	48,0	-8,1	43,1
Toplam Borçlar	31,8	21,5	23,0
Kısa Vadeli Borçlar	35,5	18,0	22,7
Uzun Vadeli Borçlar	26,2	27,3	23,5
Mali Borçlar	35,3	23,7	23,0
Kısa Vadeli Mali Borçlar	46,3	13,0	22,4
Uzun Vadeli Mali Borçlar	27,3	32,5	23,3
Özkaynak	10,1	14,1	23,2
Aktif Toplamı	23,8	19,1	23,0
Duran Varlıklar	15,5	20,1	14,2
Ödenen Faizler	110,3	0,8	23,6
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	2,9	27,9	32,6
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	7,0	27,1	27,4
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	5,3	21,1	24,1

(*) 2018 yılı ÖTS'ye, 2019 ve 2020 yılları GTS'ye göre.

TEMEL GÖSTERGELERDE REEL DEĞİŞİMLER

İSO 500'ün temel göstergelerindeki nominal gelişmeler fiyat artışlarından etkilendiği için seçilmiş temel göstergelerdeki büyümeler tüketici enflasyonundan arındırılmakta ve böylece reel gelişmeler yansıtılmaya çalışılmaktadır.

2020 yılında üretimden satışlar reel olarak yüzde 0,6 ile oldukça sınırlı oranda artmıştır. Buna karşılık faiz, amortisman ve vergi öncesi kar reel olarak yüzde 24,9 ile önemli ölçüde yükselmiştir. Toplam borçlar yüzde 7,3 oranında reel artış gösterirken, finansman giderlerinde yüzde 21,5 oranında reel artış söz konusudur. Aynı yılda dönem kar ve zarar toplamı da reel olarak yüzde 31 oranında büyüme göstermiştir. Tüm bu gelişmeler sonucunda özkaynaklar ise reel olarak yüzde 7,5 oranında artmıştır.

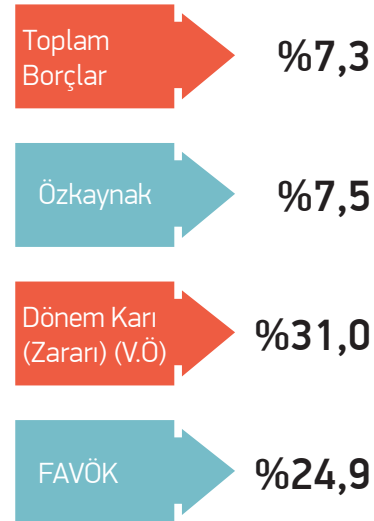
2020 yılında İSO 500'deki kuruluşlar öncelikle salgının yarattığı koşullar içinde mali sağlıklarını ve finansman olanaklarını korumaya çalışmıştır. Kamunun sağladığı destekler ve olanaklar kullanılmıştır. Yine yükselen döviz kurları, enflasyon ve faizlerin yarattığı riskler yönetilmeye çalışılmıştır.

TEMEL GÖSTERGELERDE REEL DEĞİŞİMLER (%)

	2018	2019	2020
Üretimden Satışlar (Net)	11,8	4,1	0,6
Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	23,0	-17,8	24,9
Finansman Giderleri	126,4	-40,4	21,5
Dönem Karı/Zararı (V.Ö)	-0,5	-13,3	31,0
Toplam Borçlar	9,6	8,7	7,3
Özkaynaklar	-8,5	2,0	7,5
TÜFE Yıllık Değişim	20,30	11,84	14,60

2020 yılında iç ve dış talepte yaşanan şoklar nedeniyle üretimden satışlar reel olarak çok sınırlı büyüebilmiştir. Finansman maliyetlerinin tekrar yükselmesine karşın karlarında önemli reel artışlar gerçekleşmiştir. Bu artışta, kambiyo karlarındaki yükseliş belirleyici olmuştur. Toplam borçlar ile toplam özkaynaklar hemen hemen aynı reel büyümeyi göstermiş ve borç/özkaynak dengesi korunmaya çalışılmıştır. Karlardaki reel artış özkaynaklardaki reel artışı da desteklemiştir. Sanayi kuruluşları hem yükselen enflasyon ortamında hem de salgın koşullarında birçok mali göstergede reel büyüme başarısı göstermiştir.

REEL DEĞİŞİMLER (%)

“2020’de
üretimden satışlar sınırlı
reel artış göstermiştir.”

İLK 50 KURULUŞUN AĞIRLIĞI

İlk 50 kuruluşun üretimden satışlardaki payı artış gösterdi.

İSO 500 kapsamında kuruluşların ağırlıklarını görebilmek amacıyla kuruluşlar büyüklük sıralamasına göre 50'lik gruplara ayrılmakta ve bu 50'lik grupların seçilmiş temel ekonomik büyüklükler içindeki payları hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalar ile birlikte ölçek ekonomisinin önemi ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

2020 yılında ilk 50 kuruluşun İSO 500 içinde aldığı paylar genellikle küçülme yönünde eğilimler göstermiştir. İlk 50'de yer alan kuruluşların toplam üretimden satışlar içinden aldığı pay 2019'da yüzde 51,3 iken 2020'de yüzde 49,3'e gerilemiştir. Bu düşüş ilk 50 kuruluşun üretimden satışlarının diğer 450 kuruluşun üretimden satışlarından daha yavaş büyüdüğünü göstermektedir. Üretimden satışlar itibarıyla ikinci 50'lik grubun payı ise yüzde 12,9'dan yüzde 13,3'e yükselmiştir. Diğer 50'lik grupların üretimden satışlar içinden aldıkları paylar sınırlı kalmaya devam etmiştir.

İlk 50 kuruluşun üretici fiyatlarıyla yaratılan brüt katma değer içindeki payı önemli ölçüde daralmıştır. 2019 yılında yüzde 49,2 olan pay 2020'de yüzde 40,3'e inmiştir. Böylece ilk 50 kuruluşun brüt katma değerden aldığı pay son yılların en düşük seviyesine gerilemiştir.

İlk 50 kuruluşun vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı içindeki payı ise 2020 yılında sınırlı bir artış göstermiştir. İlk 50 kuruluşun vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı içindeki payı, 2019 yılında 49 iken, 2020 yılında yüzde 50,7 olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılında salgın ile ortaya çıkan koşullar içinde ilk 50 kuruluşun vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı daha iyi bir performans göstermiştir.

İkinci 50'lik grubun payı da yüzde 7,6'dan yüzde 10'a çıkmıştır. 50'lik grupların vergi öncesi kar ve zarar toplamı içindeki payları 2020 yılında bir önceki yıla göre büyük farklılıklar göstermiştir. Bu gelişmede salgın koşullarının kuruluşların karları üzerinde yarattığı farklı etkiler belirleyici olmuştur.

İlk 50 kuruluşun faiz, amortisman ve vergi öncesi kar ve zarar toplamı içindeki payı ise 2019 yılında yüzde 41,5 iken, 2020 yılında 1,7 puan artarak yüzde 43,2 olmuştur.

İlk 50 kuruluşun ihracat içindeki payı 2020 yılında 2,2 puan gerilemiş ve yüzde 55,5'ten yüzde 53,3'e inmiştir. İlk 50 kuruluşun ihracat payındaki gerileme 2020 yılında da devam etmiştir.

İlk 50 kuruluşun ücretle çalışanlar içindeki payı ise 2019 yılında yüzde 27,3 iken, 2020 yılında yüzde 28,7'ye yükselmiştir. İlk 50 kuruluş salgın koşullarında istihdamını korumuştur.

2020 yılında yaşanan salgın her ölçekten kuruluşu farklı yönlerde etkilemiştir. Paylarda ortaya çıkan gelişmeler bu farklı eğilimleri yansıtan bir gösterge olmuştur.

50'lik Gruplara Göre Dağılım (%)

	Üretimden Satışlar (Net)	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	İhracat	Ücretle Çalışanlar Ortalaması
1 - 50	49,3	40,3	50,7	43,2	53,3	28,7
51 - 100	13,3	24,5	10,0	13,2	10,4	14,8
101 - 150	8,5	6,2	6,2	9,1	7,0	9,6
151 - 200	6,6	8,3	7,5	6,8	7,0	10,3
201 - 250	5,3	4,3	3,0	6,9	5,7	8,4
251 - 300	4,4	4,0	5,8	5,8	4,5	7,1
301 - 350	3,8	3,3	4,8	4,6	3,3	5,3
351 - 400	3,3	3,0	4,3	3,6	3,6	6,4
401 - 450	2,9	3,8	4,1	3,5	2,7	4,9
451 - 500	2,6	2,2	3,6	3,2	2,6	4,5
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

İHRACAT PERFORMANSI

İSO 500'ün ihracat performansı 2020 yılında geriledi.

TÜİK, 2020 yılı başında Türkiye'nin dış ticaret istatistiklerini Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre açıklamaya başlamıştır. GTS'ye göre ülkenin ekonomik alanını oluşturan serbest bölgeler, gümrük antrepoları ve serbest dolaşım alanından yurt dışına çıkan mallar ihracat olarak kabul edilmektedir. Bu çerçevede İSO 500 kapsamında 2019 yılı ile birlikte GTS'ye göre ihracat verileri toplanmaya başlanmıştır. Geçmiş yıllara ilişkin veriler ÖTS'ye göre hesaplanmıştır.

2020 yılı küresel ticaret ve ihracat açısından zor bir yıl olmuştur. Yıl genelinde etkili olan COVID-19 salgını küresel ticarete önemli bir daralmaya yol açmıştır. Birçok önemli ihracat pazarı yılın belirli bölümlerinde kapanma ve kısıtlama önlemleri uygulamıştır. Tüm ülkeler gibi Türkiye de bu gelişmelerden olumsuz etkilenmiştir. 2020 yılında Türkiye'nin ihracatı yüzde 6,2'lik düşüşle 169,7 milyar dolara gerilemiştir. Aynı yılda İSO 500'ün ihracatı ise yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar olmuştur.

Türkiye'de sanayi malları ihracatının toplam ihracat içindeki payı 2020 yılında yüzde 96,4 olmuştur. İSO 500'de yer alan firmalar açısından da ihracat artan bir işlev görmektedir. Bu nedenle İSO 500'ün ihracatı Türkiye'nin ihracat performansında da belirleyici olmaktadır. Ancak 2020 yılında İSO 500'ün ihracat performansı Türkiye'nin genel ihracat performansından önemli ölçüde olumsuz ayrılmıştır. İSO 500 2019 yılında Türkiye ihracatının yüzde 40,7'sini, sanayi ihracatının yüzde 42,1'ini gerçekleştirirken, bu oranlar 2020 yılında sırasıyla yüzde 37,8 ve yüzde 39,2 olmuştur.

İHRACAT PERFORMANSI

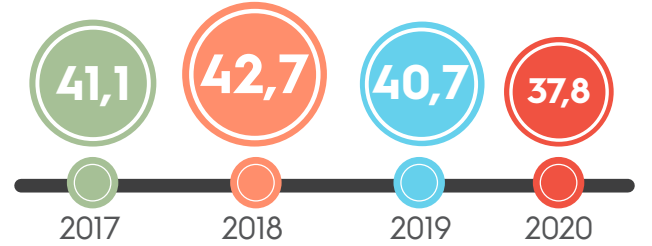
	2018	2019	2020
Türkiye İhracatı (Milyar Dolar)	167,9	180,8	169,7
Türkiye Sanayi İhracatı (Milyar Dolar)	161,2	175,1	163,6
İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İhracatı (Milyar Dolar)	71,8	73,5	64,1
İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İhracatının Toplam Türkiye İhracatındaki Payı (%)	42,7	40,7	37,8
İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu İhracatının Türkiye Sanayi İhracatındaki Payı (%)	44,5	42,1	39,2

Not: 2018 yılı ÖTS'ye, 2019 ve 2020 yılları GTS'ye göre hesaplanmıştır.

2020 yılında İSO 500'ün ihracatı önemli ölçüde gerilemiştir. İSO 500 içinde Türkiye'nin en önemli ihracatçı kuruluşları yer almaktadır. 2020 yılında yaşanan salgın sektörleri ve sektörlerin ihracatını farklı şiddetlerde etkilemiştir. Bununla birlikte otomotiv, petro-kimya ve ana metal sektörleri daha olumsuz etkilenmiştir. İSO 500'de de bu sektörlerde faaliyet gösteren kuruluşların ihracatları daha zayıf performans göstermiştir.

Böylece İSO 500'ün ihracatı son yılların en yüksek oranında gerilemiş ve toplam ihracat içindeki payı son yılların en düşük seviyesine inmiştir. 2020 yılında İSO 500 ihracatının toplam net satışlar içindeki payı yüzde 34,1'e inmiştir (yıllık ortalama dolar kuru 7,04 Türk lirası ve toplam net satışlar 188,3 milyar dolar). Bu oran 2018 yılında yüzde 34,3, 2019 yılında yüzde 36,5 olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE TOPLAM İHRACATI İÇİNDEKİ PAYLAR (%)

Not: 2017-2018 yılları ÖTS'ye, 2019 ve 2020 yılları GTS'ye göre hesaplanmıştır.

Sektörlerde farklı ihracat performansları yaşandı.

İSO 500'ün toplam ihracatındaki gerilemeye karşın sektörlerin ihracat performansları 2020 yılında yine farklı eğilimler göstermiştir. İhracatın ana sektörler itibarıyla performansları değerlendirildiğinde imalat sanayi ihracatı yüzde 13,4 gerilerken, madencilik ve taşocaklığı ihracatı yüzde 41,7 ve elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemleri sanayi ihracatı ise yüzde 105,6 artmıştır.

İSO 500'de ihracatın yüzde 98,1'i imalat sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle imalat sanayi sektörlerinin performansları belirleyici olmaktadır. 2020 yılında imalat sanayinin altında yer alan 23 alt sektörden 16'sının ihracatı gerilerken, 7'sinin ihracatı artmıştır. Sektörler farklı eğilimler göstermiştir.

VERDE®

İNANDIK VE BAŞARDIK.

Topraklarımızın bereketine, çalışma arkadaşlarımızın emeğine, milletimizin sevgisine inandık ve başardık!

2020 Türkiye Zeytinyağı İhracat Şampiyonu, VERDE!

VERDE

İmalat sanayinde ihracatı büyük sektörler içinde en büyük gerileme yüzde 19,4 ile motorlu kara taşıtlarında yaşanmıştır. Ana metal ihracatı yüzde 12,8, rafineri petrol ürünleri ihracatı yüzde 41,7, kimyasal ürünler ihracatı yüzde 27,8 daralmıştır. Elektrikli teçhizatlar ihracatı yüzde 8,8, makine ve ekipman ihracatı yüzde 3,6 ile daha sınırlı daralmalar yaşamıştır. Giyim eşyaları ihracatı ise yüzde 9,7 düşmüştür.

2020 yılında ihracatı artan sektörler içinde en yüksek performansı yüzde 18,5 ile gıda ürünlerinin imalatı sanayi göstermiştir. Tekstil ürünleri imalatı ihracatı yüzde 0,5 ile sınırlı bir artış göstermiştir. Ağaç ve ağaç ürünleri (yüzde 21), eczacılık ürünleri (yüzde 59,3), mineral ürünler (yüzde 27,2) ve fabrikasyon metal ürünleri (yüzde 2,1) sektörlerinde ihracat 2020 yılını büyüme ile kapatmıştır.

İhracatın Sektörel Dağılımı

Sektörler		İhracat (Bin \$) ^(*)		Dağılım (%)		Değişim (%)
		2019	2020	2019	2020	
05-08	Madencilik ve taş ocaklığı	859.178	1.217.441	1,2	1,9	41,7
10	Gıda ürünlerinin imalatı	4.651.859	5.512.896	6,3	8,6	18,5
11	İçeceklerin imalatı	105.591	90.541	0,1	0,1	-14,3
12	Tütün ürünleri imalatı	402.969	400.991	0,5	0,6	-0,5
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	2.490.190	2.502.178	3,4	3,9	0,5
14	Giyim eşyalarının imalatı	1.423.562	1.285.458	1,9	2,0	-9,7
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	460.186	556.870	0,6	0,9	21,0
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	608.377	607.644	0,8	0,9	-0,1
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	4.357.520	2.540.406	5,9	4,0	-41,7
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	3.269.592	2.361.545	4,4	3,7	-27,8
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	183.599	292.565	0,2	0,5	59,3
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	2.091.031	1.942.836	2,8	3,0	-7,1
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	1.432.557	1.822.278	1,9	2,8	27,2
24	Ana metal sanayii	11.731.408	10.227.964	16,0	16,0	-12,8
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	1.480.801	1.511.743	2,0	2,4	2,1
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	1.466.168	1.230.972	2,0	1,9	-16,0
27	Elektrikli teçhizat imalatı	6.514.868	5.942.280	8,9	9,3	-8,8
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	1.670.339	1.610.667	2,3	2,5	-3,6
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	25.016.876	20.171.021	34,0	31,5	-19,4
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	1.591.101	966.873	2,2	1,5	-39,2
31	Mobilya imalatı	124.897	111.022	0,2	0,2	-11,1
32	Diğer imalatlar	1.495.322	1.156.149	2,0	1,8	-22,7
32.1	Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	1.495.322	1.156.149	2,0	1,8	-22,7
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	808	1.662	0,0	0,0	105,6
	Toplam	73.515.291	64.104.481	100,0	100,0	-12,8

(*) GTS'ye göre.

YARATICI TASARIMLAR İÇİN SAĞLIKLI ÇÖZÜMLER

Ar-Ge çalışmalarıyla sağlıklı ve estetik yaşam alanlarına katkıda bulunan
Kastamonu Entegre, **Hijyen+** özellikli panel ve parke ürünleri ile
yaşam alanlarında ekstra hijyen sağlıyor.

HİJYEN+ ÜRÜNLERİMİZ,
MİKROPLARI VE
BAKTERİLERİ
24 SAAT İÇERİSİNDE
%99.9
ORANINDA
AZALTIYOR

Ürün ile ilgili sertifikalara
web adresimizden
ulaşabilirsiniz.

YABANCI SERMAYE PAYLI KURULUŞLAR

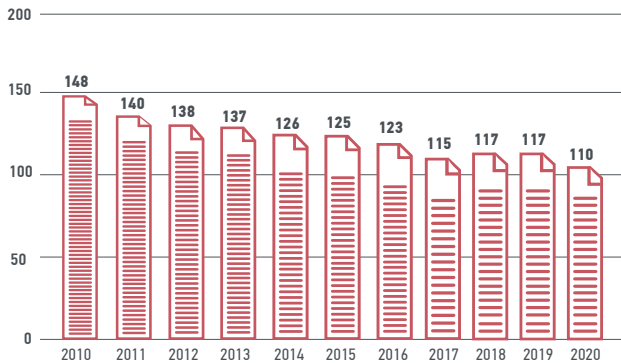
Türk sanayi sektöründe yabancı sermaye paylı kuruluşlar önemli bir rol oynamaya devam etmektedir. Bu itibarla İSO 500 arasında yer alan yabancı sermaye paylı kuruluşların göstergeleri de değerlendirilmektedir.

Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 110'a düştü.

2020 yılında İSO 500 içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 110'a inmiş ve son yılların en yüksek düşüşü yaşanmıştır. 2009 yılından sonra İSO 500 içinde yer alan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısında yaşanan kademeli gerileme, 2018 yılında tersine dönmüş ve 2 adet artarak 117'ye yükselmiştir.

2019 yılında sayı değişmeyerek yine 117 olarak gerçekleşmiştir. Ancak 2020 yılında yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 7 adet azalarak önemli bir düşüş kaydetmiştir.

YABANCI SERMAYE PAYLI KURULUŞLAR (ADET)

Yabancı sermayeli kuruluşların tüm göstergeler içindeki payları geriledi.

İSO 500'de yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 2020 yılında 7 adet düşmüştür. Böylece yabancı sermayeli paylı kuruluşların 2020 yılında temel göstergeler içindeki payları da düşüş göstermiştir.

2020 yılında İSO 500'deki 110 yabancı sermaye paylı kuruluşun toplam üretimden satışlar içindeki payı yüzde 32,1'den yüzde 31,3'e, üretici fiyatlarıyla hesaplanan brüt katma değer içindeki payı da yüzde 40,6'dan yüzde 40'a, dönem kar ve zarar toplamı içindeki payı yüzde 23,9'dan yüzde 22,7'ye, faiz amortisman ve vergi öncesi kar ve zarar toplamı içindeki payı yüzde 26,9'dan yüzde 25,8'e, ihracat içindeki payı yüzde 46,1'den yüzde 43'e ve ücretle çalışanlar sayısındaki payı yüzde 28,4'ten yüzde 26,6'ya gerilemiştir.

Yabancı sermaye paylı kuruluşların Türkiye ihracatı açısından önemi sürmektedir. İSO 500'deki yabancı sermaye paylı kuruluşların ihracatı 2020 yılında yüzde 18,6'lık düşüşle 33,9 milyar dolardan 27,6 milyar dolara inmiştir. Bu kuruluşların Türkiye ihracatı içindeki payı ise 2019'da yüzde 18,7 iken, 2020'de yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

İlk 50'deki yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 13'e geriledi.

Yabancı sermaye paylı kuruluşlar ellilik gruplar itibarıyla incelendiğinde, ilk 50 kuruluş içinde 2020 yılında 13 kuruluş yer almıştır. 2018 yılında 14 olan ve 2019 yılında değişmeyen ilk 50'deki yabancı sermaye kuruluş sayısı 2020 yılında 1 adet düşerek 13 olarak gerçekleşmiştir.

Temel ekonomik göstergeler itibarıyla 110 yabancı sermaye paylı kuruluş ellilik gruplar içinde daha dengeli dağılmaya devam etmektedir. Bu dengeli dağılım, yabancı sermaye paylı kuruluşların ölçek olarak birbirlerine daha yakın olduğunu ortaya koymaktadır.

2020 yılında ilk 50'lik grup içinde yer alan 13 yabancı sermayeli kuruluş üretimden satışlarda yüzde 18,2, üretici fiyatlarıyla brüt katma değerde yüzde 11,8 pay almıştır. Bu iki göstergedeki paylar geçen yıla göre düşüş göstermiştir. 2020 yılında ilk 50'lik grup içinde yer alan 13 yabancı sermayeli kuruluş dönem kar ve zarar toplamında yüzde 11,7 pay alırken geçen yıla göre paylarını 1,1 puan artırmıştır. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kar ve zarar toplamında da alınan pay 0,9 puan artışla 13,2'ye yükselmiştir. İhracatta yüzde 29,7 ve istihdamda yüzde 9 olan pay ise bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir.

En çok yabancı sermayeli kuruluş otomotivde.

ISO 500'de kapsamında yer alan kuruluşlar 25 alt sektörde faaliyet göstermektedir. 2019 yılında 19 alt sektörde yabancı sermaye paylı kuruluş faaliyet gösterirken, 2020 yılında bu sayı değişmemiştir.

En çok yabancı sermaye paylı kuruluşun faaliyet gösterdiği sektör 23 kuruluş ile motorlu kara taşıtları olurken bu sektördeki kuruluş sayısı 3 adet azalmıştır.

Gıda ürünleri sanayinde 18 kuruluş yer alırken sayı 1 adet düşüş göstermiştir. Kimyasal ürünler imalatı sanayinde de 9 kuruluş faaliyet gösterirken kuruluş sayısı bir önceki yıla göre 1 adet gerilemiştir.

Yüzde 50'den fazla yabancı payı olan firmalar ağırlıklarını koruyor.

ISO 500 içinde yer alan 110 yabancı sermaye paylı kuruluş, yabancı sermaye paylarına göre üç gruba ayrılarak değerlendirilmektedir.

Buna göre toplam 110 yabancı sermaye paylı kuruluş içinde yabancıların yüzde 50 ve üzerinde sermaye payına sahip olduğu kuruluş sayısı 79 olmuştur.

Bu kuruluşlar, 110 yabancı sermaye paylı kuruluş içinde önemli bir ağırlığa sahip bulunmaktadır. Yabancı sermaye payları düştükçe firmaların mutlak büyüklükler içindeki payları da azalmaktadır.

Yabancı Sermaye Paylı Kuruluşların Yıllara Göre Ağırlığı (%)

	Kuruluş Sayısı	Üretimden Satışlar (Net)	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	İhracat	Ücretle Çalışanlar Ortalaması
2009	153	33,4	40,3	38,7	-	48,9	29,8
2010	148	31,6	37,0	28,7	-	47,8	30,0
2011	140	31,3	35,4	32,8	-	45,4	31,1
2012	138	29,7	42,7	31,4	-	43,0	31,1
2013	137	28,5	42,0	29,7	30,8	41,8	28,7
2014	126	29,6	40,3	33,7	32,3	40,8	28,3
2015	125	31,1	39,9	32,0	29,6	42,1	29,4
2016	123	33,4	38,7	28,7	28,3	47,8	30,0
2017	115	32,0	37,7	27,8	28,3	48,4	28,8
2018	117	31,1	39,5	21,0	25,4	46,6	28,9
2019	117	32,1	40,6	23,9	26,9	46,1	28,4
2020	110	31,3	40,0	22,7	25,8	43,0	26,6

Yabancı Sermaye Paylı Kuruluşların Sektörel Dağılımı (Adet)

Sektörler	Yabancı Sermaye Paylı Kuruluş Sayısı
05-08 Madencilik ve taş ocakçılığı	1
10 Gıda ürünlerinin imalatı	18
11 İçeceklerin imalatı	4
12 Tütün ürünleri imalatı	2
14 Giyim eşyalarının imalatı	2
17 Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	4
19 Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	2
20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	9
21 Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	3
22 Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	8
23 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	1
24 Ana metal sanayii	7
25 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	6
26 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	1
27 Elektrikli teçhizat imalatı	8
28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	6
29 Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	23
30 Diğer ulaşım araçlarının imalatı	3
35 Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	2

Yabancı Sermaye Paylı Kuruluşlara İlişkin Göstergeler (%)

	Yabancı Sermaye Payı		
	0,01 - 25	25,01 - 50	50+
Kuruluş Sayısı	8	23	79
Kuruluş Sayısı Oran (%)	7,3	20,9	71,8
Üretimden Satışlar (Net)	10,4	30,1	59,5
Net Satışlar	9,6	30,5	59,9
İhracat (Bin \$)	4,4	33,0	62,6
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	-12,2	30,1	82,1
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	4,0	37,8	58,1
Özkaynak	11,8	15,9	72,3
Aktif Toplamı	21,8	30,6	47,6
Ücretle Çalışanlar	6,8	25,9	67,3
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	13,7	17,0	69,3

Dünyaya açıldığınızda da **Anadolubank yanınızda!**

İşiniz dünyanın neresinde olursa olsun,
**tüm ithalat ve ihracat adımlarınızda
uzman kadrosuyla Anadolubank sizinle birlikte.**

Detaylar için sizi şubelerimize bekliyoruz.

Mersis No: 00680113300300024

anadolubank.com.tr

0850 222 55 50

Şube

Bir

HABAS

iştirakidir

500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU İÇİNDE İSO ÜYELERİ

İSO 500 Türkiye genelindeki sanayi firmalarını kapsamakla birlikte İstanbul Sanayi Odası'na üye kuruluşların gelişimi ayrı bir değerlendirme alanını oluşturmaktadır.

İSO üyesi kuruluşların sayısı 2020 yılında 161'e geriledi.

Yıllar itibarıyla değerlendirildiğinde İSO üyesi kuruluşların sayısı genel bir düşüş eğilimi göstermektedir. 2010 yılında 197 olan İSO üyesi kuruluş sayısı, 2018 yılında 166'ya kadar gerilemiştir. 2019 yılında uzun bir aradan sonra ilk kez İSO üyesi kuruluşların sayısı 3 adet artarak 169'a yükselirken, 2020 yılında İSO üyesi kuruluşların sayısı yeniden gerilemiş ve 161'e inmiştir.

2020 yılında yaşanan salgın tüm illeri, sektörleri ve kuruluşları olumsuz etkilemiştir. İstanbul salgında vaka sayı-

ları ve diğer ölçütler itibarıyla ilk sırada yer almış ve salgının olumsuz etkilerini en çok yaşayan şehirlerin başında gelmiştir. Diğer illerde benzer sıkıntıları farklı ölçülerde yaşamıştır. İstanbul'un salgın koşullarından daha çok etkilenmesinin İSO üyesi kuruluşların sayısındaki düşüşte rol oynamış olabileceği değerlendirilmektedir.

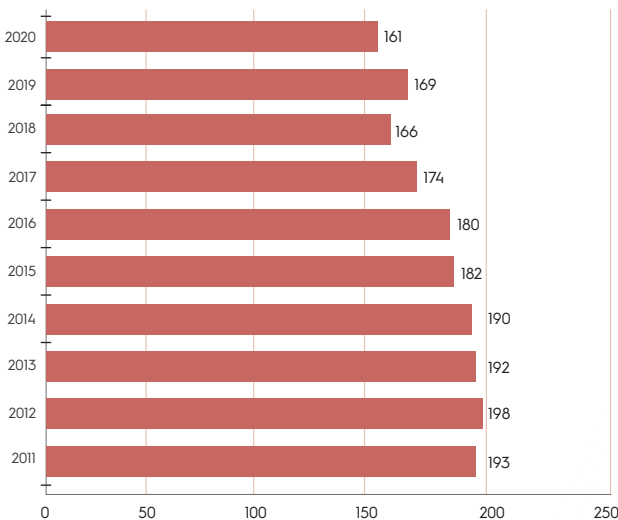
İSO üyesi kuruluşların üretimden satışlar içindeki payı arttı.

İSO üyesi kuruluşların sayısındaki düşüşe rağmen bu kuruluşların İSO 500'ün temel büyüklükler içindeki payları farklı gelişmeler göstermiştir. İSO 500 sıralaması yapılırken kullanılan üretimden satışlar bu çerçevede önemli bir göstergeyi oluşturmaktadır.

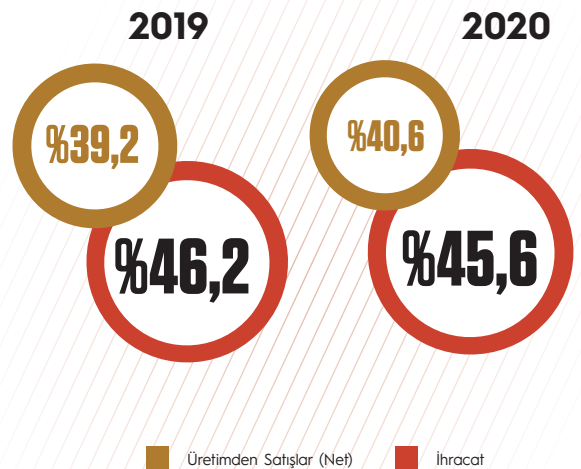
Üretimden satışlar açısından İSO üyelerinin payı 2019 yılında yüzde 39,2 iken 2020 yılında yüzde 40,6'ya yükselmiştir. Alınan pay iki yıldır üst üste artarken 2020 yılında yeniden yüzde 40 seviyesinin üzerine çıkmıştır.

İSO üyesi kuruluşların ihracat ve ücretle çalışanlar içindeki payları ise 2020 yılında sınırlı ölçüde de olsa azalmıştır. İhracatın payı yüzde 46,2'den yüzde 45,6'ya, ücretle çalışanlar payı yüzde 37,8'den yüzde 36,7'ye inmiştir.

İSO ÜYELERİ (ADET)

İSO ÜYELERİNİN PAYI (%)

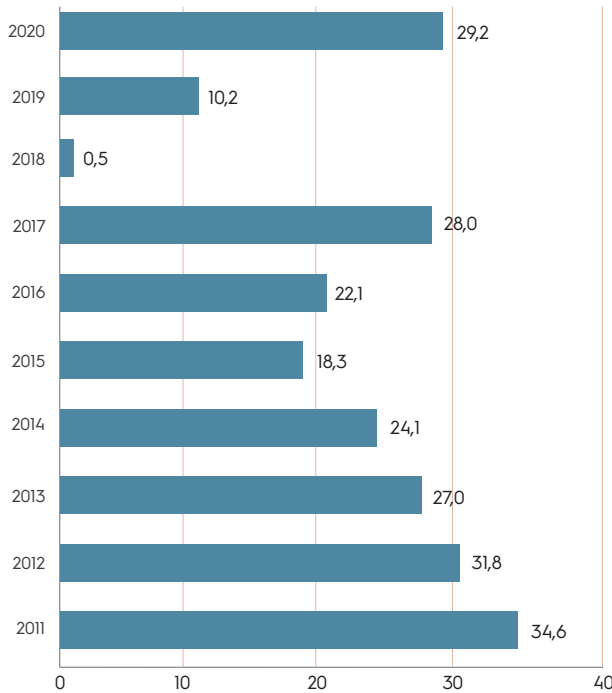
Net katma değerde milli gelir anlamında karın payında önemli artış yaşandı.

İSO üyesi kuruluşlarda net katma değer içinde milli gelir anlamında karın payı 2020 yılında 18,9 puan birden yükselerek yüzde 29,1'e çıkmıştır. 2020 yılında yaşanan salgının yarattığı koşullar içinde sanayi kuruluşları karlarını mutlak ve reel olarak artırmayı başarmıştır.

Böylece 2018 yılında yaşanan finansal şokun etkileri ile yüzde 0,5'e kadar gerileyen, 2019 yılında ise yüzde 10,2'ye yükselen milli gelir anlamında karın net katma değer içindeki payı 2020 yılında önemli bir artış göstermiştir.

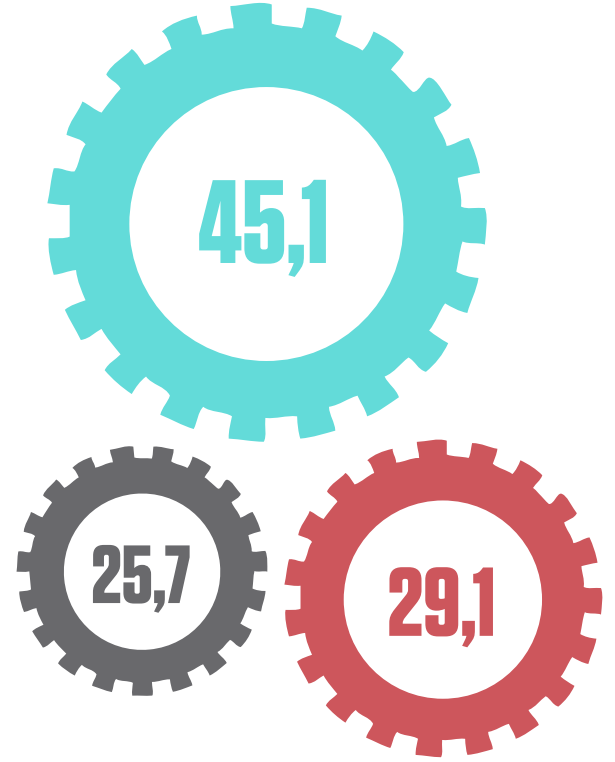
Yaratılan net katma değer içinde ödenen faizlerin payı ise 2020 yılı içinde 4,4 puan azalarak yüzde 25,7'ye gerilemiştir. 2020 yılında göreceli olarak düşük kalan faiz oranları nedeniyle ödenen faizlerin net katma değer içindeki payı gerilemeye devam etmiştir.

İSO ÜYESİ KURULUŞLARIN FAKTÖR GELİRLERİ DAĞILIMINDA MİLLİ GELİR ANLAMINDA KARIN PAYI (%)

Ödenen maaş ve ücretlerin payı ise 2019 yılında yüzde 59,7 iken, 2020 yılında yüzde 45,1 olarak gerçekleşmiştir. Ödenen maaş ve ücretlerin payı gerilemekle birlikte bu gerileme daha çok kar büyüklüğünün görece hızlı artmasından kaynaklanmıştır. Nominal olarak ödenen maaş ve ücret büyüklüğü artmaya devam etmiştir.

İSO ÜYESİ KURULUŞLARDA FAKTÖR GELİRLERİ DAĞILIMI (%)

- Ödenen Maaş ve Ücretler
- Ödenen Faizler
- Milli Gelir Anlamında Kar

İSO Üyesi Kuruluşların Temel Göstergeleri (TL)

>

	A İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	B İSO Üyesi 161 Sanayi Kuruluşu	B/A (%)
Üretimden Satışlar (Net)	1.178.600.842.346	478.189.295.996	40,6
Net Satışlar	1.325.312.216.229	544.105.188.832	41,1
İhracat (GTS'ye Göre, Bin \$)	64.104.481	29.259.587	45,6
Dönem Karı (V.Ö.)	113.635.788.473	44.451.989.633	39,1
Dönem Zararı	21.132.316.153	3.305.790.465	15,6
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	92.503.472.320	41.146.199.168	44,5
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	184.446.547.331	69.925.320.584	37,9
Toplam Borçlar	881.106.972.024	295.464.701.007	33,5
--Kısa Vadeli Borçlar	530.018.291.388	201.764.239.401	38,1
Mali Borçlar	206.022.030.930	69.865.135.054	33,9
Diğer Borçlar	323.996.260.459	131.899.104.347	40,7
--Uzun Vadeli Borçlar	351.088.680.636	93.700.461.606	26,7
Mali Borçlar	293.544.247.615	83.214.219.448	28,3
Diğer Borçlar	57.544.433.020	10.486.242.158	18,2
Özkaynak	407.229.662.949	140.779.714.877	34,6
--Ödenmiş Sermaye	159.507.465.065	40.872.151.488	25,6
--Sermaye Yedekleri	19.137.779.729	5.910.466.963	30,9
--Kar Yedekleri	217.043.481.882	74.990.746.480	34,6
--Net Dönem Karı	99.985.426.392	38.227.899.331	38,2
--Birikmiş Zarar	88.444.490.119	19.221.549.384	21,7
Aktif Toplamı	1.288.336.634.979	436.244.415.881	33,9
--Dönen Varlıklar	820.993.456.177	302.880.352.384	36,9
--Duran Varlıklar	467.343.178.802	133.364.063.497	28,5
--Maddi Duran Varlıklar	297.094.549.269	72.258.637.910	24,3
--Diğer Duran Varlıklar	170.248.629.532	61.105.425.587	35,9
--Birikmiş Amortismanlar	322.911.022.412	123.203.146.557	38,2

Devamı Diğer Sayfada

İSO Üyesi Kuruluşların Temel Göstergeleri (TL)

	A İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	B İSO Üyesi 161 Sanayi Kuruluşu	B/A (%)
Ücretle Çalışanlar	716.962	263.022	36,7
Ödenen Maaş ve Ücretler	78.330.672.943	30.120.284.652	38,5
Ödenen Faizler	44.536.462.770	17.172.858.495	38,6
Milli Gelir Anlamındaki Kar	53.308.717.223	19.421.859.770	36,4
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	176.175.852.936	66.715.002.917	37,9
Amortismanlar	41.174.360.540	14.534.424.180	35,3
Diğer Dolaylı Vergiler	1.667.209.127	634.825.582	38,1
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	219.017.422.603	81.884.252.679	37,4
Ödenen KDV + ÖTV	127.678.491.600	50.096.649.561	39,2
Sübvansiyonlar	663.318.168	58.426.625	8,8
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	346.032.596.035	131.922.475.615	38,1

İSO Üyesi Kuruluşların Ağırlığı (%)

	İSO Üyesi Kuruluş Sayısı	Net Satışlar	Üretimden Satışlar (Net)	İhracat	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	Aktif Toplamı	Özkaynak	Ücretle Çalışanlar Ortalaması	Brüt Katma Değer
2010	197	46,5	45,1	54,5	36,9	38,6	37,4	39,6	41,5
2011	193	45,2	44,1	51,2	37,6	39,4	36,2	41,5	43,8
2012	198	43,2	43,0	51,7	40,9	38,9	36,8	42,0	41,5
2013	192	40,4	41,2	49,0	35,6	38,0	34,8	40,1	38,9
2014	190	45,6	43,9	50,9	46,6	40,7	39,0	41,7	44,5
2015	182	45,4	44,0	52,1	37,7	39,7	36,4	40,6	41,1
2016	180	42,9	41,7	49,8	33,9	35,4	32,1	39,7	37,8
2017	174	41,5	40,2	46,6	37,0	35,8	32,5	39,2	37,2
2018	166	39,4	38,6	47,0	38,0	34,7	32,6	38,0	37,4
2019	169	39,6	39,2	46,2	39,6	33,7	32,6	37,8	37,7
2020	161	41,1	40,6	45,6	44,5	33,9	34,6	36,7	38,1

HALKA AÇIK KURULUŞLARIN^(*) PERFORMANSI

ISO 500'de halka açık kuruluşların sayısı 67 oldu.

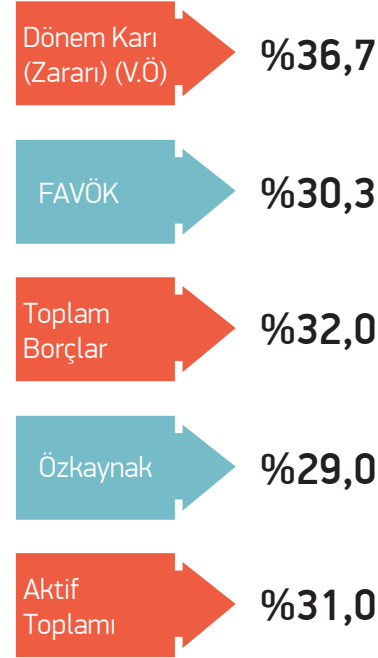
ISO 500 içinde 2017'de 69, 2018'de 67, 2019'de 66 halka açık kuruluş bulunurken, bu sayı 2020'de yeniden 67 olarak gerçekleşmiştir. Firma sayısı önemli bir değişim göstermemekle birlikte halka açık kuruluşların ISO 500'ün temel göstergeleri ve toplam büyüklükleri içindeki payları farklı eğilimler göstermiştir.

2019'dan 2020'ye halka açık kuruluşların üretimden satışlar içindeki payı yüzde 32,4'ten yüzde 29,5'e, ihracattaki payı yüzde 33'ten yüzde 29,8'e, dönem kar ve zarar toplamındaki payı ise yüzde 37,5 iken yüzde 36,7'ye inmiştir. Satış, ihracat ve dönem kar ve zarar toplamındaki payları gerilemiştir.

Buna karşın diğer temel göstergelerdeki paylar artmıştır. Aktif toplamındaki pay yüzde 29,2'den yüzde 31'e, özkaynaklar payı da yüzde 27'den yüzde 29'a yükselmiştir. Halka açık kuruluşların yaratılan net katma değer içindeki payı yüzde 26,9'dan yüzde 28,7'ye, ücretle çalışanlar içindeki payı da yüzde 21,8'den yüzde 23,9'a yükselmiştir.

Görüldüğü üzere halka açık kuruluşların 2020 yılındaki performansı temel göstergeler itibarıyla farklı eğilimler göstermiştir.

HALKA AÇIK KURULUŞLARIN TEMEL GÖSTERGELER İÇİNDEKİ PAYLARI (%)

HALKA AÇIK KURULUŞLARIN TEMEL GÖSTERGELERİ İÇİNDEKİ PAYLARI (%)

	2019	2020
Üretimden Satışlar (Net)	32,4	29,5
İhracat (GTS'ye Göre)	33,0	29,8
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö)	37,5	36,7
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	29,6	30,3
Toplam Borçlar	30,1	32,0
Özkaynak	27,0	29,0
Aktif Toplamı	29,2	31,0
Ücretle Çalışanlar	21,8	23,9
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	26,9	28,7

(*) Halka açıklık payları, kuruluşların ankette beyan etmiş oldukları bilgilere dayanmaktadır.

Halka Açık Kuruluşların Temel Göstergeleri (TL)

>

	A ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	B 67 Halka Açık Sanayi Kuruluşu	B/A (%)
Üretimden Satışlar (Net)	1.178.600.842.346	348.146.094.674	29,5
Net Satışlar	1.325.312.216.229	397.420.038.231	30,0
İhracat (GTS'ye Göre, Bin \$)	64.104.481	19.123.275	29,8
Dönem Karı (V.Ö.)	113.635.788.473	38.709.964.565	34,1
Dönem Zararı	21.132.316.153	4.742.786.408	22,4
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	92.503.472.320	33.967.178.157	36,7
Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	184.446.547.331	55.950.053.467	30,3
Toplam Borçlar	881.106.972.024	281.844.508.839	32,0
--Kısa Vadeli Borçlar	530.018.291.388	176.693.117.982	33,3
Mali Borçlar	206.022.030.930	53.869.690.135	26,1
Diğer Borçlar	323.996.260.459	122.823.427.847	37,9
--Uzun Vadeli Borçlar	351.088.680.636	105.151.390.857	30,0
Mali Borçlar	293.544.247.615	90.055.553.164	30,7
Diğer Borçlar	57.544.433.020	15.095.837.693	26,2
Özkaynak	407.229.662.949	118.176.361.946	29,0
--Ödenmiş Sermaye	159.507.465.065	33.258.531.174	20,9
--Sermaye Yedekleri	19.137.779.729	7.647.215.284	40,0
--Kar Yedekleri	217.043.481.882	60.236.794.395	27,8
--Net Dönem Karı	99.985.426.392	32.526.871.741	32,5
--Birikmiş Zarar	88.444.490.119	15.493.050.648	17,5
Aktif Toplamı	1.288.336.634.979	400.020.870.783	31,0
--Dönen Varlıklar	820.993.456.177	276.425.565.426	33,7
--Duran Varlıklar	467.343.178.802	123.595.305.357	26,4
--Maddi Duran Varlıklar	297.094.549.269	74.152.521.341	25,0
--Diğer Duran Varlıklar	170.248.629.532	49.442.784.016	29,0
--Birikmiş Amortismanlar	322.911.022.412	123.280.116.386	38,2

Devamı Diğer Sayfada

Halka Açık Kuruluşların Temel Göstergeleri (TL)

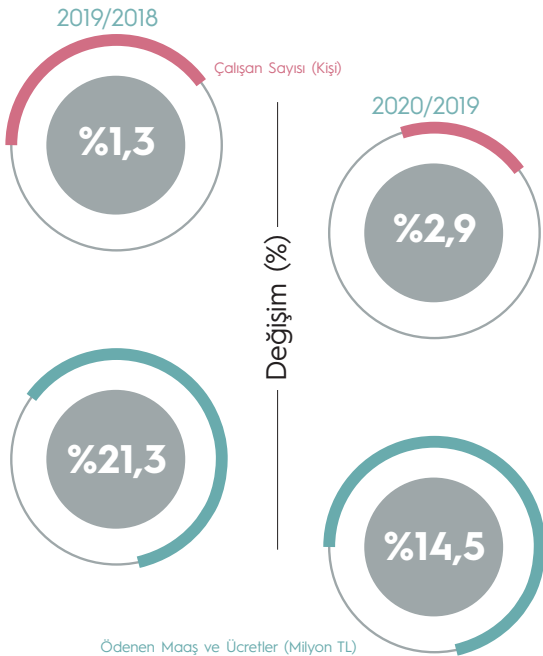
	A İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	B 67 Halka Açık Sanayi Kuruluşu	B/A (%)
Ücretle Çalışanlar	716.962	171.092	23,9
Ödenen Maaş ve Ücretler	78.330.672.943	23.959.359.149	30,6
Ödenen Faizler	44.536.462.770	9.742.321.990	21,9
Milli Gelir Anlamındaki Kar	53.308.717.223	16.915.770.550	31,7
Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	176.175.852.936	50.617.451.689	28,7
Amortismanlar	41.174.360.540	13.257.087.472	32,2
Diğer Dolaylı Vergiler	1.667.209.127	568.746.783	34,1
Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	219.017.422.603	64.443.285.944	29,4
Ödenen KDV + ÖTV	127.678.491.600	51.334.762.860	40,2
Sübvansiyonlar	663.318.168	62.572.630	9,4
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	346.032.596.035	115.715.476.174	33,4

ÖZEL KURULUŞLARIN İSTİHDAMI

Sanayi sektörü, istihdam ve nitelikli insan kaynakları için önemli alanların başında gelmektedir. Bu çerçevede İSO 500'de özel kuruluşların çalışan sayısındaki gelişmeler ile çalışanlara ödenen maaş ve ücretlerdeki artışlar önemli bir gösterge olmaktadır.

Özel kuruluşların istihdamı salgın yılında artış gösterdi.

2020 yılı çalışma hayatı açısından da yaşanan salgın etkileri nedeniyle çok farklı bir yıl olmuştur. Öncelikle yaşanan salgın çalışma hayatını temelden etkilemiştir. Başta uzaktan çalışma olmak üzere yeni çalışma şekilleri gelişmiştir. Yıl genelinde birçok kez uygulanan kapanma ve kısıtlamalar çalışma saatlerini de sınırlamıştır.

Tüm çalışanları olduğu gibi COVID-19 salgını sanayi çalışanlarını da etkilemiştir. Birçok çalışan salgına yakalanmış ve çalışmamıştır. Yine salgın nedeniyle talepte yaşanan dalgalanmalar nedeniyle üretimler bazen durmuş bazen de yarı zamanlara çekilmiştir. Kamu başta kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin desteği olmak üzere çalışma hayatına yönelik destekleri hayata geçirmiştir. Yine iş akitlerine getirilen fesih yasağı yıl boyunca uygulanmıştır. Sanayinin istihdam göstergeleri de tüm bu özel gelişmelere bağlı olarak hareket etmiştir.

2020 yılında İSO 500'deki özel kuruluşların istihdamı yüzde 2,9 artırmıştır. Yine özel kuruluşların ödedikleri maaş ve ücretler de 2020 yılında yüzde 14,5 artmıştır. Yüzde 2,9'luk istihdam artışı ile değerlendirildiğinde, özel kuruluşlarda ödenen maaş ve ücretler yüzde 11,2 yükselmiştir. Bu oran tüketici enflasyonundan arındırıldığında ödenen maaş ve ücretlerin 2020 yılında reel olarak yüzde 3 oranında azaldığı görülmektedir. Ancak bu gerileme yıl içinde salgın nedeniyle çalışma hayatında oluşan koşullar nedeniyle oluşmuştur. Yıl içinde farklı dönemlerde kısa çalışma, esnek çalışma ve ücretsiz izin gibi uygulamalara müracaat edilmek zorunda kalınmıştır. Bunlar da ödenen maaş ve ücretlerde düşüşe yol açmıştır. Kamu, bu durumlarda çalışanlara ilave ödemeler yapmıştır.

ÖZEL KURULUŞLARDA ÇALIŞAN SAYISI İLE ÖDENEN MAAS VE ÜCRETLER

Çalışan Sayısı (Kişi)

2016		616.892
2017		632.264
2018		651.160
2019		659.463
2020		678.917

Ödenen Maaş ve Ücretler (Milyon TL)

2016	37.826
2017	43.496
2018	52.466
2019	63.647
2020	72.871

TUFAN ENDÜSTRİ DEMİR ÇELİK A.Ş SANAYİNİN DEVLER LİGİ'NDE

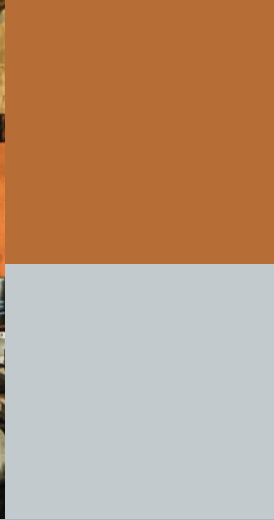
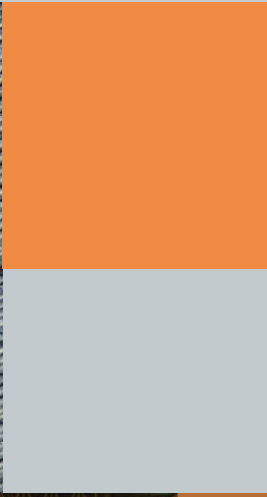
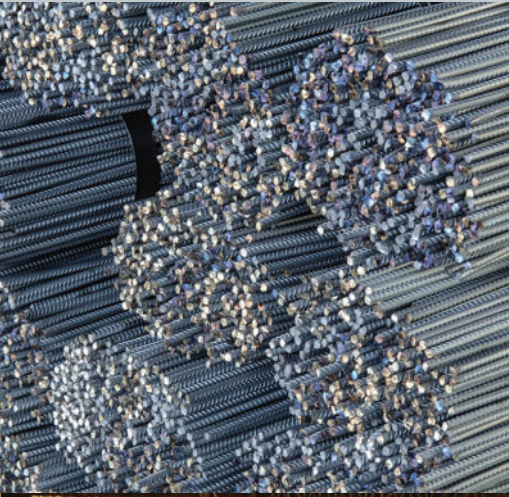

Payas Organize Sanayi Bölgesi'nde 2006 yılında üretim hayatına ilk adımını demir çelik sektöründe atan Tufan Endüstri Demir Çelik, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesi olan ISO 500'de yerini aldı.

Üretim performansımızı artırma amacıyla yürüdüğümüz bu yolda Tufan Endüstri Demir Çelik olarak sosyal sorumluluk projelerine bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonra da büyük bir istek ve arzuyla devam edeceğiz.

Yeni teknolojileri yakından takip ediyor, TSE ve ISO 9001:2015 belgelerine sahip bir firma olarak kaliteyi ön planda tutuyoruz. Tesisimizde son teknoloji ekipmanlarla TSE 708, ASTM A 615, BS 4449, DIN 488, NF A 35 – 016 başta olmak üzere istenilen kalite ve standartlarda 8 mm'den 32 mm'ye üretim yapıyor, ülke içinde ve dışında birçok noktaya ürünlerimizi sunuyoruz.

Tufan Endüstri Demir Çelik olarak tüm ekibimizle birlikte hedeflerimizi büyük tutarak geleceğe emin adımlarla yürüyoruz. Önümüzdeki iki yıl içerisinde Türkiye'nin 500 Büyük firma sıralamasında ilk 200'de yer almayı hedefleyerek yatırımlarımızı bu yönde sürdüreceğiz.

Organize Sanayi Bölgesi Haddeciler Cad. No:3 Payas-Hatay
Tel: +90 (326) 755 87 32 - +90 (326) 755 87 33
Fax: +90 (326) 755 87 48
www.tufanendustri.com

TEMEL FİNANSAL GÖSTERGELER

Finansal göstergeler içinde borçlanma ile özkaynakların dağılımını yansıtan kaynak yapısı, kuruluşların finansal yapılarını ortaya koyan önemli göstergelerden biridir.

Borç/özkaynak dağılımı değişmedi.

Türkiye’de özel sektör kuruluşları için borçlanma, faaliyetlerin finansmanında yoğun şekilde kullanılmaktadır. Küresel borçlanma olanaklarının bolluğu ve ucuzlaşması, Türk özel sektör kuruluşlarının borçlanma eğilimini daha da kuvvetlendirmiştir. Özellikle yurtdışı ve döviz cinsi borçlanma daha çok tercih edilmiştir. Bu eğilim ile toplam borçların payı artarken özkaynakların payı gerilemeye başlamıştır.

İSO 500’de 2015 yılı ile birlikte ilk kez yüzde 60’ların üstüne çıkan toplam borçların payı takip eden yıllarda artış eğilimini sürdürmüş ve 2019’da bir önceki yıla göre 1,4 puan daha artarak yüzde 68,4’e çıkmıştır. 2020 yılında ise borç özkaynak dağılımı değişmemiştir.

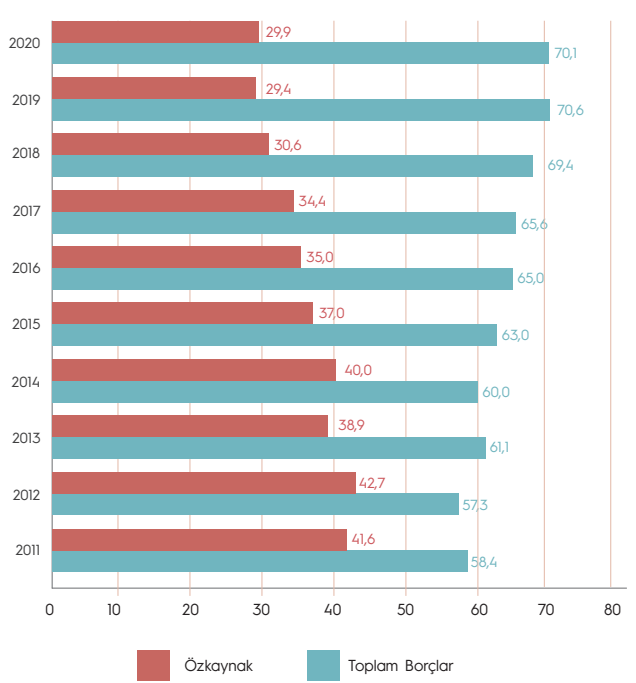
Toplam borçların payı yüzde 68,4 ve özkaynakların payı da yüzde 31,6 olarak gerçekleşmiştir. Böylece borçların payı en yüksek, özkaynakların payı ise en düşük seviyesinde kalmıştır. 2020 yılında kuruluşlar özkaynaklarındaki artış kadar büyümeyi tercih etmiştir.

KAYNAK YAPISINDA BORÇLARIN VE ÖZKAYNAKLARIN GELİŞİMİ (%)

Özel kuruluşlarda 2020 yılında borçların oranı 0,5 puan gerileyerek yüzde 70,6’dan yüzde 70,1’e inmiştir. Özkaynakların payı ise yüzde 29,9’a çıkmıştır. Özel sektörün kaynak yapısında bozulma durağanlaşmıştır. Ancak borçların payı yüksek kalmayı sürdürmüştür.

ÖZEL KURULUŞLARIN KAYNAK YAPISINDA BORÇLARIN VE ÖZKAYNAKLARIN GELİŞİMİ (%)

Kamu kuruluşlarında ise özkaynak payı yüzde 52,6’ya inerken, borçlanma payı yüzde 47,4’e yükselmiştir.

Borçlanma ve özkaynak gelişmelerini 2020 yılında yaşanan finansal gelişmeler şekillendirmiştir. Finansal gelişmelere de salgının etkileri yön vermiştir.

2020 yılında yaşanan salgın nedeniyle özellikle yılın ikinci çeyreğinde sanayi kuruluşlarının nakit akışları en aza inmiştir. Kapanma ve kısıtlamalar, nakit akışlarında neredeyse durmaya yol açmıştır. Bu aşamada kamunun destek paketleri devreye girmiş, uygun koşullar ile kredi olanakları sağlanmıştır. Yine birçok kamu yükümlülüğü ötelenmiştir. Banka kredilerinde kanuni takip uygulanması yasağı getirilmiştir.

Böylece sanayi kuruluşları göreceli olarak daha geniş finansman olanaklarına kavuşmuştur. Ayrıca yılın ikinci yarısından itibaren iç ve dış talepteki toparlanma ile nakit akışları normalleşmeye başlamıştır.

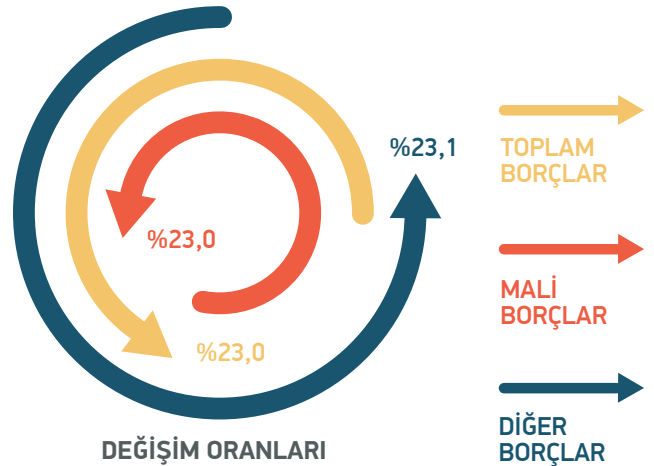
Özkaynak yaratma olanakları ise yılın ilk yarısında oldukça sınırlı kalmıştır. Ancak yılın ikinci yarısında karlarda yaşanmaya başlanan normalleşme ve artış özkaynakları da desteklemiştir.

Kaynak Yapısı (%)

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kısa Vadeli Borçlar	34,3	36,2	34,6	34,9	35,6	38,0	41,6	41,3	41,1
Uzun Vadeli Borçlar	18,5	20,8	22,4	25,2	26,3	24,9	25,4	27,2	27,3
Toplam Borçlar	52,8	57,0	57,0	60,1	61,9	62,9	67,0	68,4	68,4
Özkaynak	47,2	43,0	43,0	39,9	38,1	37,1	33,0	31,6	31,6
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Özel Kuruluşlar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kısa Vadeli Borçlar	37,0	38,5	36,8	37,4	38,0	40,4	43,3	42,5	42,2
Uzun Vadeli Borçlar	20,3	22,6	23,2	25,6	27,0	25,2	26,0	28,0	27,9
Toplam Borçlar	57,3	61,1	60,0	63,0	65,0	65,6	69,4	70,6	70,1
Özkaynak	42,7	38,9	40,0	37,0	35,0	34,4	30,6	29,4	29,9
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kamu Kuruluşları	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kısa Vadeli Borçlar	16,1	17,0	15,3	11,1	14,6	15,6	24,6	27,0	28,0
Uzun Vadeli Borçlar	6,3	6,0	15,4	21,2	20,5	22,0	19,1	17,5	19,5
Toplam Borçlar	22,4	23,0	30,7	32,3	35,1	37,6	43,7	44,5	47,4
Özkaynak	77,6	77,0	69,3	67,7	64,9	62,4	56,3	55,5	52,6
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Mali borçların toplam borçlar içindeki payı değişmedi.

2020 yılında İSO 500'ün mali borçları yüzde 23, diğer borçları ise yüzde 23,1 artış göstermiştir. Böylece mali borçlar ile diğer borçlar 2020 yılında hemen hemen aynı hızla büyümüştür. Büyüme hızlarına bağlı olarak mali ve diğer borçların toplam borçlar içindeki payı değişmemiştir. Mali borçların payı yüzde 56,7 ve diğer borçların payı ise yüzde 43,3 ile sabit kalmıştır. Böylece mali borçlar/toplam borçlar oranındaki artış eğilimi 2020 yılında durmuştur.

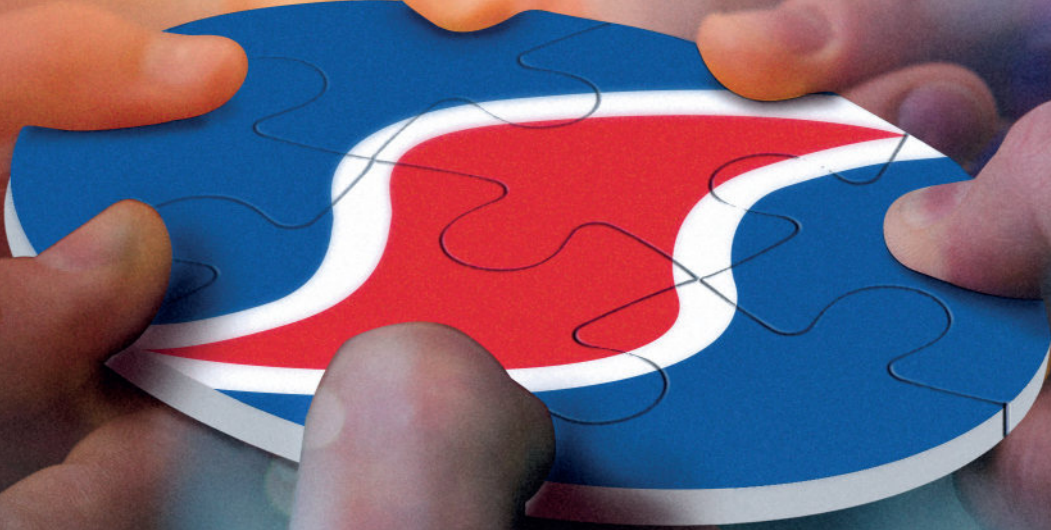

BİRLİKTE GÜÇLÜYÜZ

*Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarından biriyiz.
Bir asrı aşan başarılı geçmişimizle geleceğe güvenle
bakmanın haklı gururunu yaşıyoruz.*

*Farklı sektörlerde, binlerce çalışanımızla her adımda
daha güzel bir dünya hedefi ile ilerliyoruz.*

Borçların Gelişimi (TL)

	Toplam Borçlar	Mali Borçlar		Diğer Borçlar	
		Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)
2015	305.472.597.410	174.394.921.483	57,1	131.077.675.927	42,9
2016	379.080.634.920	207.366.601.032	54,7	171.714.033.888	45,3
2017	447.231.461.383	242.877.446.345	54,3	204.354.015.038	45,7
2018	589.493.485.990	328.597.965.015	55,7	260.895.520.975	44,3
2019	716.338.725.686	406.312.909.872	56,7	310.025.815.814	43,3
2020	881.106.972.024	499.566.278.545	56,7	381.540.693.479	43,3
Değişim (%) - (2020/2019)	23,0	23,0	-	23,1	-

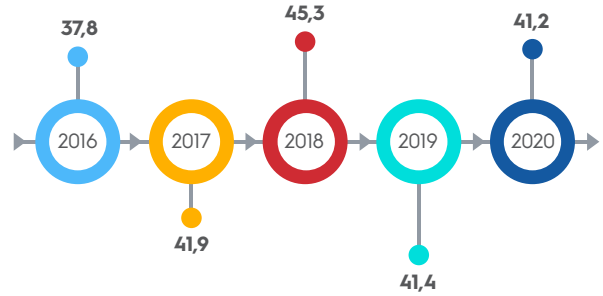
Sağlanan destek kredi olanakları ile kısa vadeli mali borçların payı geriledi.

2017 ve 2018 yıllarında ise kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı sıçrama göstermiştir. 2017 yılında yüzde 41,9 olan kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlara oranı, 2018 yılında yüzde 45,3'e yükselmiştir. 2019 yılında ise kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı yeniden gerilemiş ve yüzde 41,4'e inmiştir. Gerilemede iki unsur etkili olmuştur. İlki kısa vadeye yığılan mali borçların bir bölümü yeniden yapılandırılarak orta-uzun vadeli mali borçlar haline getirilmiştir. Diğeri ise 2019 yılının ikinci yarısından itibaren finansal koşullardaki göreceli iyileşme ile uzun vadeli kredi olanaklarının yeniden artmış olmasıdır.

2020 yılında ise salgın nedeniyle kamunun başlattığı ve çoğu orta vadeli olan kredi paketleri uygulaması ile sanayi kuruluşlarının kredi imkanları genişlemiştir. Sanayi kuruluşları, ticaret ve ihracatında geleneksel kısa vadeli kredileri kullanmaya devam ederken, diğer finansman ihtiyaçları için orta vadeli kredileri tercih etmiştir. Kredi destek paketlerine yoğun talep gerçekleşmiştir. Böylece 2020 yılında kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı yüzde 41,4'ten yüzde 41,2'ye sınırlı bir düşüş göstermiştir.

ISO 500'de 2019 yılı itibarıyla 25 alt sektörden 14 sektörde uzun vadeli mali borçlar kısa vadeli mali borçların üzerindedir. 11 sektörde ise kısa vadeli mali borçlar daha yüksektir. 2019 yılına göre uzun vadeli borçların daha yüksek olduğu sektör sayısı 1 adet artarken, kısa vadeli borçları daha yüksek olan sektör sayısı 1 adet azalmıştır.

KISA VADELİ MALİ BORÇLARIN TOPLAM MALİ BORÇLAR İÇİNDEKİ PAYI (%)

ISO 500'ün mali borçları sektörel olarak değerlendirildiğinde en yüksek mali borcu olan ilk üç sektör ve sıralamalarında 2019'a göre bazı değişiklikler yaşanmıştır. En yüksek mali borcu olan sektör olarak ana metal sanayi yine ilk sırada yer almıştır. 2019 yılında üçüncü sırada olan gıda ürünlerinin imalatı sanayi 2020 yılında ikinci sıraya yükselmiştir. 2019 yılında ikinci sırada yer alan rafine edilmiş petrol ürünleri sanayi ise üçüncü sıraya inmiştir.

Kısa vadeli mali borçları uzun vadeli mali borçlarının önemli ölçüde üzerinde olan sektörler arasında gıda ürünleri, kimyasallar ve kimyasal ürünler imalatı ve elektronik sanayi dikkat çekmektedir. Ana metal sanayinde uzun vadeli mali borçlar kısa vadeli mali borçları aşmıştır. Uzun vadeli mali borçları kısa vadeli mali borçlarının önemli ölçüde üzerinde olan sektörler ise rafine edilmiş petrol ürünleri sanayi, madencilik ve taşocaklığı, mineral ürünler sanayi ve elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım olmuştur.

Türkiye’de bir ilk...

Türkiye’nin Makinecileri’nden sektöre armağan:

Dijital Terimler Kılavuzumuz hazır.

Dijitalleşmenin dünya dillerine kazandırdığı ve yaygın olarak kullanılan **700’e yakın kavram-sözcük** İngilizce ve Almanca karşılıkları ile birlikte bu kılavuzda yer alıyor.

dijital-kilavuz.com adresinde ziyaretinizi bekliyoruz.

Mali Borçlar (TL)

	Sektörler	Kısa Vadeli Mali Borçlar	Uzun Vadeli Mali Borçlar	Toplam Mali Borçlar
05-08	Madencilik ve taş ocakçılığı	4.563.809.746	25.143.509.701	29.707.319.447
10	Gıda ürünlerinin imalatı	36.321.385.970	23.427.484.851	59.748.870.821
11	İçeceklerin imalatı	1.068.771.432	8.491.002.853	9.559.774.284
12	Tütün ürünleri imalatı	464.592.181	18.733.500	483.325.681
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	18.923.854.904	23.728.401.269	42.652.256.173
14	Giyim eşyalarının imalatı	1.293.269.911	1.058.511.345	2.351.781.256
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	4.284.922.711	7.083.877.022	11.368.799.733
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	1.463.071.256	5.234.175.976	6.697.247.232
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	12.360.918.758	41.614.982.007	53.975.900.765
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	22.091.705.263	17.496.625.155	39.588.330.418
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	1.554.621.293	1.503.870.526	3.058.491.818
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	5.979.983.166	7.249.987.361	13.229.970.528
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	6.964.462.261	23.074.200.530	30.038.662.792
24	Ana metal sanayii	33.427.196.100	33.948.146.626	67.375.342.725
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	2.376.111.951	2.235.627.565	4.611.739.516
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	6.481.404.049	2.343.596.461	8.825.000.509
27	Elektrikli teçhizat imalatı	9.679.705.600	12.103.699.499	21.783.405.099
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	1.436.907.373	3.016.413.850	4.453.321.223
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	16.268.556.251	22.446.567.164	38.715.123.414
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	7.221.367.509	5.086.019.971	12.307.387.480
31	Mobilya imalatı	256.917.689	574.689.860	831.607.549
32	Diğer imalatlar	1.087.082.299	1.081.595.628	2.168.677.927
32.1	Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	1.087.082.299	1.081.595.628	2.168.677.927
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	9.675.492.889	25.414.830.226	35.090.323.114
	Toplam	206.022.030.930	293.544.247.615	499.566.278.545

KÜÇÜKÇALIK

- İplik
- Dokuma
- Brode
- Boya-Baskı
- Konfeksiyon

f kucukcaliktextiles
@ kucukcaliktextiles
in kucukcaliktextiles
+90(224) 714 80 85
info@kucukcalik.com
www.kucukcalik.com
Organize Sanayi Bölgesi
1. Cadde Sonu
İnegöl / BURSA / TURKEY

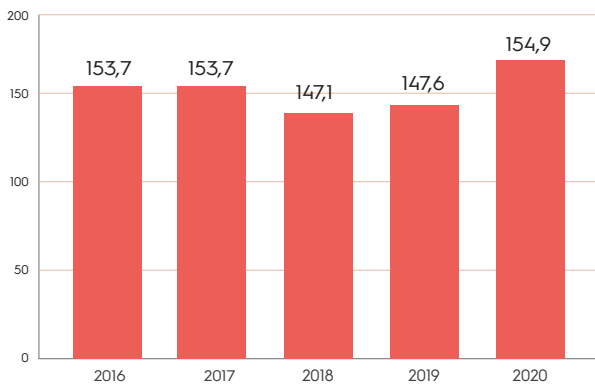
FİNANSAL ORANLAR

2018'deki finansal şokların damga vurduğu ve uygulanan ekonomik dengelenme politikalarının etkilerinin izlendiği 2019 yılının ardından, 2020'de sanayi kuruluşları COVID-19 salgınının yol açtığı koşullar altında finansal yapılarını korumaya çalışmıştır.

Cari oranda önemli iyileşme sağlandı.

Cari oran, kuruluşların dönen varlıklarını nakde dönüştürüp yarattığı kaynaklarla kısa vadeli borçlarını ödeme kapasitesi hakkında ipucu vermektedir. Dönen varlıkların kısa vadeli borçlardan büyük olması, kuruluşların net işletme sermayesine ve kısa vadeli borçlarını ödeme kapasitesine sahip olduklarını göstermektedir.

CARİ ORAN (%)

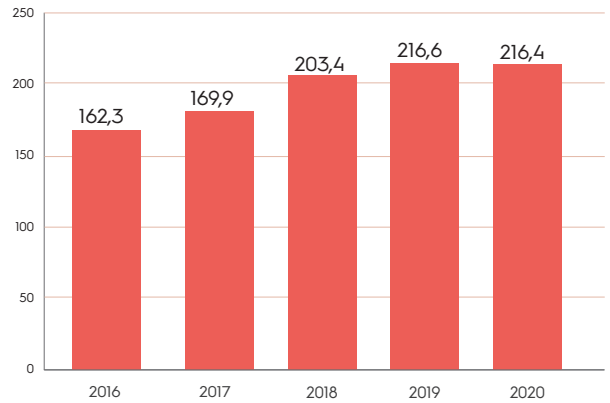

İSO 500'ün cari oranı 2020 yılında önemli bir iyileşme kaydetmiştir. 2019 yılına göre 7,3 puan artışla yüzde 154,9'e yükselen oran böylece 2014 yılından sonraki en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir.

Borçların özkaynaklara oranı aynı kaldı.

2018 ve 2019 yıllarında ortaya çıkan ekonomik gelişmeler ve finansal şoklar, firmaların toplam borç stokunda önemli bir artışa neden olmuş ve İSO 500'ün toplam borçlar/özkaynak oranı sıçrama göstererek yüzde 169,9'dan yüzde 216,6'ya yükselmişti. Başka bir deyişle toplam borçlar özkaynak büyüklüğünün iki katını aşmıştı.

TOPLAM BORÇLARIN ÖZKAYNAKLARA ORANI (%)

2020 yılında ise İSO 500'ün borçlanma ve özkaynak artışları hemen hemen aynı oranlarda gerçekleşmiştir. Kuruluşların karlarındaki artışlar, özkaynakların da önemli ölçüde yükselmesini sağlamıştır. Böylece sanayi kuruluşları borçlarındaki artışı özkaynak artışları ile dengeleyebilmiştir. 2020 yılında borçların özkaynaklara oranındaki artış durmuş ve oran yine yüzde 216,4 olarak gerçekleşmiştir. Buna rağmen halen çok yüksek seviyelerini korumuştur.

Mali borçlar yine özkaynakların üzerinde.

İSO 500'ün mali borçlar/özkaynak oranı 2020 yılında sınırlı ölçüde gerileyerek yüzde 122,7 olarak gerçekleşmiştir. Ancak mali borçlar, özkaynak büyüklüğünün üzerinde kalmaya devam etmiştir. Mali borçların özkaynaklardan yüksek gerçekleşmesi, 2018 ve 2019 yıllarında yaşanan finansal şokların kalıcı etkileri olarak görülmektedir.

Mali borçların önemli bir bölümü döviz cinsi borçlardan oluşmaktadır. 2020 yılında döviz kurlarında artışların devam etmesi sonucu mali borçların TL karşılıkları da artmış ve mali borçların özkaynaklara oranları yüksek düzeyde kalmıştır.

MALİ BORÇLARIN ÖZKAYNAKLARA ORANI (%)

Özkaynakların aktiflere oranı değişmedi.

Özkaynakların aktif toplamı içindeki payı, sanayi kuruluşlarının faaliyetlerini ne ölçüde özkaynaklar ile finanse ettiğini göstermektedir. Bu oranın yüksekliği, mali sağlamlığı yansıtmaktadır. ISO 500'ün özkaynak/aktif toplamı oranı 2019 yılında 1,4 puan düşüşle yüzde 31,6 olarak gerçekleştikten sonra 2020 yılında sabit kalmıştır. Sanayi kuruluşlarının özkaynakları 2020 yılında aktifleriyle aynı oranda büyümüştür.

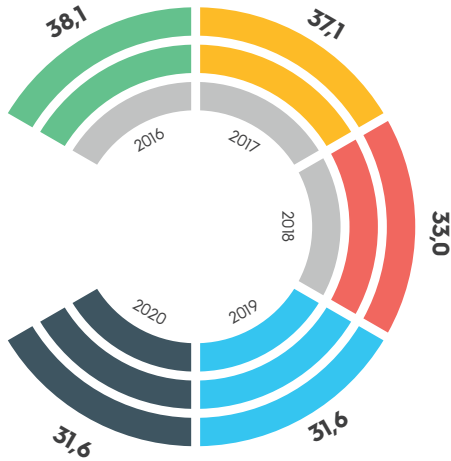
Duran varlıkların aktifler içindeki payında düşüş eğilimi devam etti.

Toplam aktifler içinde yüksek dönen varlıklar, işletme sermayesi yönetimi açısından olumludur. Bununla birlikte duran varlıkların payının gerilemesi, firmaların sabit kıymetlere, bir başka deyişle üretken makine ve teçhizata yönelik yatırım yapma eğiliminin zayıfladığını göstermektedir.

ISO 500'de duran varlıkların toplam aktifler içindeki payı 2015 yılında yüzde 46,3'e yükseldikten sonra gerilemeye başlamış ve 2019 yılında yüzde 39,1 olarak gerçekleşmiştir. Yatırım koşullarındaki bozulma ve iç talepteki dalgalanmalar finansman maliyetlerindeki artışlar duran varlık yatırımlarını sınırlamıştır.

2020 yılında duran varlıkların payı 2,8 puan daha azalarak yüzde 36,3'e gerilemiştir. 2020 yılında salgına bağlı yüksek belirsizlik ortamından dolayı sanayi kuruluşları nakit ve likit kalmayı tercih etmişlerdir. Bu nedenle dönen varlıklarda daha hızlı büyüme gerçekleştirmiştir. Yine 2020 yılının olağan dışı koşulları duran varlık yatırımlarını sınırlamıştır.

ÖZKAYNAKLARIN TOPLAM AKTİFLERE ORANI (%)

Finansal Oranlar (%)

	500 BSK				500 BSK-Özel				500 BSK-ISO				500 BSK-Kamu			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Cari Oran (Dönen Varlıklar/Kısa Vadeli Borçlar)	153,7	147,1	147,6	154,9	148,8	146,3	147,3	155,2	140,4	136,7	142,0	150,1	273,7	160,1	153,8	149,6
Toplam Borçlar/Aktif Toplamı	62,9	67,0	68,4	68,4	65,6	69,4	70,6	70,1	66,4	69,0	69,5	67,7	37,6	43,7	44,5	47,4
Toplam Borçlar/Özkaynak	169,9	203,4	216,6	216,4	190,8	226,4	239,8	234,7	197,8	222,7	227,3	209,9	60,2	77,7	80,2	90,3
Kısa Vadeli Borçlar/Toplam Borçlar	60,4	62,1	60,3	60,2	61,6	62,5	60,3	60,2	69,2	70,5	67,3	68,3	41,5	56,2	60,6	59,0
Mali Borçlar/Özkaynak	92,2	113,4	122,9	122,7	103,6	126,5	135,5	132,4	98,2	117,3	123,1	108,7	33,0	42,0	48,3	55,5
Mali Borçlar/Aktif Toplamı	34,2	37,4	38,8	38,8	35,6	38,7	39,9	39,6	33,0	36,4	37,6	35,1	20,6	23,6	26,8	29,2
Özkaynak/Aktif Toplamı	37,1	33,0	31,6	31,6	34,4	30,6	29,4	29,9	33,6	31,0	30,5	32,3	62,4	56,3	55,5	52,6

Sektörel Finansal Oranlar - 2020 (%)

Sektörler	Carı Oran (Dönen Varlıklar/Kısa Vadeli Borçlar)	Toplam Borçlar/Aktif Toplamı	Toplam Borçlar/ Özkaynak	Kısa Vadeli Borçlar/ Toplam Borçlar	Mali Borçlar/ Özkaynak	Mali Borçlar/ Aktif Toplamı	Özkaynak/ Aktif Toplamı
05-08 Madencilik ve taş ocakçılığı	247,8	47,2	89,3	30,3	68,8	36,4	52,8
10 Gıda ürünlerinin imalatı	141,6	70,8	243,0	71,9	156,1	45,5	29,2
11 İçeceklerin imalatı	173,7	69,8	231,1	36,8	156,7	47,3	30,2
12 Tütün ürünleri imalatı	103,5	74,3	289,3	98,0	23,8	6,1	25,7
13 Tekstil ürünlerinin imalatı	167,8	72,4	262,4	53,8	210,5	58,1	27,6
14 Giyim eşyalarının imalatı	143,5	62,0	163,2	79,3	68,9	26,2	38,0
16 Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	126,9	82,1	458,3	53,0	284,1	50,9	17,9
17 Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	210,9	61,9	162,5	51,2	98,9	37,7	38,1
19 Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	102,0	97,2	3.425,4	49,0	2.107,8	59,8	2,8
20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	149,3	64,0	177,8	68,1	118,9	42,8	36,0
21 Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	270,3	37,5	60,0	65,0	33,9	21,2	62,5
22 Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	152,1	69,0	222,4	67,2	123,9	38,4	31,0
23 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	173,3	65,1	186,9	45,2	120,0	41,8	34,9
24 Ana metal sanayii	148,8	67,7	209,3	70,3	118,3	38,2	32,3
25 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	217,3	59,4	146,0	61,0	33,3	13,5	40,6
26 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	162,8	64,7	183,0	74,7	42,8	15,1	35,3
27 Elektrikli teçhizat imalatı	168,4	67,2	204,8	68,0	99,1	32,5	32,8
28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	264,5	44,2	79,2	69,6	33,5	18,7	55,8
29 Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	143,0	72,5	264,2	71,2	116,4	32,0	27,5
30 Diğer ulaşım araçlarının imalatı	261,4	80,5	412,3	39,1	130,4	25,5	19,5
31 Mobilya imalatı	266,1	40,4	67,7	62,2	22,9	13,6	59,6
32 Diğer imalatlar	233,4	63,0	170,2	61,3	131,8	48,8	37,0
32.1 Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	233,4	63,0	170,2	61,3	131,8	48,8	37,0
35 Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	94,4	65,7	191,8	45,5	127,3	43,6	34,3
Toplam	154,9	68,4	216,4	60,2	122,7	38,8	31,6

SODEXO DEĞİŞEN ÇALIŞMA DÜZENİNDE ESNEK ÇÖZÜMLERİ İLE YANINIZDA!

Yeni çalışma düzeninde esneklik kalıcı hale geliyor, çalışanların ihtiyaç ve beklentileri değişiyor. Sodexo yepyeni dijital deneyimi ve esnek çözümleriyle iş dünyasında verimliliği ve çalışanların motivasyonunu artırıyor.

Tüm yemek ihtiyaçlarına hibrit çözüm:

- Evde, ofiste, sahada dilediğini yeme özgürlüğü
- Online yemek ve gıda alışverişi
- Anlaşmalı gıda otomatlarında kullanım
- Ofisteki çalışanlara sıcak yemek çözümleri

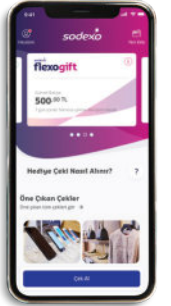
RESTAURANT PASS

Kurumlara özel dijital hediye platformu:

- Binlerce markadan hediye seçme özgürlüğü
- İster mağazada ister e-Ticaret sitesinde kullanım
- Uçtan uca dijital, kolay ve zahmetsiz satın alma deneyimi
- Esnek ve parçalı bakiye kullanımı

sodexo flexogift

Tüm ihtiyaçlarınıza uygun Sodexo çözümleri için
sodexoavantaj.com'u ziyaret edin.

**ENDÜSTRİYEL
AMBALAJ ve
TEKNİK
TEKSTİLDE
GLOBAL,
GÜVENİLİR ve
GÜÇLÜ ÇÖZÜM
ORTAĞINIZ!**

isbir Sentetik

Çayırhisar Mahallesi Yeni İzmir Caddesi
No:29 Altıeylül / Balıkesir / TÜRKİYE
TEL : +90 266 283 00 00

www.isbirsentetik.com

KARLILIK GÖSTERGELERİ

Kuruluşların karlılık performansında, kendi başarılarının yanı sıra dışsal koşullar da belirleyici olmaktadır.

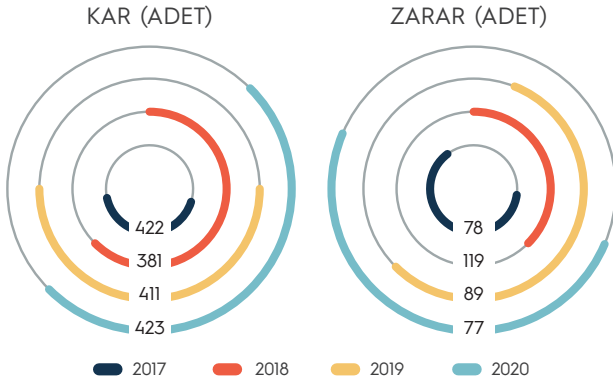
Kar eden kuruluş sayısında artış yaşandı.

İSO 500'de kar ve zarar eden kuruluş sayıları yıldan yıla değişkenlik göstermektedir. Çalışma kapsamında 2013 yılından itibaren faiz, amortisman ve vergi öncesi kar/zarar elde eden firma sayıları da değerlendirilmektedir. EBITDA olarak da bilinen bu gösterge, kuruluşların faaliyetlerinden elde ettikleri karlılık performansını daha iyi yansıtmaktadır.

2020 yılında İSO 500 içerisinde kar eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükselirken zarar eden kuruluş sayısı ise 89'dan 77'ye inmiştir. Sanayi kuruluşları 2020 yılında oluşan satış, karlılık ve finansman koşulları içinde nakit ve likit kalmaya öncelik verdikleri gibi karlılıklarını da iyileştirmeye ağırlık vermişlerdir. Bu dönemde finansman maliyetlerinin düşürülmesi ile karlılık performanslarındaki görece artışta rol oynamıştır.

KAR/ZARAR EDEN KURULUŞ SAYISI (ADET)

(Vergi Öncesi Dönem Karı/Zararı)

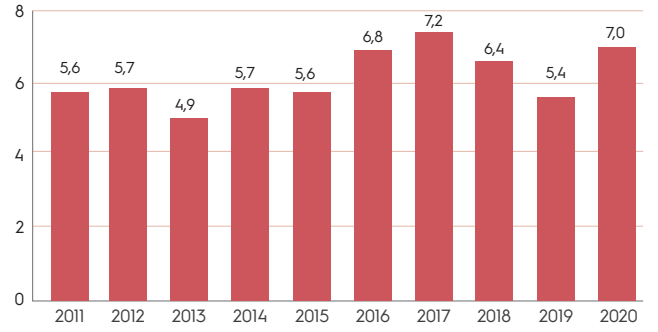

Satış karlılığı oranı yüzde 7'ye yükseldi.

Satış karlılığı, İSO 500'ün dönem kar ve zarar toplamının toplam net satışlara bölünmesi ile hesaplanmaktadır. 2020 yılında İSO 500'de kar elde eden kuruluşların sayısı artmış olmakla birlikte, satış karlılığı oranı da önemli ölçüde iyileşmiş ve 1,6 puan artarak 7 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu oran son 10 yıllık dönem içerisinde 2017 yılından sonraki en yüksek oran olmuştur.

Bu artış iki nedenden kaynaklanmıştır: İlk olarak firmaların brüt satış karı oranı yükselmiştir. Firmaların üretim maliyetleri oranı 2020 yılında oluşan girdi ve hammadde fiyatlarındaki düşüşler ve dalgalanmalar neticesinde daha düşük gerçekleşmiştir. Böylece brüt satış karlılık oranı yükselmiştir. İkinci olarak ise döviz kuru artışları ile yüksek kambiyo gerileri ve karları elde edilmiştir. Bu iki gelişme ile satış karlılığı oranı 2020 yılında yüzde 7'ye yükselmiştir.

SATIŞ KARLILIĞI ORANI (%)

2020 yılında satış karlılığı en yüksek sektörler yüzde 34,8 ile madencilik ve taşocakçılığı, yüzde 29 ile eczacılık ürünleri imalatı olmuştur. En düşük satış karlılığı olan sektörler ise negatif karlılık (eksi yüzde 6,6) veren rafine petrol ürünlerinin yanı sıra mücevherat imalatı (yüzde 0,3) ile elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretimi ve dağıtım sanayi (yüzde 1,7) olmuştur.

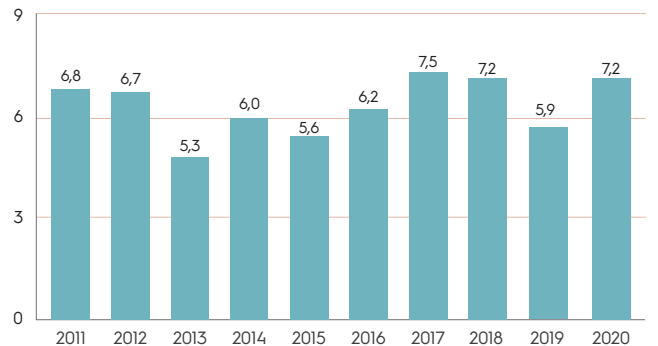
Aktif karlılığı yüzde 7,2'ye çıktı.

Vergi öncesi dönem kar veya zarar toplamının aktiflere bölünmesi ile hesaplanan aktif karlılığı, 2020 yılında 1,3 puan artarak yüzde 7,2 olarak gerçekleşmiştir. 2017 ve 2018 yıllarındaki toparlanmanın ardından 2019 yılında gerileyen aktif karlılığı 2020 yılında yeniden önemli ölçüde artmıştır. Sanayi kuruluşları 2020 yılının özel koşulları içinde mevcut aktifleri ile daha çok kar elde etmeye ağırlık vermişlerdir.

2020 yılında en yüksek aktif karlılığı sağlayan sektör yüzde 22,7 ile yine eczacılık ürünleri imalatı olmuştur. Makine ve ekipman sanayi yüzde 18,8 ile ikinci sırada yer almıştır. Yüksek aktif karlılığı gösteren diğer sektörler yüzde 15,3 ile fabrikasyon metal ürünleri, 13,9 ile madencilik ve taşocakçılığı ve yüzde 13,8 ile mobilya imalatı sektörleri olmuştur.

Yüzde 10 ve üzerinde aktif karlılığı sağlayan sektör sayısı 10 olarak gerçekleşmiştir. Sektörlerin çoğunluğunda aktif karlılıkları 2019 yılına göre artış kaydetmiştir. En düşük aktif karlılığı oranı ise eksi yüzde 7,2 rafine petrol ürünleri sektöründe

AKTİF KARLILIĞI ORANI (%)

gerçekleşmiştir. Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemleri üretim ve dağıtımı da yüzde 1,1 ile en düşük aktif karlılığı sağlayan sektörler arasında yer almıştır.

Özkaynak karlılık oranı yüzde 22,7'ye yükseldi.

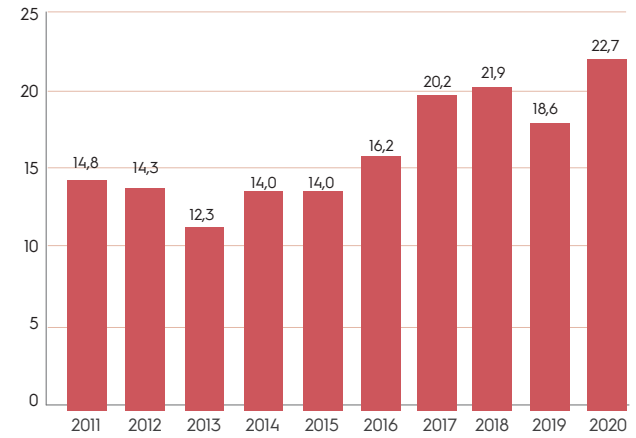
Özkaynak karlılığı oranı, dönem kar ve zarar toplamının özkaynaklara bölünmesi ile hesaplanmaktadır. Söz konusu oran, kuruluşların sahip oldukları ve faaliyetleri için tahsis ettikleri özkaynaklar ile ne oranda kar sağladıklarını göstermektedir.

2016-2018 döneminde belirgin artış eğilimi gösteren ISO 500'ün özkaynak karlılığı, 2018 yılında yüzde 21,9 ile son yılların en yüksek seviyesinde gerçekleştikten sonra 2019'da karlılık performansındaki zayıflama nedeniyle yüzde 18,6'ya gerilemiştir.

2020'de ise firmalar mevcut özkaynakları ile daha yüksek karlar elde edebilmiş ve özkaynak karlılık oranı tekrar yüzde 22,7'ye yükselmiştir.

2020 yılında en yüksek özkaynak karlılığı sağlayan sektör yüzde 37,7 ile fabrikasyon metal ürünleri imalat sanayi olmuştur. Özkaynak karlılığı motorlu kara taşıtları sanayinde yüzde 36,4, eczacılık ürünleri imalatında yüzde 36,3, elektrikli teçhizat sanayinde ise yüzde 36,2 ile oldukça yüksek gerçekleşmiştir. Özkaynak karlılık oranı en düşük sektör ise eksi yüzde 255,2 ile rafine petrol ürünleri imalatı olmuştur.

ÖZKAYNAK KARLILIĞI ORANI (%)

Satış Karlılığı [Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)/Net Satışlar] (%)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	5,7	4,9	5,7	5,6	6,8	7,2	6,4	5,4	7,0
Özel Kuruluşlar	5,3	4,1	6,1	5,2	5,6	7,1	6,1	5,3	6,9
Kamu Kuruluşları	13,6	19,1	-1,9	14,1	32,9	10,1	13,6	6,6	7,9

Aktif Karlılığı [Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)/Aktif Toplamı] (%)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	6,7	5,3	6,0	5,6	6,2	7,5	7,2	5,9	7,2
Özel Kuruluşlar	6,8	4,7	6,8	5,5	5,4	7,9	7,3	6,1	7,4
Kamu Kuruluşları	6,3	10,1	-0,9	6,0	12,6	3,7	6,6	3,8	4,0

Özkaynak Karlılığı [Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)/Özkaynak] (%)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu	14,3	12,3	14,0	14,0	16,2	20,2	21,9	18,6	22,7
Özel Kuruluşlar	15,9	12,1	17,0	14,9	15,5	22,9	23,8	20,6	24,9
Kamu Kuruluşları	8,1	13,1	-1,2	8,9	19,4	6,0	11,8	6,9	7,6

Sektörel Karlılık Oranları - 2020 (%)

Sektörler	500 BSK			Özel Kuruluşlar			Kamu Kuruluşları		
	Satış Karlılığı	Aktif Karlılığı	Özkaynak Karlılığı	Satış Karlılığı	Aktif Karlılığı	Özkaynak Karlılığı	Satış Karlılığı	Aktif Karlılığı	Özkaynak Karlılığı
05-08 Madencilik ve taş ocakçılığı	34,8	13,9	26,3	41,2	26,2	46,7	18,6	3,8	7,6
10 Gıda ürünlerinin imalatı	2,9	4,1	13,9	4,1	6,0	18,5	-17,3	-12,2	-1.777,1
11 İçeceklerin imalatı	7,0	3,3	10,8	7,0	3,3	10,8	-	-	-
12 Tütün ürünleri imalatı	8,6	8,0	31,3	8,6	8,0	31,3	-	-	-
13 Tekstil ürünlerinin imalatı	6,7	4,4	15,9	6,7	4,4	15,9	-	-	-
14 Giyim eşyalarının imalatı	5,9	8,2	21,6	5,9	8,2	21,6	-	-	-
16 Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	7,6	5,7	31,7	7,6	5,7	31,7	-	-	-
17 Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	11,2	12,6	33,1	11,2	12,6	33,1	-	-	-
19 Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	-6,6	-7,2	-255,2	-6,6	-7,2	-255,2	-	-	-
20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	13,7	11,2	31,0	10,7	8,9	28,0	57,0	39,5	43,9
21 Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	29,0	22,7	36,3	29,0	22,7	36,3	-	-	-
22 Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	7,3	7,1	23,0	7,3	7,1	23,0	-	-	-
23 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	11,6	6,0	17,2	11,5	5,9	17,0	13,9	14,6	27,4
24 Ana metal sanayii	6,5	8,7	26,9	6,5	8,7	26,9	-	-	-
25 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	16,0	15,3	37,7	14,6	14,4	37,5	29,8	21,4	38,6
26 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	19,1	9,4	26,7	19,1	9,4	26,7	-	-	-
27 Elektrikli teçhizat imalatı	9,5	11,9	36,2	9,5	11,9	36,2	-	-	-
28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	19,4	18,8	33,7	19,4	18,8	33,7	-	-	-
29 Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	5,4	10,0	36,4	5,4	10,0	36,4	-	-	-
30 Diğer ulaşım araçlarının imalatı	6,0	1,6	8,1	6,0	1,6	8,1	-	-	-
31 Mobilya imalatı	11,7	13,8	23,1	11,7	13,8	23,1	-	-	-
32 Diğer imalatlar	0,3	2,7	7,2	0,3	2,7	7,2	-	-	-
32.1 Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	0,3	2,7	7,2	0,3	2,7	7,2	-	-	-
35 Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	1,7	1,1	3,2	2,3	1,3	9,3	0,8	0,6	0,9
Toplam	7,0	7,2	22,7	6,9	7,4	24,9	7,9	4,0	7,6

Hayat bu, her şey olur.
Sahi... Ne olur bu hayatta?

Araban olur. Güzel tatiller,
keşfedilecek yerler olur,
yağmur olur, dolu olur.

Evin olur. Çoluk çocuk olur,
kalabalık sofralar olur,
yaz olur, kış olur.

İş güç olur. Yeni fikirler,
kazançlar olur, inişler çıkışlar,
alacak verecek olur.

Hayat bu,
her şey olur.

#SigortasızOlmaz

Türkiye
Sigorta Birliği

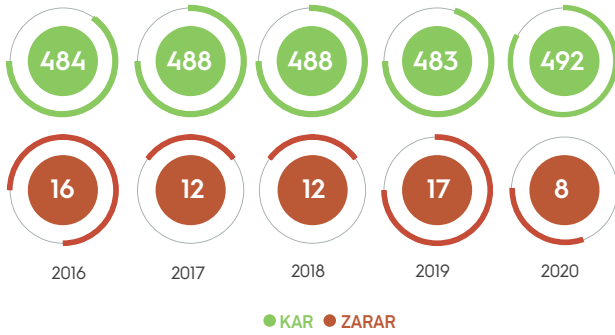
tsb.org.tr

Faiz amortisman ve vergi öncesi kar elde eden firma sayısı en yüksek seviyeye çıktı.

Kuruluşların mutlak FAVÖK (uluslararası kısaltması olan EBITDA) büyüklükleri ile FAVÖK büyüklüğünün net satışlara oranları (öz kaynak ve toplam aktiflere oranları ile birlikte), analiz ve değerlendirmelerde giderek daha sıklıkla kullanılmaktadır.

Bu itibarla, İSO 500'de 2013 yılı çalışmasından itibaren FAVÖK hesaplamaları ve değerlendirmelerine de yer verilmektedir. 2020 yılında sanayi kuruluşları içinde faiz, amortisman ve vergi öncesi kar elde eden firma sayısı 2013 yılından bu yana en yüksek seviyeye çıkmıştır. 2020 yılında faiz, amortisman ve vergi öncesi kar elde eden kuruluş sayısı 2019 yılına göre dokuz adet artmış ve 492 olarak gerçekleşmiştir.

KAR/ZARAR EDEN KURULUŞ SAYISI (ADET) (Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar)

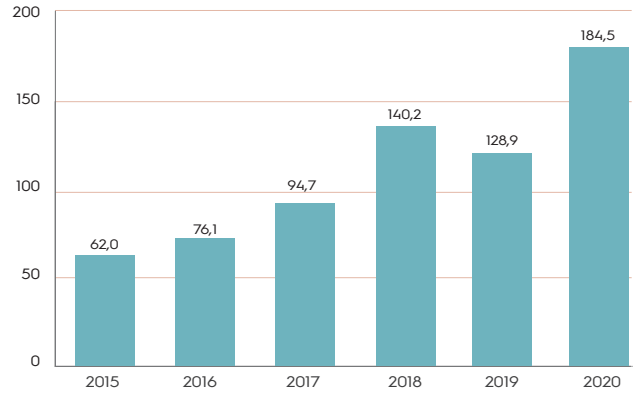

FAVÖK büyüklüğü 2013'ten bu yana en yüksek seviyede oluştu.

İSO 500'ün FAVÖK büyüklüğü 2020 yılında yüzde 43,1 artarak 184,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılından bu yana ölçülen FAVÖK büyüklükleri 2018 yılına kadar kademeli ve istikrarlı olarak artmış, 2019 yılında ise yüzde 8,1'lik düşüşle ilk kez gerilemişti. 2020 yılında ise sanayi kuruluşlarının FAVÖK büyüklüğü yüksek bir büyüme oranı gerçekleştirmiştir.

Sanayi kuruluşları 2020 yılında yaşanan salgının etkileri karşısında esas işlerine daha çok yoğunlaşmışlardır. Bu dönemde firmalar bir yandan yeni normal içindeki koşullara uyum sağlanmaya çalışırken diğer yandan hem yeni satış fırsatlarını izlemiş hem de maliyetleri ve riskleri daha iyi yönetmiştir.

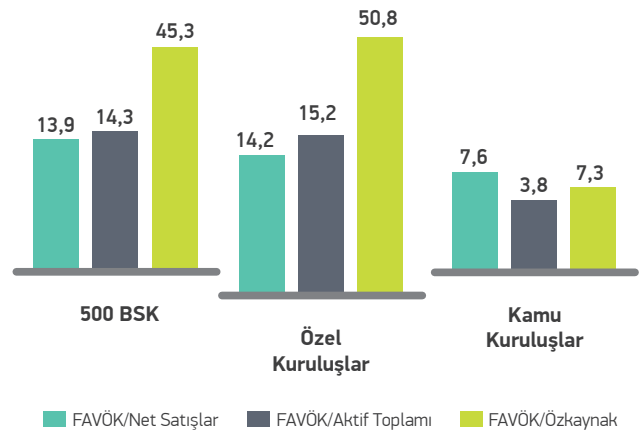
FAVÖK BÜYÜKLÜĞÜ (MİLYARTL)

FAVÖK rasyoları yükseldi.

2020'de İSO 500'ün FAVÖK oranlarında da bir önceki yıla göre artışlar yaşanmıştır. 2019 yılında FAVÖK/net satışlar oranı yüzde 11,3 iken bu oran 2020'de yüzde 13,9'a yükselmiştir. Aynı dönemde FAVÖK/aktifler oranı yüzde 12,3'ten yüzde 14,3'e, FAVÖK/öz kaynak oranı ise yüzde 39'dan yüzde 45,3'e çıkmıştır.

FAİZ AMORTİSMAN VE VERGİ ÖNCESİ KAR GÖSTERGELERİ (%)

FAVÖK ORANLARINDA GELİŞMELER (%)

	2017	2018	2019	2020
FAVÖK/Net Satışlar	12,9	14,2	11,3	13,9
FAVÖK/Aktif Toplamı	13,3	15,9	12,3	14,3
FAVÖK/Özkaynaklar	36,0	48,4	39,0	45,3

TEKNOLOJİDE BİR DÜNYA MARKASI

Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar (FAVÖK/EBITDA) - (TL)

Sektörler		2019		2020	
		FAVÖK	FAVÖK/Net Satışlar (%)	FAVÖK	FAVÖK/Net Satışlar (%)
05-08	Madencilik ve Taşocakçılığı	9.037.505.064	33,2	12.026.652.743	36,9
10	Gıda ürünlerinin imalatı	12.675.061.986	8,8	15.587.611.295	8,5
11	İçeceklerin imalatı	1.211.378.164	12,3	1.054.484.171	11,2
12	Tütün ürünleri imalatı	804.664.887	11,9	878.209.046	11,9
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	6.580.266.467	16,3	11.193.849.268	23,4
14	Giyim eşyalarının imalatı	982.952.667	7,8	1.468.211.337	11,7
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	1.783.332.089	14,1	3.105.513.490	18,6
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	2.639.837.754	16,1	3.971.041.952	19,8
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	4.742.745.109	3,7	1.088.685.570	1,1
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	11.904.493.659	18,1	16.192.621.416	21,5
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	2.619.961.564	30,5	3.757.608.221	33,3
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	3.865.882.678	13,8	6.128.738.746	18,1
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	4.566.837.136	19,7	8.784.807.185	23,7
24	Ana metal sanayii	13.296.361.154	6,8	28.140.657.742	11,8
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	4.090.225.337	17,8	6.955.636.040	21,4
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	5.513.584.109	22,8	7.112.550.765	24,6
27	Elektrikli teçhizat imalatı	7.176.016.232	10,5	12.502.291.668	14,9
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	2.464.294.426	15,0	4.581.813.307	19,8
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	17.390.314.684	9,0	24.462.147.369	10,9
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	3.865.916.980	24,8	3.147.464.970	24,9
31	Mobilya imalatı	634.727.130	11,0	932.344.973	13,0
32	Diğer imalatlar	141.068.612	0,7	482.058.285	1,3
32.1	Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	141.068.612	0,7	482.058.285	1,3
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	10.634.979.636	19,0	10.670.952.454	20,8
	Toplam	128.868.499.384	11,3	184.446.547.331	13,9

48 YILDIR YAPILARIN KİMYASINDA KALEKİM VAR!

Daima en iyiye ulaşmak için
önce kalbimizi verdik.

Ustalaşmak için zamanımızı,
Sınırları aşmak için emek,
ilerlemek için fikir verdik.

İyi baktık memleketimize...
Çevremize değer, hayata renk verdik.

Kale gibi sağlam durduk,
80 ülkede bizi tercih edenlere
güven verdik.

Biz yapı kimyasallarına adımızı
işte böyle verdik.

Kalekim
YAPI
KİMYASALLARININ
ADI

Faaliyet karlılığında iyileşme yaşandı.

İşletmelerin karlılık performansının ölçülmesinde kullanılan bir diğer karlılık göstergesi de faaliyet karlılığıdır. Faaliyet karı oranı, kuruluşların brüt satış karından faaliyet giderlerinin çıkarılması ve farkın net satışlara bölünmesi ile hesaplanmaktadır.

2020 yılında İSO 500'ün faaliyet karı oranı 2,7 puan artmış ve yüzde 8,1'den yüzde 10,8'e yükselmiştir. Toplam faaliyet karı mutlak büyüklüğü ise 2019 yılında 92,1 milyar TL iken 2020'de yüzde 55 artışla 142,8 milyar TL'ye yükselmiştir. Mutlak faaliyet karında önemli bir büyüme gerçekleşmiştir.

Sanayi kuruluşları yılın ilk yarısında girdi ve hammadde fiyatlarındaki düşüşten yararlanarak maliyetlerinde iyileşme sağlamıştır. Yılın ikinci yarısında ise yaşanan maliyet artışları satış fiyatlarına büyük ölçüde yansıtılmıştır. Buna bağlı olarak brüt satış karında ve faaliyet karında önemli bir artış ortaya çıkmıştır.

Salgının yarattığı olumsuz koşullara karşı faaliyet giderleri de azami ölçüde kontrol altına alınmış ve artış oranı yüzde 13 ile sınırlı tutulabilmiştir.

Sektörler itibarıyla değerlendirildiğinde, mutlak olarak en yüksek faaliyet karını 24,1 milyar TL ile yine ana metal sanayi yaratmıştır. Onu 17,2 milyar TL ile motorlu kara taşıtları izlemiştir.

SEKTÖREL FAALİYET KARI BÜYÜKLÜKLERİ (MİLYON TL)

Tecrübenin Getirdiği Kalite

KABLODA KALİTENİN ADRESİ

Üntel Kablo olarak Türkiye'nin ilk 500 sanayi kuruluşu içerisinde yer almanın gururunu yaşıyoruz. Yarım asırlık tecrübemiz ve yenilikçi vizyonumuz, modern teknolojiye sahip tesislerimiz ve alanında uzman ekibimizle, 6 kıtada; 70'in üzerinde ülkeye ihracat yaparak ülke ekonomisine olan katkımızı arttırarak büyümeyi sürdürüyoruz. Endüstriyel tesisler, gemi inşa sanayi, madenler, havalimanları, demiryolları ve savunma sanayi gibi endüstrilere kablo çözümlerimizle enerji taşıyoruz.

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

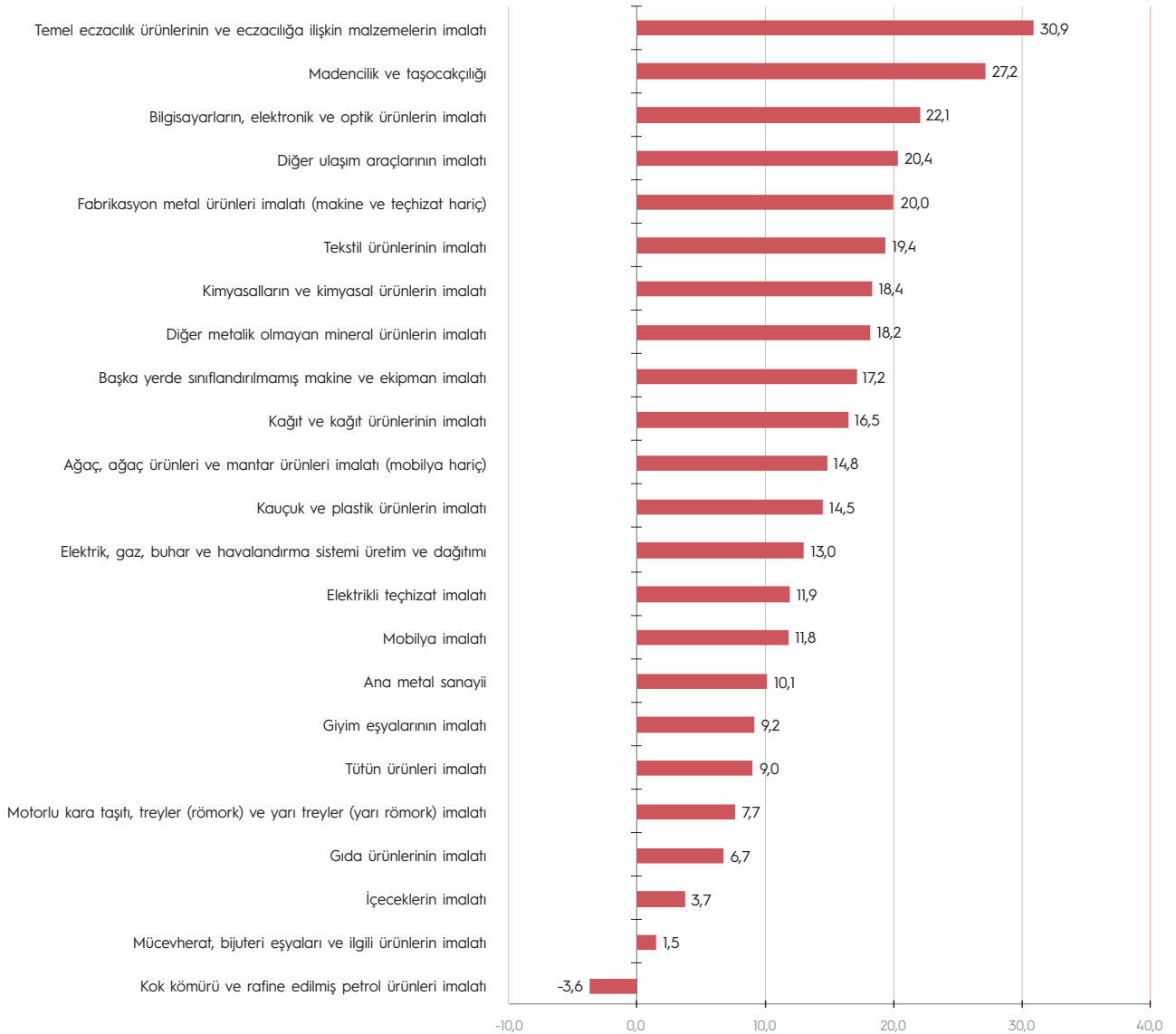
Üçüncü sıraya ise 13,8 milyar TL'lik faaliyet karı ile kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı sanayi yükselmiştir. Gıda ürünlerinin imalatı sanayi 12,3 milyar TL ile faaliyet karında dördüncü sıraya gerilemiştir.

2020 yılında faaliyet karı oranı en yüksek ilk üç sektörden birisi değişmiştir. İlk sırada yine yüzde 30,9 ile temel eczacılık ürünlerinin imalatı sanayi yer almıştır. İkinci sıraya diğer ulaşım araçları imalatı sanayinin yerine yüzde 27,2 faaliyet karı oranı ile madencilik ve taşocakçılığı sanayi

gelmiştir. Üçüncü sırada ise geçen yılın da üçüncüsü olan bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı yüzde 22,1 faaliyet karı oranı ile yer almıştır. 2019'un ikincisi diğer ulaşım araçları imalatı sanayi yüzde 20,4 oranı ile dördüncü sıraya inmiştir.

Negatif faaliyet karı olan rafineri petrol ürünleri sanayinin ardından en düşük faaliyet karı oranları yüzde 1,5 ile mücevherat imalatı ve yüzde 3,7 ile içeceklerin imalatı sektörlerinde kaydedilmiştir.

SEKTÖREL FAALİYET KARI ORANLARI (%)

FiLONUzUN YOLU AÇIK OLSUN!

Shell Kurumsal HGS ile
köprü ve otoyol geçişlerinde;

**Sonradan
ödeme
avantajı**

**Cezasız
geçiş**

**Online
raporlama**

**DAHA FAZLA
BİLGİ İÇİN:**

444 33 33

KÜMÜLATİF GELİR TABLOSU VE ANALİZİ

İSO 500'ün 2020 yılı kümülatif gelir tablosu, büyüklükleri ve oranları itibarıyla karlılık açısından önemli bilgiler içermektedir.

Satış maliyetlerindeki düşüş karlılığı arttırdı.

2020'de satışların maliyeti net satışlara oranla 2,5 puan azalarak yüzde 82,5'ye gerilemiş, buna bağlı olarak yüzde 17,5 oranında bir brüt satış karı elde edilmiştir. Faaliyet giderlerinin net satışlara oranı ise 0,1 puanlık bir düşüşle yüzde 6,8'e inmiştir. Böylece İSO 500 sanayi kuruluşlarının faaliyet karı oranı 8,1'den yüzde 10,8'e yükselmiştir.

2020 yılında İSO 500'ün üretim maliyetleri ve faaliyet giderlerinde gerçekleşen düşüşler, faaliyet karlılığını olumlu etkilemiştir. 2020 yılında hammadde ve girdi fiyatları yılın bir bölümünde oldukça düşük seyretmesi satışların maliyetindeki azalmada rol oynamıştır. Yılın son döneminde artan maliyetler ise büyük ölçüde fiyatlara yansıtılmıştır. Salgının yarattığı olumsuz koşullar altında faaliyet giderleri alanında da azami tasarruf sağlanmıştır.

2020 yılında diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karların net satışlara oranı 4,4 puan artarak yüzde 17,9'a yükselmiştir. Bu oranın 14,8 puanlık bölümü kambiyo karlarından gelmiştir.

Kümülatif Gelir Tablosu

	Tutar (Milyon TL)		Değişim (%)	Net Satışlara Göre Pay (%)	
	2019	2020		2019	2020
Net Satışlar	1.143.777	1.325.312	15,9	100,0	100,0
- Satışların Maliyeti	972.311	1.093.306	12,4	85,0	82,5
Brüt Satış Karı (Zararı)	171.466	232.459	35,6	15,0	17,5
- Faaliyet Giderleri	79.354	89.654	13,0	6,9	6,8
Faaliyet Karı (Zararı)	92.113	142.805	55,0	8,1	10,8
+ Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar	154.318	237.875	54,1	13,5	17,9
Kambiyo Karları	112.892	196.722	74,3	9,9	14,8
- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	117.090	194.426	66,0	10,2	14,7
Kambiyo Zararları	98.915	177.712	79,7	8,6	13,4
Finansman Öncesi Kar (Zararı)	129.342	186.253	44,0	11,3	14,1
- Finansman Giderleri	63.831	88.845	39,2	5,6	6,7
Olağan Kar (Zarar)/Finansman Sonrası Kar (Zarar)	65.511	97.409	48,7	5,7	7,3
+ Olağan Dışı Gelir ve Karlar	6.224	7.219	16,0	0,5	0,5
- Olağan Dışı Gider ve Zararlar	10.121	12.125	19,8	0,9	0,9
Dönem Karı (Zararı) (V.Ö.)	61.614	92.503	50,1	5,4	7,0

Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararların net satışlara oranı ise yüzde 14,7 olup bunun da 13,4 puanı kambiyo zararlarından kaynaklanmıştır. Tüm bu veriler 2019'da olduğu gibi 2020 yılında da yaşanan döviz kuru artışlarının da iyi yönetildiğine işaret etmektedir.

İSO 500 kuruluşlarının diğer faaliyetlerinden net gelir ve karının net satışlara oranı 2020'de yüzde 3,3 olmuş ve 2019 yılıyla aynı düzeyde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde net kambiyo karının net satışlara oranı ise 0,2 puan artışla yüzde 1,4'e yükselmiştir. Döviz kuru riskinin iyi yönetilmesi, 2020'de de İSO 500'ün karlılığına olumlu katkı sağlamıştır.

İSO 500, 2020 yılında diğer faaliyetlerden olağan net gelir ve karlardan elde ettiği 3,3 puanlık katkıyla birlikte finansman giderleri öncesi yüzde 14,1 oranında karlılığa ulaşmıştır. Böylece finansman giderleri öncesi karlılık oranı da önceki yıla göre 2,8 puan artmıştır.

Diğer taraftan 2020 yılında finansman giderlerinin net satışlara oranı 1,1 puan yükselmiş ve yüzde 6,7 olarak gerçekleşmiştir. Finansman maliyeti yükü 2020 yılında geçen yıla göre sınırlı ölçüde artmıştır. Böylece İSO 500 kuruluşları 2020'de finansman giderleri sonrası yüzde 7,3 oranında bir olağan karlılık yaratmıştır. Söz konusu oran bir önceki yıla göre 1,6 puan yükselmiştir.

Olağandışı gelir ve karlar (yüzde 0,5) ile olağandışı gider ve zararların (yüzde 0,9) ardından İSO 500, 2020 yılında net satışlara oranla yüzde 7 oranında bir vergi öncesi karlılığa ulaşmıştır. 2019 yılında 5,4 olan vergi öncesi karlılık oranı, 2020'de 1,6 puanlık artış göstermiştir.

Finansman giderlerinin faaliyet karına oranı yüzde 62,2'ye geriledi.

Finansman giderleri, İSO 500'ün karlılığında belirleyici olmayı 2020 yılında da sürdürmüştür. 2020 yılında COVID-19 salgını ile oluşan finansal koşullar içinde Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucu olarak bir önceki yıla göre finansman maliyetleri önemli ölçüde artmıştır. Bununla birlikte, yine aynı özel koşullar içinde faaliyet karındaki artış daha yüksek oranda gerçekleşmiştir.

2020 yılında İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar TL'ye yükselmiştir. Buna karşılık, finansman giderlerinin faaliyet karı içindeki payı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye inmiştir.

Sanayi kuruluşları 2018 yılında ana faaliyetlerinden elde ettikleri karın neredeyse tamamını finansman giderlerine ayırmışken, 2019'da finansman giderlerinin karlılık üzerindeki baskısı görece hafiflemiştir. 2020'de ise finansman giderlerindeki artışın mali baskıyı yükseltici etkisine rağmen, bu etki faaliyet karlarında sağlanan daha yüksek oranlı artışla sınırlanmıştır.

FİNANSMAN GİDERLERİ/FAALİYET KARI (%)

	2017	2018	2019	2020
Finansman Giderleri (Milyon TL)	35.175	95.823	63.831	88.845
Faaliyet Karı (Milyon TL)	70.612	107.822	92.113	142.805
Finansman Giderleri / Faaliyet Karı (%)	49,8	88,9	69,3	62,2

Net kambiyo gelirleri artarken faaliyet dışı gelirler de yükseldi.

İSO 500 çalışmasında üretim faaliyeti dışı gelirler de hesaplanmakta ve değerlendirilmektedir. Bunun bir nedeni, kuruluşların üretim faaliyeti dışı gelirlerinin karlılık (veya zarar) üzerindeki etkilerinin görülmesidir.

İkinci neden ise İSO 500'de kullanılan milli gelir anlamında kar ve yaratılan katma değer hesaplanması için üretim faaliyeti dışı gelirler büyüklüğünün ayrıca hesaplanması ihtiyacıdır. Kuruluşların yarattıkları katma değer gelir yönünden, yani kuruluşların ödedikleri faktör gelirleri ile hesaplanmaktadır.

Bunun için bir faktör geliri olarak üreticinin payı olan milli gelir anlamında kar büyüklüğü de hesaplanmaktadır. Milli gelir anlamında kar faktör gelirine ulaşmak için vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamından üretim faaliyeti dışı gelirler düşülmekte, elde edilen tutara o yıl için kardan ayrılan karşılıklar eklenmektedir.

Üretim faaliyeti dışı gelirler temettü gelirleri, iştirak gelirleri, faiz gelirleri, net kambiyo karları, menkul ve duran varlık satışları gibi unsurlardan oluşmaktadır.

İSO 500'ün üretim faaliyeti dışı net gelirleri 2020 yılında yüzde 16,7 artışla 37,2 milyar TL'den 43,4 milyar TL'ye yükselmiştir. Buna rağmen üretim faaliyeti dışı gelirlerin dönem kar ve zarar toplamı içindeki payı da yüzde 60,4'ten yüzde 47'ye gerilemiştir.

2020 yılında yaşanan gelişmeler ve ortaya çıkan özel koşullar içinde Türk lirası önemli ölçüde değer kaybetmeye devam etmiştir. Döviz kurlarındaki artış, oluşturduğu kambiyo karları ve zararları nedeniyle de sanayi kuruluşları için önem taşımaktadır. Kambiyo kar ve zararları faaliyet dışı gelirlerin ve giderlerin en önemli kalemidir.

2020 yılında döviz kurlarındaki artış ile İSO 500'ün net kambiyo gelirleri yüzde 36 artarak 14 milyar TL'den 19 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu durum döviz kurlarının artışı ile ortaya çıkan risklerin iyi yönetildiğine işaret etmektedir. Artan net kambiyo karları, faaliyet dışı karların da yükselmesine katkı sağlamıştır.

Sektörler itibarıyla değerlendirildiğinde, 2020 yılında mutlak büyüklük olarak en yüksek üretim faaliyetleri dışı geliri elde eden sektör 10,9 milyar TL ile ana metal sanayi olmuştur. En yüksek üretim dışı faaliyet gelirleri/net satışlar oranına sahip sektör ise yüzde 22,8 oranı ile içeceklerin imalatı sanayi olmuştur. İmalat sanayi kapsamındaki diğer birçok sektörde ise üretim faaliyeti dışı gelirlerin net satışlara oranları oldukça düşük kalmaya devam etmiştir.

Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net) (TL) (İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu)

	Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net) (1)	Değişim (%)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.) (2)	Değişim (%)	1/2 (%)
2015	12.948.558.661	-4,9	28.319.545.678	4,5	45,7
2016	14.069.026.366	8,7	37.734.174.185	33,2	37,3
2017	18.844.429.683	33,9	53.084.908.283	40,7	35,5
2018	55.816.782.890	196,2	63.528.258.361	19,7	87,9
2019	37.228.794.798	-33,3	61.614.073.797	-3,0	60,4
2020	43.448.530.156	16,7	92.503.472.320	50,1	47,0

Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net) (TL) (Özel Kuruluşlar)

	Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net) (1)	Değişim (%)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.) (2)	Değişim (%)	1/2 (%)
2015	10.883.627.643	-8,4	25.397.743.389	-7,7	42,9
2016	11.200.909.947	2,9	29.772.961.626	17,2	37,6
2017	16.750.676.795	49,5	50.551.340.125	69,8	33,1
2018	45.705.402.402	172,9	58.241.941.936	15,2	78,5
2019	33.211.281.302	-27,3	58.303.818.852	0,1	57,0
2020	38.595.113.422	16,2	88.601.831.373	52,0	43,6

Üreterek büyüyen Adana'nın markası "Abdioğulları"

8 fabrika

Tesis 1

Tesis 2

Tesis 3

Tesis 4

Tesis 5

Tesis 6

Tesis 7

Tesis 8

1.600
çalışan

Yenilenebilir
enerji ile
üretim

50
ülkeye
ihracat

360.000
m² alan

Çevre Dostu
Teknoloji

abcoFARM

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

İstanbul Sanayi Odası
(İSO)
Türkiye'nin 500 Büyük
Sanayi Kuruluşları
listesinde

297.

Türkiye İhracatçılar
Meclisi (TİM) Türkiye'nin
en başarılı ilk 1000
ihracatçı firması

307.

Ekonomist Dergisi ve
Türkiye Ekonomi Bankası
(TEB) "Anadolu'nun
En Büyük 500 Şirketi"
listesinde

125.

CRIF ve Dun & Bradstreet
ve Fortuna Türkiye Dergisi
"Fortuna 500" listesinde

351.

TEPAV Türkiye Ekonomi
Politikaları Araştırma
Vakfı En Hızlı Büyüyen

İlk 100 Şirket
arasında

Türk Girişim ve
İş Dünyası Konfederasyonu
ve Londra Borsası işbirliği ile
hazırlanan Türkiye'nin
'en parlak'

100 şirketi
arasında

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi
OSB Sabancı Cad. No: 8 01410 Sarıçam / Adana / TÜRKİYE
P: +90 322 394 36 27 (pbx) • F: +90 322 394 37 37
info@abco.com.tr • www.abco.com.tr

ABCO
Woven Plastic Technology

Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net) (TL) (Kamu Kuruluşları)

	Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net) (1)	Değişim (%)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.) (2)	Değişim (%)	1/2 (%)
2015	2.064.931.018	19,3	2.921.802.289	-820,7	70,7
2016	2.868.116.419	38,9	7.961.212.559	172,5	36,0
2017	2.093.752.888	-27,0	2.533.568.158	-68,2	82,6
2018	10.111.380.488	382,9	5.286.316.425	108,7	191,3
2019	4.017.513.496	-60,3	3.310.254.945	-37,4	121,4
2020	4.853.416.734	20,8	3.901.640.947	17,9	124,4

Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net) (TL)

Sektörler	Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net)	Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net)/Net Satışlar (%)
05-08 Madencilik ve taş ocaklığı	6.602.739.943	20,2
10 Gıda ürünlerinin imalatı	-199.506.625	-0,1
11 İçeceklerin imalatı	2.145.469.068	22,8
12 Tütün ürünleri imalatı	259.867.155	3,5
13 Tekstil ürünlerinin imalatı	1.206.103.264	2,5
14 Giyim eşyalarının imalatı	-83.868.406	-0,7
16 Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	1.792.736.989	10,7
17 Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	-80.817.324	-0,4
19 Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	3.592.467.745	3,6
20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	3.082.574.070	4,1
21 Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	362.848.500	3,2
22 Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	-25.473.033	-0,1
23 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	3.203.105.601	8,6
24 Ana metal sanayii	10.890.005.304	4,6
25 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	21.229.813	0,1
26 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	1.060.987.981	3,7
27 Elektrikli teçhizat imalatı	2.666.541.750	3,2
28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	1.540.657.562	6,7
29 Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	2.301.667.744	1,0
30 Diğer ulaşım araçlarının imalatı	223.840.422	1,8
31 Mobilya imalatı	96.861.268	1,4
32 Diğer imalatlar	-212.515.518	-0,6
32 Diğer imalatlar	-95.375.821	-0,4
32.1 Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	-212.515.518	-0,6
35 Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	2.927.790.332	5,7
Toplam	43.448.530.156	3,3

Hayatın her anında, temiz bir dünya için sizinleyiz!

24 yıldır ürettiğimiz private label ürünlerimizle,
6 kıtada lider ıslak mendil ihracatçısı olmaktan gurur duyuyoruz.

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

www.sapro.com.tr

KATMA DEĞER ETKİNLİK VE VERİMLİLİK

Kuruluşların etkinlik ve verimliliği, yaratılan katma değer, nispi hasıla oranları, devir hızları ve işgücü verimliliği ile ölçülmektedir.

Net katma değer dağılımında nispi bir normalleşme yaşandı.

İSO 500 çalışması kapsamında sanayi kuruluşlarının yarattıkları katma değerler, kuruluşların üretim faktörlerine ödedikleri faktör gelirleri itibarıyla hesaplanmaktadır. Bu nedenle kuruluşların üretim faktörlerine ödedikleri faktör gelirlerine ait bilgiler de derlenmektedir.

İSO 500 kapsamındaki kuruluşların üretim faktörlerinden emeğin karşılığı olan ödenen maaş ve ücretler (tam istihkak iş gücü payları ve işverenin ödediği sosyal güvenlik primleri dahil), sermaye karşılığı olan ödenen faizler ve üreticinin payı olan milli gelir anlamındaki kar bilgileri toplanarak kuruluşların yarattıkları net katma değerler hesaplanmaktadır.

Net katma değer büyüklüğüne, o dönem için ayrılan amortisman ve net dolaylı vergiler (dolaylı vergi-sübvansiyon) eklenerek kuruluş bazında temel fiyatlar ve üretici fiyatlarıyla brüt katma değer büyüklükleri belirlenmektedir. Bu çerçevede net katma değer büyüklükleri ile onları oluşturan faktör gelirlerinin payları incelenmekte ve değerlendirilmektedir.

2020 yılında İSO 500'ün yarattığı net katma değer faktör gelirlerine dağılımında yüksek pay değişimleri yaşanmıştır. Milli gelir anlamında karın payı 2020 yılında 21,3'ten yüzde 30,3'e yükselmiştir. Milli gelir anlamında karın payı geçmiş yıllardaki yüksek seviyelerine yaklaşmıştır.

2020'de ödenen faizlerin net katma değer içindeki payı yüzde 27,1'den yüzde 25,3'e ve ödenen maaş ve ücretlerin payı ise yüzde 51,5'ten yüzde 44,5'e inmiştir.

Bu gelişmeler 2020 yılında ortaya çıkan koşullarda faktör gelirlerinin net katma değer içindeki dağılımında en çok karın olumlu etkilendiğini göstermektedir.

Net Katma Değerin Faktör Gelirlerine Göre Dağılımı (%)

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ödenen Maaş ve Ücretler	55,0	55,9	57,5	56,5	52,7	46,9	54,7	51,5	44,5
Ödenen Faizler	9,6	11,6	14,3	15,4	13,9	16,8	34,4	27,1	25,3
Milli Gelir Anlamında Kar	35,4	32,4	28,2	28,2	33,4	36,3	10,9	21,3	30,3
Net Katma Değer	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

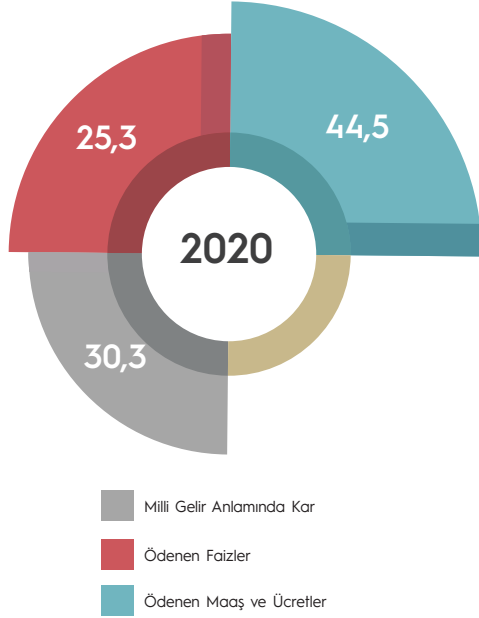
Özel Kuruluşlar

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ödenen Maaş ve Ücretler	53,7	55,3	52,6	55,5	54,6	45,5	51,2	50,5	43,0
Ödenen Faizler	10,5	12,9	14,3	16,2	15,1	17,0	33,6	26,9	25,2
Milli Gelir Anlamında Kar	35,7	31,8	33,2	28,4	30,2	37,5	15,2	22,6	31,7
Net Katma Değer	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kamu Kuruluşları

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ödenen Maaş ve Ücretler	64,1	61,0	183,3	68,2	38,7	71,9	306,5	70,4	80,1
Ödenen Faizler	2,7	2,1	15,9	6,1	4,8	14,4	95,5	30,6	26,2
Milli Gelir Anlamında Kar	33,2	37,0	-99,2	25,8	56,6	13,7	-302,0	-1,0	-6,3
Net Katma Değer	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

NET KATMA DEĞERİN FAKTÖR GELİRLERİNE GÖRE DAĞILIMI (%)

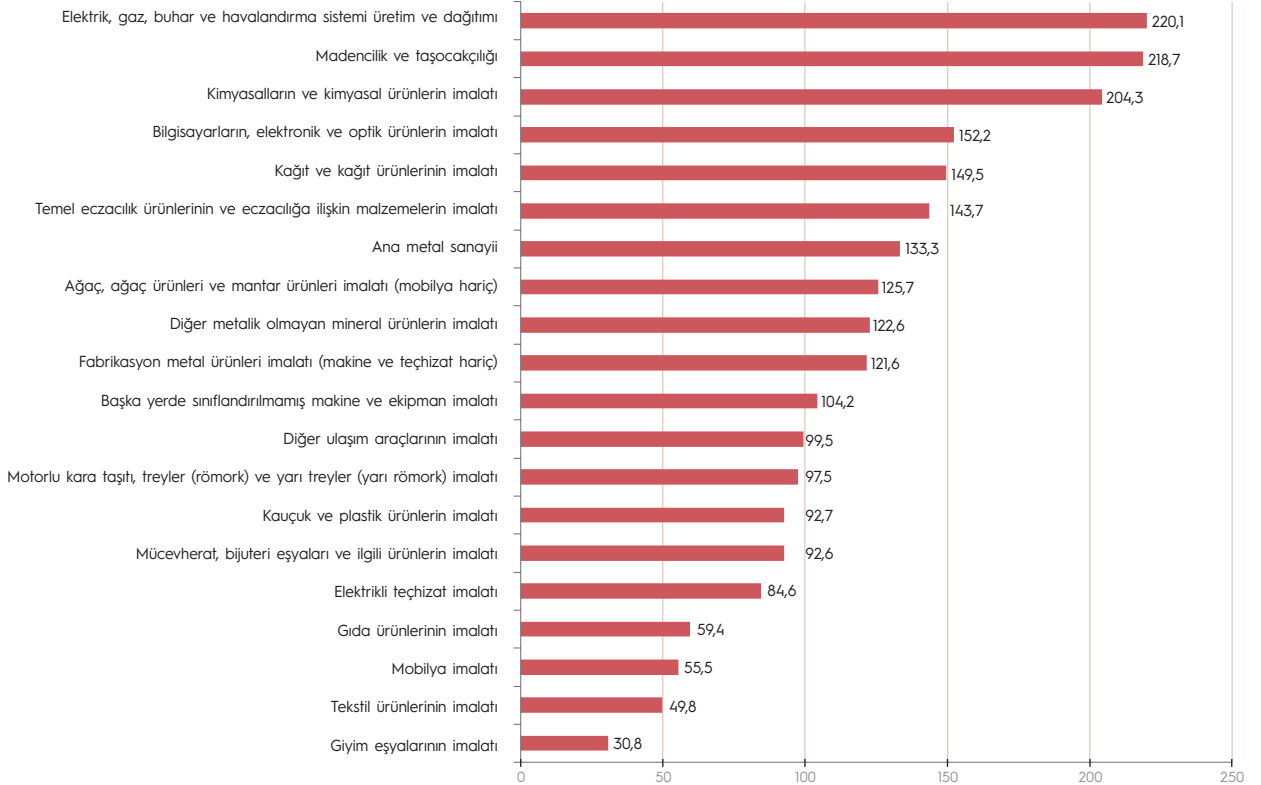
Nispi hasıla oranı en yüksek imalat sanayi alt sektörü kimyasal ürünler oldu.

Nispi hasıla oranı, alt sektörler itibarıyla kişi başına yaratılan brüt katma değer ISO 500 genelinde kişi başına yaratılan katma değere oranlaması yoluyla hesaplanmaktadır. Nispi hasıla oranları, alt sektörlerin katma değer verimliliklerini ortaya koymaktadır.

Yaratılan brüt katma değeri yüksek dolaylı vergilerden önemli ölçüde etkilenen "İçeceklerin İmalatı" (11), "Tütün Ürünleri İmalatı" (12) ve "Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı" (19) sektörleri bu değerlendirmenin kapsamı dışında bırakılmıştır.

2020 yılı itibarıyla en yüksek nispi hasıla oranına sahip sektörler elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemleri üretim ve dağıtımı ile madencilik ve taşocaklığıdır. İmalat sanayi içerisinde ise en yüksek nispi hasıla oranı yine kimyasallar ve kimyasal ürünlerin imalatı sektöründe kaydedilmiştir. İmalat sanayi sektörleri çok farklı nispi hasıla oranlarına sahip olmaya 2020 yılında da devam etmiştir. En düşük nispi hasıla oranları ise tekstil imalat sanayi ile giyim ürünlerinin imalatı sanayinde gerçekleşmiştir.

SEKTÖREL NİSPİ HASILA ORANLARI

İstihdam ve Brüt Katma Değer Dağılımı ve Nispi Hasıla Oranı (%)

Sektörler		2019			2020		
		İstihdam Dağılımı	Brüt Katma Değer Dağılımı	Nispi Hasıla Oranı	İstihdam Dağılımı	Brüt Katma Değer Dağılımı	Nispi Hasıla Oranı
05-08	Madencilik ve taş ocakçılığı	3,5	7,3	211,2	3,0	6,5	218,7
10	Gıda ürünlerinin imalatı	18,6	12,7	68,4	19,1	11,4	59,4
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	10,8	5,0	46,2	10,3	5,1	49,8
14	Giyim eşyalarının imalatı	4,0	1,4	34,5	3,9	1,2	30,8
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	1,2	1,3	114,2	1,3	1,6	125,7
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	1,6	2,1	129,2	1,6	2,4	149,5
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	4,2	8,2	198,3	4,2	8,6	204,3
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	1,5	2,3	156,0	1,7	2,4	143,7
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	4,0	3,6	91,5	3,9	3,6	92,7
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	3,3	3,7	112,5	4,2	5,2	122,6
24	Ana metal sanayii	9,4	9,4	100,1	8,9	11,8	133,3
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	3,4	3,9	112,0	3,6	4,4	121,6
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	2,5	4,8	191,4	3,0	4,6	152,2
27	Elektrikli teçhizat imalatı	7,3	5,4	73,8	7,8	6,6	84,6
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	2,6	2,3	88,9	2,6	2,8	104,2
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	15,9	15,8	99,5	14,9	14,5	97,5
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	2,1	3,6	168,2	2,2	2,2	99,5
31	Mobilya imalatı	1,4	0,8	56,1	1,5	0,8	55,5
32	Diğer imalatlar	0,2	0,1	59,2	0,2	0,2	92,6
32.1	Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	0,2	0,1	59,2	0,2	0,2	92,6
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	2,2	6,0	271,1	1,7	3,7	220,1

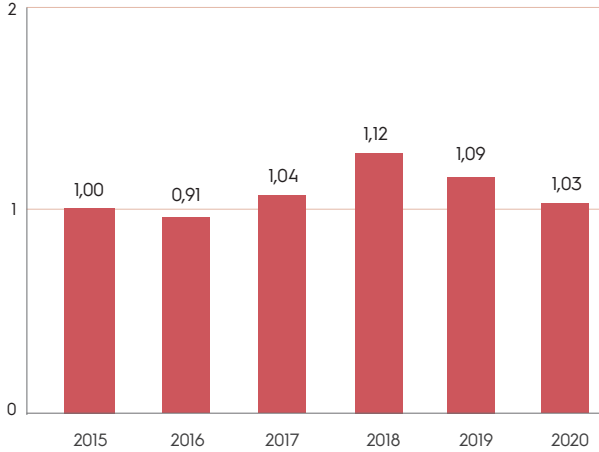
Not: "İçeceklerin İmalatı" (11), "Tütün Ürünleri İmalatı" (12) ve "Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı" (19) sektörleri bu tablonun kapsamı dışında bırakılmıştır.

Varlık devir hızı sınırlı ölçüde geriledi.

Varlık devir hızı, finansal verimlilik ve faaliyet etkinliği göstergesi olarak kullanılmakta olup net satışların aktif toplamına oranlanması ile hesaplanmaktadır. Bu oranın yüksek olması kuruluşların etkinlik ve verimliliklerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. İSO 500'ün varlık devir hızı 2011 yılından sonra 2016 yılına kadar kesintisiz gerilemiş, 2017 ve 2018 yıllarında ise artış göstererek yeniden 1,12'ye yükselmiştir. Ancak bu toparlanma geçici olmuş ve varlık devir hızı 2019 yılında 1,09'a düşükten sonra 2020 yılında da azalarak 1,03 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2020 yılında yaşanan salgın nedeniyle iç ve dış satışlarda yaşanan duraksama ve dalgalanmalar, varlık devir hızının yavaşlamasına neden olmuştur.

VARLIK DEVİR HIZI

Özkaynak devir hızı geriledi.

Özkaynak devir hızı bir diğer etkinlik ve verimlilik göstergesi olup net satışların özkaynaklara oranlanması ile hesaplanmaktadır. 2018'de 3,41 ile son yılların en yüksek seviyesinde gerçekleşen İSO 500'ün özkaynak devir hızı, 2019'da da artışını sürdürerek 3,46 değerini almıştır. 2020 yılında ise yurtiçi ve yurtdışı talepteki dalgalanmaların satışlardaki büyümeyi yavaşlatması, özkaynak devir hızının 3,25'e düşmesine yol açmıştır.

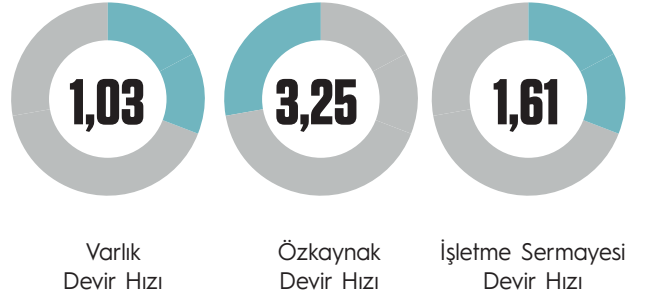
2020 yılında en yüksek özkaynak devir hızına sahip sektörler 31,8 ile rafine petrol ürünlerinin imalatı sanayi ve 21,9 ile mücevherat imalatı sanayidir. En düşük oran ise 0,8 ile madencilik ve taşocaklığı sektöründe gerçekleşmiştir.

İşletme sermayesi devir hızı düşüş gösterdi.

İşletme sermayesi devir hızı, net satışların dönen varlıklar (işletme sermayesi) büyüklüğüne oranlanması ile hesaplanmaktadır.

İSO 500'ün işletme sermayesi devir hızı 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla 1,83 ve 1,79 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında ise düşüş eğilimini sürdürerek 1,61 düzeyinde kaydedilmiştir.

DEVİR HIZLARI - 2020

“2020 yılında yaşanan salgın nedeniyle iç ve dış satışlarda yaşanan duraksama ve dalgalanmalar, varlık devir hızının yavaşlamasına neden olmuştur.”

Sektörel Devir Hızları - 2020

Sektörler		Varlık Devir Hızı			Özkaynak Devir Hızı			İşletme Sermayesi (Dönen Sermaye) Devir Hızı		
		500 BSK	ÖK	KK	500 BSK	ÖK	KK	500 BSK	ÖK	KK
05-08	Madencilik ve taş ocakçılığı	0,40	0,64	0,20	0,76	1,13	0,41	1,13	1,10	1,20
10	Gıda ürünlerinin imalatı	1,39	1,48	0,70	4,78	4,53	102,69	1,93	2,10	0,81
11	İçeceklerin imalatı	0,47	0,47	-	1,54	1,54	-	1,05	1,05	-
12	Tütün ürünleri imalatı	0,93	0,93	-	3,62	3,62	-	1,23	1,23	-
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	0,65	0,65	-	2,36	2,36	-	1,00	1,00	-
14	Giyim eşyalarının imalatı	1,39	1,39	-	3,67	3,67	-	1,98	1,98	-
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	0,75	0,75	-	4,18	4,18	-	1,35	1,35	-
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	1,13	1,13	-	2,97	2,97	-	1,69	1,69	-
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	1,10	1,10	-	38,80	38,80	-	2,27	2,27	-
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	0,82	0,83	0,69	2,27	2,61	0,77	1,25	1,25	1,36
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	0,78	0,78	-	1,25	1,25	-	1,19	1,19	-
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	0,98	0,98	-	3,16	3,16	-	1,39	1,39	-
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	0,52	0,51	1,05	1,48	1,48	1,97	1,01	1,01	1,30
24	Ana metal sanayii	1,35	1,35	-	4,17	4,17	-	1,91	1,91	-
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	0,96	0,99	0,72	2,35	2,57	1,29	1,21	1,25	0,95
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	0,50	0,50	-	1,40	1,40	-	0,63	0,63	-
27	Elektrikli teçhizat imalatı	1,25	1,25	-	3,82	3,82	-	1,63	1,63	-
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	0,97	0,97	-	1,74	1,74	-	1,19	1,19	-
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	1,85	1,85	-	6,72	6,72	-	2,50	2,50	-
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	0,26	0,26	-	1,34	1,34	-	0,32	0,32	-
31	Mobilya imalatı	1,17	1,17	-	1,97	1,97	-	1,76	1,76	-
32	Diğer imalatlar	8,09	8,09	-	21,86	21,86	-	8,99	8,99	-
32.1	Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	8,09	8,09	-	21,86	21,86	-	8,99	8,99	-
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	0,64	0,56	0,80	1,87	3,96	1,08	2,27	3,29	1,59
	Toplam	1,03	1,07	0,50	3,25	3,59	0,96	1,61	1,64	1,20

İşgücü verimliliğinde artış yüzde 11,8 oldu.

İşgücü verimliliği sanayi ve sanayi kuruluşları için önemli bir verimlilik göstergesidir. İSO 500 kapsamında işgücü verimliliği üretimden satışların çalışan sayısına oranlanması ile hesaplanmaktadır.

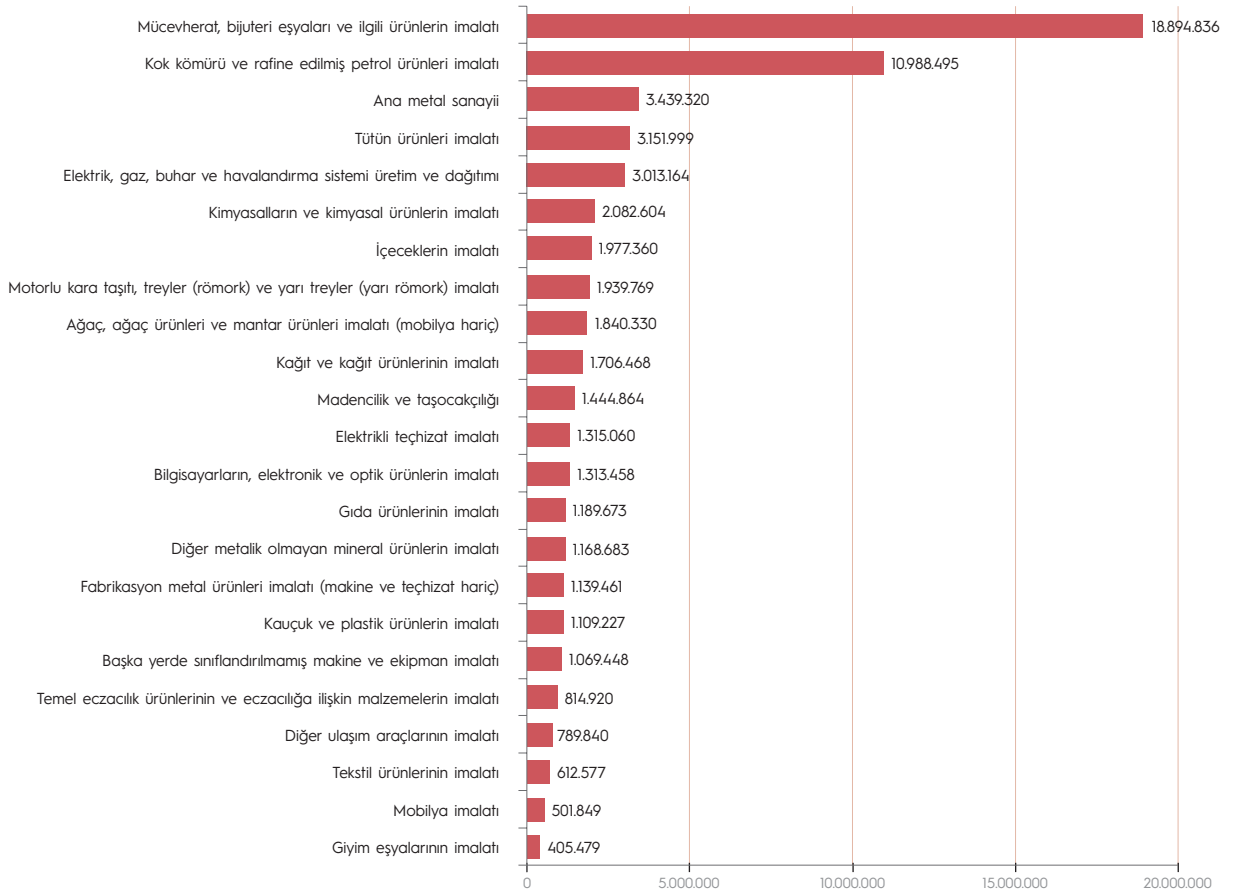
İSO 500'de çalışan başına üretimden net satışlar 2018 yılında yüzde 31,3 artışla 1.271.218 TL olarak gerçekleşirken sonra 2019 yılında da yüzde 15,4 büyüyerek 1.466.534 TL'ye yükselmiştir.

2020 yılında ise çalışan başına üretimden satışlar yüzde 12,1 artmış ve 1.643.882 TL olarak kaydedilmiştir. Böylece işgücü verimliliğindeki artış oranı son üç yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir. Çalışan başına üretimden satışlar nominal olarak artış kaydetmiş olmakla birlikte TÜFE enflasyonu ile indirgendiğinde reel olarak yüzde 2,2 düşüş göstermiştir.

2020, işgücü verimliliği açısından zorlu bir yıl olmuştur. Yaşanan salgın nedeniyle üretimde sıklıkla kesintiler yaşanmış, çalışanların sağlık sorunları oluşmuş, çalışma saatleri azalmıştır. Bu nedenle 2020 yılında işgücü verimliliğinin reel olarak gerilemesi olağan bir sonuç olarak değerlendirilmektedir.

Alt sektörler itibarıyla çalışan başına net üretimden satışlar büyüklükleri önemli farklılıklar göstermektedir. 2020 yılında rafine petrol ürünleri, bilgisayarların, elektronik ve optik ürünleri imalatı ve diğer ulaşım araçlarının imalatı haricindeki tüm alt sektörlerde çalışan başına net üretimden satışlar 2019 yılına göre mutlak büyüklük olarak artmıştır. 2020'de çalışan başına net üretimden satışlar ile ölçülen işgücü verimliliği en yüksek sektörler sırasıyla mücevherat sanayi, rafineri petrol ürünleri sanayi ve ana metal sanayi olmuştur. Ana metal sanayi, geçen yıl en yüksek verimliliğe sahip üçüncü sektör olan tütün ürünleri imalatının yerini almıştır.

SEKTÖREL ÇALIŞAN BAŞINA ÜRETİMDEN NET SATIŞLAR (TL)

İşgücü Verimliliği [Üretimden Satışlar (Net)/Çalışan Sayısı] (Cari Fiyatlarla, TL)

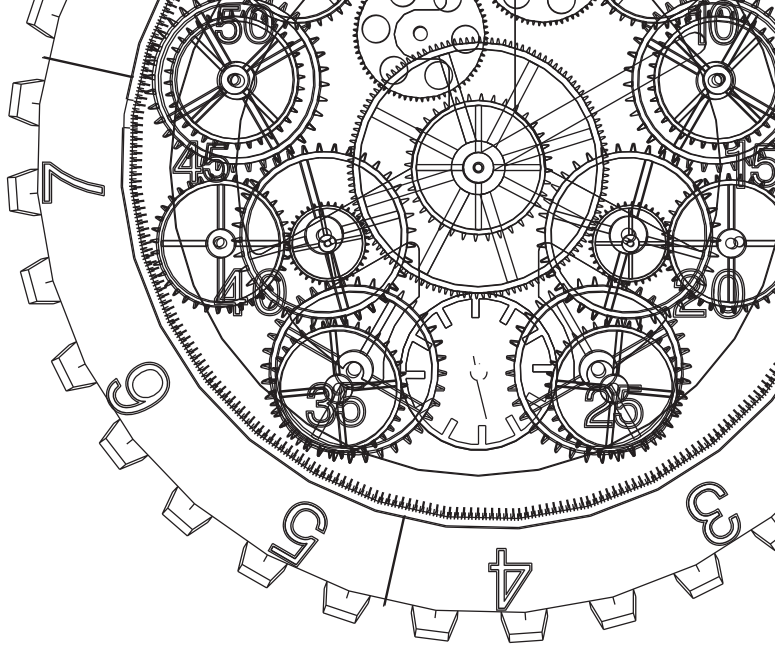
Sektörler	2019	2020
05-08 Madencilik ve taş ocakçılığı	1.088.716	1.444.864
10 Gıda ürünlerinin imalatı	990.793	1.189.673
11 İçeceklerin imalatı	1.731.686	1.977.360
12 Tütün ürünleri imalatı	3.056.109	3.151.999
13 Tekstil ürünlerinin imalatı	506.689	612.577
14 Giyim eşyalarının imalatı	386.048	405.479
16 Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	1.563.192	1.840.330
17 Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	1.448.746	1.706.468
19 Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	12.581.257	10.988.495
20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	1.970.874	2.082.604
21 Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	709.711	814.920
22 Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	920.553	1.109.227
23 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	936.324	1.168.683
24 Ana metal sanayii	2.824.729	3.439.320
25 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	907.620	1.139.461
26 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	1.381.370	1.313.458
27 Elektrikli teçhizat imalatı	1.192.816	1.315.060
28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	773.435	1.069.448
29 Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	1.625.872	1.939.769
30 Diğer ulaşım araçlarının imalatı	1.054.741	789.840
31 Mobilya imalatı	432.607	501.849
32 Diğer imalatlar	11.288.766	18.894.836
32.1 Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	11.288.766	18.894.836
35 Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	2.255.549	3.013.164
Toplam	1.466.534	1.643.882

TEKNOLOJİ FAALİYETLERİ

Teknoloji faaliyetleri, sanayi ve sanayi kuruluşlarının rekabet gücü, karlılık ve verimlilik performansı açısından oldukça önemli hale gelmiştir.

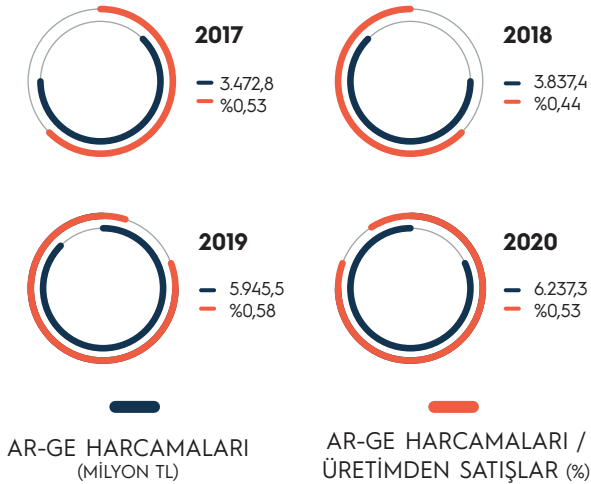
Teknoloji faaliyetleri sanayi ve sanayi kuruluşlarının rekabet gücü ve onun şekillendirdiği karlılık ve verimlilik için en önemli belirleyici unsurlardan biri haline gelmiştir.

2013 çalışmasından itibaren ISO 500 kapsamında teknoloji faaliyetleri başlığı altında bilgilere yer verilmeye başlanmıştır.

Teknoloji faaliyetleri başlığı altında, ISO 500'ün AR-GE harcamaları ve teknoloji yoğunluğu itibarıyla sektör dağılımları olmak üzere iki temel bilgiye yer verilmektedir.

AR-GE HARCAMALARINDA GELİŞMELER

Anket Verileri

AR-GE harcamaları üretimden satışlara oranla hafif geriledi.

ISO 500 anketi kapsamında sanayi kuruluşlarının AR-GE harcamalarına ilişkin verileri de toplanmakta ve sektörel bazda değerlendirmeler yapılmaktadır.

2020 yılında ISO 500'ün AR-GE harcamaları, anket verileri ile 6,2 milyar TL'dir ve 2019 yılına göre 4,9 oranında artış göstermiştir. Enflasyondan arındırıldığında reel anlamda gerilemeye işaret eden bu rakamla birlikte, 2019 yılında yüzde 0,58 olan AR-GE harcamalarının üretimden satışlara oranı 2020'de hafif bir düşüşle yüzde 0,53'e gerilemiştir.

2020 yılında anket verilerine göre en yüksek AR-GE harcaması gerçekleştiren üç sektör 2019 yılına göre değişmemiş ve yine sırasıyla motorlu kara taşıtları, bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı ve elektrikli teçhizat imalatı olmuştur. 2020'de ISO 500'ün toplam AR-GE harcamalarının yüzde 65'inin bu üç sektördeki kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmesi dikkat çekmektedir.

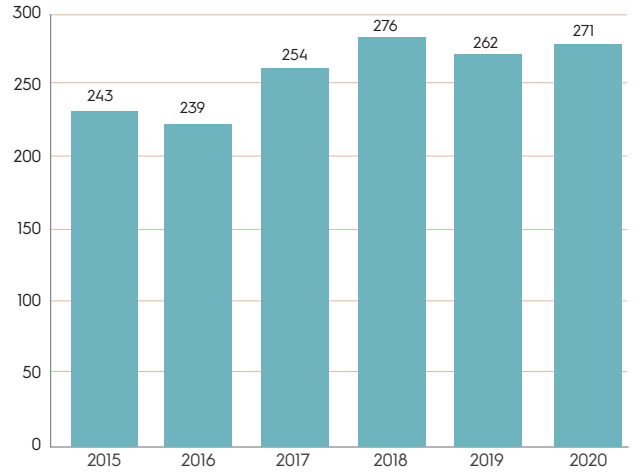
Son yıllarda AR-GE harcamalarını önemli ölçüde artıran motorlu kara taşıtları sektörü firmaları, 2020'de ISO 500'ün toplam AR-GE harcamalarında yaşanan artışa da en yüksek katkıyı sağlamıştır.

AR-GE yapan kuruluş sayısı artış gösterdi.

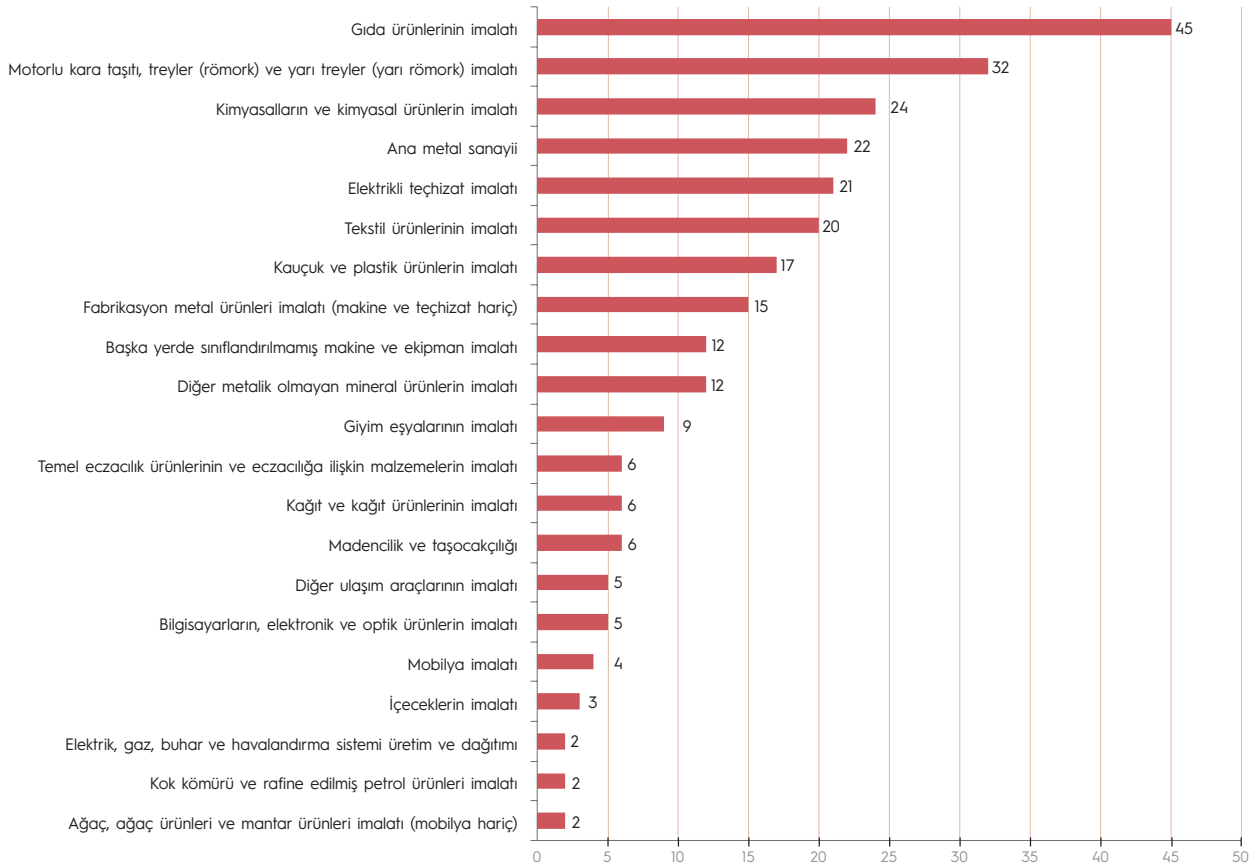
ISO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısının 2013 yılından itibaren gösterdiği kademeli artış, 2018 yılında ortaya çıkan olumsuz ekonomik ve finansal koşullara rağmen devam etmiş ve AR-GE yapan firma sayısı 276'ya yükselmiştir.

2019 yılında 262'ye gerileyen bu sayı, 2020 yılında ise bu sayı 9 artarak 271'e yükselmiştir. Sanayi kuruluşları 2020 yılında çok önemli ve yeni riskler ile karşılaşmış olmalarına rağmen AR-GE eğilimleri kuvvetlenmiştir. Salgın döneminde ortaya çıkan yeni normal içinde teknolojinin ve dijitalleşmenin önemi daha da artmıştır. Bu öneme binaen daha çok kuruluş AR-GE faaliyetleri yapar hale gelmiştir.

AR-GE HARCAMASI YAPAN KURULUŞ SAYISI (ADET)

AR-GE HARCAMASI YAPAN KURULUŞLARIN SEKTÖREL DAĞILIMI (ADET)

AR-GE Harcamaları (TL)

		Anket Verileri			
		2019		2020	
Sektörler		AR-GE Yapan Firma Sayısı	Ar-Ge Harcamaları	AR-GE Yapan Firma Sayısı	Ar-Ge Harcamaları
05-08	Madencilik ve taş ocaklığı	6	28.232.300	6	40.780.130
10	Gıda ürünlerinin imalatı	40	240.570.724	45	199.638.521
11	İçeceklerin imalatı	3	7.424.879	3	4.941.453
12	Tütün ürünleri imalatı	-	-	-	-
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	21	106.843.166	20	113.587.867
14	Giyim eşyalarının imalatı	9	81.688.340	9	59.863.898
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	2	9.064.569	2	8.583.454
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	7	13.140.134	6	14.182.614
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	2	37.228.879	2	40.683.376
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	25	213.646.301	24	221.701.235
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	5	151.457.649	6	194.864.883
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	15	90.783.955	17	96.065.000
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	9	48.181.571	12	114.155.392
24	Ana metal sanayii	23	89.933.953	22	140.021.423
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	13	235.227.744	15	229.295.397
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	4	898.844.496	5	998.654.122
27	Elektrikli teçhizat imalatı	20	668.867.579	21	753.701.952
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	10	237.220.419	12	195.158.943
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	35	2.019.984.869	32	2.314.420.761
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	6	733.929.112	5	468.282.849
31	Mobilya imalatı	4	29.882.065	4	26.769.293
32	Diğer imalatlar	-	-	-	-
32.1	Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	-	-	-	-
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım	1	160.000	2	174.000
	Toplam	262	5.945.465.146	271	6.237.295.893

TEKNOLOJİ YOĞUNLUKLARINA GÖRE YARATILAN KATMA DEĞER

İSO 500'de kuruluşların teknoloji yoğunluklu sektör grupları itibarıyla yarattıkları katma değer dağılımı da incelenmektedir.

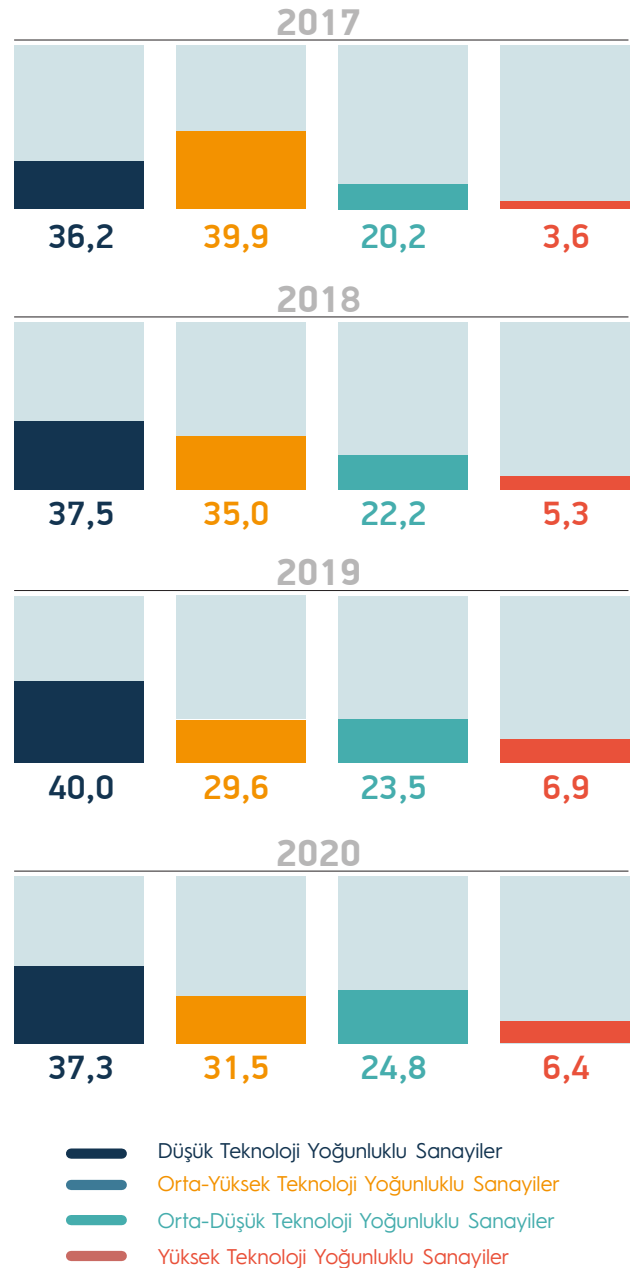
Teknoloji yoğunluklu sektör grupları içinde sadece imalat sanayi firmaları yer almaktadır. Madencilik ve taşocakçılığı ile elektrik, gaz, buhar, su üretimi kapsam dışı bırakılmaktadır. Bu nedenle imalat sanayi altında faaliyet gösteren 477 firmanın verileri ile hesaplama ve dağılım yapılmaktadır.

Teknoloji yoğunlukları itibarıyla 4 sektör grubu bulunmaktadır. Bunlar düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler, orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler, orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerdir. Teknoloji yoğunluklu sanayi grupları içinde yer alan sanayi sektörleri NACE Rev.2 sanayi sınıflandırması ile birlikte tabloda sunulmaktadır.

Teknoloji yoğunluklu sektör grupları için yaratılan katma değer göstergesi kullanılmaktadır. Kullanılan katma değer "üretici fiyatlarıyla brüt katma değer" (üretim faktörlerine yapılan ödemeler [ödenen maaş ve ücretler + ödenen faizler + milli gelir anlamında kar] + yıl için ayrılan amortismanlar + ödenen dolaylı vergiler – sübvansiyonlar toplamı) göstergesidir.

Teknoloji yoğunluklu sektör grupları da kendi içinde toplulaştırılmaktadır. Bu itibarla değerlendirildiğinde 2020 yılında yaratılan katma değer içerisinde en yüksek payı yüzde 37,3 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler almış, ancak 2019 yılıyla kıyaslandığında bu pay 2,7 puan azalmıştır. Aynı dönemde orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı 1,9 puan artarak yüzde 31,5'e, orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 1,3 puan artışla yüzde 24,8'e yükselmiştir. Son olarak, yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise yüzde 2019 yılında yüzde 6,9 iken 2020'de yüzde 6,4'e gerilemiştir. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı önceki iki yılda gözlenen hissedilir artışın ardından 2020 yılında sınırlı bir düşüş göstermiştir.

TEKNOLOJİ YOĞUNLUKLARINA GÖRE YARATILAN KATMA DEĞERİN DAĞILIMI (%)

YORGGLASS

[in](#) [ig](#) [f](#) [t](#) [v](#) /yorglass

www.yorglass.com

**CAMIN
DÜNYAYA
AÇILAN
KAPISIYIZ**

2020 yılı itibarıyla 477 imalat sanayi firmasından 205'i düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerde faaliyet göstermektedir. 134 firma orta-düşük, 122 firma orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler kapsamında yer almaktadır. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerde faaliyet gösteren firma sayısı ise 16 olmuştur.

Türkiye'de sanayinin yüksek katma değerli ve yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerle dönüşüm ihtiyacı sürmektedir.

ISO 500 sonuçları, ölçüm yapılan son sekiz yıllık dönem boyunca ilk kez 2018 ve 2019 yıllarında yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerin payında hissedilir bir artışa işaret etmiştir. 2020 yılında söz konusu payda sınırlı bir gerileme yaşanmıştır. Buna rağmen ISO 500 içinde orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerde yer alan firmaların katma değerden aldıkları pay ilk kez 2019 yılında yüzde 30'u geçerek yüzde 30,4 olarak gerçekleşmiş, 2020 yılında ise yüzde 31,2'ye yükselmiştir.

Teknoloji Yoğunluklarına Göre Yaratılan Katma Değer Dağılımı

Teknoloji Yoğunluğu İtibarıyla Sektör Grupları	Toplam Brüt Katma Değer	Toplam Brüt Katma Değer Pay (%)	Kod	Sektörler	Firma Sayısı	Toplam Brüt Katma Değer	Brüt Katma Değer Pay (%)
Düşük Teknoloji Yoğunluklu Sanayiler	120.247.805.060	37,3	10	Gıda ürünlerinin imalatı	109	26.452.615.272	8,2
			11	İçeceklerin imalatı	6	15.843.250.102	4,9
			12	Tütün ürünleri imalatı	3	51.124.245.702	15,9
			13	Tekstil ürünlerinin imalatı	41	11.885.948.430	3,7
			14	Giyim eşyalarının imalatı	13	2.803.592.788	0,9
			15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	-	-	-
			16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	7	3.700.202.415	1,1
			17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	15	5.654.229.306	1,8
			18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması (18.2 Hariç)	-	-	-
			31	Mobilya imalatı	4	1.913.006.422	0,6
			32	Diğer imalatlar (32.5 Hariç)	5	506.355.518	0,2
Orta-Düşük Teknoloji Yoğunluklu Sanayiler	101.485.849.839	31,5	18.2	Kayıtlı medyanın çoğaltılması	-	-	-
			19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	4	46.429.823.037	14,4
			22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	21	8.393.459.227	2,6
			23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	24	12.071.717.476	3,7
			24	Ana metal sanayii	66	27.521.040.185	8,5
			25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (25.4 Hariç)	17	6.230.640.144	1,9
			30.1	Gemi ve tekne yapımı	2	839.169.770	0,3
Orta-Yüksek Teknoloji Yoğunluklu Sanayiler	79.975.091.246	24,8	20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	33	20.114.937.183	6,2
			25.4	Silah ve mühimmat (cephane) imalatı	2	4.052.588.447	1,3
			27	Elektrikli teçhizat imalatı	31	15.420.529.876	4,8
			28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	14	6.420.325.854	2,0
			29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	41	33.756.374.840	10,5
			30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı (30.1 ve 30.3 Hariç)	1	210.335.046	0,1
			32.5	Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı	-	-	-
Yüksek Teknoloji Yoğunluklu Sanayiler	20.482.615.802	6,4	21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	7	5.594.721.378	1,7
			26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	6	10.741.580.319	3,3
			30.3	Hava taşıtları ve uzay araçları ile bunlarla ilgili makinelerin imalatı	3	4.146.314.105	1,3
					477	322.191.361.947	

Her yeni güne, bulunduğumuz her coğrafyada,
insanları iyileştirmenin sorumluluğuyla başlıyoruz.

Sağlığın değerini biliyor,
insanların yaşam kalitelerini arttırmak için çok çalışıyoruz.

Bu misyonla yaptığımız her işin,
ülkemizi de daha sağlıklı bir geleceğe taşıyacağından
eminiz.

İşte bu nedenle diyoruz ki;

Sağlık sizinle paylaştığımız hazinedir

SONUÇ: GELECEK İÇİN DEĞERLENDİRMELER

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500) 2020 yılı çalışması, sanayinin mevcut durumu ve geleceği açısından önemli sonuçlar ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar arasından bazı konu başlıkları öne çıkarılarak kısa değerlendirmeler yapılmaktadır.

- ☀ 2020, dünya genelinde yaşanan salgının yol açtığı koşullar karşısında sanayi sektörünün hassasiyetinin ve bu koşulları yönetme kapasitesinin ölçüldüğü bir yıl olmuştur.
- ☀ Sanayi sektörü iç ve dış talepte yaşanan duraklamalar nedeniyle mali sağlamlığını ve likidite akışını korumaya çalışmıştır.
- ☀ Salgın ile mücadele edilen 2020 yılında finansal kırılganlıkların artması ve fiyat istikrarının bozulması, yılın ikinci yarısında sanayi sektörünü olumsuz etkilemiştir.
- ☀ Öte yandan sanayi sektörü 2020 yılının ikinci yarısında salgın ile ortaya çıkan yeni normal döneme hızla uyum göstermeye çalışmış ve özellikle küresel tedarik zincirlerindeki değişimin yarattığı yeni talep fırsatları ile karşılaşmıştır.
- ☀ Salgın yılında ortaya çıkan koşullar altında sanayi kuruluşları nakit akışını ve likiditeyi korumak için dönen varlıklarına odaklanmıştır. Bu nedenle duran varlıkların aktifler içindeki payı en düşük seviyeye gerilemiştir.
- ☀ 2020 yılında sektörlerin performansı birbirlerinden ayrılmıştır. Tüm sektörler iç ve dış talepteki daralmadan önce aynı ölçüde olumsuz etkilenmiş, sonrasında medikal tekstil, gıda, kimya, kağıt ambalaj, ilaç-eczacılık ürünleri gibi sektörler pozitif ayrılmıştır.
- ☀ 2020 yılında sanayi kuruluşları mali yapılarını korumaya odaklanmış, aktiflerini özkaynak artışları kadar büyümüştür.
- ☀ Salgının yarattığı olumsuz koşullar karşısında firmalar çekirdek faaliyetlerine daha çok öncelik vermiştir. Böylece FAVÖK büyüklüğü mutlak olarak önemli ölçüde artarken pozitif FAVÖK sahibi firma sayısı en yükseğe çıkmıştır.
- ☀ Firmalar üretim maliyetlerinde ortaya çıkan gerileme fırsatlarını iyi değerlendirmiş ve faaliyet giderlerinde azami tasarrufa gitmiştir. Böylece karlılıkları artmış, kar eden firma sayısı da yükselmiştir.
- ☀ Döviz kurlarındaki artışlar net kambiyo karları ile sanayi şirketlerinin toplulaştırılmış gelir-gider tablosuna olumlu katkı sağlamaya devam etmiştir.
- ☀ Firmalarda verimlilik alanında halen önemli iyileşme ihtiyacı bulunmaktadır. 2020 yılında salgının çalışma hayatı üzerinde yarattığı olumsuz etkiler nedeniyle işgücü verimliliği reel olarak azalmıştır. Firmalar yeni çalışma şekillerini benimseyerek işgücü verimliliklerini artırmayı hedeflemelidir.
- ☀ İhracatta ve yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısında son dönemlerin en yüksek düşüşü gerçekleşmiştir. Bu iki alan salgından daha olumsuz etkilenmiştir.
- ☀ AR-GE harcamalarında yaşanan artış teknoloji faaliyetlerinin dışsal koşullardan ayrılmaya başladığını göstermektedir. Ayrıca yeni normal içinde teknoloji ve dijitalleşmenin artan önemi bu alanlardaki harcamaları teşvik etmiştir.
- ☀ Orta yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payında artış sürmüştür. Buna rağmen teknoloji yoğunluğu itibarıyla yapının değişimi için halen yeni girişimlere ihtiyaç duyulmaktadır.

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU SIRALAMA

2020 yılında üretimden satışlar, net satışlar, katma değer, öz kaynak, aktif toplamı, vergi öncesi dönem kar/zarar, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar/zarar, ihracat, çalışanlar ortalaması.

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:		Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
2020	2019						Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	Kocaeli	-	1	58.592.905.460	1-1	63.566.548.523	2-2	32.283.681.409
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	2	45.223.467.516	2-2	50.189.122.953	5-5	8.045.350.421
3	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	İstanbul	-	3	31.241.977.176	4-4	31.241.977.176	---	-
4	3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	Sakarya	-	4	30.812.443.512	5-5	31.060.126.572	---	-
5	9	-	İstanbul	-	5	-	3-3	-	418-410	-
6	5	Star Rafineri A.Ş.	Ege Bölgesi	-	6	24.030.141.769	9-9	24.030.141.769	---	-
7	6	Arçelik A.Ş.	İstanbul	-	7	21.802.646.702	6-6	27.049.418.025	---	-
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	İstanbul	-	8	20.718.883.453	8-8	24.738.963.602	12-12	4.620.158.665
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	İstanbul	-	9	16.976.379.559	7-7	25.417.674.486	19-18	2.599.036.823
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	İskenderun	-	10	16.909.929.603	11-10	16.919.536.164	9-9	5.106.856.703
11	11	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	11	13.236.811.864	14-13	13.238.484.948	6-6	7.292.607.492
12	16	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaştırma Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	12	12.650.031.791	16-15	12.650.764.626	42-40	1.310.903.757
13	13	Çolakoglu Metalurji A.Ş.	İstanbul	-	13	12.175.373.073	18-17	12.200.085.144	---	-
14	12	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	14	11.898.882.338	12-11	15.479.440.749	---	-
15	14	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	İstanbul	-	15	11.256.666.375	17-16	12.609.004.701	---	-
16	24	Tosçelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.	İskenderun	-	16	10.225.909.161	20-19	11.961.628.999	---	-
17	20	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	17	10.088.239.812	13-12	13.418.468.671	---	-
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	İstanbul	-	18	10.027.870.061	21-20	11.101.358.890	8-8	5.363.704.976
19	-	Gram Altın Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	19	9.812.913.573	15-14	13.195.360.861	---	-
20	23	Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	20	9.764.034.809	22-21	10.833.721.010	---	-
21	19	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	Kamu	1	-	9.096.866.456	10-1	21.680.156.331	45-3	1.248.515.410
22	21	Vestel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	21	8.782.534.593	23-22	8.893.987.190	---	-
23	17	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	Ege Bölgesi	-	22	8.732.370.052	19-18	12.097.434.800	---	-
24	38	Eti Bakır A.Ş.	İzmir	-	23	7.410.202.773	28-27	7.903.798.906	14-14	4.212.190.948
25	26	KARDEMİR Karabük Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Karabük	-	24	7.302.244.812	30-29	7.302.284.558	---	-
26	25	Unilever San. ve Tic. T.A.Ş.	İstanbul	-	25	7.295.482.773	25-24	8.413.175.420	---	-
27	22	Aygaz A.Ş.	İstanbul	-	26	7.022.363.780	27-26	8.235.293.715	20-19	2.587.014.036
28	27	Borçelik Çelik San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	27	6.809.491.293	29-28	7.728.139.388	---	-
29	30	Yıldız Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	28	6.656.687.252	31-30	6.763.292.022	---	-
30	28	Er-Bakır Elektrolitik Bakır Mamulleri A.Ş.	Denizli	-	29	6.482.664.540	32-31	6.533.664.791	---	-
31	18	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzak Sanayii A.Ş.	Ankara	-	30	6.390.271.195	33-32	6.533.150.128	---	-
32	29	Sarkuysan Elektrolitik Bakır San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	31	6.317.837.136	34-33	6.460.429.786	76-70	722.230.276
33	34	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.	Kocaeli	-	32	6.061.108.208	24-23	8.464.346.245	---	-
34	31	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	33	5.714.209.104	26-25	8.371.395.862	---	-
35	32	Eren Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Zonguldak	-	34	5.683.442.469	36-35	5.954.336.405	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
498-489	-1.717.502.287	1-1	45.872.860.273	499-490	-3.064.220.196	37-36	971.035.843	5-5	1.799.434	23-19	5.401	1
15-12	4.828.681.676	10-8	21.649.941.237	6-6	3.574.764.799	1-1	6.052.015.673	1-1	4.944.686	2-2	12.517	2
---	-	---	-	---	-	---	-	3-3	3.046.965	10-10	7.189	3
---	-	---	-	---	-	---	-	2-2	3.622.149	25-21	5.290	4
315-307	-	321-313	-	392-387	-	370-365	-	11-11	-	434-425	-	5
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	6
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	7
32-29	2.469.613.741	15-13	14.227.534.132	13-11	1.542.300.368	6-6	3.505.252.377	7-7	1.544.235	13-13	6.719	8
5-3	13.803.801.549	5-4	33.522.047.954	5-5	3.613.954.624	7-7	3.440.646.666	34-33	282.798	19-17	5.740	9
6-4	13.287.489.015	11-9	18.145.298.042	1-1	5.774.499.795	2-2	4.818.456.959	25-24	390.440	29-25	4.616	10
4-2	14.543.289.841	4-3	37.939.058.146	3-3	3.947.819.936	3-3	4.813.469.967	113-112	122.927	7-7	8.323	11
34-30	2.381.266.049	52-47	4.862.538.358	41-38	608.201.188	38-37	964.968.830	14-14	804.477	30-26	4.472	12
---	-	---	-	---	-	---	-	19-18	525.930	140-132	1.471	13
---	-	---	-	---	-	---	-	6-6	1.587.081	---	-	14
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	12-12	7.000	15
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	16
22-19	3.143.787.248	38-34	6.255.138.181	---	-	---	-	13-13	812.022	8-8	7.804	17
3-1	15.680.917.241	6-5	29.334.571.248	2-2	3.950.206.352	8-8	3.288.903.232	22-21	451.443	5-5	8.914	18
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	19
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	20
2-2	20.042.218.883	9-2	27.139.725.423	151-4	171.944.468	60-3	672.209.771	---	-	18-2	5.938	21
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	22
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	23
7-5	10.423.951.475	13-11	15.587.746.123	4-4	3.791.312.732	5-5	3.813.648.371	33-32	288.016	---	-	24
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	25
---	-	---	-	---	-	---	-	211-210	70.842	---	-	26
53-48	1.542.920.504	65-58	4.181.578.737	74-71	336.851.917	139-135	314.701.579	345-344	25.298	173-165	1.169	27
---	-	---	-	---	-	---	-	47-46	206.647	---	-	28
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	29
---	-	---	-	---	-	---	-	16-16	636.971	289-280	694	30
8-6	7.215.444.898	7-6	29.186.005.028	---	-	---	-	26-25	385.478	4-4	9.477	31
159-153	604.210.598	116-109	2.454.684.097	107-104	238.087.905	74-71	538.638.766	23-22	445.352	251-242	837	32
13-10	5.409.279.850	16-14	13.020.466.895	---	-	---	-	---	-	275-266	737	33
---	-	---	-	---	-	---	-	12-12	847.483	9-9	7.507	34
61-56	1.395.816.141	53-48	4.844.908.715	---	-	---	-	---	-	165-157	1.231	35

ISO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
36	33		Eti Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Eskişehir	-	35	5.437.168.514	38-37	5.584.047.274	---	-
37	56		Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	Ankara	-	36	5.326.618.681	35-34	6.288.353.573	---	-
38	68		Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	Adana	-	37	5.077.661.832	43-41	5.120.377.364	44-42	1.279.856.049
39	39		Hayat Kimya Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	38	5.013.166.999	37-36	5.871.039.695	---	-
40	42		Yücel Boru ve Profil Endüstrisi A.Ş.	İstanbul	-	39	5.009.196.068	41-39	5.221.764.896	---	-
41	35		Assan Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	40	4.869.819.788	42-40	5.176.289.560	---	-
42	36		Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kamu	2	-	4.798.324.128	47-3	4.798.785.687	15-1	3.942.063.802
43	47		Baştuğ Metalurji Sanayi A.Ş.	Osmaniye	-	41	4.599.355.216	39-38	5.434.862.173	---	-
44	37		Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	Kamu	3	-	4.545.960.084	40-2	5.223.991.056	72-6	765.087.228
45	61		Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	42	4.535.131.460	49-46	4.607.232.799	---	-
46	44		Kastamonu Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	43	4.470.172.502	50-47	4.576.199.433	---	-
47	55		İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.	Ege Bölgesi	-	44	4.436.541.356	48-45	4.674.586.632	---	-
48	49		Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	45	4.290.923.397	52-49	4.397.567.768	---	-
49	-	-	-	Ankara	-	46	-	57-53	-	16-15	-
50	46		AKSA Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.	Yalova	-	47	4.158.855.136	53-50	4.363.338.289	57-53	1.013.497.542
51	45		Coca-Cola İçecek A.Ş.	İstanbul	-	48	4.117.019.413	62-58	4.126.912.472	---	-
52	41		Kroman Çelik Sanayii A.Ş.	Kocaeli	-	49	4.068.702.939	44-42	4.888.034.251	---	-
53	59		Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	Kamu	4	-	4.048.530.361	56-4	4.281.888.120	82-7	673.526.647
54	74		Tatmetal Çelik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	50	4.046.797.526	64-60	4.051.136.744	---	-
55	54		BRISA Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	51	3.849.714.131	55-52	4.286.888.244	36-34	1.576.828.983
56	77		ROKETSAN Roket San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	52	3.822.998.223	66-61	3.829.135.074	24-23	2.212.249.529
57	52		Toros Tarım San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	53	3.822.432.853	61-57	4.158.564.481	61-57	899.242.159
58	60		MAN Türkiye A.Ş.	Ankara	-	54	3.695.241.026	68-63	3.695.241.026	---	-
59	62		MMK Metalurji San. Tic. ve Liman İşletmeciliği A.Ş.	Dörtöl	-	55	3.678.787.859	69-64	3.678.787.859	---	-
60	43		Nadir Metal Rafineri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	56	3.654.447.085	45-43	4.885.978.567	---	-
61	50		Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütünçülük San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	57	3.628.047.640	70-65	3.670.171.626	---	-
62	72		Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	58	3.552.862.486	67-62	3.696.851.188	---	-
63	65		ASAŞ Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	59	3.494.045.756	73-68	3.564.113.425	---	-
64	73		Tosyalı Toyo Çelik A.Ş.	Osmaniye	-	60	3.452.945.886	77-72	3.453.808.354	---	-
65	58		Banvit Bandırma Vitaminli Yem Sanayi A.Ş.	Balıkesir	-	61	3.432.002.880	78-73	3.440.094.540	136-129	474.658.420
66	48		Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	Kamu	5	-	3.428.947.752	65-5	3.964.118.502	---	-
67	57		SÜTAŞ Süt Ürünleri A.Ş.	Karacabey	-	62	3.426.086.914	63-59	4.112.765.248	---	-
68	71		Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	63	3.397.951.443	72-67	3.564.702.960	382-374	158.249.367
69	82		Gülsan Sentetik Dokuma San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	64	3.364.611.982	71-66	3.588.198.349	---	-
70	64		Kazan Soda Elektrik Üretim A.Ş.	Ankara	-	65	3.350.894.193	81-76	3.359.414.878	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
---	-	68-61	3.884.987.823	---	-	---	-	101-100	134.656	---	-	36
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	37
78-73	1.204.939.017	23-21	8.779.758.145	60-57	389.414.983	31-30	1.156.037.863	---	-	39-33	4.017	38
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	99-92	1.982	39
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	40
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	41
10-3	6.234.174.572	32-3	6.930.056.508	9-1	2.737.087.469	11-1	2.643.298.477	17-1	623.306	32-5	4.193	42
---	-	98-91	2.874.402.999	---	-	---	-	69-68	170.397	276-267	736	43
1-1	20.465.170.091	2-1	40.256.215.667	11-2	1.704.852.407	498-8	-272.282.095	---	-	47-7	3.562	44
---	-	111-104	2.582.980.973	---	-	---	-	32-31	308.550	243-234	874	45
---	-	19-17	9.427.426.565	---	-	---	-	60-59	184.299	67-60	2.667	46
---	-	---	-	---	-	---	-	105-104	130.941	168-160	1.186	47
---	-	20-18	9.185.970.430	---	-	---	-	148-147	95.639	49-42	3.286	48
16-13	-	54-49	-	8-8	-	9-9	-	56-55	-	169-161	-	49
48-43	1.676.594.285	55-50	4.820.795.786	45-42	527.297.561	32-31	1.140.657.028	43-42	224.687	163-155	1.238	50
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	51
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	52
491-9	-1.071.140.894	34-4	6.887.785.084	496-9	-969.751.934	500-9	-424.080.122	---	-	21-3	5.543	53
---	-	---	-	---	-	---	-	65-64	180.158	---	-	54
87-82	1.036.464.296	59-53	4.622.624.784	58-55	401.051.810	40-39	937.075.235	44-43	224.563	57-50	3.003	55
27-24	2.568.959.248	21-19	9.183.346.245	34-31	656.596.687	---	-	---	-	---	-	56
51-46	1.591.731.220	81-74	3.321.032.804	37-34	643.191.634	44-43	881.168.548	166-165	87.615	349-340	523	57
---	-	---	-	---	-	---	-	21-20	508.362	---	-	58
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	59
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	60
---	-	---	-	---	-	---	-	81-80	158.663	---	-	61
---	-	71-64	3.700.486.814	---	-	---	-	24-23	439.785	293-284	675	62
---	-	---	-	---	-	---	-	38-37	256.117	---	-	63
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	64
361-353	189.873.549	166-158	1.735.290.153	472-466	-156.078.928	417-412	77.883.680	174-173	85.525	27-23	5.047	65
38-5	2.031.224.784	58-6	4.644.816.375	---	-	93-4	440.304.551	---	-	35-6	4.098	66
60-55	1.434.846.492	76-69	3.420.423.629	---	-	---	-	399-397	11.705	38-32	4.021	67
139-133	679.095.133	131-123	2.202.352.767	251-246	86.591.690	343-339	129.179.452	27-26	360.927	220-211	951	68
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	70-63	2.547	69
---	-	45-41	5.304.358.158	---	-	25-24	1.394.420.042	48-47	201.846	274-265	745	70

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
71	79		Bosch Termoteknik Isıtma ve Klima San. Tic. A.Ş.	Manisa	-	66	3.274.573.304	76-71	3.477.390.653	---	-
72	76		Modern Karton San. ve Tic. A.Ş.	Çorlu	-	67	3.269.757.991	84-78	3.300.510.516	---	-
73	-		Honda Türkiye A.Ş.	Kocaeli	-	68	3.222.205.939	51-48	4.443.876.830	---	-
74	78		Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kamu	6	-	3.159.163.182	82-6	3.351.250.439	71-5	767.985.937
75	53		İpragaz A.Ş.	İstanbul	-	69	3.152.426.362	75-70	3.535.216.033	---	-
76	66		Şenpiliç Gıda Sanayi A.Ş.	Sakarya	-	70	3.148.120.974	86-80	3.227.559.843	---	-
77	81		Atakaş Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Dörtöy	-	71	2.997.688.862	85-79	3.235.844.744	---	-
78	75		JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	Ege Bölgesi	-	72	2.994.219.256	90-83	2.999.341.459	3-3	18.103.586.193
79	69		Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	73	2.988.835.248	54-51	4.350.930.452	331-323	198.852.543
80	87		Bunge Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	74	2.955.388.047	60-56	4.158.972.853	---	-
81	63		İçdaş Elektrik Enerjisi Üretim ve Yatırım A.Ş.	Çanakkale	-	75	2.905.335.884	93-86	2.905.335.884	89-82	640.035.872
82	95		Petlas Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Kırşehir	-	76	2.831.973.912	96-89	2.850.433.865	---	-
83	92		Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	77	2.793.569.068	89-82	3.074.335.341	53-49	1.139.233.108
84	102		Sarten Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	78	2.785.057.671	97-90	2.831.155.497	---	-
85	128		Abaloğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	79	2.767.121.972	80-75	3.383.768.500	---	-
86	117		Oba Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	80	2.747.249.388	79-74	3.425.941.161	---	-
87	113		Yeşilyurt Demir Çelik Endüstri ve Liman İşletmeleri A.Ş.	Samsun	-	81	2.736.750.766	95-88	2.855.465.067	---	-
88	83		Posco Assan TST Çelik Sanayi A.Ş.	Kocaeli	-	82	2.687.231.087	98-91	2.817.996.144	---	-
89	97		Abdi İbrahim İlaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	83	2.678.438.168	59-55	4.160.501.892	---	-
90	90		Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) Genel Müdürlüğü	Kamu	7	-	2.659.526.174	88-7	3.101.767.703	30-2	1.840.338.918
91	112		Pro Yem San. ve Tic. A.Ş.	Karacabey	-	84	2.658.831.551	92-85	2.923.515.566	---	-
92	-		Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Tic. A.Ş.	Bolu	-	85	2.641.103.797	74-69	3.540.168.890	---	-
93	91		Abaloğlu Lezita Gıda Sanayi A.Ş.	Denizli	-	86	2.547.653.650	102-95	2.597.861.988	---	-
94	88		Atlas Enerji Üretim A.Ş.	İstanbul	-	87	2.482.760.568	103-96	2.572.312.824	---	-
95	80		Borusan Mannesmann Boru San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	88	2.479.693.450	100-93	2.634.660.401	83-76	672.083.877
96	99		Autoliv Cankor Otomotiv Emniyet Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	89	2.472.957.543	104-97	2.569.447.637	---	-
97	120		Merinos Halı San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	90	2.450.544.066	105-98	2.551.497.905	64-60	861.401.671
98	136		Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhracat ve İthalat A.Ş.	Milas	-	91	2.439.306.383	106-99	2.470.592.808	68-64	822.109.344
99	86		Kipaş Mensucat İşletmeleri A.Ş.	K.Maraş	-	92	2.387.325.533	110-102	2.397.756.732	---	-
100	130		Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	Kamu	8	-	2.368.325.242	109-8	2.421.566.621	---	-
101	108		HES Hacılar Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	93	2.357.218.290	114-106	2.362.270.367	231-223	284.939.859
102	96		Sanko Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	94	2.327.279.007	108-101	2.444.931.990	---	-
103	89		Namet Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	95	2.323.242.778	115-107	2.348.503.961	147-140	445.838.690
104	-		OYAK Çimento Fabrikaları A.Ş.	Ankara	-	96	2.312.173.812	117-109	2.325.402.775	---	-
105	103		Eti Soda Üretim Pazarlama Nakliyat ve Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	97	2.292.993.903	120-112	2.296.283.948	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
89-84	1.029.360.209	149-141	1.925.506.605	---	-	---	-	31-30	314.206	---	-	71
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	72
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	73
130-6	739.542.443	47-5	5.105.479.232	493-8	-547.247.290	496-6	-123.097.534	407-3	9.529	14-1	6.670	74
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	75
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	76
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	77
70-65	1.323.756.315	75-68	3.432.543.111	73-70	340.710.044	75-72	520.893.930	77-76	161.529	292-283	677	78
316-308	262.993.294	178-170	1.620.173.544	206-202	115.581.174	232-228	206.961.248	262-261	50.513	426-417	303	79
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	394-385	410	80
80-75	1.143.479.352	180-172	1.581.760.435	38-35	639.752.458	50-48	805.515.144	---	-	308-299	621	81
---	-	90-83	3.062.318.606	---	-	---	-	54-53	195.011	---	-	82
95-90	959.012.348	78-71	3.391.993.641	42-39	597.576.485	55-53	721.579.417	30-29	330.999	93-86	2.152	83
117-112	818.587.368	106-99	2.701.153.456	---	-	---	-	91-90	145.232	---	-	84
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	85
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	86
---	-	---	-	---	-	---	-	203-202	74.883	---	-	87
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	88
19-16	3.662.082.597	56-51	4.804.938.864	---	-	---	-	223-222	67.669	42-36	3.879	89
33-4	2.398.371.660	61-7	4.324.039.037	21-3	925.788.800	45-2	880.668.321	380-2	17.370	22-4	5.466	90
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	91
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	92
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	93
---	-	114-107	2.482.073.194	---	-	---	-	448-445	1.662	397-388	391	94
422-414	84.823.547	79-72	3.344.173.590	475-469	-188.387.308	94-90	435.866.793	83-82	154.674	147-139	1.409	95
---	-	---	-	---	-	---	-	82-81	157.232	---	-	96
220-213	425.242.919	66-59	4.156.784.078	460-454	-68.568.873	58-56	685.100.263	39-38	255.948	31-27	4.295	97
76-71	1.226.230.966	89-82	3.110.538.939	51-48	457.223.749	56-54	708.882.679	93-92	144.436	108-101	1.895	98
40-35	1.950.027.480	51-46	4.987.476.576	---	-	---	-	194-193	77.705	20-18	5.653	99
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	100
125-120	780.543.415	181-173	1.576.007.434	220-216	103.279.618	291-287	160.960.434	149-148	95.620	194-186	1.053	101
---	-	---	-	---	-	---	-	63-62	183.349	---	-	102
68-63	1.326.450.772	176-168	1.633.481.756	101-98	255.706.018	180-176	260.028.281	431-428	5.751	122-115	1.679	103
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	104
25-22	2.754.841.113	49-44	5.073.207.683	---	-	24-23	1.408.802.757	42-41	230.300	343-334	550	105

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
106	315		Koç Metalurji A.Ş.	Dörtöl	-	98	2.281.303.173	112-104	2.364.363.177	---	-
107	101		Köksan Pet ve Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	99	2.281.260.372	91-84	2.998.661.915	---	-
108	104		C.P. Standart Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	100	2.250.935.030	119-111	2.311.579.374	---	-
109	110		Modern Oluklu Mukavva Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Çorlu	-	101	2.243.770.575	116-108	2.341.080.458	---	-
110	98		Goodyear Lastikleri T.A.Ş.	İstanbul	-	102	2.218.213.706	87-81	3.203.808.392	85-78	651.881.446
111	123		Tosyalı Filmaşın ve İnşaat Demir Üretim Sanayi A.Ş.	İskenderun	-	103	2.191.087.756	122-114	2.268.972.014	---	-
112	100		BEYPI Beypazarı Tarımsal Üretim Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Bolu	-	104	2.155.177.275	124-116	2.203.510.574	184-177	363.254.254
113	131		Cargill Tarım ve Gıda San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	105	2.138.165.316	128-120	2.138.165.316	327-319	202.199.929
114	122		Altınmarka Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	106	2.109.731.538	118-110	2.312.671.553	---	-
115	165		Betek Boya ve Kimya Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	107	2.091.271.238	123-115	2.208.160.234	---	-
116	126		Pınar Süt Mamülleri Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	-	108	2.071.624.573	135-127	2.073.412.284	322-314	205.220.213
117	-		Atmaca Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	109	2.065.678.902	127-119	2.139.169.464	---	-
118	114		Ekinciler Demir ve Çelik Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	110	2.060.416.165	136-128	2.064.390.149	---	-
119	150		Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhr. İth. ve Tic. A.Ş.	Milas	-	111	2.059.402.632	132-124	2.089.762.354	---	-
120	111		Eczacıbaşı Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	112	2.054.125.929	121-113	2.273.872.674	---	-
121	124		Kayseri Şeker Fabrikası A.Ş.	Kayseri	-	113	2.052.287.724	94-87	2.873.402.632	---	-
122	148		Limak Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Siirt	-	114	2.042.172.689	130-122	2.100.316.000	143-136	454.811.739
123	141		Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.	Ege Bölgesi	-	115	2.015.118.368	133-125	2.088.520.817	122-115	519.696.332
124	157		Mega Metal San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	116	1.989.175.565	134-126	2.078.916.821	---	-
125	125		Esan Eczacıbaşı Endüstriyel Hammaddeler San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	117	1.988.330.505	113-105	2.362.598.036	---	-
126	140		HAVELSAN Hava Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	118	1.970.349.812	146-138	1.970.349.812	59-55	937.819.288
127	144		Tarım Kredi Yem San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	119	1.949.633.033	147-139	1.962.573.968	---	-
128	119		Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Orhangazi	-	120	1.946.129.251	148-140	1.960.204.329	---	-
129	109		Korteks Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	121	1.942.937.461	154-146	1.945.057.437	120-113	524.947.681
130	106		İndorama Ventures Çorlu Pet Sanayi A.Ş.	Çorlu	-	122	1.930.904.599	156-148	1.931.750.225	---	-
131	225		Mescier Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Karabük	-	123	1.926.342.087	137-129	2.041.200.444	278-270	242.272.831
132	185		Durak Fındık San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	124	1.920.577.626	157-149	1.920.577.626	---	-
133	198		AGT Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Antalya	-	125	1.909.533.657	151-143	1.954.366.662	---	-
134	133		Federal Mogul Powertrain Otomotiv A.Ş.	Kocaeli	-	126	1.896.469.293	131-123	2.094.489.606	---	-
135	135		Şölen Çikolata Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	127	1.889.621.852	142-134	1.995.174.576	---	-
136	134		Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.	İstanbul	-	128	1.879.032.756	129-121	2.109.190.536	---	-
137	151		Koçak Farma İlaç ve Kimya Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	129	1.878.350.834	158-150	1.879.287.214	---	-
138	176		Tosyalı Demir Çelik Sanayi A.Ş.	İskenderun	-	130	1.873.439.471	125-117	2.177.458.636	---	-
139	273		Yazaki Otomotiv Yan San. ve Tic. A.Ş.	Akyazı	-	131	1.867.122.291	143-135	1.989.586.522	---	-
140	158		Deva Holding A.Ş.	İstanbul	-	132	1.855.614.565	161-153	1.870.152.695	46-43	1.219.820.379

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
---	-	242-234	1.215.141.328	---	-	---	-	---	-	398-389	390	106
66-61	1.343.332.845	140-132	1.982.459.031	---	-	---	-	134-133	109.062	284-275	713	107
---	-	291-283	966.333.864	---	-	---	-	430-427	5.804	---	-	108
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	109
96-91	954.738.567	150-142	1.922.005.305	141-138	179.706.365	149-145	302.417.348	62-61	183.527	111-104	1.817	110
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	111
128-123	765.019.176	214-206	1.375.457.433	337-332	27.331.372	318-314	143.158.882	320-319	32.829	51-44	3.230	112
324-316	253.694.124	138-130	2.005.038.150	450-444	-46.864.409	373-368	109.199.317	284-283	44.811	294-285	675	113
---	-	145-137	1.960.071.855	---	-	---	-	195-194	77.653	427-418	302	114
---	-	---	-	---	-	---	-	317-316	33.104	145-137	1.450	115
313-305	267.003.973	264-256	1.121.373.245	344-339	26.241.410	346-342	128.194.882	286-285	44.084	202-194	1.013	116
325-317	252.588.148	306-298	898.128.642	---	-	---	-	339-338	27.492	237-228	890	117
264-256	337.520.638	268-260	1.089.788.641	---	-	---	-	217-216	70.077	287-278	702	118
---	-	96-89	2.888.945.838	---	-	61-58	670.460.563	59-58	190.284	107-100	1.925	119
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	120
---	-	99-92	2.816.830.464	---	-	---	-	360-359	22.490	66-59	2.686	121
---	-	36-32	6.576.914.795	497-488	-1.163.271.914	132-128	327.142.033	246-245	58.858	153-145	1.362	122
403-395	120.950.380	167-159	1.726.243.039	176-172	145.497.146	122-118	365.973.639	463-460	49	361-352	493	123
---	-	---	-	---	-	---	-	88-87	149.171	---	-	124
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	268-259	782	125
64-59	1.351.702.168	91-84	3.060.253.163	90-87	283.628.217	128-124	345.950.797	384-382	16.637	104-97	1.953	126
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	127
---	-	---	-	---	-	---	-	237-236	62.738	184-176	1.095	128
59-54	1.455.970.081	44-40	5.369.788.366	79-76	317.406.803	69-66	573.225.847	316-315	33.278	88-81	2.263	129
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	130
334-326	238.882.167	182-174	1.572.038.101	440-434	-18.789.665	272-268	174.705.224	50-49	199.239	272-263	754	131
404-396	120.124.521	303-295	910.395.709	---	-	339-335	131.759.207	84-83	154.656	230-221	904	132
---	-	110-103	2.583.116.699	---	-	---	-	126-125	114.866	186-178	1.077	133
---	-	154-146	1.905.102.666	---	-	---	-	51-50	198.809	---	-	134
---	-	---	-	---	-	---	-	66-65	176.846	84-77	2.324	135
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	136
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	137
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	138
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	139
49-44	1.654.289.860	88-81	3.137.858.568	39-36	639.097.165	---	-	299-298	37.930	77-70	2.453	140

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
141	127		Akçansa Çimento San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	133	1.850.172.027	153-145	1.948.141.293	126-119	511.889.352
142	121		Prometeon Turkey Endüstriyel ve Ticari Lastikler A.Ş.	İstanbul	-	134	1.844.653.625	126-118	2.147.029.822	---	-
143	161		Hasçelik Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	135	1.832.407.995	163-155	1.853.168.967	---	-
144	51		BMC Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	136	1.831.088.524	141-133	2.014.288.945	---	-
145	115		Maxion İnci Jant Sanayi A.Ş.	Manisa	-	137	1.826.686.192	164-156	1.852.209.179	---	-
146	129		Kocaer Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	138	1.812.422.433	155-147	1.932.710.304	159-152	417.517.448
147	116		Beyçelik Gestamp Otomotiv Sanayi A.Ş.	Bursa	-	139	1.794.014.765	145-137	1.976.247.506	---	-
148	137		S.S. Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Edirne	-	140	1.786.098.829	138-130	2.039.718.926	319-311	206.767.355
149	156		Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Mersin	-	141	1.774.294.596	167-159	1.835.074.336	176-169	373.487.646
150	163		Başhan Tarımsal Ürünleri Pazarlama San. ve Dış Tic. A.Ş.	Mersin	-	142	1.764.017.518	171-163	1.772.232.108	390-382	145.897.466
151	160		Koroza Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	143	1.759.720.367	152-144	1.953.640.386	---	-
152	175		Daikin Isıtma ve Soğutma Sistemleri San. Tic. A.Ş.	Sakarya	-	144	1.750.999.275	99-92	2.794.833.198	223-215	300.557.987
153	142		İGSAŞ-İstanbul Gübre Sanayii A.Ş.	Kocaeli	-	145	1.742.345.886	83-77	3.327.747.260	---	-
154	173		Tırsan Treyler San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	146	1.738.889.243	169-161	1.778.838.539	---	-
155	143		Eti Alüminyum A.Ş.	Konya	-	147	1.737.704.090	173-165	1.737.704.090	56-52	1.066.772.893
156	195		Hidromek-Hidrolik ve Mekanik Makina İmalat San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	148	1.734.044.761	150-142	1.956.372.327	74-68	749.449.219
157	174		Öznur Kablo San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	149	1.723.301.863	175-167	1.723.308.493	---	-
158	-	-	-	Ege Bölgesi	-	150	-	176-168	-	367-359	-
159	118		Kordsa Teknik Tekstil A.Ş.	Kocaeli	-	151	1.672.665.941	177-169	1.707.058.698	114-107	547.018.216
160	154		Panagro Tarım Hayvancılık Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	152	1.668.870.610	160-152	1.873.735.664	---	-
161	181		Bosch Rexroth Otomasyon San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	153	1.660.967.208	159-151	1.876.890.995	---	-
162	139		Progida Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	154	1.659.890.442	178-170	1.696.339.433	---	-
163	212		Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	Mersin	-	155	1.657.770.098	180-172	1.690.537.410	430-422	95.849.146
164	172		Türk Prysmian Kablo ve Sistemleri A.Ş.	Bursa	-	156	1.653.748.499	165-157	1.837.002.836	373-365	165.495.263
165	-	-	-	Gaziantep	-	157	-	182-174	-	79-73	-
166	147		İstikbal Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	158	1.633.215.484	111-103	2.381.621.495	---	-
167	159		Eczacıbaşı Yapı Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	159	1.603.785.592	170-162	1.774.751.993	---	-
168	294		Şa-Ra Enerji İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	Ankara	-	160	1.599.295.878	184-176	1.659.743.943	---	-
169	192		Seval Kablo Aydınlatma Cihazları İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	161	1.586.287.141	189-181	1.587.613.707	---	-
170	-	-	-	Ege Bölgesi	-	162	-	179-171	-	131-124	-
171	219		Mutlu Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	163	1.582.128.034	149-141	1.959.151.708	---	-
172	177		Reka Bitkisel Yağlar San. ve Tic. A.Ş.	Tekirdağ	-	164	1.580.286.065	187-179	1.610.467.462	---	-
173	275		Aves Enerji Yağ ve Gıda Sanayi A.Ş.	Mersin	-	165	1.568.931.018	168-160	1.832.397.368	---	-
174	94		Tusaş Motor Sanayii A.Ş.	Eskişehir	-	166	1.561.737.912	185-177	1.622.958.876	---	-
175	171		Aunde Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	167	1.561.153.665	190-182	1.584.875.429	187-180	357.196.282

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
113-108	839.582.657	159-151	1.841.104.035	150-147	171.997.436	131-127	331.040.075	108-107	125.971	215-206	974	141
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	142
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	143
---	-	31-29	7.034.335.169	---	-	---	-	202-201	75.545	62-55	2.845	144
---	-	254-246	1.177.148.480	---	-	---	-	67-66	173.196	162-154	1.245	145
278-270	320.874.355	213-205	1.378.514.414	202-198	117.329.688	92-89	446.577.942	87-86	152.724	283-274	714	146
213-207	434.993.252	168-160	1.714.573.924	---	-	---	-	266-265	48.256	97-90	1.986	147
183-177	515.350.236	286-278	990.355.640	249-244	87.515.019	415-410	80.839.440	452-449	1.175	271-262	767	148
81-76	1.142.540.207	85-78	3.185.786.191	139-136	182.347.568	82-79	468.865.058	103-102	132.467	206-197	1.004	149
333-325	240.994.862	307-299	887.174.234	301-296	56.210.223	---	-	200-199	76.123	344-335	550	150
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	151
57-52	1.463.143.230	136-128	2.030.119.713	219-215	103.789.132	260-256	179.920.944	57-56	190.439	132-124	1.534	152
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	153
100-95	903.381.930	---	-	---	-	---	-	76-75	163.134	250-241	843	154
---	-	---	-	32-29	658.626.021	---	-	---	-	---	-	155
23-20	2.910.519.255	86-79	3.161.562.586	26-23	813.215.278	70-67	566.568.991	115-114	121.574	126-119	1.590	156
147-141	658.073.756	224-216	1.295.976.740	---	-	---	-	442-439	3.372	416-407	329	157
350-342	-	374-366	-	266-261	-	364-359	-	227-226	-	391-382	-	158
112-107	844.246.725	105-98	2.713.864.030	439-433	-16.432.502	137-133	320.143.851	71-70	167.677	135-127	1.509	159
---	-	236-228	1.247.730.330	---	-	---	-	427-424	6.203	183-175	1.098	160
---	-	177-169	1.625.423.297	---	-	397-392	91.903.013	40-39	238.222	---	-	161
434-426	70.993.670	340-332	795.280.625	---	-	---	-	58-57	190.313	---	-	162
242-235	375.033.148	388-379	676.728.079	223-219	100.832.286	379-374	105.975.281	177-176	84.590	356-347	503	163
245-238	369.169.700	261-253	1.126.119.396	270-265	77.370.722	399-394	91.275.502	158-157	92.754	---	-	164
469-461	-	169-161	-	289-284	-	67-64	-	94-93	-	231-222	-	165
44-39	1.866.501.680	118-111	2.417.451.298	---	-	---	-	251-250	53.963	58-51	2.935	166
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	167
267-259	334.206.348	146-138	1.953.710.842	---	-	---	-	145-144	97.899	190-182	1.062	168
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	169
72-67	-	73-66	-	371-366	-	110-106	-	147-146	-	277-268	-	170
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	171
192-186	481.171.455	298-290	936.309.457	---	-	---	-	---	-	457-448	230	172
---	-	---	-	---	-	---	-	196-195	77.184	---	-	173
---	-	---	-	---	-	---	-	73-72	166.441	---	-	174
71-66	1.302.121.678	---	-	78-75	322.326.241	---	-	45-44	219.595	50-43	3.281	175

ISO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
176	218		RWE & Turcas Güney Elektrik Üretim A.Ş.	Ankara	-	168	1.547.684.879	197-189	1.548.301.281	---	-
177	182		Mitaş Endüstri San. Tic. A.Ş.	Ankara	-	169	1.526.626.731	188-180	1.588.986.188	---	-
178	216		Polibak Plastik Film San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	170	1.515.189.872	201-193	1.521.761.487	---	-
179	138		Sofra Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	İstanbul	-	171	1.510.764.276	194-186	1.558.496.290	---	-
180	168		Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	Sivas	-	172	1.505.822.876	204-196	1.505.822.876	50-46	1.155.627.931
181	170		Abaloğlu Yem Sanayi A.Ş.	Denizli	-	173	1.466.274.986	203-195	1.508.335.305	---	-
182	188		Doğuş Çay ve Gıda Maddeleri Üretim Pazarlama İth. İhr. A.Ş.	Ordu	-	174	1.455.188.154	144-136	1.986.545.908	---	-
183	162		Gedik Tavukçuluk ve Tarım Ürünleri Tic. San. A.Ş.	Uşak	-	175	1.452.451.874	206-198	1.493.524.782	---	-
184	190		Naksan Plastik ve Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	176	1.447.187.818	205-197	1.502.742.622	138-131	466.741.252
185	194		Tat Gıda Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	177	1.441.679.506	199-191	1.532.266.437	168-161	406.287.756
186	248		Tersan Tersanecilik San. ve Tic. A.Ş.	Yalova	-	178	1.427.265.239	215-207	1.441.012.760	---	-
187	193		Zorluteks Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	İstanbul	-	179	1.423.288.944	174-166	1.731.593.132	---	-
188	207		DYO Boya Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	180	1.422.958.986	210-202	1.475.270.699	---	-
189	153		Anadolu Efes Bıracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	181	1.422.841.560	207-199	1.492.578.642	10-10	4.889.960.712
190	215		Astor Enerji A.Ş.	Ankara	-	182	1.419.999.936	211-203	1.468.858.854	128-121	503.201.307
191	155		Mutlu Akü ve Malzemeleri Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	183	1.418.225.035	213-205	1.452.337.400	---	-
192	202		Balsu Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	184	1.409.406.342	191-183	1.574.311.271	---	-
193	209		Çekok Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	185	1.408.835.710	196-188	1.556.991.632	---	-
194	-		Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş.	İstanbul	-	186	1.408.005.867	139-131	2.024.234.008	---	-
195	189		Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	-	187	1.400.611.815	208-200	1.492.446.336	---	-
196	166		Bellona Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	188	1.400.585.047	140-132	2.018.011.874	127-120	504.474.632
197	186		Bifa Bisküvi ve Gıda Sanayi A.Ş.	Karaman	-	189	1.397.381.075	219-211	1.428.528.231	---	-
198	-		Almaltex Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	190	1.395.759.928	217-209	1.438.824.724	---	-
199	208		Kardemir Haddencilik San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	191	1.394.760.142	209-201	1.488.371.682	---	-
200	183		İnci GS Yuasa Akü San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	192	1.390.313.560	227-219	1.393.726.505	---	-
201	258		YATAŞ Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.	Kayseri	-	193	1.381.376.936	172-164	1.756.530.919	117-110	533.030.556
202	213		Döktaş Dökümcülük Tic. ve San. A.Ş.	Orhangazi	-	194	1.374.597.544	220-212	1.428.211.632	296-288	228.680.971
203	178		Sumitomo Rubber AKO Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Çankırı	-	195	1.374.206.371	230-222	1.382.555.138	---	-
204	169		Melike Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	196	1.359.015.487	192-184	1.569.836.831	---	-
205	399		Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. ve İth. A.Ş.	Trabzon	-	197	1.356.905.227	235-227	1.357.670.295	479-471	43.708.178
206	187		Toyota Boshoku Türkiye Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	198	1.356.875.449	214-206	1.448.171.260	---	-
207	356		Sanko Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	199	1.355.076.274	221-213	1.427.696.416	---	-
208	-		Aydın Kuruyemiş San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	200	1.349.303.854	193-185	1.565.626.005	---	-
209	196		Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	İstanbul	-	201	1.334.794.735	58-54	4.192.615.602	152-145	428.286.253
210	149		CMS Jant ve Makina Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	-	202	1.324.455.168	216-208	1.439.900.503	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	176
---	-	---	-	---	-	---	-	89-88	148.110	---	-	177
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	178
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	3-3	11.810	179
46-41	1.684.247.771	155-147	1.888.185.303	19-17	985.051.554	43-42	901.726.225	---	-	421-412	311	180
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	181
---	-	---	-	---	-	243-239	197.731.726	413-410	8.123	90-83	2.198	182
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	80-73	2.437	183
305-297	276.250.056	100-93	2.813.805.840	461-455	-76.687.983	142-138	313.784.873	239-238	61.936	96-89	2.009	184
150-144	643.840.891	231-223	1.275.021.693	132-129	187.295.802	---	-	333-332	29.777	246-237	849	185
129-124	752.118.206	40-36	5.600.319.044	---	-	---	-	52-51	198.592	267-258	784	186
92-87	978.838.593	62-55	4.275.996.580	---	-	---	-	96-95	142.405	64-57	2.758	187
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	188
43-38	1.879.947.290	26-24	8.282.246.406	481-474	-223.385.005	446-441	56.930.744	353-352	23.668	209-200	991	189
---	-	---	-	114-111	225.177.399	---	-	---	-	167-159	1.200	190
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	195-187	1.052	191
---	-	---	-	---	-	---	-	75-74	163.933	---	-	192
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	193
---	-	250-242	1.192.734.779	---	-	---	-	165-164	89.574	191-183	1.062	194
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	195
62-57	1.384.402.751	160-152	1.819.944.804	105-102	246.182.538	257-253	184.669.427	385-383	16.166	60-53	2.906	196
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	56-49	3.024	197
394-386	132.768.287	330-322	814.689.957	---	-	---	-	61-60	183.595	40-34	3.904	198
---	-	---	-	---	-	---	-	102-101	133.558	---	-	199
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	200
191-185	485.675.440	273-265	1.072.224.473	116-113	220.141.328	143-139	313.408.621	352-351	23.947	61-54	2.876	201
483-475	-473.546.643	216-208	1.363.286.592	467-461	-112.602.302	130-126	336.102.753	95-94	142.527	89-82	2.212	202
---	-	---	-	---	-	---	-	78-77	159.912	106-99	1.940	203
---	-	---	-	---	-	---	-	357-356	23.192	---	-	204
445-437	48.456.872	484-475	332.297.266	382-377	11.201.605	469-464	39.235.056	169-168	86.749	436-427	270	205
223-216	413.945.884	406-397	613.248.733	---	-	---	-	424-421	6.774	175-167	1.138	206
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	207
---	-	---	-	---	-	---	-	118-117	119.528	---	-	208
309-301	273.692.591	87-80	3.156.685.274	146-143	174.970.048	134-130	324.983.409	---	-	---	-	209
---	-	---	-	---	-	---	-	128-127	112.284	---	-	210

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
211	214		Selçuk İplik San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	203	1.317.644.885	229-221	1.383.386.858	---	-
212	-	-		İstanbul	-	204	-	200-192	-	173-166	-
213	164		Soma Termik Santral Elektrik Üretim A.Ş.	Soma	-	205	1.307.431.511	238-230	1.347.470.907	---	-
214	210		Kıpaş Kağıt Sanayi İşletmeleri A.Ş.	K.Maraş	-	206	1.307.180.229	233-225	1.378.136.633	---	-
215	197		Aynes Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	207	1.307.126.427	241-233	1.327.991.301	---	-
216	199		Menderes Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	208	1.301.137.039	181-173	1.672.436.569	119-112	531.747.194
217	191		HT Solar Enerji A.Ş.	İstanbul	-	209	1.298.266.113	186-178	1.615.498.773	---	-
218	-	-		İstanbul	-	210	-	218-210	-	133-126	-
219	146		Karsan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	211	1.295.923.108	226-218	1.398.949.539	208-200	319.699.130
220	249		Nuh Çimento Sanayi A.Ş.	Kocaeli	-	212	1.293.137.767	234-226	1.363.643.011	110-103	551.924.623
221	304		Kadooğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	213	1.291.342.453	236-228	1.349.279.711	445-437	84.764.083
222	237		Tadım Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	214	1.283.051.595	222-214	1.411.289.571	---	-
223	206		Nexans Türkiye Endüstri ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	215	1.279.920.383	249-241	1.283.665.725	---	-
224	217		Süper Film Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	216	1.279.585.402	247-239	1.293.805.375	---	-
225	105		FNSS Savunma Sistemleri A.Ş.	Ankara	-	217	1.271.611.390	250-242	1.279.415.939	---	-
226	318		Adopen Plastik ve İnşaat Sanayi A.Ş.	Antalya	-	218	1.267.693.184	225-217	1.402.256.815	158-151	418.331.250
227	422		Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	219	1.263.521.660	245-237	1.299.543.122	---	-
228	205		Mondi Tire Kutsan Kağıt ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Ege Bölgesi	-	220	1.260.865.243	253-245	1.262.998.341	---	-
229	228		Hastavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	221	1.259.886.155	242-234	1.323.108.581	---	-
230	303		Göknur Gıda Maddeleri Enerji İmalat İth. İhr. Tic. ve San. A.Ş.	Ankara	-	222	1.239.462.094	232-224	1.380.885.518	---	-
231	404		Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri A.Ş.	Balıkesir	-	223	1.228.281.083	259-251	1.236.050.869	155-148	419.333.957
232	278		AYD Otomotiv Endüstri San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	224	1.224.596.302	264-256	1.225.621.756	---	-
233	233		Yayla Agro Gıda Sanayi ve Nakliyat A.Ş.	Ankara	-	225	1.219.078.300	166-158	1.835.661.696	---	-
234	229		Olmüksan International Paper Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	226	1.211.748.293	266-258	1.213.410.571	344-336	185.121.367
235	241		Arpaş İhracat İthalat ve Pazarlama A.Ş.	İstanbul	-	227	1.201.412.630	268-260	1.201.412.630	---	-
236	201		Zorlu Doğal Elektrik Üretimi A.Ş.	Aydın	-	228	1.193.313.271	261-253	1.233.012.716	494-486	-73.614.692
237	236		Elvan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	229	1.182.023.253	265-257	1.217.103.298	---	-
238	250		Çamsan Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	230	1.181.320.072	271-263	1.190.182.143	---	-
239	242		Nobel İlaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	231	1.178.630.022	258-250	1.238.054.277	109-102	557.680.622
240	238		Yiğit Akü Malzemeleri Nakliyat Turizm İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	232	1.178.133.471	246-238	1.295.996.991	---	-
241	251		Lila Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	233	1.174.634.695	275-267	1.182.379.969	---	-
242	232		Mem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	K.Maraş	-	234	1.173.033.610	270-262	1.193.973.482	177-170	373.453.480
243	-	-		Çorlu	-	235	-	274-266	-	385-377	-
244	223		CMS Jant Sanayi A.Ş.	Ege Bölgesi	-	236	1.169.469.117	251-243	1.271.797.946	---	-
245	257		Çimko Çimento ve Beton San. Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	237	1.157.426.758	278-270	1.163.087.992	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
157-151	608.702.868	153-145	1.905.977.073	---	-	---	-	221-220	68.705	136-128	1.507	211
109-104	-	126-119	-	420-414	-	331-327	-	244-243	-	81-74	-	212
---	-	64-57	4.201.117.196	---	-	---	-	---	-	238-229	890	213
118-113	817.476.874	255-247	1.158.181.649	---	-	---	-	322-321	32.328	216-207	971	214
---	-	---	-	---	-	---	-	415-412	7.986	214-205	976	215
250-242	360.163.589	184-176	1.542.998.206	324-319	35.188.611	196-192	237.336.667	80-79	159.235	36-30	4.071	216
---	-	---	-	---	-	---	-	110-109	124.905	390-381	417	217
73-68	-	152-144	-	54-51	-	160-156	-	151-150	-	95-88	-	218
208-202	446.288.851	121-114	2.333.642.842	280-275	70.325.204	107-103	403.850.940	133-132	109.434	188-180	1.064	219
55-50	1.485.317.644	144-136	1.963.959.036	53-50	442.270.485	90-87	448.303.992	86-85	153.158	---	-	220
463-455	21.071.172	421-412	585.844.728	436-430	-14.570.641	418-413	77.321.607	144-143	99.654	443-434	260	221
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	222
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	223
---	-	---	-	---	-	---	-	334-333	27.961	---	-	224
---	-	---	-	---	-	---	-	213-212	70.571	---	-	225
249-241	360.312.437	156-148	1.871.437.209	335-330	28.576.667	125-121	354.451.344	193-192	78.097	114-107	1.777	226
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	227
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	228
---	-	409-400	605.535.409	---	-	---	-	265-264	49.240	94-87	2.121	229
289-281	302.250.091	222-214	1.312.687.286	---	-	---	-	79-78	159.824	409-400	360	230
---	-	---	-	160-156	161.731.564	---	-	---	-	180-172	1.106	231
110-105	855.941.332	225-217	1.287.599.701	---	-	---	-	119-118	118.677	55-48	3.058	232
---	-	---	-	---	-	---	-	132-131	109.792	298-289	652	233
240-233	377.339.176	315-307	849.655.304	406-401	5.292.365	421-416	74.788.745	416-413	7.965	---	-	234
82-77	1.140.142.467	221-213	1.312.706.310	---	-	---	-	99-98	135.133	---	-	235
499-490	-1.801.682.293	46-42	5.113.649.464	495-487	-623.126.803	46-44	872.055.101	---	-	459-450	225	236
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	237
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	238
153-147	632.614.885	171-163	1.700.225.966	126-123	194.521.067	129-125	339.324.314	167-166	87.133	142-134	1.465	239
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	240
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	241
166-160	572.650.527	194-186	1.505.836.767	384-379	10.260.388	182-178	253.668.173	370-369	19.377	73-66	2.475	242
365-357	-	432-423	-	306-301	-	402-397	-	180-179	-	385-376	-	243
---	-	---	-	---	-	---	-	74-73	165.206	---	-	244
---	-	---	-	---	-	---	-	236-235	62.958	---	-	245

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
246	264		Beyteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	238	1.154.505.027	243-235	1.314.919.112	---	-
247	366		Onsa Rafineri A.Ş.	İstanbul	-	239	1.138.542.007	198-190	1.544.755.061	493-485	-29.852.835
248	266		Altek Döküm Hadde Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	240	1.136.060.910	279-271	1.161.273.135	---	-
249	272		Elita Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	241	1.135.507.738	262-254	1.228.053.147	---	-
250	221		Hema Endüstri A.Ş.	İstanbul	-	242	1.132.546.477	286-278	1.133.416.389	---	-
251	268		Koruma Klor Alkali San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	243	1.132.209.468	244-236	1.303.616.786	---	-
252	259		Savola Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	244	1.131.148.454	237-229	1.347.495.021	---	-
253	288		Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	245	1.127.882.483	239-231	1.345.282.611	---	-
254	296		Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	246	1.118.420.010	254-246	1.254.055.400	---	-
255	-	-	-	Kocaeli	-	247	-	228-220	-	148-141	-
256	252		Ak-Kim Kimya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	248	1.103.541.953	285-277	1.134.008.249	157-150	418.782.192
257	262		Kansai Altan Boya San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	249	1.101.768.209	290-282	1.106.968.425	---	-
258	-		Elif Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	250	1.094.209.914	281-273	1.152.095.228	---	-
259	265		Beşler Makarna Un İrmik Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	251	1.086.612.632	287-279	1.131.978.277	452-444	79.807.448
260	394		Yavuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Giresun	-	252	1.084.510.516	283-275	1.146.031.531	---	-
261	351		Yarış Kabin San. ve Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	253	1.083.621.056	284-276	1.140.309.232	---	-
262	282		Arslan Alüminyum A.Ş.	İstanbul	-	254	1.078.900.593	291-283	1.103.583.359	---	-
263	305		Medcem Madencilik ve Yapı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Silifke	-	255	1.074.921.239	292-284	1.102.083.428	---	-
264	330		ANKUTSAN Antalya Kutu Sanayi Oluklu Mukawa Kağıt Ticaret A.Ş.	Antalya	-	256	1.063.538.977	302-294	1.069.850.104	---	-
265	220		Bayer Türk Kimya Sanayii Ltd. Şti.	İstanbul	-	257	1.063.287.794	101-94	2.606.702.955	---	-
266	285		Teklas Kauçuk San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	258	1.061.342.844	272-264	1.189.536.974	---	-
267	255		Akdeniz Chemson Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	259	1.060.909.211	223-215	1.405.151.296	---	-
268	254		Kent Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	260	1.053.903.612	257-249	1.243.658.772	188-181	350.867.107
269	-	-	-	Kayseri	-	261	-	297-289	-	171-164	-
270	286		Lesaffre Turquie Mayacılık Üretim ve Ticaret A.Ş.	Lüleburgaz	-	262	1.040.963.866	299-291	1.072.889.981	---	-
271	270		BAGFAŞ Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.	İstanbul	-	263	1.035.531.370	308-300	1.035.531.371	---	-
272	204		Sun Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	264	1.033.469.969	304-296	1.062.869.926	---	-
273	420		Eksun Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.	Tekirdağ	-	265	1.029.342.114	289-281	1.107.018.675	---	-
274	234		Assan Hanil Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	266	1.026.660.468	273-265	1.189.362.815	---	-
275	227		Çalık Denim Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	267	1.023.674.692	303-295	1.066.045.753	---	-
276	287		Sarbak Metal Tic. ve San. A.Ş.	İstanbul	-	268	1.020.186.704	312-304	1.023.459.221	338-330	190.241.202
277	300		Yonca Gıda Sanayi İşletmeleri İç ve Dış Ticaret A.Ş.	Manisa	-	269	1.015.308.459	306-298	1.053.533.328	---	-
278	295		Gazi Metal Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	270	1.013.710.365	296-288	1.084.594.382	---	-
279	267		Şireci Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	271	1.013.339.203	269-261	1.195.535.562	---	-
280	319		Saray Döküm ve Madeni Aksam Sanayi Turizm A.Ş.	İstanbul	-	272	1.012.529.096	309-301	1.032.210.355	270-262	247.227.436

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
488-480	-705.199.107	390-381	666.119.069	---	-	---	-	---	-	92-85	2.154	246
284-276	312.914.128	363-355	718.545.876	410-405	3.876.270	386-381	99.397.964	336-335	27.583	498-489	48	247
---	-	---	-	---	-	---	-	176-175	85.027	439-430	268	248
386-378	146.296.219	411-402	603.039.181	---	-	---	-	247-246	57.978	474-465	180	249
---	-	104-97	2.713.895.433	---	-	---	-	175-174	85.101	117-110	1.754	250
---	-	---	-	---	-	---	-	418-415	7.635	---	-	251
---	-	---	-	---	-	---	-	387-385	15.223	---	-	252
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	253
---	-	284-276	996.454.475	---	-	---	-	232-231	65.115	---	-	254
121-116	-	272-264	-	64-61	-	124-120	-	308-307	-	437-428	-	255
136-130	684.642.699	174-166	1.658.495.904	94-91	275.838.665	115-111	384.183.318	300-299	37.664	335-326	562	256
---	-	392-383	658.321.613	---	-	---	-	403-401	10.501	234-225	897	257
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	258
425-417	83.315.707	367-359	707.746.776	381-376	11.373.401	441-436	61.599.123	130-129	111.049	406-397	374	259
---	-	---	-	---	-	---	-	161-160	91.723	---	-	260
---	-	---	-	---	-	---	-	159-158	92.516	---	-	261
---	-	---	-	---	-	---	-	234-233	63.258	---	-	262
---	-	93-86	2.975.682.259	---	-	---	-	114-113	122.675	405-396	375	263
---	-	---	-	---	-	---	-	278-277	46.019	---	-	264
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	265
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	266
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	267
115-110	829.904.492	228-220	1.280.607.657	186-182	129.289.097	269-265	175.302.614	212-211	70.606	187-179	1.068	268
302-294	-	233-225	-	310-305	-	204-200	-	250-249	-	87-80	-	269
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	270
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	271
364-356	185.060.740	401-392	629.711.993	---	-	---	-	378-377	17.659	226-217	928	272
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	273
---	-	---	-	---	-	---	-	451-448	1.189	192-184	1.057	274
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	275
259-251	352.024.420	353-345	745.617.961	238-233	94.460.610	309-305	151.184.763	275-274	46.969	448-439	257	276
---	-	---	-	---	-	---	-	150-149	94.970	212-203	981	277
---	-	438-429	505.047.669	---	-	---	-	---	-	424-415	309	278
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	279
69-64	1.324.529.728	212-204	1.384.201.667	87-84	292.103.133	274-270	174.333.089	220-219	68.831	347-338	534	280

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
281	247		Ege Çelik Endüstrisi San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	273	1.008.739.710	298-290	1.075.542.510	---	-
282	376		ÇİMTAŞ Çelik İmalat Montaj ve Tesisat A.Ş.	İstanbul	-	274	1.004.160.798	252-244	1.264.741.617	124-117	514.049.303
283	329		Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	275	1.002.562.594	318-310	1.017.017.109	---	-
284	180		Anadolu Isuzu Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	276	1.002.025.599	267-259	1.206.556.649	---	-
285	410		Sapro Temizlik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	277	1.001.586.943	323-315	1.002.635.632	---	-
286	377		Küçükçalık Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İnegöl	-	278	1.000.635.677	260-252	1.233.227.381	470-462	58.657.252
287	306		KÇS Kahramanmaraş Çimento Beton Sanayi ve Madencilik İşletmeleri A.Ş.	K.Maraş	-	279	1.000.024.980	319-311	1.011.514.385	---	-
288	230		Hugo Boss Tekstil Sanayi Ltd. Şti.	Ege Bölgesi	-	280	999.105.820	325-317	999.105.820	---	-
289	280		Ünitem Tekstil Gıda Motorlu Araçlar San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	281	999.001.586	162-154	1.853.648.223	---	-
290	281		Dinarsu İmalat ve Ticaret T.A.Ş.	İstanbul	-	282	997.861.159	256-248	1.251.710.389	202-195	329.304.534
291	-		Bien Yapı Ürünleri Sanayi Turizm ve Ticaret A.Ş.	Ankara	-	283	991.292.347	311-303	1.028.426.902	---	-
292	231		Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	284	983.003.701	326-318	998.565.864	306-298	219.344.479
293	293		Vatan Plastik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	285	980.718.966	321-313	1.006.113.857	---	-
294	320		Sistem Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	286	979.050.465	329-321	984.447.387	---	-
295	430		Emas Makina Sanayi A.Ş.	Manisa	-	287	968.532.011	231-223	1.382.124.800	---	-
296	276		Şık Makas Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	288	967.683.758	317-309	1.017.557.040	---	-
297	349		Abdioğulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Adana	-	289	966.952.330	224-216	1.404.104.567	---	-
298	327		Çayırova Boru San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	290	964.225.768	332-324	974.133.318	415-407	117.595.644
299	314		Sersim Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. Koll. Şti. İbrahim ve Mustafa Ustaoglu	Kayseri	-	291	962.734.918	314-306	1.021.040.973	---	-
300	308		Kartal Halı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	292	961.201.838	327-319	996.209.801	---	-
301	406		Armada Gıda Tic. San. A.Ş.	Mersin	-	293	958.201.851	337-329	959.496.053	437-429	93.592.275
302	338		Nuh'un Ankara Makarnası San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	294	956.058.615	338-330	956.058.615	294-286	230.386.078
303	245		Farplas Otomotiv A.Ş.	Kocaeli	-	295	952.742.985	293-285	1.099.272.847	---	-
304	222		Boyteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	296	951.266.265	335-327	964.341.701	---	-
305	323		Has Çelik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	297	949.976.183	183-175	1.668.937.255	---	-
306	256		Alp Havacılık San. ve Tic. A.Ş.	Eskişehir	-	298	947.757.377	343-335	947.757.377	178-171	373.191.766
307	337		Femaş Metal San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	299	946.856.297	341-333	950.128.364	243-235	273.472.785
308	355		Aşkale Çimento Sanayi T.A.Ş.	Erzurum	-	300	945.747.064	313-305	1.021.948.415	---	-
309	-		-	Gaziantep	-	301	-	349-341	-	312-304	-
310	348		Ofis Yem Gıda San. Tic. A.Ş.	Ankara	-	302	937.480.944	240-232	1.340.178.145	---	-
311	341		Düzce Cam San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	303	935.047.618	339-331	954.732.707	---	-
312	302		Şahinler Metal San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	304	931.806.530	340-332	951.672.798	---	-
313	326		Ortadoğu Rulman San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	305	931.149.320	351-343	932.654.865	---	-
314	350		Kimteks Poliüretan San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	306	928.831.887	346-338	942.692.081	---	-
315	240		Akyem Adana Yem Yağ Biodizel Tarım ve San. Tic. A.Ş.	Adana	-	307	928.039.417	347-339	941.414.012	427-419	104.595.817

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
288-280	302.824.722	395-386	655.588.569	---	-	---	-	391-389	12.826	363-354	483	281
101-96	899.846.171	210-202	1.390.051.606	57-54	411.167.234	108-104	399.715.065	306-305	35.662	224-215	936	282
---	-	---	-	---	-	---	-	440-437	3.442	310-301	617	283
---	-	---	-	---	-	---	-	256-255	52.390	248-239	847	284
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	386-377	433	285
374-366	160.565.770	187-179	1.535.252.679	451-445	-47.832.364	138-134	315.244.208	208-207	71.762	102-95	1.972	286
67-62	1.326.829.782	80-73	3.340.300.713	---	-	---	-	271-270	47.075	177-169	1.125	287
---	-	---	-	---	-	---	-	120-119	118.491	44-38	3.708	288
---	-	---	-	---	-	---	-	100-99	134.710	346-337	537	289
417-409	89.927.821	190-182	1.519.996.079	427-421	-4.523.627	200-196	233.048.609	153-152	94.281	128-121	1.566	290
---	-	---	-	---	-	---	-	253-252	53.162	469-460	202	291
254-246	355.716.494	208-200	1.392.420.025	259-254	84.704.788	305-301	154.560.826	205-204	74.419	116-109	1.763	292
---	-	---	-	---	-	---	-	267-266	48.149	350-341	522	293
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	294
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	295
359-351	195.657.155	293-285	957.082.237	---	-	436-431	66.966.953	106-105	128.552	26-22	5.150	296
---	-	---	-	---	-	---	-	218-217	69.980	151-143	1.364	297
292-284	301.164.813	313-305	854.880.951	236-231	95.415.619	369-364	111.769.224	248-247	56.181	373-364	459	298
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	299
---	-	---	-	---	-	---	-	131-130	110.998	148-140	1.387	300
---	-	---	-	323-318	35.789.749	---	-	---	-	---	-	301
261-253	347.006.650	400-391	631.921.969	179-175	141.225.189	312-308	149.085.804	350-349	24.145	395-386	402	302
351-343	214.590.695	325-317	824.399.439	---	-	---	-	390-388	14.271	---	-	303
---	-	---	-	---	-	---	-	155-154	93.577	---	-	304
---	-	---	-	---	-	---	-	280-279	45.250	---	-	305
184-178	511.472.295	158-150	1.853.349.519	99-96	259.151.195	106-102	406.352.382	107-106	126.862	160-152	1.285	306
144-138	665.492.396	185-177	1.542.879.859	127-124	194.345.228	---	-	111-110	124.430	152-144	1.364	307
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	308
225-218	-	364-356	-	213-209	-	298-294	-	296-295	-	300-291	-	309
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	310
---	-	---	-	---	-	---	-	434-431	4.342	---	-	311
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	312
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	313
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	314
412-404	103.612.527	475-466	386.968.946	415-409	2.483.156	492-487	4.858.593	287-286	43.510	91-84	2.170	315

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:		Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
2020	2019						Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
316	-	-	Gaziantep	-	308	-	350-342	-	174-167	-
317	298	Şirikçioğlu Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	K.Maraş	-	309	920.811.999	320-312	1.006.906.578	---	-
318	291	Elba Basınçlı Döküm Sanayii A.Ş.	Manisa	-	310	918.575.917	355-347	918.973.319	---	-
319	334	Lidersan Sağlık ve Gıda Ürünleri A.Ş.	Gaziantep	-	311	909.181.720	322-314	1.004.502.509	---	-
320	289	İskur Tekstil Enerji Tic. ve San. A.Ş.	K.Maraş	-	312	906.611.118	334-326	968.033.340	---	-
321	317	Boyçelik Metal San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	313	905.783.427	353-345	925.131.536	---	-
322	312	Teknorot Otomotiv Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	314	902.363.536	288-280	1.118.204.627	---	-
323	-	-	İstanbul	-	315	-	333-325	-	289-281	-
324	360	Vitra Karo San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	316	899.077.699	255-247	1.252.122.023	---	-
325	297	Çınar Boru Profil San. ve Tic. A.Ş.	Ereğli/Kdz.	-	317	888.755.110	348-340	940.584.610	---	-
326	261	Coşkunöz Metal Form Makina Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Bursa	-	318	886.318.635	364-356	886.318.635	---	-
327	382	Hektaş Ticaret T.A.Ş.	Kocaeli	-	319	883.377.964	324-316	1.002.046.877	239-231	281.139.961
328	-	-	İstanbul	-	320	-	330-322	-	263-255	-
329	-	Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Samsun	-	321	879.452.456	310-302	1.031.762.502	---	-
330	224	İmbat Madencilik Enerji Turizm San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	322	878.576.524	307-299	1.037.867.953	78-72	705.632.792
331	409	Form Sünger ve Yatak San. Tic. A.Ş.	Kayseri	-	323	878.334.604	362-354	893.218.637	---	-
332	340	Park Cam San. ve Tic. A.Ş.	Bozüyük	-	324	875.265.793	368-360	878.640.269	---	-
333	368	Nitto Bento Bantçılık San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	325	867.518.719	358-350	912.909.829	---	-
334	342	Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	326	865.456.058	367-359	881.209.351	---	-
335	398	Kronospan Orman Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	327	865.324.053	345-337	945.118.329	---	-
336	290	Turkuvaz Plastik ve Temizlik Ürünleri San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	328	864.371.110	352-344	926.298.177	---	-
337	277	Dünya Uluslararası Mücevherat ve Kuyumculuk San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	329	863.622.298	305-297	1.053.678.673	323-315	205.199.303
338	389	Öz-Ka Lastik ve Kauçuk San. Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	330	861.050.942	373-365	870.520.939	414-406	118.047.931
339	397	Frimpeks Kimya ve Etiket San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	331	860.627.589	375-367	865.074.211	---	-
340	448	Nev Saç Metal Sanayi İnşaat Nakliye ve Tic. Ltd. Şti.	Nevşehir	-	332	857.366.017	377-369	858.919.749	---	-
341	274	Chassis Brakes International Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	333	855.938.984	378-370	858.866.822	---	-
342	316	Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş.	Ege Bölgesi	-	334	844.890.720	380-372	845.288.686	330-322	199.080.721
343	-	Sedef Gemi İnşaatı A.Ş.	İstanbul	-	335	839.750.536	385-377	839.750.536	---	-
344	301	Doğuş Yiyecek ve İçecek Üretim San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	336	837.602.640	248-240	1.284.048.090	---	-
345	380	Ulusoy Un San. ve Tic. A.Ş.	Samsun	-	337	837.287.067	107-100	2.466.777.085	401-393	132.821.184
346	449	Er Yem Gıda Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	338	834.690.034	294-286	1.094.477.144	---	-
347	333	Ağır Haddecilik A.Ş.	Kocaeli	-	339	834.053.734	301-293	1.070.154.511	---	-
348	-	Nadir Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	340	829.046.333	300-292	1.072.177.422	486-478	29.004.299
349	357	Pamukkale Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	341	828.316.614	390-382	832.432.850	---	-
350	322	Leoni Kablo ve Teknolojileri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Bursa	-	342	824.465.660	365-357	886.055.849	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
329-321	-	282-274	-	278-273	-	133-129	-	445-442	-	358-349	-	316
---	-	139-131	1.984.904.871	---	-	---	-	---	-	112-105	1.806	317
---	-	---	-	---	-	---	-	216-215	70.093	259-250	809	318
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	319
---	-	218-210	1.336.460.524	---	-	---	-	---	-	127-120	1.581	320
180-174	522.420.062	407-398	612.648.118	---	-	---	-	324-323	32.077	353-344	511	321
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	322
317-309	-	355-347	-	215-211	-	310-306	-	291-290	-	295-286	-	323
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	324
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	325
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	326
140-134	674.911.028	165-157	1.750.557.946	159-155	162.832.924	187-183	245.375.243	421-418	7.280	392-383	415	327
346-338	-	334-326	-	216-212	-	227-223	-	163-162	-	425-416	-	328
---	-	---	-	---	-	---	-	123-122	115.848	---	-	329
169-163	558.033.070	358-350	734.779.529	253-248	86.101.897	319-315	142.828.794	465-461	2	28-24	4.875	330
232-225	400.887.180	440-431	500.147.974	---	-	---	-	329-328	31.098	355-346	505	331
---	-	240-232	1.230.072.199	---	-	217-213	215.918.571	411-408	8.601	331-322	569	332
187-181	498.868.608	351-343	751.197.871	---	-	---	-	230-229	65.391	370-361	460	333
---	-	---	-	---	-	---	-	323-322	32.269	455-446	235	334
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	335
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	374-365	458	336
---	-	238-230	1.239.341.471	285-280	66.523.793	199-195	233.685.439	---	-	---	-	337
343-335	229.514.173	260-252	1.133.912.387	188-184	127.312.276	214-210	219.310.605	190-189	79.522	412-403	353	338
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	339
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	340
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	341
297-289	294.866.844	414-405	599.080.398	250-245	87.002.491	390-385	95.570.090	432-429	5.327	278-269	735	342
---	-	---	-	---	-	---	-	373-372	18.928	---	-	343
---	-	---	-	---	-	219-215	215.006.134	414-411	8.002	371-362	460	344
308-300	273.886.861	197-189	1.491.756.439	312-307	43.856.762	324-320	142.137.687	260-259	51.346	435-426	272	345
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	346
393-385	135.177.843	424-415	576.900.732	---	-	---	-	---	-	438-429	270	347
421-413	86.858.917	495-486	235.968.165	403-398	6.453.752	483-478	22.834.169	140-139	104.528	478-469	173	348
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	349
---	-	---	-	---	-	---	-	187-186	80.123	480-471	172	350

ISO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
351	299		Polisan Kansai Boya San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	343	824.136.495	331-323	978.236.819	---	-
352	313		Stackpole International Otomotiv Ürünleri Ltd. Şti.	Ege Bölgesi	-	344	819.576.308	359-351	903.347.172	---	-
353	345		Trakya Döküm San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	345	816.539.922	384-376	840.038.011	195-188	335.600.424
354	427		ADM Besin ve Tarım A.Ş.	Adana	-	346	815.798.498	212-204	1.462.287.127	---	-
355	384		Üniteks Tekstil ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	347	814.332.242	383-375	840.442.323	387-379	154.446.879
356	-		Ontex Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	348	813.999.710	376-368	859.223.301	368-360	168.552.608
357	370		Kartonsan Karton San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	349	813.546.133	392-384	829.989.716	---	-
358	421		Flokser Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	350	811.891.121	315-307	1.020.332.397	---	-
359	-		-	İstanbul	-	351	-	280-272	-	265-257	-
360	344		Beyçelik Gestamp Şasi Otomotiv Sanayi A.Ş.	Kocaeli	-	352	810.547.970	372-364	872.512.333	---	-
361	353		ÇEMTAŞ Çelik Makina San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	353	805.864.123	387-379	834.745.513	300-292	226.269.561
362	363		Nursan Kablo Donanımları San. ve Tic. A.Ş.	Tavşanlı	-	354	805.409.128	371-363	873.883.509	212-204	313.910.533
363	373		Kozlu Gıda İmalat San. Tic. ve Taşımacılık A.Ş.	Suluova	-	355	804.710.316	344-336	947.264.054	---	-
364	292		Umur Basım San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	356	804.074.656	396-388	817.614.617	---	-
365	365		Silopi Elektrik Üretim A.Ş.	Şırnak	-	357	802.120.219	397-389	810.567.202	---	-
366	482		Doğtaş Kelebek Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	358	800.041.268	328-320	996.065.195	252-244	262.747.311
367	343		Bupiliç Entegre Gıda San. Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	359	799.823.269	366-358	884.379.692	---	-
368	-		Tarımkredi Birlik Tarım Ür. Hayv. Amb. Pet. Nak. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Kırklareli	-	360	797.808.118	46-44	4.804.050.192	---	-
369	263		Sırmagrup İçecek San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	361	796.458.250	342-334	949.499.092	---	-
370	491		Teknopanel Çatı ve Cephe Panelleri Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Mersin	-	362	796.279.979	395-387	819.865.251	---	-
371	402		Tuğış Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	363	789.197.658	393-385	821.708.507	286-278	236.293.792
372	-		Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	364	787.086.898	263-255	1.226.282.801	---	-
373	332		Çağ Çelik Demir ve Çelik Endüstri A.Ş.	Karabük	-	365	784.618.888	356-348	918.919.601	---	-
374	359		Erciyas Çelik Boru Sanayi A.Ş.	Düzce	-	366	778.884.374	361-353	894.379.324	483-475	36.731.396
375	392		Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	367	771.886.085	403-395	795.382.498	465-457	62.543.244
376	362		ISS Hazır Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	İstanbul	-	368	769.424.658	412-404	769.660.471	---	-
377	440		ENPAY Endüstriyel Pazarlama ve Yatırım A.Ş.	Kocaeli	-	369	767.829.856	399-391	805.279.911	---	-
378	436		Ulaş Gıda Un Tekstil Nakliye Tic. ve San. A.Ş.	Lüleburgaz	-	370	765.911.234	295-287	1.090.195.780	---	-
379	346		Özgün Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Trabzon	-	371	763.220.900	409-401	779.859.691	477-469	45.650.378
380	429		Oruçoğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Afyonkarahisar	-	372	762.960.529	354-346	919.778.100	---	-
381	-		Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.	Konya	-	373	761.419.561	386-378	835.087.569	374-366	164.787.662
382	433		Agromey Gıda ve Yem San. Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	374	758.940.785	398-390	807.571.924	---	-
383	451		Akpa Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	375	757.496.405	391-383	832.275.563	372-364	166.182.000
384	476		Baykan Denim Konfeksiyon A.Ş.	Malatya	-	376	754.205.294	357-349	916.512.952	---	-
385	385		Termo Teknik Tic. ve San. A.Ş.	İstanbul	-	377	750.458.918	408-400	781.696.985	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	351
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	352
345-337	227.279.964	244-236	1.207.631.344	340-335	26.986.337	198-194	234.597.818	309-308	35.133	201-193	1.014	353
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	354
320-312	256.596.560	477-468	374.131.806	265-260	80.333.450	408-403	85.940.317	146-145	97.305	279-270	734	355
251-243	357.185.152	413-404	599.952.248	227-222	97.872.741	407-402	86.087.995	224-223	67.639	364-355	477	356
---	-	---	-	---	-	---	-	358-357	23.188	---	-	357
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	358
152-146	-	326-318	-	143-140	-	239-235	-	346-345	-	319-310	-	359
409-401	111.341.216	366-358	707.780.040	---	-	---	-	257-256	52.021	253-244	832	360
158-152	608.421.283	368-360	706.197.578	153-149	166.158.469	285-281	164.011.940	294-293	39.839	376-367	454	361
280-272	316.631.658	379-371	694.154.063	195-191	120.553.206	278-274	171.619.703	349-348	24.306	86-79	2.312	362
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	363
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	364
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	365
---	-	342-334	783.365.740	418-412	1.238.506	322-318	142.361.617	---	-	---	-	366
---	-	---	-	---	-	---	-	327-326	31.433	256-247	829	367
---	-	---	-	---	-	---	-	238-237	62.213	---	-	368
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	369
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	370
176-170	529.555.750	239-231	1.233.031.674	190-186	125.803.509	218-214	215.916.721	304-303	36.637	225-216	929	371
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	372
281-273	316.284.816	299-291	936.100.776	---	-	---	-	181-180	80.991	384-375	440	373
338-330	233.820.126	275-267	1.050.693.337	414-408	2.507.184	447-442	56.737.838	225-224	67.341	446-437	258	374
467-459	13.272.200	429-420	561.563.478	432-426	-9.182.993	410-405	83.870.416	332-331	30.544	388-379	427	375
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	17-16	6.008	376
---	-	---	-	---	-	---	-	228-227	66.170	---	-	377
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	378
444-436	48.777.918	219-211	1.328.407.735	402-397	6.771.113	467-462	40.874.512	210-209	70.886	473-464	182	379
---	-	491-482	269.628.636	---	-	---	-	341-340	25.948	---	-	380
314-306	266.831.555	339-331	795.561.069	258-253	85.130.539	363-358	114.941.969	441-438	3.381	365-356	477	381
---	-	172-164	1.693.533.447	---	-	---	-	189-188	79.907	291-282	680	382
327-319	249.100.788	422-413	583.122.040	243-238	91.844.027	354-349	121.698.461	307-306	35.570	258-249	810	383
---	-	---	-	---	-	---	-	136-135	106.294	---	-	384
---	-	---	-	---	-	---	-	154-153	93.591	297-288	662	385

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:							Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
386	438	Özdemir Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Uşak	-	378	747.500.894	413-405	769.429.408	267-259	247.954.157
387	426	Güney Çelik Hasır ve Demir Mamülleri San. Tic. A.Ş.	Adana	-	379	746.529.698	416-408	752.360.449	---	-
388	-	-	İstanbul	-	380	-	418-410	-	282-274	-
389	416	Legrand Elektrik Sanayi A.Ş.	Kocaeli	-	381	734.969.694	369-361	878.241.107	---	-
390	-	World Medicine İlaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	382	734.038.789	389-381	832.614.803	132-125	489.094.265
391	395	Tırsan Kardan San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	383	733.861.806	406-398	784.569.752	---	-
392	310	TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	384	732.659.003	414-406	763.519.921	---	-
393	483	Yakupoğlu Tekstil ve Deri San. Tic. A.Ş.	Ankara	-	385	729.988.339	405-397	785.245.211	381-373	158.353.564
394	473	Teksan Jeneratör Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	386	727.590.838	277-269	1.172.772.431	---	-
395	460	Jantsa Jant San. ve Tic. A.Ş.	Aydın	-	387	724.620.146	423-415	732.508.479	258-250	255.925.149
396	381	Bekaert İzmit Çelik Kord San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	388	723.046.546	394-386	821.285.864	---	-
397	328	Orta Anadolu Ticaret ve Sanayi İşletmesi T.A.Ş.	Kayseri	-	389	722.342.909	428-420	723.737.832	---	-
398	462	Konveyör Beyaz Eşya ve Otomotiv Yan San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	390	721.365.911	401-393	797.982.527	---	-
399	463	Peyman Kuruyemiş Gıda Aktariye Kimyevi Maddeler Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Eskişehir	-	391	717.336.409	424-416	731.185.437	---	-
400	279	Durmazlar Makina San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	392	715.186.766	382-374	841.917.441	---	-
401	412	Maxion Jantaş Jant San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	393	711.909.218	431-423	714.167.169	---	-
402	452	Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	394	711.499.758	407-399	782.921.828	169-162	402.038.084
403	437	S.S. Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Bursa	-	395	708.947.244	422-414	739.389.211	416-408	116.786.421
404	347	Bossa Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş.	Adana	-	396	708.756.515	434-425	708.756.515	---	-
405	388	İzdemir Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Ege Bölgesi	-	397	704.094.477	410-402	779.397.321	---	-
406	369	Poyraz Poyraz Fındık Entegre San. ve Tic. A.Ş.	Ordu	-	398	701.432.622	429-421	720.518.844	---	-
407	391	Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	399	700.679.446	419-411	749.553.659	---	-
408	457	Özyılmaz Fındık San. ve Tic. A.Ş.	Çarşamba	-	400	699.530.150	363-355	887.197.011	490-482	17.013.086
409	417	Yörükoğlu Süt ve Ürünleri San. Tic. A.Ş.	Antalya	-	401	698.575.376	336-328	961.424.311	410-402	121.506.098
410	415	Teksüt Süt Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	402	696.728.518	427-419	725.393.990	402-394	132.034.088
411	478	Akcoat İleri Kimyasal Kaplama Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Sakarya	-	403	696.704.474	436-427	699.929.090	---	-
412	418	ABC Deterjan San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	404	695.221.558	438-429	695.676.294	---	-
413	450	Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	405	694.673.874	420-412	741.328.434	285-277	236.613.893
414	309	Noksel Çelik Boru Sanayi A.Ş.	Ankara	-	406	694.224.005	381-373	842.400.961	---	-
415	407	Özer Metal Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	407	692.865.998	440-431	692.865.998	298-290	227.550.040
416	-	-	İstanbul	-	408	-	435-426	-	264-256	-
417	458	Durum Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Mersin	-	409	691.661.744	360-352	896.582.844	---	-
418	-	-	İstanbul	-	410	-	441-432	-	279-271	-
419	-	Bayteks Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	411	690.024.744	388-380	833.503.880	166-159	407.748.380
420	479	Kalde Klima Orta Basınç Fittings ve Valf Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	412	687.509.441	404-396	787.238.062	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
294-286	299.965.240	317-309	848.133.380	197-193	120.244.599	277-273	172.005.002	400-398	11.553	138-130	1.494	386
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	387
168-162	-	345-337	-	125-122	-	249-245	-	410-407	-	441-432	-	388
273-265	327.461.642	452-443	461.658.352	---	-	---	-	156-155	93.303	372-363	460	389
120-115	811.742.130	205-197	1.414.659.792	71-68	347.538.070	97-93	423.452.419	168-167	86.956	240-231	886	390
---	-	---	-	---	-	---	-	207-206	73.209	---	-	391
---	-	---	-	---	-	---	-	138-137	105.079	---	-	392
255-247	355.421.778	396-387	654.735.261	217-213	105.581.406	395-390	93.467.237	367-366	19.769	249-240	845	393
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	394
257-249	353.250.446	441-432	500.128.367	158-154	163.034.056	281-277	167.407.487	204-203	74.679	197-189	1.032	395
211-205	438.592.022	349-341	758.453.247	---	-	---	-	328-327	31.396	387-378	430	396
181-175	516.177.434	352-344	750.409.632	---	-	---	-	258-257	51.913	146-138	1.416	397
194-188	479.188.693	417-408	588.142.486	---	-	---	-	348-347	24.559	119-112	1.693	398
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	399
132-126	730.475.742	192-184	1.515.415.705	---	-	---	-	206-205	73.393	---	-	400
283-275	315.622.867	446-437	485.500.518	---	-	---	-	226-225	67.280	382-373	443	401
212-206	437.337.545	202-194	1.444.936.347	171-167	154.160.026	191-187	241.615.516	359-358	22.758	233-224	899	402
161-155	601.392.245	384-376	686.635.980	233-228	96.440.591	428-423	71.803.927	---	-	399-390	390	403
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	404
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	405
---	-	---	-	---	-	---	-	233-232	63.638	468-459	205	406
---	-	---	-	---	-	---	-	342-341	25.873	---	-	407
455-447	40.489.817	500-491	156.578.603	412-407	3.516.573	489-484	10.228.150	354-353	23.630	453-444	247	408
441-433	51.207.015	442-433	498.792.560	377-372	12.950.500	438-433	65.755.344	420-417	7.405	235-226	893	409
378-370	158.170.266	486-477	313.762.307	331-326	31.285.761	391-386	95.511.861	425-422	6.749	333-324	565	410
---	-	---	-	---	-	---	-	290-289	41.614	---	-	411
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	412
214-208	434.411.550	267-259	1.100.603.848	147-144	172.343.369	345-341	128.560.964	178-177	84.248	82-75	2.408	413
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	414
145-139	663.696.321	373-365	699.916.534	124-121	200.134.911	282-278	166.574.794	325-324	32.060	490-481	119	415
238-231	-	444-435	-	149-146	-	340-336	-	191-190	-	121-114	-	416
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	417
339-331	-	428-419	-	167-163	-	267-263	-	---	-	423-414	-	418
252-244	356.760.646	253-245	1.179.223.092	85-82	298.183.831	98-94	418.080.962	389-387	14.578	329-320	575	419
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	420

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:		Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
2020	2019						Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
421	-	Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	413	685.638.160	445-436	685.638.160	---	-
422	-	Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.	İstanbul	-	414	684.858.830	443-434	686.000.437	460-452	70.611.013
423	442	Harput Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	415	683.930.120	400-392	803.002.697	291-283	231.370.790
424	-	Kervan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	416	682.485.550	442-433	689.678.601	297-289	227.995.012
425	396	Mey Alkollü İçkiler San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	417	682.118.135	444-435	685.985.586	---	-
426	-	Yorglass Cam San. ve Tic. A.Ş.	Manisa	-	418	681.551.279	402-394	795.682.037	---	-
427	411	Uludağ İçecek Türk A.Ş.	Bursa	-	419	672.851.240	450-441	672.851.240	349-341	183.560.821
428	424	Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	420	672.591.840	426-418	726.443.850	---	-
429	446	Teverpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	421	672.470.811	446-437	680.094.075	---	-
430	444	Kalibre Boru San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	422	670.538.898	448-439	678.862.028	---	-
431	244	Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	423	670.217.825	195-187	1.557.737.154	---	-
432	414	Gemlik Gübre Sanayii A.Ş.	Gemlik	-	424	669.449.888	202-194	1.509.936.776	275-267	244.549.326
433	456	Atom Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Denizli	-	425	668.762.035	451-442	670.639.916	---	-
434	499	Beşler Et Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	426	665.890.514	432-424	710.178.363	---	-
435	336	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	427	665.153.793	447-438	679.789.228	---	-
436	464	Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.	Aydın	-	428	662.390.004	437-428	697.163.027	---	-
437	-	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	9	-	662.104.152	433-9	710.121.673	203-8	326.528.367
438	375	Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.	İstanbul	-	429	661.806.209	439-430	694.519.384	---	-
439	401	Europap Tezol Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	430	659.134.175	452-443	669.157.881	---	-
440	-	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	431	658.672.098	276-268	1.173.911.772	446-438	84.708.224
441	335	Tayeks Dış Ticaret ve Tekstil Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	432	656.727.890	430-422	717.852.529	---	-
442	-	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	Ankara	-	433	656.005.059	456-447	657.936.674	419-411	114.990.885
443	431	Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	434	653.910.215	460-451	654.327.540	---	-
444	-	As Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Bucak	-	435	653.518.870	461-452	653.832.478	---	-
445	495	Bak Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	436	653.369.474	455-446	661.345.891	---	-
446	-	Yavuzkan Hazel Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Giresun	-	437	650.669.779	459-450	654.379.284	---	-
447	390	Işıl Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	İstanbul	-	438	650.221.628	458-449	656.001.872	---	-
448	425	Kale Kilit ve Kalıp Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	439	650.095.891	425-417	730.933.801	---	-
449	-	Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	440	644.015.493	453-444	667.803.068	---	-
450	484	Enka Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Konya	-	441	642.641.655	415-407	760.218.285	---	-
451	-	-	Gaziantep	-	442	-	421-413	-	425-417	-
452	-	Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	443	638.001.094	454-445	661.974.910	---	-
453	467	Uğur Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	444	637.946.372	466-457	646.438.782	449-441	81.622.984
454	-	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	445	637.454.240	457-448	657.037.474	---	-
455	468	Omnia Nişasta San. ve Tic. A.Ş.	Adana	-	446	636.798.304	374-366	868.770.536	---	-

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	421
342-334	231.777.117	454-445	454.262.685	321-316	36.214.493	476-471	34.478.686	---	-	476-467	178	422
277-269	323.181.833	304-296	905.769.036	256-251	85.724.800	284-280	164.532.886	376-375	18.135	150-142	1.365	423
165-159	586.037.781	281-273	1.014.535.901	230-225	97.274.327	297-293	158.567.896	243-242	60.197	124-117	1.660	424
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	425
298-290	292.999.139	382-374	691.152.955	---	-	---	-	276-275	46.662	222-213	948	426
262-254	346.780.988	332-324	814.353.095	368-363	17.314.537	355-350	119.664.474	319-318	32.839	413-404	348	427
162-156	600.486.941	161-153	1.786.829.241	---	-	---	-	---	-	460-451	225	428
---	-	370-362	704.377.916	---	-	---	-	347-346	24.688	320-311	600	429
---	-	---	-	---	-	---	-	330-329	30.891	315-306	610	430
137-131	683.931.777	---	-	---	-	---	-	259-258	51.433	299-290	651	431
149-143	652.851.002	95-88	2.937.635.836	272-267	76.793.336	185-181	248.268.970	393-391	12.423	326-317	590	432
---	-	---	-	---	-	---	-	160-159	92.321	479-470	173	433
---	-	---	-	---	-	---	-	462-459	91	---	-	434
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	435
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	436
248-8	361.053.168	387-9	678.077.168	226-5	99.032.599	353-5	123.440.675	464-4	22	205-9	1.010	437
---	-	337-329	799.819.201	---	-	222-218	212.767.030	443-440	2.666	185-177	1.095	438
---	-	---	-	---	-	---	-	297-296	38.655	---	-	439
424-416	83.954.356	448-439	475.986.417	367-362	17.335.626	445-440	57.427.584	285-284	44.292	465-456	212	440
---	-	---	-	---	-	---	-	198-197	76.948	63-56	2.822	441
216-210	430.184.309	420-411	587.014.910	354-349	23.838.803	482-477	27.422.148	295-294	38.950	---	-	442
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	443
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	444
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	445
---	-	---	-	---	-	---	-	173-172	85.855	---	-	446
---	-	---	-	---	-	---	-	366-365	20.052	---	-	447
---	-	---	-	---	-	---	-	305-304	35.789	---	-	448
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	449
---	-	---	-	---	-	---	-	406-404	9.730	---	-	450
471-463	-	456-447	-	438-432	-	392-387	-	456-453	-	442-433	-	451
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	452
379-371	153.542.076	402-393	620.632.550	359-354	21.135.609	335-331	132.823.127	231-230	65.172	103-96	1.968	453
---	-	---	-	---	-	---	-	162-161	91.281	---	-	454
---	-	201-193	1.458.155.234	---	-	---	-	261-260	50.777	---	-	455

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:	2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
								Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
456	403		TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Karacabey	-	447	635.815.160	370-362	875.165.852	417-409	116.464.803
457	500		Aydın Mensucat Döşemelik Kumaş San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	448	634.933.950	464-455	647.104.793	346-338	184.899.753
458	378		Boğaziçi Beton San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	449	633.994.370	417-409	751.844.676	---	-
459	-		Aycan Entegre Gıda A.Ş.	Düzce	-	450	633.099.625	282-274	1.149.348.742	---	-
460	-		Kale Havacılık Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	451	631.340.953	469-460	644.190.535	359-351	176.836.900
461	498		Soyyigit Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	452	631.313.636	379-371	850.004.825	---	-
462	469		Felda Ifco Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	453	629.715.672	468-459	644.692.583	---	-
463	434		İskur Boya Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	K.Maraş	-	454	629.650.626	472-463	633.936.993	---	-
464	489		İzocam Tic. ve San. A.Ş.	İstanbul	-	455	629.256.116	462-453	652.201.855	411-403	121.007.849
465	354		Ova Un Fabrikası A.Ş.	Konya	-	456	627.930.851	480-471	627.930.851	---	-
466	-		Işık Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	457	626.416.613	465-456	646.514.444	---	-
467	485		Torun Bakır Alaşımları Metal San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	458	618.572.494	481-472	625.094.029	287-279	236.288.127
468	-		Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	459	617.631.137	482-473	623.862.113	450-442	81.409.177
469	-		-	İstanbul	-	460	-	473-464	-	228-220	-
470	-		Borsan Kablo Elektrik Aydınlatma İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Samsun	-	461	614.899.500	471-462	636.083.521	---	-
471	-		Tufan Endüstri Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Dört Yol	-	462	610.038.184	476-467	629.566.936	488-480	20.461.595
472	-		Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	-	463	607.194.887	478-469	629.258.386	---	-
473	387		Mioro Hediyeelik Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	464	604.656.463	463-454	648.299.266	491-483	16.395.425
474	-		Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Eskişehir	-	465	603.607.651	488-479	607.610.731	---	-
475	-		Dardanel Önentaş Gıda Sanayi A.Ş.	Çanakkale	-	466	602.076.286	485-476	610.003.473	464-456	62.573.298
476	475		Safa Tarım A.Ş.	Konya	-	467	600.825.468	492-483	600.825.468	251-243	264.211.544
477	471		Gürsoy Yem Gıda ve Hayvancılık San. Tic. A.Ş.	Adana	-	468	600.125.735	477-468	629.311.897	---	-
478	-		Rollmech Automotive San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	469	598.577.612	467-458	645.800.366	---	-
479	428		Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	470	598.051.096	316-308	1.019.584.569	151-144	429.413.354
480	364		Akbaşlar Tekstil Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Bursa	-	471	597.695.119	494-485	599.493.166	459-451	70.971.921
481	-		Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Ege Bölgesi	-	472	595.728.567	479-470	628.033.929	288-280	235.698.847
482	-		Panasonic Life Solutions Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	473	594.372.816	411-403	777.916.783	335-327	196.324.696
483	-		İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.	Balıkesir	-	474	594.135.132	474-465	632.746.675	314-306	211.880.094
484	-		Şenocak Gıda Fındık Entegre Tur. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Ordu	-	475	593.519.490	495-486	597.708.592	457-449	71.799.596
485	-		Empera Halı San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	476	593.378.868	490-481	606.046.320	---	-
486	480		Realkom Tekstil Ürünleri Sanayi Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş.	İstanbul	-	477	592.068.255	491-482	605.193.150	439-431	91.309.320
487	441		Odelo Otomotiv Aydınlatma A.Ş.	Bursa	-	478	590.785.380	483-474	623.241.188	---	-
488	-		Milat Halı San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	479	589.861.526	449-440	673.613.526	---	-
489	432		Georg Fischer Hakan Plastik Boru ve Profil San. Tic. A.Ş.	İstanbul	-	480	589.571.288	475-466	630.950.556	---	-
490	-		Assan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	481	588.404.926	493-484	599.688.297	413-405	119.328.591

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
435-427	70.573.261	471-462	406.073.314	363-358	18.790.134	393-388	95.427.116	---	-	393-384	415	456
204-198	462.726.464	333-325	810.632.702	218-214	104.551.794	300-296	158.024.818	289-288	42.017	118-111	1.754	457
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	458
---	-	---	-	---	-	---	-	252-251	53.802	---	-	459
218-211	428.065.193	385-377	682.006.512	242-237	92.800.141	330-326	135.850.697	331-330	30.854	380-371	448	460
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	282-273	724	461
---	-	---	-	---	-	---	-	436-433	4.177	---	-	462
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	332-323	568	463
373-365	162.448.767	451-442	464.484.368	375-370	13.971.049	468-463	39.402.996	379-378	17.519	383-374	443	464
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	456-447	232	465
353-345	211.762.625	297-289	937.147.057	---	-	351-347	125.131.586	157-156	92.989	200-192	1.015	466
322-314	255.946.697	399-390	645.760.621	208-204	114.895.567	279-275	168.894.270	185-184	80.480	311-302	617	467
430-422	76.806.935	493-484	261.492.533	362-357	19.644.018	454-449	51.925.807	458-455	216	433-424	277	468
246-239	-	461-452	-	129-126	-	245-241	-	369-368	-	306-297	-	469
---	-	---	-	---	-	---	-	283-282	44.870	404-395	378	470
468-460	5.642.562	499-490	170.724.342	388-383	9.232.798	491-486	9.366.223	---	-	493-484	99	471
222-215	421.884.348	419-410	587.931.892	---	-	---	-	240-239	61.466	254-245	831	472
368-360	173.699.244	483-474	342.153.430	411-406	3.586.847	456-451	49.179.079	164-163	89.641	454-445	247	473
300-292	291.088.929	423-414	577.524.701	---	-	---	-	---	-	219-210	963	474
357-349	201.548.294	375-367	698.465.547	254-249	86.012.895	352-348	123.833.550	381-379	16.975	228-219	915	475
133-127	701.487.207	320-312	833.051.700	118-115	209.867.893	220-216	214.796.741	---	-	---	-	476
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	477
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	478
190-184	489.515.521	198-190	1.485.010.773	183-179	134.175.323	231-227	207.610.171	417-414	7.802	---	-	479
384-376	146.944.859	329-321	817.767.291	441-435	-20.169.342	371-366	110.071.809	277-276	46.466	144-136	1.458	480
253-245	356.606.102	405-396	615.831.957	241-236	92.925.542	321-317	142.382.777	242-241	61.149	193-185	1.056	481
296-288	297.303.691	404-395	617.872.889	315-310	41.444.472	336-332	132.631.361	311-310	34.330	223-214	943	482
304-296	283.257.755	331-323	814.564.914	225-221	99.725.701	259-255	180.816.710	282-281	44.956	450-441	251	483
406-398	119.780.986	479-470	360.784.002	401-396	6.795.405	452-447	52.546.516	356-355	23.277	462-453	220	484
354-346	208.074.997	---	-	---	-	---	-	171-170	85.977	236-227	892	485
419-411	88.891.577	453-444	457.946.743	351-346	24.383.336	435-430	68.146.872	179-178	84.058	367-358	465	486
---	-	207-199	1.399.347.285	---	-	---	-	269-268	48.013	221-212	949	487
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	488
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	489
397-389	129.660.430	431-422	542.654.665	308-303	48.748.057	404-399	87.146.530	396-394	11.886	402-393	382	490

İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:							Net Satışlar		Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	
2020	2019	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Kamu Sıra No:	Özel Sıra No:	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)
491	400	ERBOSAN Erciyes Boru San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	-	482	587.622.556	499-490	588.009.365	426-418	105.535.789
492	-	Gürteks İplik San. ve Tic. A.Ş.	Gaziantep	-	483	587.570.463	470-461	639.456.598	350-342	182.508.850
493	447	Özyaşar Tel ve Galvanizleme Sanayi A.Ş.	İstanbul	-	484	586.698.086	486-477	608.766.996	433-425	94.397.190
494	494	Maren Maraş Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	K.Maraş	-	485	585.277.000	498-489	589.628.221	---	-
495	-	-	Çerkezköy	-	486	-	484-475	-	293-285	-
496	-	Erdem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	K.Maraş	-	487	583.041.026	497-488	589.929.068	---	-
497	-	Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.	Vezirköprü	-	488	582.941.779	489-480	606.233.610	---	-
498	-	Nikel Paslanmaz Çelik San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	-	489	581.756.090	487-478	608.759.921	475-467	50.576.710
499	-	Gesbey Enerji Türbini Kule Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Balıkesir	-	490	581.640.182	496-487	594.145.863	---	-
500	-	Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	-	491	579.112.672	500-491	580.326.375	---	-

GENEL TOPLAM**1.178.600.842.346****1.325.312.216.229****346.032.596.035**

Açıklamalar

- ⚙ Bağlı bulunduğu oda bölümündeki "Kamu" ifadesi o sırada yer alan kuruluşun BİT / KİT gibi bir kamu kuruluşu olduğunu göstermektedir.
- ⚙ Bu bölümde "Kamu" ifadesi bulunmayan diğer tüm kuruluşlar özel sektör kuruluşu olup, bağlı oldukları Oda bilgisi İstanbul Sanayi Odası, diğer Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Odaları sıralaması dikkate alınarak gösterilmiştir.
- ⚙ İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralaması, kuruluşların 2020 yılındaki üretimden satışlarına (net) göre yapılmıştır.
- ⚙ Net satışlar ise kuruluşların 2020 yılındaki üretimden net satışları ile diğer satışları (sanayi faaliyeti dışı satışlar) toplamıdır.

Özkaynak		Aktif Toplamı		Dönem Karı/Zararı (V.Ö.)		Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar		İhracat		Ücretle Çalışanlar Ortalaması		İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No:
Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(TL)	Sıra No:	(Bin \$)	Sıra No:	Kişi	2020
258-250	352.402.354	443-434	497.439.405	240-235	93.761.545	411-406	83.270.163	314-313	33.924	420-411	314	491
185-179	506.448.641	290-282	967.211.364	366-361	17.654.931	427-422	72.669.739	---	-	141-133	1.468	492
454-446	40.667.997	458-449	436.617.344	380-375	11.578.320	439-434	63.762.054	249-248	55.291	400-391	390	493
102-97	896.298.966	57-52	4.694.263.867	---	-	---	-	---	-	431-422	280	494
202-196	-	416-407	-	232-227	-	325-321	-	455-452	-	280-271	-	495
---	-	---	-	---	-	---	-	392-390	12.701	---	-	496
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	497
431-423	76.170.453	496-487	234.706.092	328-323	32.111.686	448-443	56.054.275	302-301	37.286	---	-	498
---	-	---	-	---	-	---	-	351-350	23.974	422-413	311	499
---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	---	-	500
407.229.662.949		1.288.336.634.979		92.503.472.320		184.446.547.331		64.104.481		716.962		

⚙ Tabloda, üretimden satışlar bilgilerinden sonraki büyüklüklerde İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralaması verilirken, bu sıralamanın yanında ayrıca Kamu ve Özel sıralaması da verilmiştir. Bu sıralamada kuruluşların Kamu ve Özel grupları içindeki sırası görülmektedir.

⚙ Kuruluşların üretimden satışlarına göre sıralandığı kısımda, sıra numaralarının bazılarının karşısında görülen (-) işareti, o sırada yer alan kuruluşun isminin açıklanmasını istemediğini göstermektedir.

Kısaltmalar V.Ö.: Vergi Öncesi

Not: Dönem Karı/Zararı (V.Ö.) ve Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar Genel Toplamı, Net Kar olarak (Kar-Zarar=Net Kar) verilmiştir.

ÖZYILMAZ FINDIK

SAN. VE TİC. A.Ş.

**Kuzeyin Altını, Ülkemizin En Önemli Tarım Ürünlerinden Biri Olan Fındığımızı
Karadeniz'in İncisi Samsun'dan Tüm Dünya ile Buluşturuyoruz**

ÖZYILMAZ FINDIK

www.ozyilmazfindik.com

YFE

www.yfe.com.tr

www.mayhaz.com

İlk günkü gibi...

Eserin, bu sene de **ISO 500**'e girerek bu ülkenin gururu olmaya devam ediyor.
Azmimiz, heyecanımız hl ilk günkü gibi...

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

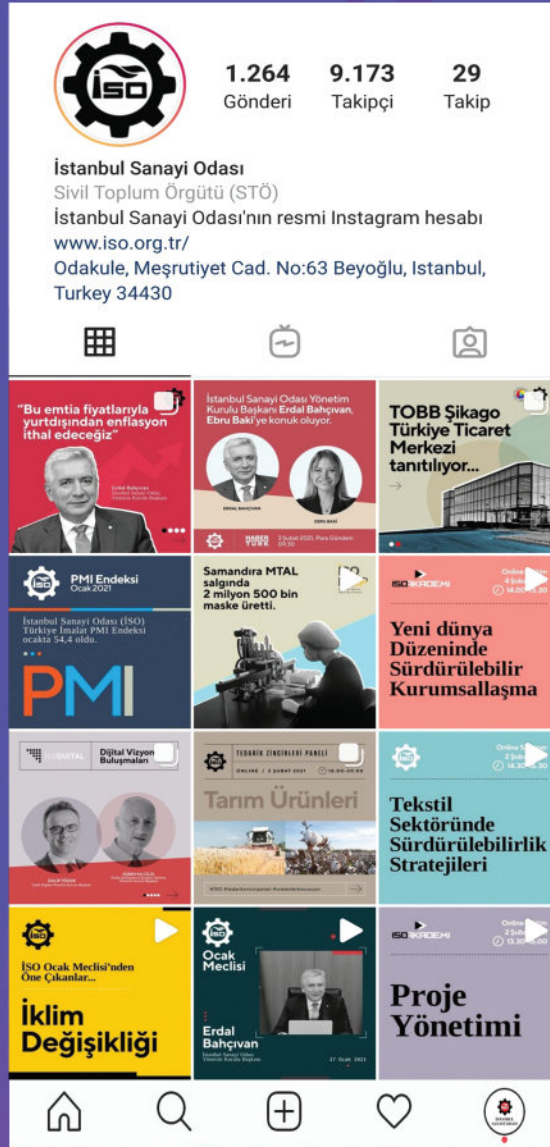

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

Odamızı Instagram hesabımızdan
takip edebilirsiniz

www.instagram.com/istanbulsanayiodasi

SEKTÖREL VERİLER

2020 yılında İSO 500'ün temel ekonomik ve finansal büyüklüklerinin sektörel görünümü.

2020 Yılında İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda Sektörel Seçilmiş Büyüklükler (TL)

Sektörler	İşyeri Sayısı	Üretimden Satışlar (Net)	Net Satışlar	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.)	
05-08 - Madencilik ve taş ocaklığı	10	30.326.250.670	32.613.191.238	11.364.439.814	
10 - Gıda ürünlerinin imalatı	109	159.748.147.938	183.066.671.547	5.323.175.172	
11 - İçeceklerin imalatı	6	9.091.900.413	9.420.273.368	656.768.349	
12 - Tütün ürünleri imalatı	3	7.287.420.689	7.349.302.313	635.496.408	
13 - Tekstil ürünlerinin imalatı	41	44.084.073.295	47.904.048.858	3.215.211.695	
14 - Giyim eşyalarının imalatı	13	11.129.596.077	12.523.505.373	736.255.437	
16 - Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	7	16.338.450.126	16.715.486.274	1.270.110.477	
17 - Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	15	19.467.381.962	20.101.909.490	2.242.597.530	
19 - Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	4	92.797.837.371	99.367.200.040	-6.535.374.645	
20 - Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	33	61.845.011.579	75.415.138.490	10.311.560.845	
21 - Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	7	9.570.419.496	11.288.551.178	3.270.862.084	
22 - Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	21	30.295.194.839	33.787.430.166	2.457.047.978	
23 - Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	24	34.692.361.241	37.134.764.589	4.294.281.514	
24 - Ana metal sanayii	66	214.207.724.196	237.817.690.061	15.342.233.492	
25 - Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	19	29.064.219.467	32.555.894.058	5.214.606.020	
26 - Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	6	27.951.692.380	28.877.074.756	5.509.102.460	
27 - Elektrikli teçhizat imalatı	31	72.301.975.775	83.907.517.408	7.945.874.056	
28 - Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	14	19.869.275.488	23.166.557.981	4.482.897.945	
29 - Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	41	202.564.210.571	223.488.815.841	12.105.144.866	
30 - Diğer ulaşım araçlarının imalatı	6	12.438.393.649	12.664.045.616	762.150.342	
31 - Mobilya imalatı	4	5.215.218.735	7.152.229.483	838.596.218	
32 - Diğer imalatlar	5	31.176.479.422	35.970.305.984	118.327.813	
32.1 - Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	5	31.176.479.422	35.970.305.984	118.327.813	
35 - Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	13	35.603.543.972	51.421.752.289	869.937.125	
Toplam	500	1.178.600.842.346	1.325.312.216.229	92.503.472.320	

	Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	Toplam Borçlar	Mali Borçlar	Özkaynak	Aktif Toplamı	Ücretli Çalışanlar Ortalaması
	12.026.652.743	15.219.370.665	38.548.295.716	29.707.319.447	43.159.920.595	81.708.216.312	20.989
	15.587.611.295	26.452.615.272	93.026.865.351	59.748.870.821	38.286.621.015	131.313.486.361	134.279
	1.054.484.171	15.843.250.102	14.101.378.234	9.559.774.284	6.101.937.220	20.203.315.455	4.598
	878.209.046	51.124.245.702	5.873.567.344	483.325.681	2.030.016.760	7.903.584.106	2.312
	11.193.849.268	11.885.948.430	53.171.324.861	42.652.256.173	20.262.578.625	73.433.903.487	71.965
	1.468.211.337	2.803.592.788	5.569.272.083	2.351.781.256	3.412.943.077	8.982.215.162	27.448
	3.105.513.490	3.700.202.415	18.342.892.848	11.368.799.733	4.001.945.822	22.344.838.670	8.878
	3.971.041.952	5.654.229.306	11.003.001.194	6.697.247.232	6.773.001.499	17.776.002.695	11.408
	1.088.685.570	46.429.823.037	87.718.656.569	53.975.900.765	2.560.798.606	90.279.455.176	8.445
	16.192.621.416	20.114.937.183	59.167.010.149	39.588.330.418	33.283.476.650	92.450.486.798	29.696
	3.757.608.221	5.594.721.378	5.407.721.166	3.058.491.818	9.015.959.773	14.423.680.938	11.744
	6.128.738.746	8.393.459.227	23.739.990.231	13.229.970.528	10.675.822.710	34.415.812.941	27.312
	8.784.807.185	12.071.717.476	46.763.584.459	30.038.662.792	25.025.571.686	71.789.156.143	29.685
	28.140.657.742	27.521.040.185	119.267.530.989	67.375.342.725	56.975.772.195	176.243.303.189	62.282
	6.955.636.040	10.283.228.591	20.215.191.176	4.611.739.516	13.845.644.283	34.060.835.458	25.507
	7.112.550.765	10.741.580.319	37.714.859.033	8.825.000.509	20.605.392.575	58.320.251.608	21.281
	12.502.291.668	15.420.529.876	45.003.849.927	21.783.405.099	21.975.245.772	66.979.095.699	54.980
	4.581.813.307	6.420.325.854	10.547.207.224	4.453.321.223	13.309.097.133	23.856.304.358	18.579
	24.462.147.369	33.756.374.840	87.831.394.199	38.715.123.414	33.248.561.800	121.079.956.001	104.427
	3.147.464.970	5.195.818.921	38.901.624.298	12.307.387.480	9.435.147.441	48.336.771.739	15.748
	932.344.973	1.913.006.422	2.458.842.029	831.607.549	3.634.144.287	6.092.986.315	10.392
	482.058.285	506.355.518	2.799.493.448	2.168.677.927	1.645.128.970	4.444.622.418	1.650
	482.058.285	506.355.518	2.799.493.448	2.168.677.927	1.645.128.970	4.444.622.418	1.650
	10.670.952.454	8.621.863.423	52.851.871.405	35.090.323.114	27.562.082.631	80.413.954.036	11.816
	184.446.547.331	346.032.596.035	881.106.972.024	499.566.278.545	407.229.662.949	1.288.336.634.979	716.962

2020 Yılında İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda Sektörel Faktör Gelirleri Dağılımı ve Seçilmiş Diğer Büyüklükler (TL)

Sektörler	İşyeri Sayısı	Ödenen Maaş ve Ücretler	Ödenen Faizler	Milli Gelir Anlamında Kar	
05-08 - Madencilik ve taş ocaklığı	10	2.598.162.467	3.231.434.202	4.954.121.479	
10 - Gıda ürünlerinin imalatı	109	11.307.259.457	5.254.550.315	5.816.747.440	
11 - İçeceklerin imalatı	6	815.327.180	475.643.377	-1.452.801.699	
12 - Tütün ürünleri imalatı	3	516.354.065	66.952.885	447.322.317	
13 - Tekstil ürünlerinin imalatı	41	4.516.902.673	3.051.464.678	2.156.353.127	
14 - Giyim eşyalarının imalatı	13	1.488.064.338	151.835.863	833.008.366	
16 - Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	7	853.428.510	2.292.693.382	-494.034.146	
17 - Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	15	1.192.535.179	769.191.304	2.342.871.208	
19 - Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	4	2.040.008.723	1.678.646.928	-10.006.438.220	
20 - Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	33	4.068.703.026	5.043.444.623	7.514.783.235	
21 - Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	7	1.502.552.981	360.984.097	3.050.181.169	
22 - Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	21	3.090.298.029	1.177.741.675	2.560.827.913	
23 - Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	24	3.756.696.609	4.242.460.626	1.208.026.736	
24 - Ana metal sanayii	66	8.214.610.129	6.054.100.903	4.806.083.758	
25 - Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	19	3.198.342.414	500.496.262	5.657.662.484	
26 - Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	6	3.922.088.480	1.001.299.779	4.662.712.979	
27 - Elektrikli teçhizat imalatı	31	5.558.510.541	786.340.614	5.854.266.971	
28 - Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	14	1.869.747.741	737.821.261	3.013.976.676	
29 - Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	41	12.019.996.129	2.974.840.742	10.394.233.230	
30 - Diğer ulaşım araçlarının imalatı	6	3.099.879.156	552.142.051	768.305.051	
31 - Mobilya imalatı	4	855.134.856	83.343.214	833.006.463	
32 - Diğer imalatlar	5	93.111.184	62.937.192	330.843.331	
32.1 - Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	5	93.111.184	62.937.192	330.843.331	
35 - Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	13	1.627.193.293	3.787.768.808	-1.944.298.200	
Toplam	500	78.330.672.943	44.536.462.770	53.308.717.223	

	Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla)	Amortismanlar	Diğer Dolaylı Vergiler	Brüt Katma Değer (Temel Fiyatlarla)	Ödenen KDV + ÖTV	Sübvansiyonlar	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)
	10.783.718.148	2.926.682.396	222.901.206	13.933.301.750	1.290.067.963	3.999.048	15.219.370.665
	22.378.557.212	3.316.370.326	197.104.557	25.892.032.095	1.123.550.073	562.966.896	26.452.615.272
	-161.831.142	506.913.839	101.490.711	446.573.408	15.396.676.694	-	15.843.250.102
	1.030.629.267	269.155.606	22.599.690	1.322.384.563	49.801.861.139	-	51.124.245.702
	9.724.720.478	1.904.010.274	34.663.360	11.663.394.112	231.119.532	8.565.214	11.885.948.430
	2.472.908.567	306.673.965	7.661.034	2.787.243.566	35.760.915	19.411.693	2.803.592.788
	2.652.087.746	786.595.802	12.516.141	3.451.199.689	249.491.810	489.084	3.700.202.415
	4.304.597.691	624.579.336	11.320.369	4.940.497.396	713.731.910	-	5.654.229.306
	-6.287.782.569	4.394.071.718	92.305.792	-1.801.405.059	48.231.228.096	-	46.429.823.037
	16.626.930.884	2.540.811.940	121.084.516	19.288.827.340	826.669.122	559.279	20.114.937.183
	4.913.718.247	542.991.972	35.154.325	5.491.864.544	104.324.350	1.467.516	5.594.721.378
	6.828.867.617	1.245.143.946	51.710.019	8.125.721.582	269.268.141	1.530.496	8.393.459.227
	9.207.183.971	2.331.516.683	111.297.403	11.649.998.057	428.374.150	6.654.731	12.071.717.476
	19.074.794.790	3.626.254.661	187.415.848	22.888.465.299	4.634.294.230	1.719.344	27.521.040.185
	9.356.501.160	674.049.257	35.435.120	10.065.985.537	219.091.488	1.848.434	10.283.228.591
	9.586.101.238	763.810.370	31.791.536	10.381.703.144	359.877.175	-	10.741.580.319
	12.199.118.126	2.013.585.813	109.843.651	14.322.547.590	1.143.933.587	45.951.301	15.420.529.876
	5.621.545.678	630.411.627	11.343.167	6.263.300.472	161.337.233	4.311.851	6.420.325.854
	25.389.070.101	7.368.098.551	60.636.215	32.817.804.867	940.748.187	2.178.214	33.756.374.840
	4.420.326.258	759.570.752	14.646.698	5.194.543.708	1.612.190	336.977	5.195.818.921
	1.771.484.533	125.090.517	6.104.358	1.902.679.408	11.655.104	1.328.090	1.913.006.422
	486.891.707	17.544.416	1.400.736	505.836.859	518.659	-	506.355.518
	486.891.707	17.544.416	1.400.736	505.836.859	518.659	-	506.355.518
	3.470.663.901	3.470.791.596	180.031.376	7.121.486.873	1.500.376.550	-	8.621.863.423
	176.175.852.936	41.174.360.540	1.667.209.127	219.017.422.603	127.678.491.600	663.318.168	346.032.596.035

2020 Yılında İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda

Sektörel Bazı Oranlar (%) ve Çalışan Başına Düşen Büyüklükler (TL)

Sektörler	İşyeri Sayısı	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.) / Net Satışlar (%)	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.) / Özkaynak (%)	FAVÖK/ Net Satışlar (%)	
05-08 - Madencilik ve taş ocakçılığı	10	34,8	26,3	36,9	
10 - Gıda ürünlerinin imalatı	109	2,9	13,9	8,5	
11 - İçeceklerin imalatı	6	7,0	10,8	11,2	
12 - Tütün ürünleri imalatı	3	8,6	31,3	11,9	
13 - Tekstil ürünlerinin imalatı	41	6,7	15,9	23,4	
14 - Giyim eşyalarının imalatı	13	5,9	21,6	11,7	
16 - Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	7	7,6	31,7	18,6	
17 - Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	15	11,2	33,1	19,8	
19 - Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	4	-6,6	-255,2	1,1	
20 - Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	33	13,7	31,0	21,5	
21 - Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	7	29,0	36,3	33,3	
22 - Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	21	7,3	23,0	18,1	
23 - Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	24	11,6	17,2	23,7	
24 - Ana metal sanayii	66	6,5	26,9	11,8	
25 - Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	19	16,0	37,7	21,4	
26 - Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	6	19,1	26,7	24,6	
27 - Elektrikli teçhizat imalatı	31	9,5	36,2	14,9	
28 - Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	14	19,4	33,7	19,8	
29 - Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	41	5,4	36,4	10,9	
30 - Diğer ulaşım araçlarının imalatı	6	6,0	8,1	24,9	
31 - Mobilya imalatı	4	11,7	23,1	13,0	
32 - Diğer imalatlar	5	0,3	7,2	1,3	
32.1 - Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı	5	0,3	7,2	1,3	
35 - Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	13	1,7	3,2	20,8	
Toplam	500	7,0	22,7	13,9	

	Üretimden Satışlar (Net) / Net Satışlar (%)	Ücretle Çalışanlar Ortalaması	Dönem Kar ve Zarar Toplamı (V.Ö.) / Ücretle Çalışanlar Ortalaması	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla) / Ücretle Çalışanlar Ortalaması	Net Katma Değer (Faktör Fiyatlarıyla) / Ücretle Çalışanlar Ortalaması	Net Satışlar / Ücretle Çalışanlar Ortalaması
	93,0	20.989	541.447	725.112	513.780	1.553.823
	87,3	134.279	39.643	196.997	166.657	1.363.331
	96,5	4.598	142.838	3.445.683	-35.196	2.048.776
	99,2	2.312	274.869	22.112.563	445.774	3.178.764
	92,0	71.965	44.677	165.163	135.131	665.658
	88,9	27.448	26.824	102.142	90.094	456.263
	97,7	8.878	143.063	416.783	298.726	1.882.799
	96,8	11.408	196.581	495.637	377.331	1.762.089
	93,4	8.445	-773.875	5.497.907	-744.557	11.766.394
	82,0	29.696	347.237	677.362	559.905	2.539.572
	84,8	11.744	278.513	476.390	418.402	961.219
	89,7	27.312	89.962	307.318	250.032	1.237.091
	93,4	29.685	144.662	406.661	310.163	1.250.961
	90,1	62.282	246.335	441.878	306.265	3.818.402
	89,3	25.507	204.438	403.153	366.821	1.276.351
	96,8	21.281	258.874	504.750	450.454	1.356.942
	86,2	54.980	144.523	280.475	221.883	1.526.146
	85,8	18.579	241.288	345.569	302.575	1.246.922
	90,6	104.427	115.920	323.253	243.127	2.140.144
	98,2	15.748	48.397	329.935	280.691	804.169
	72,9	10.392	80.696	184.085	170.466	688.244
	86,7	1.650	71.714	306.882	295.086	21.800.185
	86,7	1.650	71.714	306.882	295.086	21.800.185
	69,2	11.816	73.624	729.677	293.726	4.351.875
	88,9	716.962	129.021	482.637	245.726	1.848.511

YÖNTEM, TANIM VE AÇIKLAMALAR

“Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500)” araştırmasının temel amacı, Türkiye’de sanayi faaliyet kolunda yer alan en büyük kuruluşları tespit edebilmek, bu kuruluşlara ait büyüklükleri ortaya koyarak Türk sanayinin gelişimini görebilmek ve geleceğe yönelik yol haritasının belirlenmesine katkı sağlamaktır.

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2020

“Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” Araştırması ankete dayalı bir çalışmadır. Ankete katılım gönüllülük esasına dayalıdır.

1. YÖNTEM

“Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” Araştırması ankete dayalı bir çalışmadır. Ankete katılım gönüllülük esasına dayalıdır.

Anket coğrafi olarak tüm Türkiye’yi, iktisadi olarak sanayi sektöründe faaliyet gösteren tüm kuruluşları kapsamaktadır.

Anket birimi işyeridir. İşyeri; tek bir mahalde, tek bir mülkiyet altında, bir veya daha fazla kişinin sınai ve ticari faaliyette bulunduğu veya hizmet gördüğü yerdir. Sınai faaliyet icra eden ve müstakil muhasebe kayıt ve kaynaklarına sahip işyerleri anket kapsamında değerlendirilmektedir.

Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması, www.iso500.org.tr adresinde yer alan “Anket Kullanıcı Girişi” uygulaması ile yürütülmektedir.

Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması’nda yer almak isteyen kuruluşların her yıl için belirlenen tarih aralığında “Anket Kullanıcı Girişi” uygulamasını kullanarak anket bilgilerini doldurmaları ve mali mühür uygulaması ile Kurumlar Vergisi Beyannamesini (e-beyanname) yüklemeleri gerekmektedir. Bu işlemleri gerçekleştirmeyen kuruluşlar değerlendirmeye alınmamaktadır.

Anket verileri kapsamında firmalardan net satışlar, üretimden satışlar, ihracat (dolar olarak), vergi öncesi dönem kar/zarar, faiz amortisman ve vergi öncesi kar/zarar, aktif-pasif toplamı, yıllık ortalama çalışan sayısı, ar-ge harcamaları ve brüt katma değer hesaplanmasında kullanılan faktör gelirleri ödemeleri (ödenen maaş ve ücretler, ödenen faizler, üretim faaliyeti dışı gelirler, amortisman ve ödenen dolaylı vergiler, kardan ayrılan karşılıklar gibi) ile ilgili bilgiler istenmektedir. Ayrıca sermaye dağılımı ve iktisadi faaliyet kodu (NACE Rev. 2) bilgileri de alınmaktadır.

Çalışmamızda kuruluşların beyanı esas alınmakla birlikte, ankette yer alan bilgilerin doğruluğunu kontrol etmek amacıyla anket verilerinin yanı sıra kuruluşların Vergi Usul Kanunu’na (VUK) göre hazırlanmış yılsonu kapanış

bilanço ve gelir tablolarını içeren ve Maliye Bakanlığı'na verilen Kurumlar Vergisi Beyannamesini (E-beyanname) de elektronik ortama yüklemeleri istenmektedir.

Anket formunda yer alan bilgiler e-beyanname verileri karşılaştırılmakta, herhangi bir tutarsızlık olması durumunda firmadan düzeltme yapması ve/veya durumu açıklayan ek belgeler (YMM onaylı yazı, kapasite raporu, sanayici sicil belgesi, kesin mizan vb.) paylaşması istenmekte ve/veya e-beyanname verileri dikkate alınmaktadır.

"Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırması kapsamında Türkiye'de sanayi faaliyet kolunda yer alan en büyük kuruluşların tespit edilmesi amaçlandığı için bilgilerini açıklamak istemeyen kuruluşlar da kapsama alınmakta; bu kuruluşlara ait bilgiler, tüm değerlendirmelerde kullanılmakla birlikte kamuoyu ile paylaşılmamaktadır.

"Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırması, sanayi sektörü kapsamında gerçekleştirilmektedir. İSO 500 çalışmasında NACE Rev.2'nin Madencilik ve Taşocakçılığı (B), İmalat (C) ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım (D) sektörleri kapsamaktadır. Ancak NACE Rev. 2 sınıflamasına göre 33, 35.12, 35.13, 35.14, 35.2, 35.3 ve 09 sektörleri kapsam dışıdır.

"Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" sıralaması, üretimden satışlar (kuruluşların kendi üretmiş olduğu mallardan yapmış olduğu satışlar-ticari mal satışları hariç) kriterine göre yapılmaktadır.

Söz konusu çalışmada kuruluşlar üretimden satışlar büyüklüğüne göre sıralanırken, net satışlar, brüt katma değer, özkaynak, aktif toplamı, vergi öncesi dönem kar/zarar, faiz amortisman ve vergi öncesi kar/zarar, ihracat ve ortalama çalışan sayısı büyüklüklerine göre de sıralamaya tabi tutulmaktadır.

Kuruluşlara ait bilgilerin açıklandığı ana tabloda, kuruluşların üretimden satışlar büyüklüklerine göre sıra numaralarının yanı sıra bir önceki yıl İSO 500 sıralamasındaki sıraları da yer almaktadır. Bir önceki yıla ait sıra numarası bulunmayan sanayi kuruluşları bir önceki yıl sıralamaya girememiş olan bir kuruluş olabileceği gibi, bir önceki yıl bilgilerinin açıklanmasını istemeyen bir kuruluş ya da İkinci 500'den Birinci 500'e yükselmiş bir kuruluş da olabilmektedir.

2. TANIM VE AÇIKLAMALAR

2.1. Net Satışlar

Net satışlar, kuruluş tarafından üretilen, malzemesi verilerek dışarıda yaptırılan (fason), üretim sürecinden geçirilmeden aynen alındığı gibi satılan malların satışı ile bunlara ilaveten varsa başkalarının malzemelerini kullanarak onlar için yapılan imalat karşılığı elde edilen fason gelirlerden oluşmaktadır. Net satışlar, iç ve dış satışları kapsamaktadır. Net satışlar, tüm satış vergileri, fonlar, KDV ve ÖTV hariç verilmelidir. Net satışlar tutarı, gelir tablosundaki net satışlara eşit olmalıdır.

2.2. Üretimden Satışlar (Net)

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralaması, üretimden satışlar (net) kriterine göre yapılmaktadır.

Üretimden satışlar, kuruluş tarafından üretilen mallardan yapılan satışlar, malzemesi verilerek dışarıda yaptırılan (fason) mallardan satışlar ile başkalarının malzemelerini kullanarak onlar için yapılan üretim karşılığı elde edilen gelirleri kapsamaktadır. Net satışlarda olduğu gibi, üretimden satışlar tutarı da net olarak verilmelidir. Yani tüm satış vergileri, fonlar, KDV ve ÖTV hariçtir. Satış iade ve indirimleri, satış tutarı içinde yer almamalıdır. "Satış İndirimleri" altında yer almayan indirim ve iskontolar varsa bu tutarlar düşülmelidir. Üretim sürecinden geçirilmeden aynen alındığı gibi satılan mallar, üretimden satışlar tutarına dahil edilmemelidir.

Satış fiyatı: Ürünün işyeri çıkış fiyatıdır. Satış fiyatı müşteri adına yapılan tüm indirimler ile müşteri adına yapılan ulaşım ve teslim giderleri düşüldükten sonra bulunan fiyattır. Malların taşınması bizzat işyeri tarafından kendi taşıtları ile yapılırsa, bu malın satış fiyatı malın alıcıya teslim edildiği andaki fiyatıdır. Satış fiyatı tüm satış vergilerini, fonları, KDV ve ÖTV'yi kapsamamaktadır.

2.3. Brüt Katma Değer

500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışması kapsamında kuruluşların ülke ekonomisine yaptıkları katkıları hesaplayabilmek için, anket formunda katma değer ile ilgili sorular da yer almaktadır.

İSO 500 çalışmasında gelir yöntemiyle GSYH ile uyumlu bir katma değer hesaplaması kullanılmaktadır. Ancak temel üretim faktörlerine yapılan ödemeler gelir yoluyla GSYH'den farklı olarak kalıntı yoluyla değil, doğrudan elde edilmeye çalışılmaktadır.

Bilindiği gibi üretime katılan üretim faktörlerinin paylarına düşen maaş ve ücretler, ödenen faizler, ödenen kiralar (sadece tarım sektöründe) ve milli gelir anlamında kar toplamı **net katma değeri** vermektedir. Net katma değere yıllık amortisman tutarı, ödenen dolaylı vergiler eklenip, sübvansiyonlar düşüldüğünde brüt **katma değere** ulaşılmaktadır.

Milli gelir anlamında kar olarak adlandırdığımız kar faktör geliri (girişimcinin üretime katılması sonucu üretimden aldığı pay) şöyle hesaplanmaktadır. Kuruluşun vergi öncesi dönem karına veya zararına, o dönemde ayrılan karşılıklar eklenip, vergi öncesi dönem karı kapsamındaki temettü iştirak gelirleri, net kambiyo kar ve zararları ile faiz gelirleri vb. faaliyet dışı net gelirler düşülmektedir.

2.4. Özkaynak

Ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kar yedekleri, geçmiş yıllar karları ile dönem net kar toplamından, dönem zararı ile birikmiş zararların indirilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. Bilançodaki özkaynak toplamına eşit olmalıdır.

2.5. Aktif Toplamı

Bilançodaki aktif toplamına (dönen varlıklar+duran varlıklar) eşit olmalıdır.

2.6. Dönem Karı/Zararı (V.Ö)

Gelir tablosundaki vergi öncesi dönem karı veya zararına eşit olmalıdır.

2.7. Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kar/Zarar

Vergi öncesi dönem karı veya zararına, amortisman gideri (itfa ve tükenme payları dahil), finansal gelir ve giderler farkı (net) ile operasyonel olmayan gelir ve giderler farkı (net) eklenmelidir.

2.8. İhracat

Kuruluşun yaptığı ihracatın dolar değeri (FOB) belirtilmelidir. İhracat değeri, Genel Ticaret Sistemi (GTS)'ye göre verilmelidir. GTS'de ülkenin ekonomik alanını oluşturan serbest bölgeler, gümrük antrepoları ve serbest dolaşım alanından yurt dışına çıkan mallar ihracat kabul edilmektedir.

Bu rakama varsa ihraç kayıtlı satışlar eklenmeli, hizmet ticareti ve transit ticaret dahil edilmemelidir. İhracat tutarları, herhangi bir şekilde devletten alınan mali yardımları (sübvansiyonları) kapsamamalıdır. KKTC'ye yapılan ihracatın da dolar değeri verilmelidir.

2.9. Ücretle Çalışanlar Sayısı

Maaş ve ücretle çalışanların ortalama sayısı belirtilmelidir. Tüm maaş ve ücretle çalışanlar kapsama dahildir. Maaş, ücret, komisyon, ikramiye, parça başı ödeme veya aynı karşılıklar şeklinde yapılan ödemeleri alan, iş akdine sahip ve işveren için çalışan kişiler belirtilmelidir.

2.10. Sektörel Sınıflama

Sektörel sınıflamalarda Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) kullanılmaktadır. Bir zaman serisi çalışması niteliğinde olan çalışmada, geçmiş yıllar ile kıyaslamayı devam ettirebilmek ve seriyi koparmamak için sektörel sınıflama olarak Birleşmiş Milletler Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (ISIC Rev.2) da kullanılmaya devam edilmektedir.

Sektörel tablolarda, herhangi bir sektörde faaliyet gösteren firma sayısının tek olması durumunda, o sektöre ilişkin bilgiler kamuoyu ile paylaşılmamaktadır.

Markanıza Değer Katın

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Logo'su Hazır!

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

TÜRKİYE'NİN
İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

"Türkiye'nin 2020 yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" arasında yer almayı başaran firmalarımızın, ulaştığı bu başarıyı çok daha üst noktalara taşıyabilmesi ve kurumsal kimliklerine daha fazla değer katabilmesi adına aşağıda sıralanan etkili iletişim alanlarında kullanabilmesi için **İSO 500 Logo'muzu** taleplerinize sunuyoruz.

Kurumsal web sitenizde

Basılı ya da dijital broşürlerinizde

Sosyal medya görsellerinizde

Dergi, bülten gibi süreli yayınlarınızda

Sizi medyada temsil eden
basın bültenlerinizde

Tanıtım filmleri ya da videolarınızda

Kongre, fuar ya da toplantı gibi
etkinliklerinizde

Yukarıda belirttiğimiz etkili iletişim alanlarında **İSO 500 logosunun kullanımına dair** daha detaylı bilgiye ulaşabilmek için **İSO Kurumsal İletişim Şubemiz** (cbagdatli@iso.org.tr, cozen@iso.org.tr) ile iletişime geçebilirsiniz.

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

www.iso.org.tr

Sanayi ile Teknolojinin Buluşma Noktası

ESKİŞEHİR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

ESKİŞEHİR OSB

- Toplam Alan 31 Milyon m²
- Tahsis Edilen Alan 20 Milyon m²
- 670 Sanayi Kuruluşu
- 45 Bin Çalışan
- 5 Milyar \$ Ciro
- 1,7 Milyar \$ İhracat
- 100 İhracatçı Kuruluş
- 31 Yabancı Sermayeli Firma

ÇEVRE VE ENERJİ

- Atıksu Arıtma Tesisi
- Çevre Laboratuvarı
- Solar Kurutma Tesisi
- Doğalgaz Elektrik Santrali
- Güneş Enerjisi Santralleri
- Türkiye'nin En Yeşil OSB'si
- Çevre Dostu OSB
- Simbiyoz Çalışmaları
- Sokak Hayvanları Komisyonu

EĞİTİM

- Özel Eskişehir OSB Meslek ve Teknik Lisesi
- MEGEM Mesleki Eğitim Merkezi
- ESBEM Sınav ve Belgelendirme Merkezi
- ESOGÜ Meslek Yüksekokulu
- Engelliler Montaj Atölyesi
- Üniversitelerle Ortak Proje Çalışmaları

ALTYAPI

- Altyapısı Bitmiş Tahsise Hazır Arsalar
- Uygun Fiyatlar ve Ödeme Koşulları
- BOTAŞ ve TANAP'tan Doğalgaz Arzı
- 300 MW Elektrik Gücü
- Fiberoptik İnternet Altyapısı
- Telefon Altyapısı
- Kesintisiz Su Arzı
- Atıksu Altyapısı
- Yağmursuyu Kanalları
- İtfaiye Merkezi
- Ambulans

HİZMET BİRİMLERİ

- KOBİ OSB'ler
- Yaşam Merkezi
- İş ve Ticaret Merkezi
- Lojistik Merkez
- Gümrük
- Antrepolar
- Arıza ve Destek Merkezi
- Camiler
- Spor Tesisleri
- Kreş
- Restoranlar

TEKNOLOJİ

- Teknoloji Geliştirme Bölgesi
- Tasarım ve İnovasyon Merkezi
- İnternet Servis Sağlayıcısı
- Üniversite-Sanayi İş Birliği
- %15'e Ulaşan Yüksek Teknoloji Ürün İhracatı
- Yatırım Teşviklerden Yararlanma İmkânı
- Danışmanlık Hizmetleri
- 14 Ar-Ge Merkezi
- Yüksek Eğitimli İşgücü Varlığı
- Dünya Bankası'nca Pilot OSB Seçildi

GELECEĞİNİZ İÇİN ÇALIŞIYORUZ

ESKİŞEHİR ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ YÖNETİM KURULU

ESKİŞEHİR
ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ

www.eosb.org.tr info@eosb.org.tr

FAALİYET KODLARI VE SERMAYE DAĞILIMI

İSO 500 çalışmasında sektörler Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması'na (NACE Rev.2) göre gruplanmaktadır.

EKONOMİK FAALİYET KODLARI

Çalışma kapsamında her kuruluşun ekonomik faaliyeti ile ilgili olarak hem Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev. 2, 2021), hem de Birleşmiş Milletler-Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (ISIC Rev. 2)'na ilişkin ekonomik faaliyet kodu bilgileri yer almaktadır.

Kuruluşların ISIC. Rev.2 ekonomik faaliyet kodları, çalışmamız kapsamında firmalardan yada bağlı oldukları odalardan temin edilen NACE Rev.2 ekonomik faaliyet kodları kullanılarak oluşturulmuştur.

AVRUPA TOPLULUĞU EKONOMİK FAALİYETLERİN İSTATİSTİKİ SINIFLAMASI (NACE REV. 2, 2021)

Kod	Tanım
B	MADENCİLİK VE TAŞOCAKÇILIĞI
05	Kömür ve linyit çıkartılması
06	Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı
07	Metal cevherleri madenciliği
08	Diğer madencilik ve taş ocaklığı
C	İMALAT
10	Gıda ürünlerinin imalatı
11	İçeceklerin imalatı
12	Tütün ürünleri imalatı
13	Tekstil ürünlerinin imalatı
14	Giyim eşyalarının imalatı
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı
18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması
19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı
20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı
24	Ana metal sanayii
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı
27	Elektrikli teçhizat imalatı
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı
31	Mobilya imalatı
32	Diğer imalatlar
32.1	Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı
32.2	Müzik aletleri imalatı
32.3	Spor malzemeleri imalatı
32.4	Oyun ve oyuncak imalatı
32.5	Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı
32.9	Başka yerde sınıflandırılmamış imalatlar
D	ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE HAVALANDIRMA SİSTEMİ ÜRETİM VE DAĞITIMI
35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER - TÜM EKONOMİK FAALİYETLERİN ULUSLARARASI STANDART SANAYİ SINIFLAMASI (ISIC REV. 2)

Kod	Tanım
210	Madencilik ve Taşocaklığı
311	Gıda Maddeleri Sanayi
312	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Gıda Maddeleri Sanayi
313	İçki Sanayi (Alkollü ve Alkolsüz)
314	Tütün İşleme Sanayi
321	Dokuma Sanayi
322	Giyim Eşya Sanayi
323	Kürk ve Deri Sanayi
324	Ayakkabı Sanayi
331	Ağaç ve Mantar Ürünleri Sanayi
332	Ağaç, Mobilya ve Mefruşat Sanayi
341	Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi
342	Basım Sanayi
351	Ana Kimya Sanayi
352	Diğer Kimyasal Ürünler Sanayi
353	Petrol Ürünleri Sanayi
354	Çeşitli Petrol ve Kömür Türevleri Sanayi
355	Lastik Ürünleri Sanayi
356	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Plastik Ürünler Sanayi
361	Çanak, Çömlek, Çini, Porselen Sanayi
362	Cam ve Camdan Mamul Eşya Sanayi
369	Taş ve Toprağa Dayalı Diğer Sanayi
371	Demir-Çelik Ana Metal Sanayi
372	Demir-Çelik Dışında Ana Metal Sanayi
381	Metal Eşya Sanayi
382	Makine Sanayi (Elektrikli Olanlar Hariç)
383	Elektrik Makineleri, Aletleri ve Cihazları Sanayi
384	Taşıt Araçları Sanayi
385	Mesleki, Bilimsel, Sağlık Amaçlı Aletler ve Malzemeler Sanayi
390	Diğer İmalat Sanayi
400	Elektrik Sektörü

İSO 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU'NUN SERMAYE DAĞILIMI

Kamu Kuruluşları

% 100 kamu sermayeli kuruluşlar	9
% 50'den fazla kamu sermayeli, kamu-özel sermayeli kuruluşlar	-
% 50'den fazla kamu sermayeli, kamu-yabancı ortaklı kuruluşlar	-
% 50'den fazla kamu sermayeli, kamu-özel-yabancı sermayeli kuruluşlar	-
Toplam Kamu Kuruluşları	9

Özel Kuruluşlar

Yerli Sermaye Ağırlıklı	
% 100 özel sermayeli kuruluşlar	376
% 50'den fazla özel sermayeli, özel-kamu sermayeli kuruluşlar	5
% 50'den fazla özel sermayeli, özel-yabancı sermayeli kuruluşlar	24
% 50'den fazla özel sermayeli, özel-kamu-yabancı sermayeli kuruluşlar	-
Yabancı Sermaye Ağırlıklı	
% 100 yabancı sermayeli kuruluşlar	47
% 50'den fazla yabancı sermayeli, yabancı-özel sermayeli kuruluşlar	31
% 50'den fazla yabancı sermayeli, yabancı-kamu sermayeli kuruluşlar	-
% 50'den fazla yabancı sermayeli, yabancı-özel-kamu sermayeli kuruluşlar	1
Hiçbirinin % 50'den fazla sermayeye sahip olmadığı kamu-özel-yabancı	-
Sermayesi yarı yarıya olan özel ve yabancı sermayeli kuruluşlar	7
Toplam Özel Kuruluşlar	491
Genel Toplam	500
Halka Açık Kuruluşlar	67

sirikcioğlu
M E N S U C A T

*Kumaşında
Kalite Var !*

ISO 14001:2004

ISO 9001:2008

COTTON USA

Tested for harmful substances
according to Oeko-Tex® Standard 100
13.HTR.27453 HOHENSTEIN HTTI

BCI Better Cotton Initiative

www.sirikcioglu.com.tr

SEKTÖREL SIRALAMALAR

EKONOMİK FAALİYETLERİN İSTATİSTİKİ SINIFLAMASI (NACE REV. 2, 2021)

05-08	Madencilik ve taşocakçılığı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Eti Bakır A.Ş.	Özel	24	7.410.202.773
2	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	Kamu	44	4.545.960.084
3	-	Özel	49	-
4	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	Kamu	66	3.428.947.752
5	Kazan Soda Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	70	3.350.894.193
6	Eti Soda Üretim Pazarlama Nakliyat ve Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	105	2.292.993.903
7	Esan Eczacıbaşı Endüstriyel Hammaddeler San. ve Tic. A.Ş.	Özel	125	1.988.330.505
8	Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	180	1.505.822.876
9	İmbat Madencilik Enerji Turizm San. ve Tic. A.Ş.	Özel	330	878.576.524
10	Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.	Özel	436	662.390.004

10	Gıda ürünlerinin imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Unilever San. ve Tic. T.A.Ş.	Özel	26	7.295.482.773
2	Eti Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	36	5.437.168.514
3	Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş.	Özel	48	4.290.923.397
4	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	Kamu	53	4.048.530.361
5	Banvit Bandırma Vitaminli Yem Sanayi A.Ş.	Özel	65	3.432.002.880
6	SÜTAŞ Süt Ürünleri A.Ş.	Özel	67	3.426.086.914
7	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kamu	74	3.159.163.182
8	Şenpiliç Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	76	3.148.120.974
9	Bunge Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	80	2.955.388.047
10	Abaloğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	85	2.767.121.972
11	Oba Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	86	2.747.249.388
12	Pro Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	91	2.658.831.551
13	Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Tic. A.Ş.	Özel	92	2.641.103.797
14	Abaloğlu Lezita Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	93	2.547.653.650
15	Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhracat ve İthalat A.Ş.	Özel	98	2.439.306.383

		Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
16	Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	Kamu	100	2.368.325.242
17	Namet Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	103	2.323.242.778
18	C.P. Standart Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	108	2.250.935.030
19	BEYPI Beypazarı Tarımsal Üretim Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Özel	112	2.155.177.275
20	Cargill Tarım ve Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	113	2.138.165.316
21	Altınmarka Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	114	2.109.731.538
22	Pınar Süt Mamülleri Sanayii A.Ş.	Özel	116	2.071.624.573
23	Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhr. İth. ve Tic. A.Ş.	Özel	119	2.059.402.632
24	Kayseri Şeker Fabrikası A.Ş.	Özel	121	2.052.287.724
25	Tarım Kredi Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	127	1.949.633.033
26	Durak Fındık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	132	1.920.577.626
27	Şölen Çikolata Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	135	1.889.621.852
28	S.S. Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Özel	148	1.786.098.829
29	Başhan Tarımsal Ürünleri Pazarlama San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	150	1.764.017.518
30	-	Özel	158	-
31	Panagro Tarım Hayvancılık Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	160	1.668.870.610
32	Progida Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	162	1.659.890.442
33	Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	Özel	163	1.657.770.098
34	Mutlu Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	171	1.582.128.034
35	Reka Bitkisel Yağlar San. ve Tic. A.Ş.	Özel	172	1.580.286.065
36	Aves Enerji Yağ ve Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	173	1.568.931.018
37	Sofra Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	Özel	179	1.510.764.276
38	Abaloğlu Yem Sanayi A.Ş.	Özel	181	1.466.274.986
39	Doğuş Çay ve Gıda Maddeleri Üretim Pazarlama İth. İhr. A.Ş.	Özel	182	1.455.188.154
40	Gedik Tavukçuluk ve Tarım Ürünleri Tic. San. A.Ş.	Özel	183	1.452.451.874
41	Tat Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	185	1.441.679.506
42	Balsu Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	192	1.409.406.342
43	Çekok Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	193	1.408.835.710
44	Bifa Bisküvi ve Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	197	1.397.381.075
45	Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. ve İth. A.Ş.	Özel	205	1.356.905.227
46	Aydın Kuruyemiş San. ve Tic. A.Ş.	Özel	208	1.349.303.854
47	Aynes Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	215	1.307.126.427
48	Kadooğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	221	1.291.342.453
49	Tadım Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	222	1.283.051.595

		Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
50	Hastavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	229	1.259.886.155
51	Göknur Gıda Maddeleri Enerji İmalat İth. İhr. Tic. ve San. A.Ş.	Özel	230	1.239.462.094
52	Yayla Agro Gıda Sanayi ve Nakliyat A.Ş.	Özel	233	1.219.078.300
53	Elvan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	237	1.182.023.253
54	Elita Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	249	1.135.507.738
55	Savola Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	252	1.131.148.454
56	Beşler Makarna Un İrmik Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	259	1.086.612.632
57	Yavuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	260	1.084.510.516
58	Kent Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	268	1.053.903.612
59	Lesaffre Turquie Mayacılık Üretim ve Ticaret A.Ş.	Özel	270	1.040.963.866
60	Eksun Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.	Özel	273	1.029.342.114
61	Yonca Gıda Sanayi İşletmeleri İç ve Dış Ticaret A.Ş.	Özel	277	1.015.308.459
62	Armada Gıda Tic. San. A.Ş.	Özel	301	958.201.851
63	Nuh'un Ankara Makarnası San. ve Tic. A.Ş.	Özel	302	956.058.615
64	Ofis Yem Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	310	937.480.944
65	Akyem Adana Yem Yağ Biodizel Tarım ve San. Tic. A.Ş.	Özel	315	928.039.417
66	Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş.	Özel	342	844.890.720
67	Doğuş Yiyecek ve İçecek Üretim San. Tic. A.Ş.	Özel	344	837.602.640
68	Ulusoy Un San. ve Tic. A.Ş.	Özel	345	837.287.067
69	Er Yem Gıda Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	346	834.690.034
70	Nadir Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	348	829.046.333
71	ADM Besin ve Tarım A.Ş.	Özel	354	815.798.498
72	Kozlu Gıda İmalat San. Tic. ve Taşımacılık A.Ş.	Özel	363	804.710.316
73	Bupiliç Entegre Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	367	799.823.269
74	Tarımkredi Birlık Tarım Ürünleri Hayvancılık Ambalaj Petrol Nakliyat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	368	797.808.118
75	Tukaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	371	789.197.658
76	Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	375	771.886.085
77	ISS Hazır Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	Özel	376	769.424.658
78	Ulaş Gıda Un Tekstil Nakliye Tic. ve San. A.Ş.	Özel	378	765.911.234
79	Özgün Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	379	763.220.900
80	Oruçoğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	380	762.960.529
81	Agromey Gıda ve Yem San. Tic. A.Ş.	Özel	382	758.940.785
82	-	Özel	388	-
83	Peyman Kuruyemiş Gıda Aktariye Kimyevi Maddeler Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	399	717.336.409

		Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
84	S.S. Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Özel	403	708.947.244
85	Poyraz Poyraz Fındık Entegre San. ve Tic. A.Ş.	Özel	406	701.432.622
86	Özyılmaz Fındık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	408	699.530.150
87	Yörükoğlu Süt ve Ürünleri San. Tic. A.Ş.	Özel	409	698.575.376
88	Teksüt Süt Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	410	696.728.518
89	Durum Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	417	691.661.744
90	Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	421	685.638.160
91	Kervan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	424	682.485.550
92	Beşler Et Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	434	665.890.514
93	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	440	658.672.098
94	Yavuzkan Hazel Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	446	650.669.779
95	Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	449	644.015.493
96	Enka Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	450	642.641.655
97	Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	452	638.001.094
98	Omnia Nişasta San. ve Tic. A.Ş.	Özel	455	636.798.304
99	TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	456	635.815.160
100	Aycan Entegre Gıda A.Ş.	Özel	459	633.099.625
101	Soyyığıt Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	461	631.313.636
102	Felda Iffco Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	462	629.715.672
103	Ova Un Fabrikası A.Ş.	Özel	465	627.930.851
104	Işık Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	466	626.416.613
105	Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.	Özel	468	617.631.137
106	Dardanel Önentaş Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	475	602.076.286
107	Gürsoy Yem Gıda ve Hayvancılık San. Tic. A.Ş.	Özel	477	600.125.735
108	Şenocak Gıda Fındık Entegre Tur. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	484	593.519.490
109	Assan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	490	588.404.926

11

İçeceklerin imalatı

1	Coca-Cola İçecek A.Ş.	Özel	51	4.117.019.413
2	Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	Özel	189	1.422.841.560
3	Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayii A.Ş.	Özel	195	1.400.611.815
4	Sırmagrup İçecek San. ve Tic. A.Ş.	Özel	369	796.458.250
5	Mey Alkollü İçkiler San. ve Tic. A.Ş.	Özel	425	682.118.135
6	Uludağ İçecek Türk A.Ş.	Özel	427	672.851.240

12	Tütün ürünleri imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütünçülük San. ve Tic. A.Ş.	Özel	61	3.628.047.640
2	JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	Özel	78	2.994.219.256
3	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	435	665.153.793

13	Tekstil ürünlerinin imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Gülsan Sentetik Dokuma San. ve Tic. A.Ş.	Özel	69	3.364.611.982
2	Merinos Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	97	2.450.544.066
3	Kipaş Mensucat İşletmeleri A.Ş.	Özel	99	2.387.325.533
4	Sanko Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	102	2.327.279.007
5	Kordsa Teknik Tekstil A.Ş.	Özel	159	1.672.665.941
6	-	Özel	165	-
7	Zorluteks Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	187	1.423.288.944
8	Melike Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	204	1.359.015.487
9	Selçuk İplik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	211	1.317.644.885
10	Menderes Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	216	1.301.137.039
11	Mem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	242	1.173.033.610
12	Beyteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	246	1.154.505.027
13	Çalık Denim Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	275	1.023.674.692
14	Şireci Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	279	1.013.339.203
15	Küçükçalık Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	286	1.000.635.677
16	Dinarsu İmalat ve Ticaret T.A.Ş.	Özel	290	997.861.159
17	Abdioğulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Özel	297	966.952.330
18	Kartal Halı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	300	961.201.838
19	Boyteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	304	951.266.265
20	-	Özel	309	-
21	-	Özel	316	-
22	Şirikçioğlu Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	317	920.811.999
23	İskur Tekstil Enerji Tic. ve San. A.Ş.	Özel	320	906.611.118
24	Flokser Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	358	811.891.121
25	Özerdem Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	386	747.500.894
26	Orta Anadolu Ticaret ve Sanayi İşletmesi T.A.Ş.	Özel	397	722.342.909
27	Bossa Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş.	Özel	404	708.756.515
28	Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	407	700.679.446

		Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
29	Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	413	694.673.874
30	-	Özel	418	-
31	Bayteks Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	419	690.024.744
32	Harput Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	423	683.930.120
33	Işıl Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	447	650.221.628
34	Aydın Mensucat Döşemelik Kumaş San. ve Tic. A.Ş.	Özel	457	634.933.950
35	İskur Boya Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	463	629.650.626
36	Akbaşlar Tekstil Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Özel	480	597.695.119
37	İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.	Özel	483	594.135.132
38	Empera Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	485	593.378.868
39	Milat Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	488	589.861.526
40	Gürteks İplik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	492	587.570.463
41	Erdem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	496	583.041.026

14

Giyim eşyalarının imalatı

1	Almaxtex Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	198	1.395.759.928
2	Sun Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	272	1.033.469.969
3	Hugo Boss Tekstil Sanayi Ltd. Şti.	Özel	288	999.105.820
4	Üniteks Tekstil Gıda Motorlu Araçlar San. ve Tic. A.Ş.	Özel	289	999.001.586
5	Şık Makas Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	296	967.683.758
6	Lidersan Sağlık ve Gıda Ürünleri A.Ş.	Özel	319	909.181.720
7	Üniteks Tekstil ve Ticaret A.Ş.	Özel	355	814.332.242
8	Baykan Denim Konfeksiyon A.Ş.	Özel	384	754.205.294
9	TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Özel	392	732.659.003
10	Tayeks Dış Ticaret ve Tekstil Sanayi A.Ş.	Özel	441	656.727.890
11	Uğur Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	453	637.946.372
12	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	454	637.454.240
13	Realkom Tekstil Ürünleri Sanayi Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş.	Özel	486	592.068.255

15

Deri ve ilgili ürünlerin imalatı

1	Yakupoğlu Tekstil ve Deri San. Tic. A.Ş.	Özel	393	729.988.339

16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Yıldız Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	6.656.687.252
2	Kastamonu Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	46	4.470.172.502
3	AGT Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	133	1.909.533.657
4	Çamsan Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	238	1.181.320.072
5	Kronospan Orman Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	335	865.324.053
6	Teverpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.	Özel	429	672.470.811
7	Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.	Özel	497	582.941.779

17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Modern Karton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	72	3.269.757.991
2	Modern Oluklu Mukavva Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	109	2.243.770.575
3	Eczacıbaşı Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	120	2.054.125.929
4	Kipaş Kağıt Sanayi İşletmeleri A.Ş.	Özel	214	1.307.180.229
5	Mondi Tire Kutsan Kağıt ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Özel	228	1.260.865.243
6	Olmuksan International Paper Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	234	1.211.748.293
7	Lila Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	241	1.174.634.695
8	ANKUTSAN Antalya Kutu Sanayi Oluklu Mukavva Kağıt Ticaret A.Ş.	Özel	264	1.063.538.977
9	Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	283	1.002.562.594
10	Nitto Bento Bantçılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	333	867.518.719
11	Turkuvaz Plastik ve Temizlik Ürünleri San. Tic. A.Ş.	Özel	336	864.371.110
12	Frimpeks Kimya ve Etiket San. Tic. A.Ş.	Özel	339	860.627.589
13	Ontex Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	356	813.999.710
14	Kartonsan Karton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	357	813.546.133
15	Europap Tezol Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	439	659.134.175

18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Umur Basım San. ve Tic. A.Ş.	Özel	364	804.074.656

19	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	Özel	1	58.592.905.460
2	Star Rafineri A.Ş.	Özel	6	24.030.141.769
3	Aygaz A.Ş.	Özel	27	7.022.363.780
4	İpragaz A.Ş.	Özel	75	3.152.426.362

20	Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	Özel	23	8.732.370.052
2	Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	Özel	38	5.077.661.832
3	Hayat Kimya Sanayi A.Ş.	Özel	39	5.013.166.999
4	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kamu	42	4.798.324.128
5	AKSA Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.	Özel	50	4.158.855.136
6	Toros Tarım San. ve Tic. A.Ş.	Özel	57	3.822.432.853
7	Betek Boya ve Kimya Sanayi A.Ş.	Özel	115	2.091.271.238
8	Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.	Özel	123	2.015.118.368
9	Korteks Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	129	1.942.937.461
10	Indorama Ventures Corlu Pet Sanayi A.Ş.	Özel	130	1.930.904.599
11	İGSAŞ-İstanbul Gübre Sanayii A.Ş.	Özel	153	1.742.345.886
12	DYO Boya Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	188	1.422.958.986
13	Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	Özel	209	1.334.794.735
14	Koruma Klor Alkali San. ve Tic. A.Ş.	Özel	251	1.132.209.468
15	Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	254	1.118.420.010
16	Ak-Kim Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	256	1.103.541.953
17	Kansai Altan Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	257	1.101.768.209
18	Bayer Türk Kimya Sanayii Ltd. Şti.	Özel	265	1.063.287.794
19	Akdeniz Chemson Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	267	1.060.909.211
20	BAGFAŞ Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.	Özel	271	1.035.531.370
21	Sapro Temizlik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	285	1.001.586.943
22	Kimteks Poliüretan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	314	928.831.887
23	Hektaş Ticaret T.A.Ş.	Özel	327	883.377.964
24	-	Özel	328	-
25	Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	334	865.456.058
26	Polisan Kansai Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	351	824.136.495
27	Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	372	787.086.898
28	Akcoat İleri Kimyasal Kaplama Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	411	696.704.474
29	ABC Deterjan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	412	695.221.558
30	Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	428	672.591.840
31	Gemlik Gübre Sanayii A.Ş.	Özel	432	669.449.888
32	-	Özel	451	-
33	Safa Tarım A.Ş.	Özel	476	600.825.468

21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Abdi İbrahim İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	89	2.678.438.168
2	Koçak Farma İlaç ve Kimya Sanayi A.Ş.	Özel	137	1.878.350.834
3	Deva Holding A.Ş.	Özel	140	1.855.614.565
4	Nobel İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	239	1.178.630.022
5	World Medicine İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	390	734.038.789
6	Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.	Özel	438	661.806.209
7	-	Özel	495	-

22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı			
1	BRISA Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	55	3.849.714.131
2	Petlas Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	82	2.831.973.912
3	Köksan Pet ve Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	107	2.281.260.372
4	Goodyear Lastikleri T.A.Ş.	Özel	110	2.218.213.706
5	Prometeon Turkey Endüstriyel ve Ticari Lastikler A.Ş.	Özel	142	1.844.653.625
6	Koroza Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	151	1.759.720.367
7	Polibak Plastik Film San. ve Tic. A.Ş.	Özel	178	1.515.189.872
8	Naksan Plastik ve Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Özel	184	1.447.187.818
9	Sumitomo Rubber AKO Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	203	1.374.206.371
10	Süper Film Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	224	1.279.585.402
11	Adopen Plastik ve İnşaat Sanayi A.Ş.	Özel	226	1.267.693.184
12	Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	253	1.127.882.483
13	Elif Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	258	1.094.209.914
14	Teklas Kauçuk San. ve Tic. A.Ş.	Özel	266	1.061.342.844
15	Vatan Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	293	980.718.966
16	Form Sünger ve Yatak San. Tic. A.Ş.	Özel	331	878.334.604
17	Öz-Ka Lastik ve Kauçuk San. Tic. A.Ş.	Özel	338	861.050.942
18	-	Özel	416	-
19	Kalde Klima Orta Basınç Fittings ve Valf Sanayi A.Ş.	Özel	420	687.509.441
20	Bak Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	445	653.369.474
21	Georg Fischer Hakan Plastik Boru ve Profil San. Tic. A.Ş.	Özel	489	589.571.288

23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	Özel	18	10.027.870.061
2	OYAK Çimento Fabrikaları A.Ş.	Özel	104	2.312.173.812
3	Limak Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	122	2.042.172.689
4	Akçansa Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	141	1.850.172.027
5	Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	149	1.774.294.596
6	Eczacıbaşı Yapı Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	167	1.603.785.592
7	Nuh Çimento Sanayi A.Ş.	Özel	220	1.293.137.767
8	Çimko Çimento ve Beton San. Tic. A.Ş.	Özel	245	1.157.426.758
9	Medcem Madencilik ve Yapı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	263	1.074.921.239
10	KÇS Kahramanmaraş Çimento Beton Sanayi ve Madencilik İşletmeleri A.Ş.	Özel	287	1.000.024.980
11	Bien Yapı Ürünleri Sanayi Turizm ve Ticaret A.Ş.	Özel	291	991.292.347
12	Aşkale Çimento Sanayi T.A.Ş.	Özel	308	945.747.064
13	Düzce Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	311	935.047.618
14	Vitra Karo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	324	899.077.699
15	Park Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	332	875.265.793
16	Teknopanel Çatı ve Cephe Panelleri Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	370	796.279.979
17	Yorglass Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	426	681.551.279
18	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	437	662.104.152
19	Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	443	653.910.215
20	As Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	444	653.518.870
21	Boğaziçi Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	458	633.994.370
22	İzocam Tic. ve San. A.Ş.	Özel	464	629.256.116
23	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	474	603.607.651
24	Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	481	595.728.567

24	Ana metal sanayii	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	Özel	9	16.976.379.559
2	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	Özel	10	16.909.929.603
3	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaştırma Sanayi A.Ş.	Özel	12	12.650.031.791
4	Çolakoğlu Metalurji A.Ş.	Özel	13	12.175.373.073

		Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
5	Tosçelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.	Özel	16	10.225.909.161
6	Gram Altın Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Özel	19	9.812.913.573
7	KARDEMİR Karabük Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	25	7.302.244.812
8	Borçelik Çelik San. Tic. A.Ş.	Özel	28	6.809.491.293
9	Er-Bakır Elektrolitik Bakır Mamulleri A.Ş.	Özel	30	6.482.664.540
10	Sarkuysan Elektrolitik Bakır San. ve Tic. A.Ş.	Özel	32	6.317.837.136
11	Yücel Boru ve Profil Endüstrisi A.Ş.	Özel	40	5.009.196.068
12	Assan Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	41	4.869.819.788
13	Baştuğ Metalurji Sanayi A.Ş.	Özel	43	4.599.355.216
14	Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Özel	45	4.535.131.460
15	İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	47	4.436.541.356
16	Kroman Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	52	4.068.702.939
17	Tatmetal Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	54	4.046.797.526
18	MMK Metalurji San. Tic. ve Liman İşletmeciliği A.Ş.	Özel	59	3.678.787.859
19	Nadir Metal Rafineri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	60	3.654.447.085
20	Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.	Özel	62	3.552.862.486
21	ASAŞ Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	63	3.494.045.756
22	Tosyalı Toyo Çelik A.Ş.	Özel	64	3.452.945.886
23	Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.	Özel	68	3.397.951.443
24	Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş.	Özel	79	2.988.835.248
25	Yeşilyurt Demir Çelik Endüstri ve Liman İşletmeleri A.Ş.	Özel	87	2.736.750.766
26	Posco Assan TST Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	88	2.687.231.087
27	Borusan Mannesmann Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	95	2.479.693.450
28	Koç Metalurji A.Ş.	Özel	106	2.281.303.173
29	Tosyalı Filmaşın ve İnşaat Demir Üretim Sanayi A.Ş.	Özel	111	2.191.087.756
30	Ekinciler Demir ve Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	118	2.060.416.165
31	Mega Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	124	1.989.175.565
32	Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	128	1.946.129.251
33	Mescier Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	131	1.926.342.087
34	Tosyalı Demir Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	138	1.873.439.471
35	Kocaer Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	146	1.812.422.433

		Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
36	Eti Alüminyum A.Ş.	Özel	155	1.737.704.090
37	-	Özel	170	-
38	Kardemir Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	199	1.394.760.142
39	Döktaş Dökümcülük Tic. ve San. A.Ş.	Özel	202	1.374.597.544
40	Altek Döküm Hadde Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	248	1.136.060.910
41	Arslan Alüminyum A.Ş.	Özel	262	1.078.900.593
42	Sarbak Metal Tic. ve San. A.Ş.	Özel	276	1.020.186.704
43	Gazi Metal Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	278	1.013.710.365
44	Saray Döküm ve Madeni Aksam Sanayi Turizm A.Ş.	Özel	280	1.012.529.096
45	Ege Çelik Endüstrisi San. ve Tic. A.Ş.	Özel	281	1.008.739.710
46	Sistem Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	294	979.050.465
47	Çayırova Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	298	964.225.768
48	Has Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	305	949.976.183
49	Şahinler Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	312	931.806.530
50	Boyçelik Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	321	905.783.427
51	Çınar Boru Profil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	325	888.755.110
52	Nev Saç Metal Sanayi İnşaat Nakliye ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	340	857.366.017
53	Ağır Haddecilik A.Ş.	Özel	347	834.053.734
54	Trakya Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Özel	353	816.539.922
55	ÇEMTAŞ Çelik Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	361	805.864.123
56	Çağ Çelik Demir ve Çelik Endüstri A.Ş.	Özel	373	784.618.888
57	Erciyas Çelik Boru Sanayi A.Ş.	Özel	374	778.884.374
58	Akpa Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	383	757.496.405
59	Bekaert İzmit Çelik Kord San. ve Tic. A.Ş.	Özel	396	723.046.546
60	Noksel Çelik Boru Sanayi A.Ş.	Özel	414	694.224.005
61	Özer Metal Sanayi A.Ş.	Özel	415	692.865.998
62	Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.	Özel	422	684.858.830
63	Tufan Endüstri Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	471	610.038.184
64	ERBOSAN Erciyas Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	491	587.622.556
65	Özyaşar Tel ve Galvanizleme Sanayi A.Ş.	Özel	493	586.698.086
66	Nikel Paslanmaz Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	498	581.756.090

25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	ROKETSAN Roket San. ve Tic. A.Ş.	Özel	56	3.822.998.223
2	Bosch Termoteknik Isıtma ve Klima San. Tic. A.Ş.	Özel	71	3.274.573.304
3	Ataşehir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	77	2.997.688.862
4	Sarten Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	84	2.785.057.671
5	Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) Genel Müdürlüğü	Kamu	90	2.659.526.174
6	Şa-Ra Enerji İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	Özel	168	1.599.295.878
7	Mitash Endüstri San. Tic. A.Ş.	Özel	177	1.526.626.731
8	Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş.	Özel	194	1.408.005.867
9	Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	227	1.263.521.660
10	-	Özel	255	-
11	Elba Basınçlı Döküm Sanayii A.Ş.	Özel	318	918.575.917
12	-	Özel	359	-
13	Termo Teknik Tic. ve San. A.Ş.	Özel	385	750.458.918
14	Güney Çelik Hasır ve Demir Mamülleri San. Tic. A.Ş.	Özel	387	746.529.698
15	Konveyör Beyaz Eşya ve Otomotiv Yan San. Tic. A.Ş.	Özel	398	721.365.911
16	Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	402	711.499.758
17	Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş.	Özel	431	670.217.825
18	Kale Kilit ve Kalıp Sanayi A.Ş.	Özel	448	650.095.891
19	Kale Havacılık Sanayi A.Ş.	Özel	460	631.340.953

26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	11	13.236.811.864
2	Vestel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	8.782.534.593
3	Atmaca Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	117	2.065.678.902
4	HAVELSAN Hava Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	126	1.970.349.812
5	HT Solar Enerji A.Ş.	Özel	217	1.298.266.113
6	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	479	598.051.096

27	Elektrikli teçhizat imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Arçelik A.Ş.	Özel	7	21.802.646.702
2	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	10.088.239.812
3	Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	9.764.034.809
4	HES Hacılar Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	101	2.357.218.290
5	Hasçelik Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	143	1.832.407.995
6	Öznur Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	157	1.723.301.863
7	Türk Prysmian Kablo ve Sistemleri A.Ş.	Özel	164	1.653.748.499
8	Seval Kablo Aydınlatma Cihazları İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	169	1.586.287.141
9	Astor Enerji A.Ş.	Özel	190	1.419.999.936
10	Mutlu Akü ve Malzemeleri Sanayii A.Ş.	Özel	191	1.418.225.035
11	İnci GS Yuasa Akü San. ve Tic. A.Ş.	Özel	200	1.390.313.560
12	Nexans Türkiye Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Özel	223	1.279.920.383
13	Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri A.Ş.	Özel	231	1.228.281.083
14	Yiğit Akü Malzemeleri Nakliyat Turizm İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	240	1.178.133.471
15	-	Özel	243	-
16	-	Özel	269	-
17	Emas Makina Sanayi A.Ş.	Özel	295	968.532.011
18	Sersim Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. Koll. Şti. İbrahim ve Mustafa Ustaoglu	Özel	299	962.734.918
19	Femaş Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	307	946.856.297
20	-	Özel	323	-
21	Pamukkale Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	349	828.316.614
22	Leoni Kablo ve Teknolojileri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	350	824.465.660
23	ENPAY Endüstriyel Pazarlama ve Yatırım A.Ş.	Özel	377	767.829.856
24	Legrand Elektrik Sanayi A.Ş.	Özel	389	734.969.694
25	Teksan Jeneratör Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	394	727.590.838
26	Atom Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	433	668.762.035
27	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	Özel	442	656.005.059
28	Borsan Kablo Elektrik Aydınlatma İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	470	614.899.500
29	Panasonic Life Solutions Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	482	594.372.816
30	Odeto Otomotiv Aydınlatma A.Ş.	Özel	487	590.785.380
31	Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	500	579.112.672

28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	Özel	37	5.326.618.681
2	Federal Mogul Powertrain Otomotiv A.Ş.	Özel	134	1.896.469.293
3	Daikin Isıtma ve Soğutma Sistemleri San. Tic. A.Ş.	Özel	152	1.750.999.275
4	Hidromek-Hidrolik ve Mekanik Makina İmalat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	156	1.734.044.761
5	Bosch Rexroth Otomasyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	161	1.660.967.208
6	-	Özel	218	-
7	ÇİMTAŞ Çelik İmalat Montaj ve Tesisat A.Ş.	Özel	282	1.004.160.798
8	Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.	Özel	292	983.003.701
9	Ortadoğu Rulman San. ve Tic. A.Ş.	Özel	313	931.149.320
10	Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.	Özel	381	761.419.561
11	Durmazlar Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	400	715.186.766
12	Torun Bakır Alaşımları Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	467	618.572.494
13	Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	472	607.194.887
14	Gesbey Enerji Türbini Kule Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	499	581.640.182

29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	Özel	2	45.223.467.516
2	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	Özel	3	31.241.977.176
3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	Özel	4	30.812.443.512
4	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	Özel	8	20.718.883.453
5	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	11.898.882.338
6	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	Özel	15	11.256.666.375
7	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	Özel	34	5.714.209.104
8	MAN Türkiye A.Ş.	Özel	58	3.695.241.026
9	Honda Türkiye A.Ş.	Özel	73	3.222.205.939
10	Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.	Özel	83	2.793.569.068
11	Autoliv Cankor Otomotiv Emniyet Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	96	2.472.957.543

		Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
12	Yazaki Otomotiv Yan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	139	1.867.122.291
13	BMC Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	144	1.831.088.524
14	Maxion İnci Jant Sanayi A.Ş.	Özel	145	1.826.686.192
15	Beyçelik Gestamp Otomotiv Sanayi A.Ş.	Özel	147	1.794.014.765
16	Tırsan Treyler San. ve Tic. A.Ş.	Özel	154	1.738.889.243
17	Aunde Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	175	1.561.153.665
18	Toyota Boshoku Türkiye Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	206	1.356.875.449
19	CMS Jant ve Makina Sanayii A.Ş.	Özel	210	1.324.455.168
20	-	Özel	212	-
21	Karsan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	219	1.295.923.108
22	AYD Otomotiv Endüstri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	232	1.224.596.302
23	CMS Jant Sanayi A.Ş.	Özel	244	1.169.469.117
24	Hema Endüstri A.Ş.	Özel	250	1.132.546.477
25	Yarış Kabin San. ve Tic. A.Ş.	Özel	261	1.083.621.056
26	Assan Hanil Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	274	1.026.660.468
27	Anadolu Isuzu Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	284	1.002.025.599
28	Farplas Otomotiv A.Ş.	Özel	303	952.742.985
29	Teknorot Otomotiv Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	322	902.363.536
30	Coşkunöz Metal Form Makina Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Özel	326	886.318.635
31	Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	329	879.452.456
32	Chassis Brakes International Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	341	855.938.984
33	Stackpole International Otomotiv Ürünleri Ltd. Şti.	Özel	352	819.576.308
34	Beyçelik Gestamp Şasi Otomotiv Sanayi A.Ş.	Özel	360	810.547.970
35	Nursan Kablo Donanımları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	362	805.409.128
36	Tırsan Kardan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	391	733.861.806
37	Jantsa Jant San. ve Tic. A.Ş.	Özel	395	724.620.146
38	Maxion Jantaş Jant San. ve Tic. A.Ş.	Özel	401	711.909.218
39	Kalibre Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	430	670.538.898
40	-	Özel	469	-
41	Rollmech Automotive San. ve Tic. A.Ş.	Özel	478	598.577.612

30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	Özel	31	6.390.271.195
2	Tusaş Motor Sanayii A.Ş.	Özel	174	1.561.737.912
3	Tersan Tersanecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	186	1.427.265.239
4	FNSS Savunma Sistemleri A.Ş.	Özel	225	1.271.611.390
5	Alp Havacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	306	947.757.377
6	Sedef Gemi İnşaatı A.Ş.	Özel	343	839.750.536

31	Mobilya imalatı			
1	İstikbal Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	166	1.633.215.484
2	Bellona Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	196	1.400.585.047
3	YATAŞ Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.	Özel	201	1.381.376.936
4	Doğtaş Kelebek Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	366	800.041.268

32	Diğer imalatlar 32.1-Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı			
1	-	Özel	5	-
2	Arpaş İhracat İthalat ve Pazarlama A.Ş.	Özel	235	1.201.412.630
3	Onsa Rafineri A.Ş.	Özel	247	1.138.542.007
4	Dünya Uluslararası Mücevherat ve Kuyumculuk San. ve Tic. A.Ş.	Özel	337	863.622.298
5	Mioro Hediyelik Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	473	604.656.463

35	Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı	Sektör	İSO 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	Kamu	21	9.096.866.456
2	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.	Özel	33	6.061.108.208
3	Eren Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	35	5.683.442.469
4	İçdaş Elektrik Enerjisi Üretim ve Yatırım A.Ş.	Özel	81	2.905.335.884
5	Atlas Enerji Üretim A.Ş.	Özel	94	2.482.760.568
6	Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	136	1.879.032.756
7	RWE & Turcas Güney Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	176	1.547.684.879
8	Sanko Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Özel	207	1.355.076.274
9	Soma Termik Santral Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	213	1.307.431.511
10	Zorlu Doğal Elektrik Üretimi A.Ş.	Özel	236	1.193.313.271
11	Silopi Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	365	802.120.219
12	İzdemir Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	405	704.094.477
13	Maren Maraş Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	494	585.277.000

ALFABETİK SIRALAMALAR

SERMAYE DAĞILIMI, EKONOMİK FAALİYET KODLARI,
KAMU-ÖZEL SEKTÖR SIRALAMASINDAKİ YERİ

A HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Abaloğlu Lezita Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	10	311	86	93	0,00	100,00	0,00	0,00
Abaloğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	79	85	0,00	100,00	0,00	0,00
Abaloğlu Yem Sanayi A.Ş.	Özel	10	311	173	181	0,00	100,00	0,00	0,00
ABC Deterjan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	404	412	0,00	100,00	0,00	0,00
Abdi İbrahim İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	21	352	83	89	0,00	100,00	0,00	0,00
Abdioğulları Plastik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Özel	13	321	289	297	0,00	100,00	0,00	0,00
ADM Besin ve Tarım A.Ş.	Özel	10	311	346	354	0,00	0,00	100,00	0,00
Adopen Plastik ve İnşaat Sanayi A.Ş.	Özel	22	356	218	226	0,00	100,00	0,00	0,00
Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	420	428	0,00	100,00	0,00	0,00
Agromey Gıda ve Yem San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	374	382	0,00	100,00	0,00	0,00
AGT Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	16	331	125	133	0,00	100,00	0,00	0,00
Ağır Haddecilik A.Ş.	Özel	24	371	339	347	0,00	100,00	0,00	0,00
Akbaşlar Tekstil Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	471	480	0,00	100,00	0,00	0,00
Akcoat İleri Kimyasal Kaplama Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	403	411	0,00	100,00	0,00	0,00
Akçansa Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	369	133	141	0,00	39,72	39,72	20,56
Akdeniz Chemson Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	351	259	267	0,00	100,00	0,00	0,00
Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	35	400	128	136	0,00	37,36	37,36	25,28
Ak-Kim Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	351	248	256	0,00	100,00	0,00	0,00
Akpa Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	375	383	0,00	100,00	0,00	0,00
AKSA Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.	Özel	20	352	47	50	0,00	59,24	0,00	40,76
Akyem Adana Yem Yağ Biodizel Tarım ve San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	307	315	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Almaxtex Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	322	190	198	0,00	0,00	100,00	0,00
Alp Havacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	30	384	298	306	0,00	50,00	50,00	0,00
Altek Döküm Hadde Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	240	248	0,00	100,00	0,00	0,00
Altınmarka Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	106	114	0,00	100,00	0,00	0,00
Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	Özel	11	313	181	189	0,00	43,05	24,00	32,95
Anadolu Isuzu Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	276	284	0,00	55,82	29,73	14,45
ANKUTSAN Antalya Kutu Sanayi Oluklu Mukavva Kağıt Tic. A.Ş.	Özel	17	341	256	264	0,00	100,00	0,00	0,00
Arçelik A.Ş.	Özel	27	383	7	7	0,00	74,85	0,00	25,15
Armada Gıda Tic. San. A.Ş.	Özel	10	311	293	301	0,00	100,00	0,00	0,00
Arpaş İhracat İthalat ve Pazarlama A.Ş.	Özel	32.1	390	227	235	0,00	100,00	0,00	0,00
Arslan Alüminyum A.Ş.	Özel	24	372	254	262	0,00	100,00	0,00	0,00
Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. ve İth. A.Ş.	Özel	10	311	197	205	0,00	100,00	0,00	0,00
As Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	369	435	444	0,00	100,00	0,00	0,00
ASAŞ Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	59	63	0,00	100,00	0,00	0,00
Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	26	385	11	11	0,00	74,20	0,00	25,80
Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	120	128	0,00	100,00	0,00	0,00
Assan Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	40	41	0,00	100,00	0,00	0,00
Assan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	481	490	0,00	100,00	0,00	0,00
Assan Hanil Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	266	274	0,00	60,00	40,00	0,00
Astor Enerji A.Ş.	Özel	27	383	182	190	0,00	100,00	0,00	0,00
Aşkale Çimento Sanayi T.A.Ş.	Özel	23	369	300	308	0,00	100,00	0,00	0,00
Atakaş Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	25	381	71	77	0,00	100,00	0,00	0,00
Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	25	381	219	227	0,00	100,00	0,00	0,00
Atlas Enerji Üretim A.Ş.	Özel	35	400	87	94	0,00	100,00	0,00	0,00
Atmaca Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	26	383	109	117	0,00	100,00	0,00	0,00
Atom Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	425	433	0,00	100,00	0,00	0,00
Aunde Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	167	175	0,00	50,00	50,00	0,00
Autoliv Cankor Otomotiv Emniyet Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	89	96	0,00	0,00	100,00	0,00
Aves Enerji Yağ ve Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	10	311	165	173	0,00	100,00	0,00	0,00
Aycan Entegre Gıda A.Ş.	Özel	10	311	450	459	0,00	100,00	0,00	0,00
AYD Otomotiv Endüstri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	224	232	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Aydın Kuruyemiş San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	200	208	0,00	100,00	0,00	0,00
Aydın Mensucat Döşemelik Kumaş San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	448	457	0,00	100,00	0,00	0,00
Aygaz A.Ş.	Özel	19	353	26	27	0,00	75,73	0,00	24,27
Aynes Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	207	215	0,00	100,00	0,00	0,00

B HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

BAGFAŞ Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.	Özel	20	351	263	271	0,00	43,89	0,00	56,11
Bak Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	356	436	445	0,00	51,41	0,00	48,59
Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri A.Ş.	Özel	27	383	223	231	0,00	100,00	0,00	0,00
Balsu Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	184	192	0,00	100,00	0,00	0,00
Banvit Bandırma Vitaminli Yem Sanayi A.Ş.	Özel	10	311	61	65	0,00	0,00	91,71	8,29
Başhan Tarımsal Ürünleri Pazarlama San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	10	311	142	150	0,00	100,00	0,00	0,00
Baştuğ Metalurji Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	41	43	0,00	100,00	0,00	0,00
Bayer Türk Kimya Sanayii Ltd. Şti.	Özel	20	352	257	265	0,00	0,00	100,00	0,00
Baykan Denim Konfeksiyon A.Ş.	Özel	14	322	376	384	0,00	100,00	0,00	0,00
Bayteks Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	411	419	0,00	100,00	0,00	0,00
Bekaert İzmit Çelik Kord San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	388	396	0,00	0,00	100,00	0,00
Bellona Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	31	332	188	196	0,00	100,00	0,00	0,00
Beşler Et Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	426	434	0,00	100,00	0,00	0,00
Beşler Makarna Un İrmik Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	251	259	0,00	100,00	0,00	0,00
Betek Boya ve Kimya Sanayi A.Ş.	Özel	20	352	107	115	0,00	0,33	99,67	0,00
Beyçelik Gestamp Otomotiv Sanayi A.Ş.	Özel	29	384	139	147	0,00	50,00	50,00	0,00
Beyçelik Gestamp Şasi Otomotiv Sanayi A.Ş.	Özel	29	384	352	360	0,00	100,00	0,00	0,00
BEYPİ Beypazarı Tarımsal Üretim Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	104	112	0,00	100,00	0,00	0,00
Beyteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	238	246	0,00	100,00	0,00	0,00
Bien Yapı Ürünleri Sanayi Turizm ve Ticaret A.Ş.	Özel	23	361	283	291	0,00	100,00	0,00	0,00
Bifa Bisküvi ve Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	10	311	189	197	0,00	100,00	0,00	0,00
Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	399	407	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
BMC Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	136	144	0,00	50,10	49,90	0,00
Boğaziçi Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	369	449	458	0,00	100,00	0,00	0,00
Borçelik Çelik San. Tic. A.Ş.	Özel	24	371	27	28	0,00	50,00	50,00	0,00
Borsan Kablo Elektrik Aydınlatma İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	461	470	0,00	100,00	0,00	0,00
Borusan Mannesmann Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	88	95	0,00	73,48	6,67	19,85
Bosch Rexroth Otomasyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	28	382	153	161	0,00	0,00	100,00	0,00
Bosch San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	33	34	0,00	0,00	100,00	0,00
Bosch Termoteknik Isıtma ve Klima San. Tic. A.Ş.	Özel	25	381	66	71	0,00	0,00	100,00	0,00
Bossa Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş.	Özel	13	321	396	404	0,00	87,81	0,00	12,19
Boyçelik Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	313	321	0,00	100,00	0,00	0,00
Boytexs Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	296	304	0,00	100,00	0,00	0,00
BRİSA Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	355	51	55	0,00	46,21	43,63	10,16
BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	17	17	0,00	0,00	99,98	0,02
Bunge Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	74	80	0,00	0,00	100,00	0,00
Bupiliç Entegre Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	359	367	0,00	100,00	0,00	0,00

G HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

C.P. Standart Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	100	108	0,00	0,00	100,00	0,00
Cargill Tarım ve Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	105	113	0,00	0,00	100,00	0,00
Chassis Brakes International Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	333	341	0,00	0,00	100,00	0,00
CMS Jant Sanayi A.Ş.	Özel	29	384	236	244	0,00	100,00	0,00	0,00
CMS Jant ve Makina Sanayii A.Ş.	Özel	29	384	202	210	0,00	100,00	0,00	0,00
Coca-Cola İçecek A.Ş.	Özel	11	313	48	51	0,00	52,14	20,09	27,77
Coşkunöz Metal Form Makina Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Özel	29	384	318	326	0,00	100,00	0,00	0,00

Ç HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Çağ Çelik Demir ve Çelik Endüstri A.Ş.	Özel	24	371	365	373	0,00	100,00	0,00	0,00
Çalık Denim Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	267	275	0,00	100,00	0,00	0,00
Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	367	375	0,00	100,00	0,00	0,00
Çamsan Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	16	331	230	238	0,00	100,00	0,00	0,00
Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kamu	10	311	6	74	100,00	0,00	0,00	0,00
Çayırova Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	290	298	0,00	100,00	0,00	0,00
Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.	Özel	24	371	414	422	0,00	100,00	0,00	0,00
Çekok Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	185	193	0,00	100,00	0,00	0,00
ÇEMTAŞ Çelik Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	353	361	0,00	57,73	0,00	42,27
Çınar Boru Profil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	317	325	0,00	100,00	0,00	0,00
Çimko Çimento ve Beton San. Tic. A.Ş.	Özel	23	369	237	245	0,00	100,00	0,00	0,00
Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	369	141	149	0,00	63,52	0,00	36,48
ÇİMTAŞ Çelik İmalat Montaj ve Tesisat A.Ş.	Özel	28	382	274	282	0,00	100,00	0,00	0,00
Çolakoğlu Metalurji A.Ş.	Özel	24	372	13	13	0,00	100,00	0,00	0,00

D HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Daikin Isıtma ve Soğutma Sistemleri San. Tic. A.Ş.	Özel	28	382	144	152	0,00	0,00	100,00	0,00
Dardanel Önentaş Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	10	311	466	475	0,00	68,60	0,00	31,40
Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	443	452	0,00	100,00	0,00	0,00
Deva Holding A.Ş.	Özel	21	352	132	140	0,00	0,00	82,20	17,80
Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Özel	24	371	42	45	0,00	100,00	0,00	0,00
Dinarsu İmalat ve Ticaret T.A.Ş.	Özel	13	321	282	290	0,00	100,00	0,00	0,00
Doğtaş Kelebek Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	31	332	358	366	0,00	43,10	0,00	56,90
Doğuş Çay ve Gıda Maddeleri Üretim Pazarlama İth. İhr. A.Ş.	Özel	10	311	174	182	0,00	100,00	0,00	0,00
Doğuş Yiyecek ve İçecek Üretim San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	336	344	0,00	100,00	0,00	0,00
Döktaş Dökümcülük Tic. ve San. A.Ş.	Özel	24	372	194	202	0,00	96,00	0,00	4,00
Durak Fındık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	124	132	0,00	100,00	0,00	0,00
Durmazlar Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	28	382	392	400	0,00	100,00	0,00	0,00
Durum Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	409	417	0,00	0,00	100,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Dünya Uluslararası Mücevherat ve Kuyumculuk San. ve Tic. A.Ş.	Özel	32.1	390	329	337	0,00	100,00	0,00	0,00
Düzce Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	362	303	311	0,00	100,00	0,00	0,00
DYO Boya Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	180	188	0,00	74,53	0,00	25,47

E HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Eczacıbaşı Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	112	120	0,00	100,00	0,00	0,00
Eczacıbaşı Yapı Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	361	159	167	0,00	100,00	0,00	0,00
Ege Çelik Endüstrisi San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	273	281	0,00	100,00	0,00	0,00
Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	22	356	245	253	0,00	0,00	88,32	11,68
Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	361	472	481	0,00	66,73	0,00	33,27
Ekinciler Demir ve Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	110	118	0,00	100,00	0,00	0,00
Eksun Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	265	273	0,00	100,00	0,00	0,00
Elba Basınçlı Döküm Sanayii A.Ş.	Özel	25	381	310	318	0,00	100,00	0,00	0,00
Elif Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	356	250	258	0,00	100,00	0,00	0,00
Elita Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	241	249	0,00	100,00	0,00	0,00
Elvan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	229	237	0,00	100,00	0,00	0,00
Emas Makina Sanayi A.Ş.	Özel	27	383	287	295	0,00	100,00	0,00	0,00
Empera Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	476	485	0,00	100,00	0,00	0,00
Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.	Özel	35	400	32	33	0,00	100,00	0,00	0,00
Enka Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	441	450	0,00	100,00	0,00	0,00
ENPAY Endüstriyel Pazarlama ve Yatırım A.Ş.	Özel	27	383	369	377	0,00	100,00	0,00	0,00
Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	85	92	0,00	100,00	0,00	0,00
Er Yem Gıda Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	338	346	0,00	100,00	0,00	0,00
Er-Bakır Elektrolitik Bakır Mamulleri A.Ş.	Özel	24	372	29	30	0,00	100,00	0,00	0,00
ERBOSAN Erciyas Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	482	491	0,00	0,00	0,00	100,00
Erciyas Çelik Boru Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	366	374	0,00	100,00	0,00	0,00
Erdem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	487	496	0,00	100,00	0,00	0,00
Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	73	79	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	07	210	172	180	0,00	100,00	0,00	0,00
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	Özel	24	371	9	9	0,00	100,00	0,00	47,63
Eren Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	35	400	34	35	0,00	100,00	0,00	0,00
Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	440	449	0,00	100,00	0,00	0,00
Esan Eczacıbaşı Endüstriyel Hammaddeler San. ve Tic. A.Ş.	Özel	07	210	117	125	0,00	100,00	0,00	0,00
Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	Kamu	10	311	8	100	100,00	0,00	0,00	0,00
Eti Alüminyum A.Ş.	Özel	24	372	147	155	0,00	100,00	0,00	0,00
Eti Bakır A.Ş.	Özel	07	210	23	24	0,00	100,00	0,00	0,00
Eti Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	35	36	0,00	100,00	0,00	0,00
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kamu	20	351	2	42	100,00	0,00	0,00	0,00
Eti Soda Üretim Pazarlama Nakliyat ve Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	08	210	97	105	26,00	74,00	0,00	0,00
Europap Tezol Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	430	439	0,00	100,00	0,00	0,00
EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	Kamu	35	400	1	21	100,00	0,00	0,00	0,00

F HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Farplas Otomotiv A.Ş.	Özel	29	384	295	303	0,00	100,00	0,00	0,00
Federal Mogul Powertrain Otomotiv A.Ş.	Özel	28	382	126	134	0,00	50,00	50,00	0,00
Felda Iffco Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	453	462	0,00	0,00	100,00	0,00
Femaş Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	299	307	0,00	100,00	0,00	0,00
Flokser Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	350	358	0,00	100,00	0,00	0,00
FNSS Savunma Sistemleri A.Ş.	Özel	30	384	217	225	0,00	51,00	49,00	0,00
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	Özel	29	384	2	2	0,00	41,07	41,04	17,89
Form Sünger ve Yatak San. Tic. A.Ş.	Özel	22	356	323	331	0,00	100,00	0,00	0,00
Frimpeks Kimya ve Etiket San. Tic. A.Ş.	Özel	17	341	331	339	0,00	100,00	0,00	0,00

G HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	405	413	0,00	100,00	0,00	0,00
Gazi Metal Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	270	278	0,00	100,00	0,00	0,00
Gedik Tavukçuluk ve Tarım Ürünleri Tic. San. A.Ş.	Özel	10	311	175	183	0,00	100,00	0,00	0,00
Gemlik Gübre Sanayii A.Ş.	Özel	20	351	424	432	0,00	100,00	0,00	0,00
Georg Fischer Hakan Plastik Boru ve Profil San. Tic. A.Ş.	Özel	22	356	480	489	0,00	0,00	100,00	0,00
Gesbey Enerji Türbini Kule Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	28	382	490	499	0,00	40,00	60,00	0,00
Goodyear Lastikleri T.A.Ş.	Özel	22	355	102	110	0,00	0,00	74,60	25,40
Göknur Gıda Maddeleri Enerji İmalat İth. İhr. Tic. ve San. A.Ş.	Özel	10	311	222	230	0,00	16,50	83,50	0,00
Gram Altın Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	19	19	0,00	100,00	0,00	0,00
Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	Özel	20	351	201	209	0,00	75,95	0,00	24,05
Gülsan Sentetik Dokuma San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	64	69	0,00	100,00	0,00	0,00
Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhracat ve İthalat A.Ş.	Özel	10	311	91	98	0,00	100,00	0,00	0,00
Güney Çelik Hasır ve Demir Mamülleri San. Tic. A.Ş.	Özel	25	381	379	387	0,00	100,00	0,00	0,00
Gürsoy Yem Gıda ve Hayvancılık San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	468	477	0,00	100,00	0,00	0,00
Gürteks İplik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	483	492	0,00	100,00	0,00	0,00

H HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Harput Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	415	423	0,00	100,00	0,00	0,00
Has Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	297	305	0,00	100,00	0,00	0,00
Hasçelik Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	135	143	0,00	100,00	0,00	0,00
Hastavuk Gıda Tarım Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	221	229	0,00	100,00	0,00	0,00
HAVELSAN Hava Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	26	385	118	126	0,00	100,00	0,00	0,00
Hayat Kimya Sanayi A.Ş.	Özel	20	352	38	39	0,00	100,00	0,00	0,00
Hektaş Ticaret T.A.Ş.	Özel	20	352	319	327	0,00	58,82	0,00	41,18
Hema Endüstri A.Ş.	Özel	29	384	242	250	0,00	100,00	0,00	0,00
HES Hacılar Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	93	101	0,00	100,00	0,00	0,00
Hidromek-Hidrolik ve Mekanik Makina İmalat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	28	382	148	156	0,00	100,00	0,00	0,00
Honda Türkiye A.Ş.	Özel	29	384	68	73	0,00	0,00	100,00	0,00
HT Solar Enerji A.Ş.	Özel	26	383	209	217	0,00	15,00	85,00	0,00
Hugo Boss Tekstil Sanayi Ltd. Şti.	Özel	14	322	280	288	0,00	0,00	100,00	0,00
Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	14	14	0,00	30,00	70,00	0,00

İ HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Indorama Ventures Corlu Pet Sanayi A.Ş.	Özel	20	351	122	130	0,00	0,00	100,00	0,00
ISS Hazır Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	Özel	10	311	368	376	0,00	100,00	0,00	0,00
Işık Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	457	466	0,00	100,00	0,00	0,00
İşıl Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	13	321	438	447	0,00	100,00	0,00	0,00

İ HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR									
İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	12	12	0,00	100,00	0,00	0,00
İçdaş Elektrik Enerjisi Üretim ve Yatırım A.Ş.	Özel	35	400	75	81	0,00	100,00	0,00	0,00
İGSAŞ-İstanbul Gübre Sanayii A.Ş.	Özel	20	351	145	153	0,00	100,00	0,00	0,00
İmbat Madencilik Enerji Turizm San. ve Tic. A.Ş.	Özel	05	210	322	330	0,00	100,00	0,00	0,00
İnci GS Yuasa Akü San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	192	200	0,00	50,00	50,00	0,00
İpragaz A.Ş.	Özel	19	353	69	75	0,00	0,12	99,88	0,00
İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	Özel	24	371	10	10	0,00	94,87	0,00	5,13
İskur Boya Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	13	321	454	463	0,00	100,00	0,00	0,00
İskur Tekstil Enerji Tic. ve San. A.Ş.	Özel	13	321	312	320	0,00	100,00	0,00	0,00
İstikbal Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	31	332	158	166	0,00	100,00	0,00	0,00
İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fab. San. ve Tic. A.Ş.	Kamu	23	369	9	437	100,00	0,00	0,00	0,00
İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.	Özel	13	321	474	483	0,00	100,00	0,00	0,00
İzdemir Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	35	400	397	405	0,00	100,00	0,00	0,00
İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	44	47	0,00	72,92	0,00	27,08
İzocam Tic. ve San. A.Ş.	Özel	23	362	455	464	0,00	100,00	0,00	0,00

J HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR									
Jantsa Jant San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	387	395	0,00	80,29	0,00	19,71
Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	246	254	0,00	0,00	100,00	0,00
JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	Özel	12	314	72	78	0,00	0,00	100,00	0,00

K HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Kadooğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	213	221	0,00	100,00	0,00	0,00
Kahramanmaraş Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	275	283	0,00	100,00	0,00	0,00
Kalde Klima Orta Basınç Fittings ve Valf Sanayi A.Ş.	Özel	22	356	412	420	0,00	100,00	0,00	0,00
Kale Havacılık Sanayi A.Ş.	Özel	25	381	451	460	0,00	100,00	0,00	0,00
Kale Kilit ve Kalıp Sanayi A.Ş.	Özel	25	381	439	448	0,00	100,00	0,00	0,00
Kalibre Boru San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	422	430	0,00	100,00	0,00	0,00
Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Ticaret A.Ş.	Özel	08	210	428	436	0,00	100,00	0,00	0,00
Kansai Altın Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	249	257	0,00	49,00	51,00	0,00
Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.	Özel	24	371	63	68	0,00	100,00	0,00	0,00
Kardemir Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	191	199	0,00	100,00	0,00	0,00
KARDEMİR Karabük Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	24	25	0,00	0,00	0,00	100,00
Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	26	383	470	479	0,00	69,05	0,00	30,95
Karsan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	211	219	0,00	63,46	0,00	36,54
Kartal Halı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	292	300	0,00	100,00	0,00	0,00
Kartonsan Karton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	349	357	0,00	78,13	0,00	21,87
Kastamonu Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	16	331	43	46	0,00	100,00	0,00	0,00
Kayseri Şeker Fabrikası A.Ş.	Özel	10	311	113	121	11,07	88,93	0,00	0,00
Kazan Soda Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	08	210	65	70	0,00	100,00	0,00	0,00
KÇS Kahramanmaraş Çimento Beton San. ve Mad. İşl. A.Ş.	Özel	23	369	279	287	0,00	100,00	0,00	0,00
Kent Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	260	268	0,00	0,00	99,46	0,54
Kervan Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	416	424	0,00	72,40	0,00	27,60
Kılıç Deniz Ürünleri Üretimi İhr. İth. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	111	119	0,00	100,00	0,00	0,00
Kimteks Poliüretan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	351	306	314	0,00	100,00	0,00	0,00
Kıpaş Kağıt Sanayi İşletmeleri A.Ş.	Özel	17	341	206	214	0,00	100,00	0,00	0,00
Kıpaş Mensucat İşletmeleri A.Ş.	Özel	13	321	92	99	0,00	100,00	0,00	0,00
Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.	Özel	28	382	284	292	0,00	61,01	0,00	38,99
Kocaer Haddecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	138	146	0,00	100,00	0,00	0,00
Koç Metalurji A.Ş.	Özel	24	371	98	106	0,00	100,00	0,00	0,00
Koçak Farma İlaç ve Kimya Sanayi A.Ş.	Özel	21	352	129	137	0,00	100,00	0,00	0,00
Konveyör Beyaz Eşya ve Otomotiv Yan San. Tic. A.Ş.	Özel	25	381	390	398	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	45	48	0,00	100,00	0,00	0,00
Kordsa Teknik Tekstil A.Ş.	Özel	13	321	151	159	0,00	71,11	0,00	28,89
Koroza Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	356	143	151	0,00	15,00	85,00	0,00
Korteks Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	121	129	0,00	100,00	0,00	0,00
Koruma Klor Alkali San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	351	243	251	0,00	100,00	0,00	0,00
Kozlu Gıda İmalat San. Tic. ve Taşımacılık A.Ş.	Özel	10	311	355	363	0,00	100,00	0,00	0,00
Köksan Pet ve Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	356	99	107	0,00	100,00	0,00	0,00
Kroman Çelik Sanayii A.Ş.	Özel	24	371	49	52	0,00	100,00	0,00	0,00
Kronospan Orman Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	16	331	327	335	0,00	100,00	0,00	0,00
Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	459	468	0,00	100,00	0,00	0,00
Küçükçalık Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	278	286	0,00	100,00	0,00	0,00

L HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Legrand Elektrik Sanayi A.Ş.	Özel	27	383	381	389	0,00	0,01	99,99	0,00
Leoni Kablo ve Teknolojileri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	27	383	342	350	0,00	5,00	95,00	0,00
Lesaffre Turquie Mayacılık Üretim ve Ticaret A.Ş.	Özel	10	312	262	270	0,00	0,00	100,00	0,00
Lidersan Sağlık ve Gıda Ürünleri A.Ş.	Özel	14	322	311	319	0,00	100,00	0,00	0,00
Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	364	372	0,00	100,00	0,00	0,00
Lila Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	233	241	0,00	100,00	0,00	0,00
Limak Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	369	114	122	0,00	100,00	0,00	0,00

M HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) Genel Müdürlüğü	Kamu	25	381	7	90	100,00	0,00	0,00	0,00
MAN Türkiye A.Ş.	Özel	29	384	54	58	0,00	0,01	99,99	0,00
Maren Maraş Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	35	400	485	494	0,00	100,00	0,00	0,00
Maxion İnci Jant Sanayi A.Ş.	Özel	29	384	137	145	0,00	40,00	60,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Maxion Jantaş Jant San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	393	401	0,00	40,00	60,00	0,00
Medcem Madencilik ve Yapı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	369	255	263	0,00	100,00	0,00	0,00
Mega Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	116	124	0,00	100,00	0,00	0,00
Melike Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	196	204	0,00	100,00	0,00	0,00
Mem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	234	242	0,00	100,00	0,00	0,00
Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	Özel	10	311	155	163	0,00	100,00	0,00	0,00
Menderes Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	208	216	0,00	53,12	0,00	46,88
Mercedes-Benz Türk A.Ş.	Özel	29	384	15	15	7,96	7,05	84,99	0,00
Merinos Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	90	97	0,00	100,00	0,00	0,00
Mescier Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	123	131	0,00	100,00	0,00	0,00
Mey Alkollü İçkiler San. ve Tic. A.Ş.	Özel	11	313	417	425	0,00	100,00	0,00	0,00
Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.	Özel	28	382	463	472	0,00	100,00	0,00	0,00
Milat Halı San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	479	488	0,00	100,00	0,00	0,00
Miro Hediyeelik Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	32.1	390	464	473	0,00	100,00	0,00	0,00
Mitaş Endüstri San. Tic. A.Ş.	Özel	25	381	169	177	0,00	100,00	0,00	0,00
MMK Metalurji San. Tic. ve Liman İşletmeciliği A.Ş.	Özel	24	371	55	59	0,00	0,00	100,00	0,00
Modern Karton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	67	72	0,00	100,00	0,00	0,00
Modern Oluklu Mukavva Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	101	109	0,00	100,00	0,00	0,00
Mondi Tire Kutsan Kağıt ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	Özel	17	341	220	228	0,00	0,00	79,15	20,85
Mutlu Akü ve Malzemeleri Sanayii A.Ş.	Özel	27	383	183	191	0,00	100,00	0,00	0,00
Mutlu Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	163	171	0,00	100,00	0,00	0,00

N HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Nadir Metal Rafineri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	56	60	0,00	100,00	0,00	0,00
Nadir Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	340	348	0,00	100,00	0,00	0,00
Naksan Plastik ve Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	356	176	184	0,00	100,00	0,00	0,00
Namet Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	95	103	0,00	60,76	39,24	0,00
Nev Saç Metal Sanayi İnşaat Nakliye ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	24	371	332	340	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Nexans Türkiye Endüstri ve Ticaret A.Ş.	Özel	27	383	215	223	0,00	0,00	100,00	0,00
Nikel Paslanmaz Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	489	498	0,00	100,00	0,00	0,00
Nitto Bento Bantçılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	325	333	0,00	0,00	100,00	0,00
Nobel İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	21	352	231	239	0,00	100,00	0,00	0,00
Noksel Çelik Boru Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	406	414	0,00	60,00	40,00	0,00
Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş.	Özel	25	381	423	431	0,00	100,00	0,00	0,00
Nuh Çimento Sanayi A.Ş.	Özel	23	369	212	220	0,00	84,23	0,00	15,77
Nuh'un Ankara Makarnası San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	294	302	0,00	100,00	0,00	0,00
Nursan Kablo Donanımları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	354	362	0,00	100,00	0,00	0,00

Ö HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Oba Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	80	86	0,00	70,00	30,00	0,00
Odelo Otomotiv Aydınlatma A.Ş.	Özel	27	383	478	487	0,00	100,00	0,00	0,00
Ofis Yem Gıda San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	302	310	0,00	100,00	0,00	0,00
Olmuksan International Paper Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	226	234	0,00	0,00	90,38	9,62
Omnia Nişasta San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	446	455	0,00	100,00	0,00	0,00
Onsa Rafineri A.Ş.	Özel	32.1	390	239	247	0,00	100,00	0,00	0,00
Ontex Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	17	341	348	356	0,00	0,00	100,00	0,00
Orta Anadolu Ticaret ve Sanayi İşletmesi T.A.Ş.	Özel	13	321	389	397	0,00	100,00	0,00	0,00
Ortadoğu Rulman San. ve Tic. A.Ş.	Özel	28	382	305	313	0,00	96,65	3,35	0,00
Oruçoğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	372	380	0,00	0,00	100,00	0,00
Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.	Özel	29	384	77	83	0,00	72,15	0,00	27,85
Ova Un Fabrikası A.Ş.	Özel	10	311	456	465	0,00	100,00	0,00	0,00
Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	369	434	443	0,00	100,00	0,00	0,00
OYAK Çimento Fabrikaları A.Ş.	Özel	23	369	96	104	0,00	73,25	0,00	26,75
Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	Özel	29	384	3	3	0,00	49,00	51,00	0,00

Ö HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Özer Metal Sanayi A.Ş.	Özel	24	372	407	415	0,00	100,00	0,00	0,00
Özerdem Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	378	386	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Özgün Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	10	311	371	379	0,00	100,00	0,00	0,00
Öz-Ka Lastik ve Kauçuk San. Tic. A.Ş.	Özel	22	355	330	338	0,00	100,00	0,00	0,00
Öznur Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	149	157	0,00	100,00	0,00	0,00
Özyaşar Tel ve Galvanizleme Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	484	493	0,00	100,00	0,00	0,00
Özyılmaz Fındık San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	400	408	0,00	100,00	0,00	0,00

P HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Pamukkale Kablo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	341	349	0,00	100,00	0,00	0,00
Panagro Tarım Hayvancılık Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	152	160	0,00	100,00	0,00	0,00
Panasonic Life Solutions Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	473	482	0,00	0,00	100,00	0,00
Park Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	362	324	332	0,00	100,00	0,00	0,00
PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	Özel	20	351	22	23	0,00	51,00	0,00	49,00
Petlas Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	355	76	82	0,03	99,97	0,00	0,00
Peyman Kuruyemiş Gıda Aktariye Kim. Mad. Tarım Ür. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	391	399	0,00	0,00	100,00	0,00
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütüncülük San. ve Tic. A.Ş.	Özel	12	314	57	61	0,00	25,00	75,00	0,00
Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş.	Özel	10	311	334	342	0,00	67,00	0,00	33,00
Pınar Süt Mamülleri Sanayii A.Ş.	Özel	10	311	108	116	0,00	61,41	0,00	38,59
Polibak Plastik Film San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	356	170	178	0,00	100,00	0,00	0,00
Polisan Kansai Boya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	343	351	0,00	50,00	50,00	0,00
Posco Assan TST Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	82	88	0,00	30,00	70,00	0,00
Poyraz Poyraz Fındık Entegre San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	398	406	0,00	100,00	0,00	0,00
Pro Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	84	91	0,00	100,00	0,00	0,00
Progıda Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	154	162	0,00	0,00	100,00	0,00
Prometeon Turkey Endüstriyel ve Ticari Lastikler A.Ş.	Özel	22	355	134	142	0,00	0,01	99,99	0,00

R HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.	Özel	20	351	115	123	0,00	0,00	100,00	0,00
Realkom Tekstil Ürünleri Sanayi Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş.	Özel	14	322	477	486	0,00	100,00	0,00	0,00
Reka Bitkisel Yağlar San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	164	172	0,00	100,00	0,00	0,00
ROKETSAN Roket San. ve Tic. A.Ş.	Özel	25	381	52	56	15,17	84,83	0,00	0,00
Rollmech Automotive San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	469	478	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	322	445	454	0,00	100,00	0,00	0,00
RWE & Turcas Güney Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	35	400	168	176	0,00	30,16	69,84	0,00

S HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

S.S. Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Özel	10	311	395	403	0,00	100,00	0,00	0,00
S.S. Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği	Özel	10	311	140	148	0,00	100,00	0,00	0,00
Safa Tarım A.Ş.	Özel	20	352	467	476	0,00	100,00	0,00	0,00
Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	25	381	394	402	0,00	100,00	0,00	0,00
Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	321	329	0,00	100,00	0,00	0,00
Sanko Enerji San. ve Tic. A.Ş.	Özel	35	400	199	207	0,00	100,00	0,00	0,00
Sanko Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	94	102	0,00	100,00	0,00	0,00
Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.	Özel	21	352	429	438	0,00	100,00	0,00	0,00
Sapro Temizlik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	277	285	0,00	100,00	0,00	0,00
Saray Döküm ve Madeni Aksam Sanayi Turizm A.Ş.	Özel	24	372	272	280	0,00	100,00	0,00	0,00
Sarbak Metal Tic. ve San. A.Ş.	Özel	24	372	268	276	0,00	100,00	0,00	0,00
Sarkuysan Elektrolitik Bakır San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	31	32	0,00	0,00	0,00	100,00
Sarten Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	25	381	78	84	0,00	85,00	15,00	0,00
Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	Özel	20	352	37	38	0,00	51,00	0,00	49,00
Savola Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	244	252	0,00	100,00	0,00	0,00
Sedef Gemi İnşaatı A.Ş.	Özel	30	384	335	343	0,00	100,00	0,00	0,00
Selçuk İplik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	203	211	0,00	100,00	0,00	0,00
Sersim Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. Koll. Şti. İbrahim ve Mustafa Ustaoglu	Özel	27	383	291	299	0,00	100,00	0,00	0,00
Seval Kablo Aydınlatma Cihazları İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	161	169	0,00	100,00	0,00	0,00
Sirmagrup İçecek San. ve Tic. A.Ş.	Özel	11	313	361	369	0,00	0,00	100,00	0,00
Silopi Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	35	400	357	365	0,00	100,00	0,00	0,00
Sistem Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	286	294	0,00	100,00	0,00	0,00
Sofra Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	Özel	10	311	171	179	0,00	0,00	100,00	0,00
Soma Termik Santral Elektrik Üretim A.Ş.	Özel	35	400	205	213	0,00	100,00	0,00	0,00
Soyyigit Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	312	452	461	0,00	100,00	0,00	0,00
Stackpole International Otomotiv Ürünleri Ltd. Şti.	Özel	29	384	344	352	0,00	0,00	100,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Star Rafineri A.Ş.	Özel	19	353	6	6	0,00	99,99	0,01	0,00
Sumitomo Rubber AKO Lastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	355	195	203	0,00	20,00	80,00	0,00
Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	352	326	334	0,00	0,00	100,00	0,00
Sun Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	322	264	272	0,00	100,00	0,00	0,00
Süper Film Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	356	216	224	0,00	100,00	0,00	0,00
SÜTAŞ Süt Ürünleri A.Ş.	Özel	10	311	62	67	0,00	100,00	0,00	0,00

Ş HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Şahinler Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	304	312	0,00	100,00	0,00	0,00
Şa-Ra Enerji İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	Özel	25	381	160	168	0,00	100,00	0,00	0,00
Şenocak Gıda Fındık Entegre Tur. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Özel	10	311	475	484	0,00	100,00	0,00	0,00
Şenpiliç Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	10	311	70	76	0,00	100,00	0,00	0,00
Şık Makas Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	322	288	296	0,00	100,00	0,00	0,00
Şireci Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	271	279	0,00	100,00	0,00	0,00
Şirikçioğlu Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	13	321	309	317	0,00	100,00	0,00	0,00
Şölen Çikolata Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	127	135	0,00	100,00	0,00	0,00

T HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Özel	12	314	427	435	0,00	100,00	0,00	0,00
Tadım Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	214	222	0,00	100,00	0,00	0,00
TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	447	456	0,00	100,00	0,00	0,00
Tarım Kredi Yem San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	119	127	0,00	100,00	0,00	0,00
Tarımkredi Birlik Tarım Ürünleri Hayvancılık Ambalaj Petrol Nakliyat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	360	368	0,00	100,00	0,00	0,00
Tat Gıda Sanayi A.Ş.	Özel	10	311	177	185	0,00	53,34	5,26	41,40
Tatmetal Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	50	54	0,00	100,00	0,00	0,00
Tayeks Dış Ticaret ve Tekstil Sanayi A.Ş.	Özel	14	322	432	441	0,00	100,00	0,00	0,00
Teklas Kauçuk San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	355	258	266	0,00	100,00	0,00	0,00
Teknopanel Çatı ve Cephe Panelleri Üretim San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	369	362	370	0,00	100,00	0,00	0,00
Teknorot Otomotiv Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	314	322	0,00	100,00	0,00	0,00
Teksan Jeneratör Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	386	394	0,00	100,00	0,00	0,00

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Teksüt Süt Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	402	410	0,00	100,00	0,00	0,00
Termo Teknik Tic. ve San. A.Ş.	Özel	25	381	377	385	0,00	0,00	100,00	0,00
Tersan Tersanecilik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	30	384	178	186	0,00	100,00	0,00	0,00
Teverpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.	Özel	16	331	421	429	0,00	100,00	0,00	0,00
Tırsan Treyler San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	146	154	0,00	100,00	0,00	0,00
Tırsan Kardan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	383	391	0,00	100,00	0,00	0,00
TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	Özel	29	384	8	8	0,00	37,59	37,86	24,55
Toros Tarım San. ve Tic. A.Ş.	Özel	20	351	53	57	0,00	100,00	0,00	0,00
Torun Bakır Alaşımları Metal San. ve Tic. A.Ş.	Özel	28	382	458	467	0,00	100,00	0,00	0,00
Tosçelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.	Özel	24	371	16	16	0,00	100,00	0,00	0,00
Tosyalı Demir Çelik Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	130	138	0,00	100,00	0,00	0,00
Tosyalı Filmaşın ve İnşaat Demir Üretim Sanayi A.Ş.	Özel	24	371	103	111	0,00	100,00	0,00	0,00
Tosyalı Toyo Çelik A.Ş.	Özel	24	371	60	64	0,00	51,00	49,00	0,00
Toyota Boshoku Türkiye Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	198	206	0,00	0,00	100,00	0,00
Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	Özel	29	384	4	4	0,00	0,00	100,00	0,00
Trakya Döküm San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	372	345	353	0,00	100,00	0,00	0,00
Tufan Endüstri Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	24	371	462	471	0,00	100,00	0,00	0,00
Tukaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	363	371	0,00	65,72	0,00	34,28
Turkuvaz Plastik ve Temizlik Ürünleri San. Tic. A.Ş.	Özel	17	341	328	336	0,00	100,00	0,00	0,00
Tusaş Motor Sanayii A.Ş.	Özel	30	384	166	174	0,00	53,78	46,22	0,00
TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	Özel	30	384	30	31	45,45	54,55	0,00	0,00
Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.	Özel	28	382	373	381	0,00	71,31	0,00	28,69
TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	Özel	19	353	1	1	0,00	51,00	0,00	49,00
Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş.	Özel	25	381	186	194	0,00	0,00	100,00	0,00
Türk Prysmian Kablo ve Sistemleri A.Ş.	Özel	27	383	156	164	0,00	0,00	83,75	16,25
Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	Özel	28	382	36	37	0,00	37,50	37,50	25,00
Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayii A.Ş.	Özel	11	313	187	195	0,00	0,00	95,69	4,31
Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	Kamu	05	210	5	66	100,00	0,00	0,00	0,00
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	Kamu	06	210	3	44	100,00	0,00	0,00	0,00
Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	Kamu	10	311	4	53	100,00	0,00	0,00	0,00
Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	Özel	23	362	18	18	0,00	56,97	0,00	43,03
TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	322	384	392	0,00	100,00	0,00	0,00

U HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Uğur Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	322	444	453	0,00	100,00	0,00	0,00
Ulaş Gıda Un Tekstil Nakliye Tic. ve San. A.Ş.	Özel	10	311	370	378	0,00	100,00	0,00	0,00
Uludağ İçecek Türk A.Ş.	Özel	11	313	419	427	0,00	100,00	0,00	0,00
Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.	Özel	27	383	433	442	0,00	0,00	93,69	6,31
Ulusoy Un San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	337	345	0,00	65,98	0,00	34,02
Umur Basım San. ve Tic. A.Ş.	Özel	18	342	356	364	0,00	100,00	0,00	0,00
Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	431	440	0,00	100,00	0,00	0,00
Unilever San. ve Tic. T.A.Ş.	Özel	10	311	25	26	0,00	0,04	99,96	0,00

Ü HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Üniteks Tekstil Gıda Motorlu Araçlar San. ve Tic. A.Ş.	Özel	14	322	281	289	0,00	100,00	0,00	0,00
Üniteks Tekstil ve Ticaret A.Ş.	Özel	14	322	347	355	0,00	100,00	0,00	0,00
Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	491	500	0,00	100,00	0,00	0,00

V HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

Vatan Plastik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	22	356	285	293	0,00	100,00	0,00	0,00
Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	413	421	0,00	100,00	0,00	0,00
Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	20	20	0,00	68,53	0,00	31,47
Vestel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	26	383	21	22	0,00	64,41	0,00	35,59
Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.	Özel	16	331	488	497	0,00	100,00	0,00	0,00
Vitra Karo San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	361	316	324	0,00	100,00	0,00	0,00

W HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR

World Medicine İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	21	352	382	390	0,00	0,00	100,00	0,00

Y HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
Yakupoğlu Tekstil ve Deri San. Tic. A.Ş.	Özel	15	324	385	393	0,00	100,00	0,00	0,00
Yarış Kabin San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	253	261	0,00	100,00	0,00	0,00
YATAŞ Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.	Özel	31	332	193	201	0,00	40,95	0,00	59,05
Yavuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Özel	10	311	252	260	0,00	100,00	0,00	0,00
Yavuzkan Hazel Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	Özel	10	311	437	446	0,00	100,00	0,00	0,00
Yayla Agro Gıda Sanayi ve Nakliyat A.Ş.	Özel	10	311	225	233	0,00	100,00	0,00	0,00
Yazaki Otomotiv Yan San. ve Tic. A.Ş.	Özel	29	384	131	139	0,00	0,00	100,00	0,00
Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.	Özel	24	371	58	62	0,00	100,00	0,00	0,00
Yeşilyurt Demir Çelik Endüstri ve Liman İşletmeleri A.Ş.	Özel	24	371	81	87	0,00	100,00	0,00	0,00
Yıldız Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Özel	16	331	28	29	0,00	100,00	0,00	0,00
Yiğit Akü Malzemeleri Nakliyat Turizm İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Özel	27	383	232	240	0,00	100,00	0,00	0,00
Yonca Gıda Sanayi İşletmeleri İç ve Dış Ticaret A.Ş.	Özel	10	311	269	277	0,00	100,00	0,00	0,00
Yorglass Cam San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	362	418	426	0,00	100,00	0,00	0,00
Yörükoğlu Süt ve Ürünleri San. Tic. A.Ş.	Özel	10	311	401	409	0,00	100,00	0,00	0,00
Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.	Özel	23	361	465	474	0,00	100,00	0,00	0,00
Yücel Boru ve Profil Endüstrisi A.Ş.	Özel	24	371	39	40	0,00	100,00	0,00	0,00

Z HARFİ İLE BAŞLAYAN KURULUŞLAR									
Zorlu Doğal Elektrik Üretimi A.Ş.	Özel	35	400	228	236	0,00	100,00	0,00	0,00
Zorluteks Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Özel	13	321	179	187	0,00	100,00	0,00	0,00

**Dünyaya Enerji, Türkiye'ye
Güç Katıyoruz.**

ADLARININ AÇIKLANMASINI İSTEMEYEN KURULUŞLAR

SEKTÖRLER VE SERMAYE DAĞILIMLARI

	Sektör	Ekonomik Faaliyet Kodu (NACE Rev. 2)	Ekonomik Faaliyet Kodu (ISIC Rev. 2)	Kamu / Özel Sıralaması	Genel Sıralama	Sermaye Dağılımı			
						Kamu	Özel	Yabancı	Halka Açık
.....	Özel	32.1	390	5	5	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	07	210	46	49	0,00	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	10	311	150	158	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	13	321	157	165	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	24	371	162	170	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	29	384	204	212	0,00	94,56	5,44	0,00
.....	Özel	28	382	210	218	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	27	383	235	243	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	25	381	247	255	0,00	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	27	383	261	269	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	13	321	301	309	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	13	321	308	316	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	27	383	315	323	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	20	351	320	328	0,00	51,00	49,00	0,00
.....	Özel	25	381	351	359	0,00	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	10	311	380	388	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	22	356	408	416	0,00	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	13	321	410	418	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	20	352	442	451	0,00	100,00	0,00	0,00
.....	Özel	29	384	460	469	0,00	0,00	100,00	0,00
.....	Özel	21	352	486	495	0,00	0,00	100,00	0,00

Açıklamalar

1 - Ekonomik Faaliyet Kodu:

2020 yılında kuruluşların ekonomik faaliyet kodları hem Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev. 2, 2021) hem de Birleşmiş Milletler-Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması'na (ISIC Rev. 2) göre verilmiştir. Kuruluşların ekonomik faaliyet alanları, Ekonomik Faaliyet Kodları tablosunda gösterilmektedir.

2 - Kamu / Özel Sıralaması:

Kuruluşların kamu ve özel kuruluş olma durumuna göre kendi grupları içindeki sıra numaraları bu sütunda belirtilmiştir.

3 - Genel Sıralama:

Kuruluşların ISO 500 içindeki sırasını göstermektedir.

4 - Sermaye Dağılımı:

Kuruluşların sermaye dağılımları yüzde olarak, kamu, özel yerli sermaye, yabancı sermaye ve halka açıklık ayrımına göre verilmiştir.

5 - Adlarının Açıklanmasını İstemeyen Kuruluşlar:

Bu bölümde ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu içinde sıralamaya giren, fakat adlarının açıklanmasını istemeyen kuruluşlara ait sektör dağılımları, (-) olarak belirtilmiş, çalışmanın bütünlüğünü bozmamak için tabloya ayrıca eklenmiştir.

UYUŞMAZLIKLARINIZA
HIZLI VE EKONOMİK ÇÖZÜM İÇİN

İSTANBUL SANAYİ ODASI ARABULUCULUK MERKEZİ BAŞVURULARINIZI BEKLİYOR

 www.iso.org.tr/arabuluculuk

ARABULUCULUĞUN AVANTAJLARI

HIZLI
SONUÇLANIR

KONTROL
SİZDEDİR

GİZLİLİK
ESASTIR

UYGUN ÇÖZÜM
ÜRETİLİR

İLİŞKİLER
ZEDELENMEZ

DAHA
EKONOMİKTİR

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

GELECEK İÇİN BUGÜN

SİZİNLE YAKINDAN İLGİLENİYORUZ!

Size en yakın üretici olarak,
tamamen ihtiyaçlarınız doğrultusunda
yüksek kaliteli yassı çelik üretiyor,
geleceği birlikte şekillendiriyoruz.

 TATÇELİK

www.tatmetal.com | info@tatmetal.com.tr

YORUMLAR

PROF. DR. ERHAN ASLANOĞLU

2020 YILINDA DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER VE İSO 500'ÜN PERFORMANSI

DR. ŞEREF OĞUZ

SANAYİCİDE KÂR AÇILIMI

DR. CAN FUAT GÜRLESEL

KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRLERİNDE
DEĞİŞİM VE TÜRK SANAYİ İÇİN FIRSATLAR

FERDA BESLİ

HALKA ARZLAR VE ŞİRKETLERİN
SERMAYE YAPILARINA ETKİLERİ

”

2020 YILINDA DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER VE İSO 500'ÜN PERFORMANSI

PROF. DR. ERHAN ASLANOĞLU
Piri Reis Üniversitesi / Ekonomi ve Finans Bölümü

Küresel ekonomi, COVID-19 pandemisine bağlı olarak 2020 yılında ikinci dünya savaşından bu yana olan en sert daralmasını yaşadı. Türkiye, Çin ve Vietnam dışında bütün ülke ve bölgelerde tarihi daralmalar yaşandı. Pandemi hem arz hem talep yönlü bir şok yarattığı için, yıl içerisindeki en güçlü daralma 2020 yılının ikinci çeyreğinde yaşandı. Aldığı güçlü önlemlerle pandemide kontrolü erken sağlayan başta Çin olmak üzere Güney Doğu Asya ülkeleri dışında daralma çok şiddetli oldu. Örneğin, ABD ekonomisi çeyreklik bazda yüzde 31 daralırken, 17 milyondan fazla yeni işsiz ortaya

çıktı. En son tahminlere göre dünya ekonomisi 2020 yılında yüzde 3,3 daralma gösterdi. Pandeminin ortaya çıktığı Çin, yılı yüzde 2,3 büyüme ile kapatırken, ağırlıklı dış talebe bağlı olan Euro Bölgesi yüzde 6,6 daralma ile kapattı. 2008 küresel krizi de ABD'de çıkmış fakat yine en çok daralan Euro Bölgesi olmuştu. 2020 yılında Hindistan yüzde 8 ile en çok daralan ülkelerden birisi oldu. İkinci çeyrekte çok sert daralan ABD ekonomisi verilen desteklerle üçüncü çeyrekte itibaren oldukça güçlü toparlanma sürecine girdi ve yılı yüzde 3,5 daralma ile kapattı.

İkinci çeyrekte yaşananlar, birçok ülkede 2008 krizi sonrası olandan da güçlü para ve maliye politikalarını devreye soktu. IMF verilerine göre gelişmiş ülkelerde maliye politikası ile yapılan desteklerin GSYH'ya oranı yüzde 16'yı geçti. Kredi yoluyla sağlanan destekler yüzde 11 seviyesini geçti. Gelişmekte olan ülkelerde söz konusu oranlar yüzde 4 ve 3 şeklinde gerçekleşti. Rezerv para-ya sahip ABD, Euro Bölgesi ya da Japonya gibi ülkelerin merkez bankalarının bilanço büyüklüğündeki artış, yani parasal genişlemesi tarihi yüksek seviyelerde gerçekleşti. Pandemi döneminde bu üç bankanın bilanço büyüklüğü 14,5 trilyon dolardan 23,5 trilyon dolara yükseldi. Ülkeler arasında ayrışma ciddi biçimde arttı. Özellikle gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde pandeminin ekonomik, sosyal ve sağlık yönünden sonuçları çok daha ağır oldu. Öncü çalışmalar dünyanın birçok ülkesinde gelir ve istihdam kaybının ağırlıklı olarak hizmet sektörlerinde, düşük gelir grupları ile küçük ve orta boy işletmelerde olduğunu ortaya koyuyor.

Veriler, pandemi döneminde ekonomik aktivitede ülkeler arasında ayrışma olduğu gibi, sektörler arasında da ayrışmaların olduğunu ortaya koydu. İkinci çeyrekte hemen hemen tüm sektörler sert biçimde aşağı gitmesine rağmen, ikinci çeyreğin sonlarına doğru küresel olarak imalat sanayinde başlayan çıkış hızlı bir şekilde devam ediyor. Pandemiyle beraber uzaktan çalışma ve eğitim faaliyetlerinin artması, ev ile ilgili ihtiyaçları arttırmaya başladı. Teknolojik ürünlerden, işlenmiş gıdaya, mobilyadan tekstile kadar birçok ürüne talep arttı. Hatta, uzaktan çalışmanın kısmen kalıcı hale gelmesi beklentisiyle özellikle gelişmiş ülkelerde şehir dışında, küçük yerleşim bölgelerinde müstakil evlere taşınma eğilimi arttı. Daha büyük evler, daha çok ve yeni eşya talebini de arttırmaya başladı. Daha uzak evler ve pandemi döneminde mümkünse özel taşıt kullanma eğilimi otomobile olan talebi de yükseltti. Bu eğilimler devam ediyor ve etmeye de aday görünüyor.

Dünya Ekonomisi Büyüme Oranları (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-T	2022-T
Dünya	5,4	4,3	3,5	3,5	3,6	3,5	3,3	3,8	3,6	2,8	-3,3	6,0	4,4
ABD	2,6	1,6	2,2	1,8	2,5	3,1	1,7	2,3	3,0	2,2	-3,5	6,4	3,5
Euro Bölgesi	2,1	1,7	-0,9	-0,2	1,4	2,0	1,9	2,6	1,9	1,3	-6,6	4,4	3,8
Japonya	4,1	0,0	1,4	2,0	0,3	1,6	0,8	1,7	0,6	0,3	-4,8	3,3	2,5
Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Orta Asya	4,9	4,6	5,1	3,1	3,3	2,8	4,7	2,5	2,0	1,4	-2,9	3,7	3,8
Sahra Altı Afrika	7,0	5,1	4,8	5,1	5,1	3,2	1,5	3,1	3,2	3,2	-1,9	3,4	4,0
Brezilya	7,5	4,0	1,9	3,0	0,5	-3,5	-3,3	1,3	1,8	1,4	-4,1	3,7	2,6
Rusya	4,5	5,1	4,0	1,8	0,7	-2,0	0,2	1,8	2,8	2,0	-3,1	3,8	3,8
Çin	10,8	9,5	7,9	7,8	7,4	7,0	6,9	6,9	6,7	5,8	2,3	8,4	5,6
Hindistan	10,3	6,6	5,5	6,4	7,4	8,0	8,3	6,8	6,5	4,0	-8,0	12,5	6,9
Türkiye	8,4	11,2	4,8	8,5	4,9	6,1	3,3	7,5	3,0	0,9	1,8	6,0	3,5

Kaynak: IMF, World Economic Outlook, Nisan 2021.

Satınalma Yöneticileri Endeksleri (PMI) verilerinden bu eğilimi tüm dünyada izlemek mümkün. Pandemi öncesi 50'nin altında 48'ler seviyesinde olan gelişmiş ülkeler imalat sanayi PMI endeksi 38'lere geriledikten sonra Nisan 2021 döneminde 59 gibi tarihi yüksek seviyelere gelmiş durumda. Gelişmekte olan ülkelerin PMI verileri de pandemi öncesi olan 51 seviyesinden 42'lere inip Nisan 2021 döneminde 53 seviyelerine çıkmış durumda. Gelişmekte olan ülkelerin biraz daha düşük PMI verisine sahip olmasının nedeni, Hindistan ve Latin Amerika ülkelerinin COVID-19 ile ilgili son derece sıkıntılı süreçlerden geçmeleri oldu.

İmalat sanayi ürünlerine olan güçlü talebin bir başka nedeni, pandemi döneminde yaşanan tedarik sorunları nedeniyle birçok firmanın stokla çalışma eğilimi ve buna bağlı olarak talebini arttırma isteğidir. Bunun dışında, tedarik zincirlerinde değişim dinamiklerini başlatan başka gelişmeler de olmaktadır. Hem ABD-Çin arasındaki ticaret savaşı hem de pandeminin Çin kaynaklı olması ve buna bağlı ağırlıklı tek tedarikçiye sahip olmanın dezavantajları ve siyasi nedenlerle tedarik merkezlerini çeşitlendirme gayretleri ortaya çıkmıştır. Küresel ekonominin farklı bölgelerinde ve ülkelerindeki imalat sanayi yatırım ve üretim aktivitelerinde daha güçlü eğilimler belirmiştir.

İmalat sanayindeki bu güçlü eğilime karşın, başta turizm olmak üzere birçok hizmet sektöründe büyük sıkıntılar yaşanmış ve yaşanmaya devam etmektedir. Gelir ve istihdam kayıpları daha çok hizmet sektörlerinde ortaya çıktı. Hizmet sektörleri, 2020 yılı yaz aylarında bir miktar toparlasa bile yılın son çeyreğinde pandeminin artan etkisiyle tüm ekonomilerde tekrar negatif etkilenmeye başladı. Özellikle gelişmiş ekonomiler ağırlıklı hizmet sektörlerine dayandığı için, çoğu son çeyrekte negatif büyüdü.

İmalat sanayinin güçlü performansı, emtia talebini ciddi biçimde arttırdı. Tedarik sorunları ve stok yapma eğilimi de emtia talebini, dolayısıyla emtia fiyatlarını arttıran unsurlar oldu. 2020 yılı sonunda aşılarda ilgili pozitif haberlerin çıkmasıyla, 2021 yılı için büyüme beklentileri artmaya başladı. Beklenen bu talep artışı da emtia fiyatlarına baskıyı arttırdı. Konut, otomobil, elektrik, elektronik gibi öncü sektörlerin yoğun kullandığı, bakır, nikel, paladyum gibi ürünlerin fiyatlarında güçlü yükselişler gerçekleşti. Hem emtia fiyatlarındaki yükseliş hem de genel talep kaynaklı baskı enflasyonist beklentileri arttırdı.

Pandemi döneminde tarihi seviyelere çıkan parasal genişlemeler ve düşük faizlerin terse çevrilme ihtimali finansal piyasalarda stres yaratmaya başladı. Türkiye ekonomisi, 2020 yılında Çin ve Vietnam ile beraber pozitif büyüme gösteren üç ülkeden birisi oldu. Dünyanın kalanı gibi 2020 yılının ikinci çeyreğinde güçlü bir kapanma yaşayan Türkiye, üçüncü çeyrekte itibaren önemli oranda açıldı ve ekonomiyi destekleme yönünde tarihi bir kredi genişleme dönemine girildi. Toplam kredi hacminin 13 haftalık hareketli ortalama büyüme hızı kısa sürede bankacılık sektörü genelinde yüzde 50 civarına, kamu bankalarında yüzde 90'lara ulaştı.

TCMB'nin faiz indirimlerine de devam ettiği bu dönem, büyük bir talep artışı da getirdi. Türkiye ekonomisi tasarruf açığı olan fakat aynı zamanda tüketim eğilimi yüksek bir ülke olarak kredi genişlemesi dönemlerinde her zaman büyür. Fakat mevcut üretim yapısında, bu durum yüksek ithalatla cari işlemler açığını arttırır. Pandemi nedeniyle turizm gelirlerinin tarihi düşük seviyeye çekildiği bir dönemde, cari işlemler açığı daha da büyük artış gösterdi.

Bu durum döviz kurlarına baskı yaparak önce enflasyonu sonra faizleri arttırdı. Hızlanan büyüme tekrar yavaşlama moduna girdi. İç talepte yavaşlama sinyalleri artarken tüm dünyada olduğu gibi imalat sanayinin güçlü performansı ihracat kanalıyla büyümeyi destekledi, desteklemeye devam ediyor. Başta turizm sektörü olmak üzere hizmet sektörlerinin çoğu sıkıntı yaşamaya devam ediyor. Turizmde dünyanın önde gelen ülkelerinden birisi olarak, bu alanda sıkıntıyı en fazla yaşayan ülkelere birisi de Türkiye oldu.

Pandeminin uzaması ile cari açık, enflasyon ve yüksek faiz gibi etkiler devreye girmeye başladı. 2019 yılında 6,8 milyar dolar cari fazla verilirken, 2020 yılında 37,3 milyar dolar açık verildi. Kredi genişlemesi ile artan iç talep ve altın ithalatındaki artış toplam ithalatı arttırırken, küresel ekonomideki daralma ihracatı düşürdü. Pandemi nedeniyle turizm gelirlerinin 10 milyar dolar civarına inmesi yüksek cari işlemler açığının önemli nedenleri oldu.

Enflasyon yükselme eğilimini korudu ve yüzde 14,6 olarak gerçekleşti. Bir önceki yıl yüzde 11,84 olmuştu. Döviz kurlarındaki artış, enflasyondaki yükselmenin en büyük nedeni oldu. Yıl başında 5,95 olan dolar kuru, yıl sonunda 7,43 seviyesinde kapandı, yüzde 30 civarında değer kaybı yaşandı.

Dünya genelinde kamu bütçe açığının GSYİH'ya oranı yüzde 4'den yüzde 11'lere çıkarken, Türkiye ekonomisinde bu oran yüzde 3,7 olarak gerçekleşti. Bütçedeki bu performansın ana nedeni pandemi nedeniyle sağlanan desteklerin ağırlıklı olarak bütçe transfer harcamaları yerine kredi destekleriyle olmasıdır. 2020 yılı genelinde uygulanan gevşek para ve görece sıkı maliye politikası ile Türkiye ekonomisi yüzde 1,8 büyümeye gösterdi. İşten çıkarma yasakları, kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin gibi uygulamalarla işsizlik yüzde 13 civarında seyretti.

Bu çerçevede Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500)'ün temel göstergelerine baktığımızda, 2020 yılında da özel sektör firmalarının toplamda yüzde 97 civarında ağırlıklı paya sahip olmaya devam ettiğini izliyoruz. Kamunun payı yüzde 3 civarında seyreliyor. Türkiye genelinde sanayi üretimi 2020 yılının Temmuz ayından sonra güçlü bir büyümeye sürecine girdi fakat yılın ikinci çeyreğinde yaşanan sert daralmanın etkisiyle, yılın genelinde sanayi üretim endeksinin ortalama artışı yüzde 1,6 civarında oldu.

Böyle bir yılda İSO 500'ün üretimden satışlarını yüzde 15,3 arttırdığını izliyoruz. Bu veri, enflasyondan arındırılmış haliyle reel olarak yüzde 0,6 oranında bir artışa denk geliyor. Reel artış 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla yüzde 11,8 ve 4,1 olmuştu. Reel satışlarda son üç yılda gerileme olduğu görülmekle birlikte, bazı noktaları vurgulamak gerekiyor. 2020 homojen bir yıl değildi. Yılın ilk yarısı ile ikinci yarısı büyümeye hızları açısından önemli oranda farklılaştı.

Bunun dışında, pandemi ve kapanmaların etkisiyle başta havayolları olmak üzere ulaşım sektörünün çok olumsuz etkilenmesi, örneğin TÜPRAŞ gibi İSO 500'ün dev firmalarından birisinin cirosunda yüzde 29 oranında sert düşüşe yol açtı. Dolayısıyla, pandemi nedeniyle olumsuz etkilenen bazı firmaların ciro kaybı, İSO 500'ün ortalama nominal ve reel satış büyüme rakamlarını da kısmen aşağı çekmiş görünüyor.

Diğer taraftan, kârlılıkta güçlü bir artışın ortaya çıktığını görüyoruz. İSO 500'ün operasyonel kârlılığını gösteren Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kârı (FAVÖK) önceki yıla göre yüzde 43,1 artış göstermiş bulunuyor. Bu veri reel olarak yüzde 25 bir artış anlamına geliyor. 2019 yılında (FAVÖK) değeri nominal olarak bile yüzde 8,1 gerilemişti. Benzer şekilde, 2020 yılında Dönem Kâr ve Zarar

Toplamına bakıldığında da nominal ve reel olarak sırasıyla yüzde 50,1 ve yüzde 31 artış olduğunu görüyoruz. Zorlu bir yılda, kârlılıkta izlenen bu güçlü artışların arkasında birkaç faktörün olduğunu düşünüyoruz. Birincisi, çoğu kriz döneminde olduğu gibi firmaların faaliyet giderlerini kısarak, faaliyet giderinin satışlara oranında düşüş sağladıklarını halka açık şirketlerden izlemiştik.

Bir başka ifadeyle, firmaların verimliliği arttırma çabası, maliyetleri düşürerek kârlılığı olumlu etkilemiş görünüyor. İkincisi, emtia fiyatlarındaki artışın elinde emtia stoku bulunduran ya da üreticisi olan Ereğli Demir Çelik gibi işletmelerin kârlılığını olumlu etkilediği anlaşıyor. Üçüncüsü, döviz kurlarındaki artışın özellikle ihracatçı firmaların cirosunu arttırarak kârlılığa olumlu yansımaları oldu. Dördüncüsü, işsizlik sigorta fonundan sağlanan kısa çalışma ödeneğinin işgücü maliyetlerini bir miktar aşağı çekmesi genel maliyet düşüşüne katkı sağlamış görünüyor.

Bu gelişmelerin firmaların özkaynaklarına da olumlu yansımalarını izliyoruz. 2018 yılında yaşanan reel kayıptan sonra, 2019 yılında özkaynaklarını reel olarak yüzde 2 bü-yütebilen firmalar, 2020 yılında özkaynaklarında nominal yüzde 23,2, reel olarak da yüzde 7,5 artış gerçekleştirdi. Özkaynaklar son iki yılda artış eğilimine girmiş durumda.

İSO 500'ün borçluluğundaki artışın devam ettiği görülüyor. Pandeminin etkisiyle, Türkiye genelinde tarihi kredi büyümesinin gerçekleştiği bir yılda, firmaların toplam borcunun önceki yıla yakın bir şekilde yüzde 23 artış gösterdiğini izliyoruz. Reel artış oranı yüzde 7,3 olarak gerçekleşmiş durumda. 2019 yılında kısa vadeli borç artış hızının azaldığını, uzun vadeli borcun daha hızlı arttığını izlemiştik. 2020 yılında kısa vadeli borç artışının hızlandığı, uzun vadeli borç artış hızının düştüğünü, her ikisinin de ortalamaya yakın yüzde 23 arttığını görüyoruz.

Yüksek enflasyon ortamında, firmalar kısa vadeli borçluluğu azaltmayı maalesef gerçekleştiremiyorlar. Bu çerçevede, 2020 yılında firmaların toplam borçlarının toplam aktiflerine oranı bir önceki yıl olduğu gibi yüzde 68,4 şeklinde gerçekleşmiş durumda. Toplam borçların özkaynaklara oranı da bir önceki yıla benzer şekilde yüzde 216 seviyesinde bulunuyor. Yüksek enflasyon ve pandemi koşullarına rağmen borçluluk oranlarının artmaması, firmaların kârlılık ve nakit akışlarındaki iyileşmenin bir yansıması olarak düşünülebilir.

Firmaların aktif büyüklüğündeki artışa baktığımızda, 2020 yılında nominal artışın yüzde 23, reel artışın yüzde 7,3 olduğunu görüyoruz. Aktif büyüklüğündeki artış borçluluktaki artış ile hemen hemen aynı oranda gerçekleşmiş. Bununla birlikte, dönen varlıkların artış hızının yüzde 28,7 olduğunu izliyoruz. Bu artışın önemli nedenlerinden birisi stok artışı olabilir.

Pandemi nedeniyle işten çıkarma yasaklarının olduğu, kısa çalışma ödeneğinin devreye girdiği bir yılda dahi, özellikle kayıt dışı ekonominin etkisiyle ülke genelinde 1,2 milyon, sanayi sektöründe 64 bin istihdam kaybı yaşandı. Aynı dönemde, ülke ortalamasının tersine ISO 500'ün ücretle çalışan sayısını yüzde 3 artırdığı izleniyor. Zorlu bir yılda, 2019 yılında gerçekleşen yüzde 0,9'luk artışın hayli üzerine çıkıldığı gözleniyor.

Tüm dünyada pandemi döneminde dış ticaret hacminde önemli gerilemeler yaşandı ve bu büyük oranda yılın ilk yarısında oldu. 2020 yılında Türkiye genelinde ihracat USD bazında yüzde 6,2 düşüş gösterdi. ISO 500'ün ihracatındaki düşüş ise yüzde 12,8 oldu. Yine TÜPRAŞ gibi pandemi koşullarından olumsuz etkilenen ve hizmet sektörlerine ürün ihracatı yapan büyük firmaların ihracatındaki düşüşün görece yüksek düşüşte etkili olduğunu düşünüyoruz. Örneğin, TÜPRAŞ'ın ihracatı ton bazında 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 30 gerilemiş bulunuyor.

Sonuç olarak, 2020 ekonomi açısından tarihi bir yıl oldu. Hem arz hem talep yönlü şoklar sonucu küresel ekonomi ikinci dünya savaşından bu yana en sert daralmayı gösterdi. Ülkeler genişletici para ve maliye politikaları ile şokların etkilerini azaltmaya çalıştılar. Pandeminin birinci dalgasından sonra küresel ekonomide en güçlü performansı sanayi sektörü gösterdi. Türkiye ekonomisinde de benzer bir durum yaşandı.

ISO 500'ün nuçları da bu tabloyu destekler nitelikte görünüyor. 2020 yılının ilk yarısı pandemi şokuyla büyük oranda kayıp oldu. Bu nedenle verileri Temmuz–Aralık dönemi sonuçları gibi okumak da mümkün.

Örneğin, üretimden net satış rakamlarındaki artış oranı hem yılın ikinci çeyreğindeki güçlü daralmadan hem de bazı büyük firmaların sert satış düşüşlerinin ortalamayı azaltması nedeniyle nominal ve reel olarak çok parlak görünmüyor. Bu faktörleri dışarıda tuttuğumuzda tablo daha pozitif olabiliyor. Kârlılık ve özkaynak büyümesi rakamları da bunu yansıtıyor.

Bununla birlikte, borçluluktaki artışın sürmesi, kısa vadeli borçların artması, firmaların finansman güçlüklerini ve maliyetlerini olumsuz etkilemeye, orta ve uzun vadeli risklerini arttırmaya devam ediyor.

Sanayi kuruluşlarının özkaynak ve kârlılık büyümesinin sürdürülebilirliği, yatırımları, verimliliği ve ekonomik büyümeyi destekleyecek ana unsurlardır. Yaşadığı finansman güçlükleri ve yüksek enflasyondan kaynaklı belirsizliklere rağmen Türk sanayisi rekabet gücünü ve esnekliğini pandemi döneminde ortaya koymuştur.

Değişen global tedarik zincirlerinde payını arttırmaya başlamıştır. Bunu kalıcı kılmak, ürün kompozisyonunda yüksek teknoloji ve sofistike ürünleri arttırarak daha büyük paya sahip olmak, temel hedefler olmalıdır. Bu hedeflere ulaşmaya çalışırken, önemli faktörlerden birisi, iklim değişikliği ile mücadele kapsamında yeni yeşil düzene uyum sağlamak olacaktır.

Üretimde karbon ayak izlerini azaltan, uluslararası standartlara uyan bir yapıya yönelebilmek, rekabet gücünü arttırmak ve sürdürülebilirliği başarmak açısından kritik bir öneme sahip bulunuyor.

SANAYİCİDE KÂR AÇILIMI

DR. ŞEREF OĞUZ
Dünya Gazetesi Yayın Kurulu Başkanı

Sanayimizin en köklü barometresi; salgın sürecinde neleri başarıp nelerde eksik kaldığımızı gösteriyor. ISO 500'ün söylediğini tek cümleye indirgersem, dilimden şu dökülürdü; Sorunlara rağmen ayakta kalabilen hatta zor zamanlarda dahi şartlara meydan okuyabilen sanayicimiz var.

Üretimden satış rakamları; salgın şartlarında dahi hangi gayretle arttırıldığını ifadesi... Yüzde 15,3'lük artış yıllık enflasyon olan yüzde 14,6'nın bir tık üzerinde... Her 100 yılda bir gelen küresel afet şartlarında bu, alkışa değer başarıdır. Kaldı ki Türkiye, kendi piyasa koşullarının özel zorlukları içinde bunu gerçekleştirmiş bulunuyor.

Küresel ekonomilerin yanı sıra içeride ekonominin zaman zaman tam kapanma ama çoğunlukla kısmi kapanma döneminde ISO 500 şirketlerinin vergi öncesi dönem kârının yüzde 50,3 olduğunu görüyoruz. Bu, sevindirici bir gelişme... Kârlılıktaki artışın dinamiklerini araştırıp bunu sağlayan etmenleri çoğaltmak mümkün olabilir.

Türkiye ekonomisi, 2020 yılının ilk çeyreğinde baz etkisinin de katkısı ile yüzde 4,5 oranında bir büyüme kaydederken salgının etkisi ile ikinci çeyrekte uluslararası ölçekte birçok ekonominin önüne geçmesine rağmen yüzde 10,3 oranında küçülme yaşadı.

Sağlanan ekonomik destekler ve karantina önlemlerinin hafiflemesi ile üçüncü ve dördüncü çeyrekte toparlanma yaşanırken ekonomi yılı yüzde 1,8 oranında büyüme ile tamamladı.

Ekonominin yüzde 1,8 oranında büyüdüğü salgının ağır ve yıkıcı etkisinin hissedildiği, bir dönemde İSO 500 ekonominin dinamosunu oluşturdu. Bu noktada daha rekabetçi bir büyüme için İSO 500'de güne ve yarına ilham oluşturabilecek öne çıkanlara göz atalım;

İSO 500'ün AR-GE ve teknoloji verileri ne gösteriyor?

AR-GE yapan şirket sayısı 2018'in altında.

İSO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı, 2020 yılında 271 oldu. İSO 500'ün yüzde 54'ü AR-GE gerçekleştiriyor. 2018'de 276 ile en yüksek seviyeye çıkan AR-GE yapan şirket sayısı 2019'da 14 azalarak 262'ye geriledi. 2020'de ise 9 artarak 271'e yükseldi. Ancak hala bu sayı en yüksek seviye olan 276'nın altında.

AR-GE'ye ayrılan pay düştü.

İSO 500'de AR-GE'ye ayrılan harcamalara bakıldığında üretimden satışlar içerisindeki payın ancak yüzde 0,53'ünü oluşturduğunu görüyoruz. Yani şirketler 1 trilyon 179 milyarlık üretimden satış gerçekleştiriyor. Bunun ancak 6,2 milyarını AR-GE'ye ayırabiliyor. Bunda salgının etkisi oldukça yüksek... 2019 yılında AR-GE harcamaları 5,9 milyar çıkarken üretimden satışlar içerisindeki payı ise yüzde 0,58 düzeyine çıkmıştı. Salgın ile birlikte bu oran gerilemiş durumda...

AR-GE harcamaları belirli sektörlerde yoğunlaşıyor.

AR-GE verilerine göre en yüksek harcama motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı, bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı ile elektrikli teçhizat imalatında yoğunlaştığı sonucu çıkıyor.

Binde 5,3'lük AR-GE payını artırmak zorundayız.

Eğer şirketler olarak sanayi olarak sürdürülebilir bir büyüme ve kalkınmadan bahsetmek istiyorsak AR-GE'ye ayrılan %0,53'lük paylarla bunun gerçekleşmesi oldukça güç.

Gelişmiş sanayilere bakıyoruz, sektörlerden bağımsız olarak %3-5 arası rakamlar görüyoruz. Hele ki ileri teknolojinin liderliğini yapan sektör ve şirketlerde bu oran %30'lara dahi varabiliyor.

Savunma, dijitalleşme ve sağlıkta AR-GE payının tabanı; %20'lerden başlamak zorunda. Zira ileri teknolojinin doğuşu böyle ve AR-GE'siz adım atılamayacak bir dünyaya doğru koşuyoruz.

Teknoloji yoğunluğu düşük seyrini sürdürüyor.

İSO 500'de teknoloji yoğunluklarına göre yaratılan katma değer dağılımına baktığımızda 2020 yılında yaratılan katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 37 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin aldığı görülüyor.

Orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise 2020 yılında 1,9 puan artarak ve yüzde 31,5 oldu. Orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı 2019 yılında yüzde 23,5 iken 2020'de yüzde 24,8'e yükseldi. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 2019 yılında yüzde 6,9 iken 2020'de yüzde 6,4 oldu.

Geleceğe ilişkin öneriler

Zıplamanın bacağı AR-GE.

Büyüme çitasını yukarı taşımanın, bundan da önemlisi sürdürülebilir büyümenin ana kaynağını AR-GE oluşturuyor. Sanayi şirketlerinin zıplayabilmesi mevcut döngülerin dışına çıkabilmesi, yenileşimi bir kültürel kod olarak yapılanmalarının içerisine giydirebilmeleri ile gerçekleşebilir. Bu da AR-GE faaliyetlerinden geçiyor.

Türkiye ileri teknoloji üretmek zorunda.

Sanayi, bir şeyden çok üretmek demektir ve bu çok şey; ne kadar nitelikli olursa, ülke o kadar güçlü olacaktır. Bugün dünya ekonomilerine yön veren kuruluşların ortak paydası, ileri teknoloji halini almış durumda... Geleneksel sektörler (tarım, tekstil, turizm) dahi teknolojinin sunduğu iş modelleri, finansal imkânlar, hız, tanıtım, üretim süreçlerinde verim gibi alanlarda ön alıyorlar.

Türkiye'nin teknoloji üretiminde attığı adımları takdir etmekle birlikte bunların yetersiz kaldığını söylemek mümkündür. Üniversite ile sanayi işbirliği ancak son yıllarda anlamlı ürün vermeye başlamıştır. Burada İstanbul Sanayi Odası'nın gayreti yadsınamaz. Ayrıca diğer sanayi odaları ve benzer kuruluşlar için ileri teknoloji platformu haline gelmesi, önemlidir.

Savunma sanayiinde ISO'nun rolü büyüktür. Yarı iletken teknolojilerinin hayati hale geldiği dünyada mikro işlemci (çip) savaşları yaşanıyor ve ülkemiz bu alanda adım atmak zorunda... ISO'nun çip inisiyatifi için gösterdiği gayretin sürmesi gerek. Zira yerli teknolojiler giderek millileşiyor, dijital ambargolar devreye girebiliyor.

Bugün, çip tedarik edemediği için duran otomobil fabrikaları, organize sanayilerde işlemeyen üretim bantları söz konusudur. Elden gelen çip ile üretim olmaz, o da vaktinde bulunmaz.

Gördüğüm şudur; bu yıl orta-düşük ve ileri teknoloji tablosunda çok büyük değişim olmayacak ancak ileri teknolojiye duyulan ihtiyaç artacaktır. Bu da ISO 500 başta olmak üzere Türk sanayinin ileri teknoloji çalışmalarının hız vereceği öngörüsüne vardır bizi.

Gelecek çoktan geldi fakat eşit dağıtılmadı.

Sanayi; bir ihtiyaç olmaktan fazlası, bizzat kendisi ihtiyaç karşılayıcıdır. Emek, sermaye, enerji dâhil hammaddeye ihtiyaç duyar. Ancak günümüzde sanayinin en büyük ihtiyacı, yenilikçi fikir ve finansıdır. Ağır sanayi, çelik, petrokimya, gemi gibi temel üretime odaklanırken hafif sanayiler, daha fazla bilgi yoğun işlere yönelir.

Sanayinin kör noktası, kendi baskın yeteneğidir. Bir alanda öylesine iyidir ki değişen ihtiyaçları, farklılaşan talepleri göremez, inovasyon körü olur. Kodak, dijital kamerayı bul-

muş fakat pazardaki muhteşem gücü yüzünden geliştirmeyi geciktirmiştir ve bugün yoktur. Motorola cep telefonunu bulmuş fakat yüce gücü yüzünden geliştirmek yerine İskandinav ülkelerine kaptırmıştır.

Sanayici, dünyanın yöntemlerini, bugünün ihtiyaçlarına göre uygulamaya mahkûmdur. Bu yüzden sanayicilerin bilimle, antropolojiyle, kültürle, sanatla, sosyolojiyle iç içe olması gerekir. Ancak bu sayede, bugünün imkânlarıyla yarının ihtiyaçlarına göre akabilir. Hatta yetmediği yerde teknolojiyi de bizzat kendisi geliştirecektir.

Sanayici, kalıcılığa açtır. Ürettiği ne olursa olsun, sürgit devamını ister. Sanayici pazar payına açtır. Ürettiğiyle satışın efendisi olmak ister. Sanayici aslında çoğa açtır çünkü doğası onu, bir şeyden çok üretmek üzerine motive eder.

Türkiye'yi ben ince bir buz tabakası üzerinde hızla gitmekte olan kayakçıya benzetirim. Durursa, altındaki buz tabakası kırılacak, soğuk suyu boylayacaktır. Buzun kalınlığını ise yetmişmiş insan gücü, finansal imkânları, devletin desteği ve inovasyonu belirler...

Sanayicinin büyümesi, toplumun ihtiyacının doyum noktasıdır. Optimum büyüme, talep eğrisinin tırmanmayı durdurduğu noktada duracaktır. Bu durumda sanayici, teknolojisini, üretim kabiliyetini, sektörünü, pazarını ve özünde kendi organizasyonel becerilerini sorgulamak durumundadır.

Sonuçta; ISO 500 cirosu salgına rağmen enflasyonla baş edebilmenin yanı sıra kârlılığını artırma başarısı gösterebilmiştir. Bu da eğer bazı öncelikler sağlanabilirse, ülke ekonomisindeki büyük dinamoun daha fazla değer üreteceğini gösteriyor.

Kârdan gelen pahalı finansmana giderse, sanayinin önemli sorunları çözüm sıralamasında önceliklendirilmezse, elimizdeki bu dinamodan yeterince yararlanmamış olacağız. Bilinir ki değişim hızlandığında yerinde saymak, geriye gitmenin en hızlı yolu halini alır ve dünya, baş döndürücü hızla dönüşüyor.

Bu süreçte sanayi alanında okuryazarlığın gelişmesinin önemli olduğu görülüyor. Burada zaten kendisi sanayinin entelektüel tarlası gibi çalışan ISO'ya büyük iş düşüyor. Gerek düzenlediği kongreler (Vasatlıkla yüzleşme, Vasatlıktan çıkma gibi) gerek toplantı ve platformlar sayesinde sadece üyelerine yönelik değil, ülkedeki sanayi okuryazarlığı alanında farkındalığı artırma gayreti gözleniyor.

59 yıldır
durmaksızın
büyüyoruz...

Bu yıl da en iyiler
arasında yerimizi aldık.

tukaş

KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRLERİNDE DEĞİŞİM VE TÜRK SANAYİ İÇİN FIRSATLAR

DR. CAN FUAT GÜRLESEL
İSO Danışmanı / ESDH

2000'li yılların başından itibaren sanayide tedarik zincirleri yeni bir yapılanma içindedir. Bu yapılanmayı belirleyen iki unsur gelişmiş ülkelerde de-endüstrilizasyon yani üretimin küresel ölçekte dağıtılması ile küresel ticarete serbestleşme olmuştur. Söz konusu bu iki unsur birbirinin gelişimini desteklemiştir.

Özellikle gelişmiş ülkeler sanayi üretimlerinde kullanılan ara malların üretimini ve yine birçok nihai sanayi ürününün üretimini ülke dışına çıkarmışlar ve daha uygun maliyetli üretim yapılan ülkelere tedarike yönelmiştir. Bu eğilimi rekabet edemeyen gelişen ülkeler de izlemek zorunda kalmıştır. Böylece 2020'li yıllara gelindiğinde sanayide tedarik zincirleri küresel ölçekte genişlemiş ve uzaklık tanımayan zincirler kurulmuştur.

Ancak tedarik zincirleri büyük ölçüde tek yönlü olarak yapılmıştır. Tedarik zincirlerinde Asya'daki sanayi üretimi gelişmiş ve gelişen ülkelere akar hale gelmiştir. Diğer ülkelerden Asya'ya ve diğer ülkeler arasındaki tedarik akışları göreceli olarak zayıflamıştır.

Ancak 2020 yılında yaşanan COVID-19 salgını küresel tedarik zincirlerinde tekrar yeniden yapılanmayı başlatmıştır. COVID-19 salgını ile gelişmiş ülkelerin Çin ve Asya ülkelerine olan yüksek bağımlılıklarının yarattığı tedarik ve arz güvenliği sorunları ortaya çıkmıştır. Bu nedenle gelişmiş ülkeler Çin ve Asya ülkelerine olan bağımlılıklarını azaltmaya yönelik olarak küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanmayı hedeflemektedir. Temel amaç tedarik ve arz güvenliğinin sağlanmasıdır.

Küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma teorik olarak üretimde kullanılan girdilerin ve tüketimde kullanılan nihai ürünlerin mevcut alım noktalarından tedariklerinin azaltılması bunun yerine üç ayrı kanaldan tedarikin artırılmasıdır. Bu üç kanaldan ilki yurtiçinden tedarik, ikincisi yakından ve bölge içinden tedarik, üçüncüsü ise uzaklık gözetmeksizin alternatif ülkelerden tedarik olarak tanımlanmaktadır.

Küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanmanın unsurları belirginleşmeye başlamıştır. Yine küresel tedarik zincirinde yeniden yapılanma sanayi sektörleri için farklı etkiler ve sonuçlar yaratacaktır. Küresel tedarik zincirindeki yeniden yapılanmadan birçok yeni sanayileşen ülke faydalana- caktır. Küresel tedarik zincirlerindeki yeniden yapılanma Türk sanayi için de önemli fırsatlar sunmaktadır.

Küresel Tedarik Zincirlerinde Yeniden Yapılanmanın Unsurları

Küresel tedarik zincirlerinde değişimin unsurları 5 ana grup altında gelişme göstermektedir. Bu 5 ana grup tedarik güvenliği, bölgeselleşme, arz güvenliği, ilişkiler-yatırımlar ve finansman ile sürdürülebilirlik-dijitalleşmedir.

En önemli unsur olan tedarik güvenliği altındaki gelişmelerden ilki sanayide tedarikçi ülke ve firma sayısının artırılmasıdır. Diğer önemli unsur yakından tedarikin tercih edilmesidir. Tedarik mesafeleri ve süreleri kısılacaktır. Yine tedarikler daha sık aralıklarla ve daha küçük partiler halinde yapılacaktır.

Bölgeselleşme bir diğer önemli ana unsurdur. Ülkeler sanayi tedarikinde bölgesel zincirler oluşturmaya ve kendi bölgelerinden tedarike ağırlık verecektir. Uzun mesafeli tedarik zincirlerinin yerini bölgeler içindeki tedarik ağları alacaktır. Bölgeler içinde yeni tedarik ağları kurulacaktır. Ülkeler bölgeleri içinde yeni tedarik ağlarının kurulması ve önünün açılması için bölgesel ticaret anlaşmaları yaparak bölgesel ticaret birlikleri ve gümrük birlikleri kuracaktır.

Arz güvenliği bir başka önemli unsur olmaktadır. Ülkeler birçok alandaki kritik ürünleri kendi içlerinde üretebilir ve tedarik edebilir hale gelmek hedefindedir. Elektronik girdiler, medikal ürünler, savunma sanayi ürünleri, ilaç ve eczacılık ürünleri, gıda ürünleri ve benzeri ürünlerde ülkeler kendilerine yeter olmayı hedeflemektedir. Bu eğilim de sınır ötesi birçok tedarikin yerine içeriden tedariki getirecektir.

KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRLERİNDE DEĞİŞİMİN UNSURLARI

Tedarik Güvenliği	Tedarikçi sayılarının artırılması
	Tedarik mesafelerinin ve sürelerinin kısılması, yakından tedarik
	Tedarikin daha sık aralıklarla ve daha küçük partiler halinde yapılması
Bölgeselleşme	Tedarik zincirlerinde bölgesel yeni ağlar kurulması
	Ticaret anlaşmalarının yeni tedarik zinciri ağlarına göre yapılması
	Yeni tedarik zinciri ağlarına yönelik olarak yeni ticaret ve gümrük birliği alanları oluşturulması
Arz Güvenliği	Yurtiçinden tedarikin artırılması
	Kritik ürünlerde mutlak yurtiçi tedarik sağlanması (kendine yeterlilik)
İlişkiler Yatırımlar Finansman	Alıcı-tedarikçi ilişkilerinin sadece üretim değil, değer zinciri üzerinde genişletilmesi
	Yeni yabancı sermaye yatırımlarının bölgesel tedarik zinciri ağları içinde yapılması
	Mevcut yabancı sermayeli yatırımların bir bölümünün Asya'dan yeni tedarik zinciri ağları içine yer değiştirmesi
	Ticaretin ve yatırımların finansmanında yeni tedarik zinciri ağlarındaki oyunculara ağırlık verilmesi
Sürdürülebilirlik ve Dijitalleşme	Yeni tedarik zincirlerinin oluşturulmasında güvenli ve yeşil üretimin ana kriter olarak kullanılması
	Tedarik zincirlerinin dijital ağlar üzerinden kurulması
	Tedarikte çevrim içi B2B'nin payının ve öneminin artması

Küresel tedarik zincirlerinin değişiminde alıcılar ile tedarikçiler arasındaki ilişkiler sadece üretim ile sınırlı olmaktan çıkacak ve başta teknoloji iş birlikleri olmak üzere karşılıklı değer sağlayan ilişkilere dönüşecektir. Sınır ötesi yabancı sermaye yatırımları devam edecektir. Ancak daha çok bölgesel alanlar içinde yoğunlaşacaktır. Yatırımların ve ticaretin finansmanında da öncelik ve ağırlık bölgeler içindeki yatırımlara ve ticarete verilecektir.

Küresel tedarik zincirlerinde değişimde sürdürülebilirlik belirleyici bir unsur olacaktır. Tedarik zincirleri içine katılabilmek için ülkelerde/sektörlerde/firmalarda sürdürülebilirlik uyumu aranacaktır.

Yine tedarik zincirleri büyük ölçüde dijital platformlar üzerinde kurulacak ve yönetilecektir. Bu nedenle tedarik zincirlerinin içinde yer almanın bir başka önemli ihtiyacı firmaların yeterli dijital alt yapıya sahip olmaları olacaktır.

Tedarik zincirlerinde B2B elektronik ticaretin önemi ve payı da giderek artacaktır. Firmalar etkin bir elektronik ticaret alt yapısına da sahip olmak zorunda kalacaktır.

Küresel tedarik zincirlerinde değişim Asya ve Çin'e olan bağımlılığın azaltılmasına yönelik yeniden yapılanmayı içermektedir. Yeniden yapılanma birçok fırsatlar yaratacaktır. Ancak bu fırsatları değerlendirebilmek için ülkeler/sanayi sektörleri/firmalar alt yapılarında önemli iyileştirmeler yapmak durumunda olacaktır.

Küresel Tedarik Yapılarında Değişimin Sanayi Sektörlerine Etkileri

Tedarik zincirlerinde yeniden yapılanmanın sanayi sektörlerine farklı etkiler yapması beklenmektedir. Nitekim sanayi sektörleri farklı özelliklere sahiptir ve tedarik zincirlerini bu özelliklerine göre oluşturmaktadır. Bu çerçevede sanayi sektörleri ortak nitelikleri ile dört grupta toplanmaktadır.

Bunlardan ilki teknoloji ve inovasyon yoğun olan sektörlerdir. Bu sektörlerde tedarik zincirleri ileri teknoloji ile üretim yapma kapasitesine sahip ana ve yan sanayi oyuncularından oluşmaktadır ve yüksek ürün standartlarının sağlanması önemli bir kriterdir.

İkinci grupta emek yoğun sektörler yer almaktadır. Bu sektörlerde tedarik zincirleri üretim maliyetlerine ve kalitesine bağlı olarak kurulmaktadır. Göreceli olarak bu sektörlerde tedarik zincirleri daha hızlı ve kolay değişebilmektedir.

Üçüncü grupta bölgesel üretim yapan sektörler yer almaktadır. Bu sektörler hammaddeye yakın yerlerde ve kendi yakın bölgesine yönelik üretim yapmaktadır.

Bölgesel üretimin nedeni ürünlerin taşımacılığının pahalı olması ve belli mesafelerden sonra erişimin karlı olmaktan çıkmasıdır. Bu sektörlerde tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma olasılığı genellikle düşük olmaktadır.

Dördüncü grupta ise doğal kaynak yoğun üretim yapan sektörler yer almaktadır. Bunlarda daha çok doğal kaynakların bulunduğu yerlerde üretim yapılabilmektedir. Tarım ürünleri uygun tarım alanlarında, ağaç ve orman ürünleri uygun orman varlıklarının bulunduğu yerlerde, rafine petrol ürünleri petrol üretimi olan veya boru hatları çıkış yerlerinde, ana metal sanayi metal cevherlerine yakın

TEDARİK ZİNCİRLERİNDE YENİDEN YAPILANMA VE SANAYİ SEKTÖRLERİ

Sektörler Niteliği	Sektörler
Teknoloji ve İnovasyon Yoğun Sektörler	Kimyasal Ürünler İlaç ve Eczacılık Havacılık/Uzay Otomotiv Ulaştırma Ekipmanları Elektrikli Teçhizatlar Makine ve Ekipman Bilgisayar/Elektronik İletişim Ekipmanları Yarı İletkenler Sağlık Ekipmanları
Emek Yoğun Sektörler	Mobilya Tekstil Hazır Giyim/Ayakkabı/Deri
Bölgesel Üretim Yapan Sektörler	Metal Eşya Kauçuk ve Plastik Gıda ve İçecekler Cam, Çimento, Seramik
Doğal Kaynak Yoğun Sektörler	Tarım Ürünleri Ağaç Ürünleri Ana Metal Sanayi Rafine Petrol Ürünleri Maden, Cevher, Mineral

Kaynak: Mc Kinsey Global Institute, Risk, resilience and rebalancing in global value chains, Ağustos 2020

TEDARİK ZİNCİRLERİNDE YENİDEN YAPILANMADA SEKTÖRLERİN TEDARİK DEĞİŞİM POTANSİYELLERİ

Küresel Tedarik Zincirlerinde Değişim Potansiyeli	Sektörler	Tedarikte Değişim/ Toplam İhracat (%)
Çok Yüksek	İlaç ve Eczacılık	38-60
	Hazır Giyim/Ayakkabı/Deri	36-57
	İletişim Ekipmanları	34-54
Yüksek	Sağlık Ekipmanları	37-45
	Mobilya	22-45
	Tekstil	23-45
	Ulaştırma Ekipmanları	29-43
Orta	Bilgisayar/Elektronik	23-35
	Elektrikli Teçhizatlar	23-34
	Havacılık/Uzay	25-33
	Metal Eşya	21-32
	Kauçuk ve Plastik	20-30
Düşük	Tarım Ürünleri	20-26
	Makine ve Ekipman	19-25
	Cam, Çimento, Seramik	11-21
	Otomotiv	15-20
	Rafine Petrol Ürünleri	9-18
	Yarı İletkenler	9-19
Çok Düşük	Maden, Cevher, Mineral	6-13
	Ana Metal Sanayi	6-12
	Gıda ve İçecekler	5-11
	Ağaç Ürünleri	5-11
	Kimyasal Ürünler	5-11

Kaynak: Mc Kinsey Global Institute, Risk, resilience and rebalancing in global value chains, Ağustos 2020

yerlerde ve madenler de doğal olarak maden yataklarında üretilmektedir. Bu sektörler için de tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma ve değişim olanağı kısıtlıdır.

McKinsey Global Institute tarafında 2020 yılı Ağustos ayında hazırlanan bir çalışma küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanma halinde sektörlerin sınır ötesi ticaretinde ne kadarlık bir ihracatın değişikliğe uğrayabileceğini hesaplamaktadır. Buna göre iki ayrı senaryo ile hesaplama

yapılmaktadır. İlk sektörlerde sadece COVID-19 salgını nedeniyle ortaya çıkacak tedarik değişimidir. İkincisi ise buna ilave olarak iklim koşulları, ticari korumacılık, jeopolitik gerginlikler ve siyasi yaptırımlar gibi unsurların da tedarik zinciri değişiminde etkili olacağı senaryodur. Senaryolarda yer alan tedarikteki değişim verileri 5 yıl için hesaplanmıştır.

Küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanmada tedarik değişim potansiyeli çok yüksek olan üç sektör bulunmaktadır. Bunlar ilaç ve eczacılık ürünleri, hazır giyim-deri-ayakkabı ve iletişim ekipmanları sektörleridir. Bu sektörler içinde örneğin hazır giyim-ayakkabı-deri sektörü için mevcut tedarik yapılarında yüzde 36 ile yüzde 57 arasında değişim potansiyeli bulunmaktadır.

Diğer tüm sektörler için de aynı hesaplamalar yapılmıştır. Sağlık ekipmanları, mobilya, tekstil ve ulaştırma ekipmanları sektörleri küresel tedarik zincirlerinde yeniden yapılanmada yüksek tedarik değişim potansiyeline sahip bulunmaktadır.

Elektrikli teçhizatlar, otomotiv, makine ve ekipmanlar ile rafine petrol ürünleri sektörlerinde olası tedarik değişiminin toplam dünya ticaretlerine oranları göreceli olarak düşük kalmakla birlikte bu sektörler mutlak ihracat büyüklüğü olarak yüksek tedarik değişimi potansiyelleri sunmaktadır.

Küresel Tedarik Zincirlerinde Değişim ve İhracatçı Ülkeler

Küresel tedarik yapılarında değişim farklı sektörler için farklı etkiler yaratmaktadır. Bu çerçevede sektörlerde üretim ve ihracat alanında rekabet gücü yüksek ülkelerin fırsatlarının daha yüksek olacağı öngörülmektedir. Küresel tedarik yapılarındaki değişimden yararlanabilecek çok sayıda potansiyel ülke bulunmaktadır. Ancak ülkeler rekabet güçleri yüksek olan sektörlerde ağırlık vereceklerdir.

Bu çerçevede küresel tedarik yapılarında değişimden yararlanabilecek ülkeler üç grupta toplulaştırılmıştır. İlk grupta ileri teknoloji ve inovasyon yoğunluklu imalat sanayi üretimi yapan ülkeler bulunmaktadır.

İkinci grupta orta-yüksek teknoloji yoğunluklu imalat sanayi üretimi yapan ülkeler vardır. Türkiye bu grup içinde yer almaktadır. Bu grup içindeki sektörler otomotiv, makine ve ekipman, elektrikli teçhizatlar gibi orta yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerdir.

Üçüncü gruptaki ülkeler ise daha çok düşük üretim maliyetlerine dayalı üretim ve ihracat yapan ülkelerdir.

KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRİNDE YENİDEN YAPILANMADAN FAYDALANABİLECEK POTANSİYEL ÜLKELER

Yüksek Teknoloji ve İnovasyon Yoğunluklu İmalat Sanayi Üretimi Yapan Ülkeler	Avusturya, Kanada, Finlandiya, Çek Cumhuriyeti, İrlanda, İsrail, İtalya, Güney Kore, Singapur, İspanya
Orta-Yüksek Teknoloji Yoğunluklu İmalat Sanayi Üretimi Yapan Ülkeler	Çin, Estonya, Hindistan, Litvanya, Filipinler, Polonya, Portekiz, Romanya, Tayland, Türkiye
Orta-Düşük ve Düşük Teknoloji Yoğunluklu İmalat Sanayi Üretimi Yapan Ülkeler	Kamboçya, Kosta Rika, El Salvador, Etiyopya, Endonezya, Kenya, Nepal, Sırbistan, Güney Afrika, Tanzanya

Kaynak: Mc Kinsey Global Institute, Risk, resilience and rebalancing in global value chains, Ağustos 2020

Küresel Tedarik Yapılarında Değişim ve Türk Sanayinin Potansiyeli

Türkiye küresel tedarik yapılarındaki değişimden en çok yararlanabilecek ülkeler içinde yer almaktadır. Nitekim Türkiye'nin üretim ve ihracatta alt yapıya ve rekabet avantajlarına sahip olduğu çok sayıda sektörde tedarik değişimlerinin yüksek olması beklenmektedir.

Türkiye küresel tedarik zincirleri değişiminde çok yüksek potansiyele sahip sektörlerden hazır giyim, ayakkabı ve deri sektöründe önemli bir üreticidir ve rekabet gücü de yüksektir.

Türkiye küresel tedarik zincirleri değişiminde yüksek potansiyele sahip sektörlerden tekstil ve mobilya sektörlerinde önemli bir üreticidir ve rekabet gücü de yüksektir. Gemi ve yat sektörü de önemli bir üretim alt yapısına sahiptir.

Türkiye küresel tedarik zincirleri değişiminde orta potansiyele sahip sektörlerden elektrikli teçhizatlar, kauçuk ve plastikler ile metal eşya sanayilerinde önemli bir üreticidir ve rekabet gücü de yüksektir. Havacılık ve uzay sanayi alanında da hızlı gelişme göstermektedir.

Türkiye küresel tedarik zincirleri değişiminde düşük potansiyele sahip sektörlerden makine ve ekipman, otomo-

tiv ile cam, seramik ve çimento sanayilerinde önemli bir üreticidir ve rekabet gücü de yüksektir. Tarım ürünlerinde Türkiye alternatif bir tedarikçi olmakla birlikte kendine yeterliliği ile ön plana çıkmaktadır. Rafine petrol ürünleri üretim altyapısı da güçlenmektedir. Türkiye küresel tedarik zincirleri değişiminde çok düşük potansiyele sahip sektörlerden gıda ve içecekler, ağaç ve orman ürünleri ile kimyasallar sanayilerinde de önemli bir üreticidir ve birçok üründe rekabet gücü de yüksektir.

Türkiye'nin küresel tedarik zincirinde dönüşüm sürecinde güçlü yönleri; sanayi üretiminde ürün ve sektör çeşitliliği ile gelişmiş yan sanayine sahip olması, Esnek ve hızlı üretim yapısı, yüksek ürün standartları ve standartlarda AB ile uyumu, güçlü lojistik firmalara ve hizmetlere sahip olması, yüksek liman ve taşımacılık kapasitesi (kara-deniz, demir, hava yolları) ile gelişmiş ihracat finansman olanaklarının bulunmasıdır.

Türkiye'nin küresel tedarik zincirinde dönüşüm sürecinde zayıf yönleri; büyük ölçekli siparişler için birçok sektörde büyük ölçekli firma sayısının sınırlı olması, imalat sanayinde kullanılan bazı kritik girdilerde yurtdışına bağımlı olunması, üretimde kullanılan birçok girdide Çin ve Asya ülkelerine bağımlılık, yüksek enerji, taşımacılık, girdi ve işgücü maliyetleri, sınırlı sürdürülebilirlik uyumu ile yüksek teknoloji kapasitesinin sınırlı olmasıdır.

Türkiye'nin küresel tedarik zincirinde dönüşüm sürecinde fırsatları; Tedarik güvenliği eğilimi kapsamında potansiyel ülke olarak öne çıkması, emisyon sınırlamaları kapsamında gelişen yakından tedarik eğilimi içinde Avrupa pazarına yakınlık avantajı, bölgeselleşme eğilimi içinde Avrupa için en güçlü potansiyel tedarikçi olması, AB pazarı için Gümrük Birliği ile sağlanan vergi avantajı ile yüksek navlun fiyatları karşısında yakından tedarikte Avrupa için en önemli potansiyel ülke olmasıdır.

Türkiye için küresel tedarik zincirinde dönüşüm sürecinde tehditler; Yeşil mutabakat ve sürdürülebilirlik taleplerinin tedarikte belirleyici ana kriter haline gelmesi, Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması'nı onaylamamış olması, yeni tedarik işleri için yeni standart, sertifikasyon ve test gereklilikleri ve bunun alt yapısında dışa bağımlılık, Avrupa Birliği'nin yeni tedarikçiler için Kuzey Afrika ve Balkan ülkelerine ağırlık vermesi, yeni Pan-Euromed süreci hazırlığında bulunması, Avrupa Birliği'nin yeni nesil ticaret anlaşmaları ile Türkiye'nin AB ve ABD ile ilişkilerde yaşanan sıkıntılar, ABD'de yeni yönetimin Trans Atlantik ticaret görüşmelerini yeniden canlandırması ile Trans Pasifik Ticaret Anlaşması'nı imzalaması olasılığıdır.

Sınırsız Enerjiyle Çelikten Başarılarla Tam İsabet

Sağlam ve aydınlık bir gelecek için
daima daha iyisini üretiyor,
ülkemizin büyümesine güç katmaya
devam ediyoruz.

TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU
2020

www.icdas.com.tr

KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRİNDE DEĞİŞİM VE TÜRKİYE İÇİN ANALİZ

Türkiye'nin Güçlü Yönleri	Türkiye'nin Zayıf Yönleri
• Türkiye'nin sanayi üretiminde ürün ve sektör çeşitliliği, gelişmiş yan sanayi • Esnek ve hızlı üretim yapısı • Ürün standartlarında AB ile uyumu • Güçlü lojistik hizmetleri • Yüksek liman ve taşımacılık kapasitesi (kara-deniz, demir, hava yolları) • Gelişmiş ihracat finansman olanakları	• Büyük ölçekli siparişler için birçok sektörde büyük ölçekli firma sayısının sınırlı olması • Kritik girdilerde yurtdışına bağımlı olunması • Birçok girdide Çin ve Asya ülkelerine bağımlılık • Yüksek enerji, taşımacılık, girdi ve işgücü maliyetleri • Sınırlı sürdürülebilirlik uyumu • Teknoloji kapasitesi
Fırsatlar	Tehditler
• Tedarik güvenliği eğilimi kapsamında potansiyel ülke • Emisyon sınırlamaları kapsamında gelişen yakından tedarik eğilimi içinde yakınlık avantajı • Bölgeselleşme eğilimi içinde Avrupa için en güçlü potansiyel tedarikçi • AB pazarı için Gümrük Birliği ile sağlanan vergi avantajı • Yüksek navlun fiyatları karşısında yakından tedarikte Avrupa için en önemli potansiyel	• Yeşil mutabakat ve sürdürülebilirlik taleplerinin tedarikte belirleyici ana kriter haline gelmesi • Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması'nı onaylamamış olması • Yeni tedarik işleri için yeni standart, sertifikasyon ve test gerekleri ve bunun alt yapısında dışa bağımlılık • Avrupa Birliği'nin yeni tedarikçiler için Kuzey Afrika ve Balkan ülkelerine ağırlık vermesi, yeni Pan-Euromed süreci hazırlığı • Avrupa Birliği'nin yeni nesil ticaret anlaşmaları • AB ve ABD ile ilişkilerde yaşanan sıkıntılar • ABD'de yeni yönetimin Transatlantik Müzakerelerini yeniden canlandırması ve Trans Pasifik Ticaret Anlaşması'nı imzalaması olasılığı

Kaynak: Yazarın Çalışması

GELECEĞİ KORUMAYA ODAKLIYIZ

Ekonomik, yönetsel, çevresel ve sosyal sürdürülebilirliği kurumsal öncelikleri olarak benimsemiş global bir üretici olan Kartonsan; Türkiye ekonomisine doğrudan katkısının yanı sıra üretim sürecinde %100'e yaklaşan atık kağıt kullanımı, kendi enerjisini üretme yetkinliği, çevre dostu güncel üretim teknolojilerini kullanma gibi özellikleri ile daha iyi bir geleceğe katkısını artırmaktadır.

www.kartonsan.com.tr

HALKA ARZLAR VE ŞİRKETLERİN SERMAYE YAPILARINA ETKİLERİ

FERDA BESLİ
İSO Danışmanı / Besfin

Sermaye yapısı, bir şirketin stratejik planını finanse eden borç ve öz sermayenin birleşimidir. Doğru sermaye yapısı, şirketin stratejik finansal hedeflerini desteklerken esnekliğini korur ve maliyetin en aza indirilmesini hedefler.

Sermaye yapısı yönetimine, şirketin stratejik finansal hedefleri doğrultusunda borcun ve öz sermayenin uygun miktarı, karışımı, yapısı ve maliyeti nedir sorusuna cevap vererek yaklaşılabılır. Büyüklüğü ne olursa olsun bir şirketin sermaye yapısının doğru ve stratejik yönetimi, gelecekteki büyümeyi finanse etmek ve finansal performansı geliştirmek için gereken sermayeye erişim sağlar.

İdeal borç-öz sermaye oranı, şirketin yer aldığı sektörler, iş koluna ve şirketin gelişme aşamasının neresinde olduğuna göre değişir. Ancak bir yatırımcı gözünden bakıldığında genel olarak düşük borç ve yüksek özsermaye oranına sahip şirketlerin daha güvenli yatırımlar olacağı söylenebilir. Çünkü, çok yüksek kaldıraçlı (borç oranı yüksek) bir şirketin karlılığı borçlarının miktarı ve faiz maliyetlerinin artması gibi nedenlerle zarar görmeye açık hale gelmektedir.

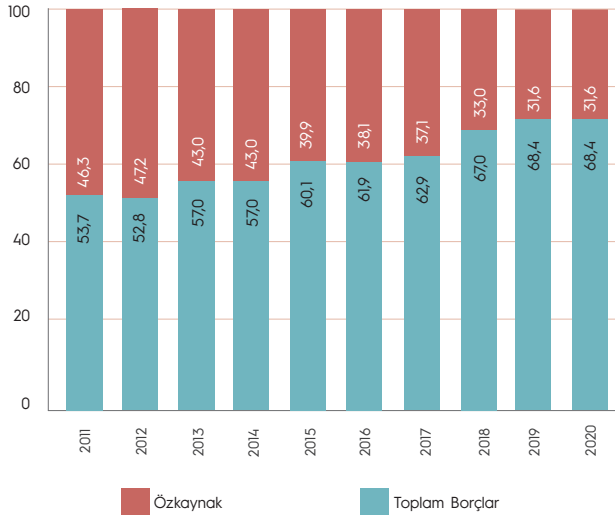
Türk şirketlerin sermaye yapısı zayıflıyor mu?

Makroekonomik açıdan bakıldığında, işletmelerin sermaye yapısındaki değişim eğilimi ile GSYH refah endeksi ve ekonomik ortam net bir tutarlılık göstermektedir. Çalışmalar göstermektedir ki şirketlerin sermaye yapıları bulundukları ülkenin enflasyon, faiz, vergi politikaları ve ülkedeki hukuki ortamın gelişmişliği ile yüksek oranlarda korelasyon içerisindedir. Örneğin, enflasyonun yüksek olduğu ekonomilerde şirketlerin kısa süreli borçlanma kullandıkları ve yüksek borç oranları ile sermaye yapılarının bozulmaya daha elverişli olduğu kaydedilmiştir.

Bu bağlamda İSO 500'ün sermaye yapısının yıllar içinde seyrine bakıldığında, borçluluk oranlarının arttığı açıkça görülmektedir. 2005 yılında yüzde 45 seviyesinde başlayan borçluluk oranı 2020 yılına gelindiğinde yüzde 68,4 seviyesine ulaşmıştır. Oranlar daha yakından incelendiğinde, 2005 ile 2015 yılları arasındaki on yıllık dönemde borçlanma oranlarının yavaşça arttığı görülürken sonrasında özellikle 2018 yılı itibarıyla sermaye yapılarındaki bozulmanın hızlandığı göze çarpmaktadır.

KAYNAK YAPISINDA BORÇ VE ÖZKAYNAKLARIN PAYI (%)

Özkaynakların toplam varlıklara oranına bakıldığında yıllar içindeki kötüleşme daha belirgin olarak görülmektedir. Bu kötüleşmenin nedenleri arasında şirketler bazında, brüt kar marjları ortalama yüzde 15-17 arasında seyrederken net kar marjlarının yüzde 5-7 arasında seyretmesi sebebiyle özkaynak birikimi için yeterli kaynak kalmaması temel neden olarak söylenebilir.

Bunların yanı sıra Türk şirketlerinin sermaye yapılarının bozulmasında enflasyonun yıllar içinde artması, faiz politikaları ve 2018 yılındaki döviz şokunun borçlara etkisi de önemli faktörler olarak sayılabilir.

Global şirketlerin sermaye yapıları borçluluk oranları zaman içinde nasıl değişti? Dünya sermaye yapılarında ne yöne gidiyor?

Birleşik Krallık ve Euro bölgesindeki gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerdeki halka açık şirketlerle yapılan bir çalışmaya göre, gelişmiş ekonomilerde borçların payının Yunanistan ve Portekiz gibi daha az gelişmiş olan ekonomilerdeki borç oranlarına göre daha düşük seyrettiği tespit edilmiştir.

Birleşik Krallık'taki şirketler gruptaki en düşük borçluluk oranına sahiptir ve oran, 2008 krizinden etkilenmiş olsa da stable yakın 10 yıllık ortalaması yüzde 18 civarında kalmaktadır. Benzer şekilde, Fransa'nın 2008'de borçluluk oranı yüzde 23,4 ulaşmış olsa da 10 yıllık ortalamada yüzde 21 civarında seyretmektedir.

Sonuçlar Almanya ve İrlanda için de benzer seviyelerde ve 10 yıllık ortalamalar yüzde 20-21'ler civarını takip etmektedir. Burada dikkat çeken bir başka unsur da 2008 krizi sonrası ekonomik bozulmanın daha uzun sürdüğü görece daha kırılgan ekonomiler olan İtalya, İspanya ve Portekiz'de borçluluk oranlarındaki kötüleşmenin de daha uzun süre devam etmiş olmasıdır.

Aynı şekilde Euro bölgesinin uzun bir süredir en güç durumdaki ekonomisi olan Yunanistan'da oranlar on yıllık süreç içerisinde düzenli olarak kötüleşerek yüzde 36 seviyelerinden yüzde 46'lara gelmiştir.

HALKA AÇIK ŞİRKETLERİN SERMAYE YAPISINDA BORÇLARIN PAYI (%)

	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Almanya	21,0	23,0	21,0	20,7	20,8	21,0	21,2	21,0
Birleşik Krallık	17,5	20,2	16,9	16,1	17,4	18,9	19,0	19,0
Fransa	21,1	23,4	21,1	20,9	20,9	22,2	23,6	25,0
İrlanda	22,9	23,0	23,0	21,3	20,1	17,4	19,2	20,1
İspanya	28,6	30,6	32,8	33,5	35,4	32,7	33,7	34,0
İtalya	24,9	27,3	28,0	29,0	28,4	28,2	28,2	30,0
Portekiz	39,8	43,1	41,2	44,1	39,2	37,2	35,2	31,0
Yunanistan	30,9	34,9	36,2	38,8	39,7	42,6	44,3	46,1

Besfin analizidir.

Çin menşeli halka açık şirketler ile yapılan bir araştırmaya göre, borçluluk payı endüstriler arasında oldukça farklılaşmakla birlikte, ortalama borçluluk payı 2007-2017 yılları arasında yüzde 19-21 civarlarında seyretmiştir. 2008 global krizinde kısmi bir artış sergileyen borçluluk oranı, geri toparlamış ancak son 5 yıl içerisinde önceki yıllara göre yine kısmi bir artış içerisine girmiştir.

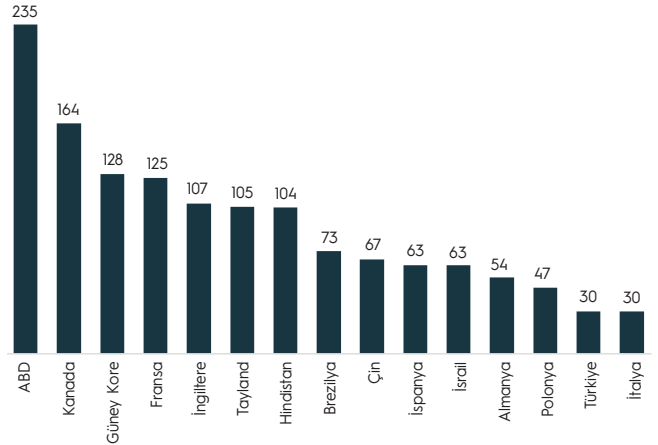
ABD'deki şirketlerin borçluluk payları incelendiğinde şirketler arası ve yıllar içinde aynı şirketin bile oldukça dalgalı seyrettiği gözlemlenmiştir. 2008 krizinden sonra bozulan borçluluk oranları yüzde 40'lara kadar yükselmiş pandemi öncesi yüzde 25 seviyelerine düşmüştür. Ancak pandemi süresince artış öngörülmüştür.

Bu rakamlar ISO 500'ün borçluluk rakamları ile karşılaştırıldığında, Türk şirketlerinin sermaye yapılarındaki bozulmanın bir kısmının Yunanistan veya Portekiz örneklerinde görüldüğü gibi makroekonomik etkiler sebebiyle ortaya çıktığı söylenilebilmektedir.

Global Piyasalar ve 2020-21 Halka Arzları

Dünya'nın önde gelen piyasalarındaki şirketlerin piyasa değerleri toplamı ve GSYH oranlarına bakıldığında ABD,

PİYASA BÜYÜKLÜĞÜ/GSYH ORANI (%)

Besfin analizidir.

Kanada ve Güney Kore piyasalarının şirket değerleri açısından ekonomide oluşturulan değer 1,5-2 katı seviyelerinde bulunduğu görülmektedir. Hisse senedi piyasası kapitalizasyonunun GSYH'ye oranı, bir piyasanın tarihsel bir ortalama kıyasla değerinin altında ya da fazla değerlendirilip değerlendirilmediğini belirlemek için kullanılan bir orandır.

	Toplam Piyasa Değeri (Milyar \$)	Medyan F/K	Medyan Firma Değeri/FAVÖK	Medyan Özkaynak Karlılığı (%)	Medyan Sermaye Karlılığı (%)
ABD	41.996	18,2	16,6	2,2	0,02
Çin	17.297	37,8	23,4	7,1	6,1
İngiltere	3.015	21,1	15,2	-1,3	3,0
Fransa	2.806	16,9	13,4	2,7	3,6
Hindistan	2.579	19,1	13,0	2,7	2,1
Kanada	2.465	16,3	12,4	-23,6	-15,8
Almanya	2.455	23,2	16,4	4,8	4,0
Güney Kore	2.103	22,8	12,7	2,9	2,4
Brezilya	1.033	14,4	14,1	7,3	5,9
İspanya	733	17,0	15,5	3,9	3,4
İtalya	682	19,8	12,8	3,9	3,2
Tayland	545	16,0	13,7	4,9	3,5
İsrail	310	17,5	13,2	5,8	3,6
Türkiye	239	24,4	20,5	7,7	4,8
Polonya	149	14,4	9,1	6,8	5,2

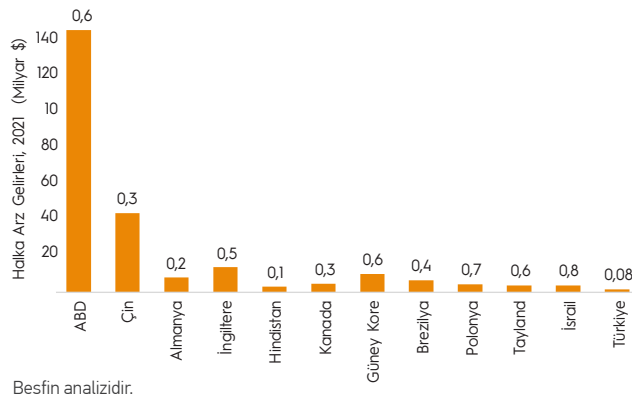
Not: Ocak 2021 verilerine göre hazırlanmıştır. Besfin analizidir.

Bu oranın yüzde 75-90 aralığında olması piyasanın adil değerlendirildiğini gösterirken, yüzde 90-115 arası bir miktar fazla değerlendirildiğini göstermektedir. Buna göre karşılaştırıldığında ABD piyasası oldukça yüksek değerlenmiş durumdayken, Çin ve Brezilya gibi gelişmekte olan güçlü ekonomilerin halihazırda aşağıda değerlendirildiği söylenebilir.

Toplam piyasa değerleri /GSYH'nin yanı sıra farklı piyasalar-daki şirketlerin Fiyat/Kazanç (F/K), Firma Değeri/FAVÖK ve karlılık oranları gibi temel göstergeleri karşılaştırıldığında, Türkiye borsasının da ucuz olmadığını söyleyebiliriz. Türkiye borsasında halka açılmaların artışının doğru bir yol izlediğini ve bu süreçte halka açılan firmaların bu pastadan pay alma-ya devam edeceklerini söylemek mümkündür.

2020 yılı ve 2021 'in ilk çeyreği hem dünyada hem de Türkiye'de halka arzlar önceki yıllara göre artış göstermiştir. 2021 Ocak-Mayıs arası gerçekleşen halka arzların miktarı ABD'de 130 milyar doları bulurken, İngiltere'de 12 ve Çin'de 39 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Halka arz gelirlerinin ülkelerin GSYH'lerine oranlarına bakıldığında 2021 yılında ABD, İngiltere, Güney Kore ve Polonya'nın önde geldiği görülmektedir. Çin GSYH büyüklüğü açısından ABD ile rekabet konumunda olsa da halka arz gelirlerinin oranı düşüktür. Türkiye'de bu oranın global halka arzlar göre çok düşük seviyelerde kaldığı ve halka arzlarda büyümesi gerektiği görülmektedir.

HALKA ARZ GELİRLERİ VE GSYH'YE ORANI (%)

Halka Arzlar ve Sermaye Yapılarının Güçlendirilmesi

Yıllar içerisinde farklı ekonomilerdeki halka arz sayıları ve şirketlerin sermaye yapılarını inceleyen araştırmalara göre, şirketlerin sermaye yapılarında borçlanma oranlarının bozulduğu yıllar ve sonrasında halka arz sayılarında önemli ar-

tışlar görülmektedir. Bu bağlamda 2020 ve 2021'de dünyada ve Türkiye'de görülen halka arz sayılarındaki artışın şirketlerin özkaynak arayışı ile bağlantılı olduğu görülebilmektedir.

Halka arzların şirket sermayesi arttırmadaki önemi, şirketlerin temel kaynak yaratma yöntemleri doğru anlaşıldığında daha açık ortaya çıkmaktadır. Şirketlerin temel değer yaratma kaynağı işletme ve yatırım faaliyetlerinden gelen nakittir. Bununla birlikte şirketlerin bir nakit akışı kısıtlaması vardır.

Borç akışlarının, nakit varlıklarındaki değişikliklerin ve özsermaye ödemelerinin toplamının işletme ve yatırım faaliyetlerinden gelen nakit kadar olması gerekir. Yani özkaynak, borçluluk ve yatırım kararları birbirini etkileyen üç yapıtaşdır. Bu durum, aslında şirketlerin optimal olan borçluluk seviyesi kararlarını diğer yapıtaşlarını düşünmeden veremeyeceği anlamına gelir. Bu nedenle şirketin faaliyetlerinden üretilen nakit borçlarına ve özkaynaklarına aynı anda katkıda bulunabilecek yeterlilikte olmayabilir.

Böyle bir durumda dışarıdan kaynak sağlaması itibarıyla halka arz başvurulabilecek en önemli yöntemlerden biridir. Halka arzlarda sermaye artırımının şirketlerin sermaye yapılarına kısa ve uzun süreli etkileri araştırıldığında, şirketin yaşı ve bulunduğu endüstrinin etkileri dışında çeşitli yatırımlar öncesi veya özkaynak kullanımı planlamasının iyi yapıldığı durumlarda halka arzların kısa vadede sermaye yapılarında gösterdiği olumlu etkinin uzun vadeye de taşındığı gözlemlenmiştir.

Türk şirketlerin 2020 ve 2021'de gerçekleştirdiği halka arzlar incelendiğinde sermaye artırımının yaygın bir tercih olduğu görülebilir. Sermaye artışı oranları şirketlerin ihtiyaçlarına ve halka arz gelirlerini nasıl kullanmayı planladıklarına göre şekillenmektedir. Aynı şekilde şirketin halihazırda var olan özsermaye büyüklüğünün gelecek yıllardaki yatırım hedefleri ya da var olan projelerini karşılama oranı da sermaye artışı opsiyonunun ve miktarının seçilmesinde önemli bir karar noktası oluşturmaktadır.

Şirketlerin sermaye artışı miktarları özkaynaklar ile oranlandığında 2020 ve 21'deki halka arzlarda ortalama yüzde 9 oranında sermaye artışı sağlandığı kaydedilmiştir. Şirketler özel olarak incelendiğinde bu sermaye artışı oranlarının yüzde 5 ile yüzde 25 arasında değiştiği görülmektedir.

Türkiye'de halka açık şirketler incelendiğinde, İSO 500'de halka açık şirket sayısının 2020 itibarıyla 67 olduğu görülmektedir. 2020'de yapılan halka arzlar içerisinde Kervan Gıda 424. sıradan listeye girerek İSO 500 arasında yer alan tek şirket olmuştur. İSO 500 ortalamaları ve İSO 500 içerisinde

de yer alan halka açık kuruluşların ortalamaları karşılaştırıldığında, İSO 500'ün özkaynaklarının toplam aktiflere oranı yüzde 31,6 ve halka açık şirketlerin bu oranı yüzde 30 olarak gerçekleşmiştir.

Şirketlerin borçluluk ve borç ödeme kapasitelerini gösteren Finansal Borçlar/FAVÖK oranına bakıldığında İSO 500'ün 2,7x ve halka açık şirketlerin 2,56x ile normal finansal borç seviyelerinde olduğu kaydedilmiştir. Buradan halka açık şirketlerin ortalama olarak İSO 500 şirketlerini yansıttığını söylemek mümkündür.

Sonuç olarak dünya çapında piyasaların bulunduğu nokta ile karşılaştırıldığında, Türk şirketlerinin de global halka arz ikliminden etkilenmeye devam etmesi beklenmektedir. Bu bağlamda, Türk şirketlerin sermaye yapılarını güçlendirmede halka arz opsiyonunun oldukça avantajlı olacağı bir dönemde olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yabancı payının yüzde 42'ye gerilediği ve binlerce yeni yatırımcının sermaye piyasaları ile karşılaştığı bu dönemde yapılacak halka arzlarda şirket değerlerinin hesaplanmasında daha titiz ve dikkatli olunması gerekmektedir.

Şirket	Özkaynaklar (Milyon TL)	Halka Arz Büyükülüğü (Milyon TL)	Sermaye Artışı (%)	Sermaye Artışı (Milyon TL)	Ortak Satışı (%)	Ortak Satışı (Milyon TL)
ARD BİLİŞİM	57	39,7	53	21,2	47	18,5
BAYRAK EBT TABAN	23	30,3	57	17,2	43	13,1
FADE GIDA	72/240	43,0	61	26,3	39	16,7
DİNAMİK ISI MAKİNA YALITIM	78	30,6	100	30,6	-	0,0
ESENBOĞA ELEKTRİK	224	204,0	100	204,0	-	0,0
KERVAN GIDA	433	549,5	68	371,3	32	178,2
ARZUM	140	260,1	-	0,0	100	260,1
IŞIK PLASTİK	172	181,7	72	130,8	28	50,9
TÜRK İLAÇ	148	234,5	39	92,3	61	142,2
NATURELGAZ	233	293,3	48	140,8	52	152,5
QUA GRANİT	340	395,0	63	246,9	38	148,1
TUREKS TURİZM	216	270,0	36	96,0	64	174,0
GALATA WİND	534	811,0	-	-	100	811,0
AYDEM ENERJİ	5.892	1.300,0	4	50,0	96	1.250
BİOTREND	200	750,0	49	367,5	51	382,5
TOPLAM	9.001	5.393	33	1.795	67	3.598

Besfin analizidir.

53 Yıldır Bu Topraklardan Aldığımız Güçle İSO ilk 500'deyiz

Kaliteden ödün vermeden insan ve çevre odaklı faaliyet göstermekteyiz.
Sürdürülebilir, yenilikçi ve yaşam odaklı hedeflerle yolumuza devam ediyoruz.
Gururlu ve mutluyuz!

AKSA ENERJİ

SINIRLARI AŞAN GÜÇ

2 Kıta
5 Ülke

Türkiye, KKTC, Gana, Madagaskar ve Mali'de kurduğumuz ve işlettiğimiz enerji santrallerimizle küresel bir enerji şirketi olarak ülkemizi gururla temsil ediyoruz. 2021 yılının sonunda Özbekistan'da faaliyete geçmesini planladığımız 740 MW kurulu güce sahip olacak doğal gaz santralleriyle sınırları aşmaya devam ediyoruz.

Proje
Geliştirme

Tasarım

Satın Alma

Mühendislik

Lojistik

Kurulum

Devreye Alma

Bakım ve
İşletme

TÜRKİYE
MALİ
KKTC
ÖZBEKİSTAN*
GANA
MADAGASKAR

*Özbekistan yatırımının 2021 yıl sonunda hayata geçmesi hedeflenmektedir.

Teknolojimiz Arşâ Çıktı

1988 yılından beri Türkiye'nin
öncü teknoloji geliştiricisi ve inovasyon lideri olarak
Türkiye için daima en yükseği hedefliyoruz.

KÜRESEL LİDERLİK YEREL HİZMET

Kronospan, dünyanın önde gelen ahşap levha üreticisidir.
Ürünlerimiz parke ve mobilyadan ahşap evlere kadar her
alanda kullanılmaktadır.

TURKEY'S
TOP 500 INDUSTRIAL
ENTERPRISES
2020

kronospan
kronospan-express.com